

UNIVERZITA KARLOVA
Právnická fakulta

JUDr. Helena Opatová

**Úprava extradičního řízení v mezinárodním
právu**

Disertační práce

Školitel: prof. JUDr. Pavel Šturma, DrSc.

Studijní program: Teoretické právní vědy (Mezinárodní právo)

Datum vypracování práce (uzavření rukopisu): 28. listopadu 2019

Prohlašuji, že jsem předkládanou disertační práci vypracovala samostatně, že všechny použité zdroje byly řádně uvedeny a že práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

Dále prohlašuji, že vlastní text této práce včetně poznámek pod čarou má 459 511 znaků včetně mezer.

JUDr. Helena Opatová

V Praze dne 28. listopadu 2019

Velice děkuji prof. JUDr. Pavlu Šturmovi, DrSc., za laskavé vedení této disertační práce, za jeho trpělivost a odborné rady, které mi věnoval v průběhu celého studia. Rovněž děkuji Mgr. Miroslavu Kubíčkovvi za jeho cenné připomínky a podněty k zamyšlení při zpracování této disertační práce.

JUDr. Helena Opatová

V Praze dne 28. listopadu 2019

OBSAH

<u>I. ÚVOD</u>	<u>1</u>
<u>II. OBECNÁ ČÁST</u>	<u>7</u>
1. POJEM EXTRADICE	7
2. HISTORICKÝ PŘEHLED	17
2.1. VÝVOJ PRÁVNÍ TEORIE TÝKAJÍCÍ SE VYDÁVÁNÍ	18
2.2. OD STAROVĚKU AŽ DO KONCE 17. STOLETÍ	20
2.3. 18. STOLETÍ A POČÁTEK 19. STOLETÍ	25
2.3.1. Exkurs k počátkům zásady nevydávání politických uprchlíků	29
2.4. PO ROCE 1840	31
2.5. 20. A 21. STOLETÍ	35
3. PRAMENY PRÁVNÍ ÚPRAVY EXTRADICE	38
3.1. VYDÁNÍ NA BEZESMLUVNÍM ZÁKLADĚ	38
3.2. MNOHOSTRANNÉ MEZINÁRODNÍ SMLOUVY	43
3.2.1. Evropa	44
3.2.2. Amerika	46
3.2.3. Asie	49
3.2.4. Afrika	50
3.2.5. Arabské státy	51
3.2.6. Austrálie a Oceánie	51
3.2.7. Mezinárodní smlouvy dle kriminalizovaného jednání, extradiční doložky	51
3.3. DVOUSTRANNÉ MEZINÁRODNÍ SMLOUVY	55
3.4. JEDNOTNÉ PRÁVNÍ PŘEDPISY	58
3.5. VZTAH MNOHOSTRANNÝCH A DVOUSTRANNÝCH MEZINÁRODNÍCH SMLUV	61
<u>III. FORMÁLNÍ ASPEKTY EXTRADICE PŘED ZAHÁJENÍM EXTRADIČNÍHO ŘÍZENÍ</u>	<u>63</u>
4. FORMÁLNÍ PRVEK EXTRADICE	63
4.1. ZPŮSOB STYKU	63
4.1.1. Styk diplomatickou cestou	63
4.1.2. Přímý styk ústředních orgánů	65
4.2. ÚLOHA MEZINÁRODNÍCH ORGANIZACÍ A DALŠÍCH MEZISTÁTNÍCH USKUPENÍ	66
4.2.1. INTERPOL	67
4.2.2. Organizace spojených národů	68
4.2.3. Rada Evropy	70
4.2.4. OECD	72
4.2.5. Evropská unie	72
4.2.6. Eurojust	73
4.2.7. Evropská justiční síť	74
4.2.8. EUROPOL	75

4.2.9. SIRENE	76
4.2.10. ASEAN	76
4.2.11. IberRed	77
4.2.12. Hemisférická síť pro spolupráci v trestních věcech	78
4.2.13. WACAP	79
4.2.14. CASC	80
4.2.15. Commonwealth Network of Contact Persons (CNCP)	80
4.2.16. Regionální justiční platforma zemí Společenství Indického oceánu	81
4.2.17. Regionální justiční platforma zemí Sahelu	81
4.2.18. REFCO	82
4.2.19. Síť pro justiční spolupráci států z oblasti Velkých jezer	82
4.2.20. SADC	83
4.2.21. Styční zástupci v cizích státech	83
4.3. OVĚŘENÍ A JAZYK	85
4.3.1. Ověření	85
4.3.2. Jazyk	88
4.4. MEZINÁRODNÍ PÁTRÁNÍ	91
4.4.1. Vyhlášení mezinárodního pátrání, oběžníky Interpolu	91
5. PŘEDBĚŽNÁ VAZBA	94
5.1. ZADRŽENÍ A VZETÍ DO PŘEDBĚŽNÉ VAZBY	95
5.2. ŽÁDOST O PŘEDBĚŽNOU VAZBU	96
5.3. NOTIFIKACE ZADRŽENÍ	98
5.4. DÉLKA PŘEDBĚŽNÉ VAZBY PŘED DORUČENÍM EXTRADIČNÍ ŽÁDOSTI	99
5.5. PŘEDBĚŽNÁ VAZBA PO DORUČENÍ ŽÁDOSTI O VYDÁNÍ	102
5.6. MOŽNOST PŘEZKUMU PŘEDBĚŽNÉ VAZBY	104
6. EXTRADIČNÍ ŽÁDOST	106
6.1. ORGÁN PŘÍSLUŠNÝ K PODÁNÍ EXTRADIČNÍ ŽÁDOSTI	106
6.2. FORMA EXTRADIČNÍ ŽÁDOSTI	108
6.2.1. Spojené státy americké	113
6.2.2. Kanada	115
6.2.3. Nový Zéland	120
6.2.4. Austrálie	122
6.2.5. Stát Izrael	123
6.2.6. Spojené arabské emiráty	123
6.2.7. Malajsie	124
<u>IV. FORMÁLNÍ ASPEKTY EXTRADICE V PRŮBĚHU EXTRADIČNÍHO ŘÍZENÍ A NA JEHO KONCI</u>	126
7. DODATKOVÉ INFORMACE	126
7.1. ORGÁN PŘÍSLUŠNÝ K POSKYTNUTÍ DODATKOVÝCH INFORMACÍ	128
7.2. LHŮTA PRO POSKYTNUTÍ DODATKOVÝCH INFORMACÍ	128
7.3. ROZSAH A OBSAH POŽADOVANÝCH INFORMACÍ	130
7.4. DIPLOMATICKÁ UJIŠTĚNÍ	130
8. SOUBĚH EXTRADIČNÍCH ŽÁDOSTÍ	134
9. FORMÁLNÍ DŮVODY ODMÍTNUTÍ EXTRADICE	138

9.1. NEDOSTATEK VZÁJEMNOSTI	139
9.2. CHYBĚJÍCÍ PŘEKLAD	140
9.3. CHYBĚJÍCÍ VYŠŠÍ OVĚŘENÍ	141
9.4. ŽÁDOST ÚTVARU, KTERÝ DOŽÁDANÝ STÁT NEUZNÁVÁ ZA STÁT	141
9.5. ŽÁDOST NEPŘÍSLUŠNÉHO ORGÁNU	142
10. NOTIFIKACE ROZHODNUTÍ	143
10.1. AUT DEDERE AUT JUDICARE	144
11. REALIZACE VYDÁNÍ	149
11.1. VYDÁVACÍ VAZBA	149
11.2. REALIZACE	151
11.3. ODLOŽENÍ VYDÁNÍ	154
11.4. PODMÍNĚNÉ VYDÁNÍ ČI PŘEDÁNÍ	156
11.5. DOČASNÉ PŘEDÁNÍ	156
11.6. PRŮVOZ	158
12. NÁKLADY	162
13. ZÁSADA SPECIALITY	164
13.1. VÝZNAM ZÁSADY SPECIALITY	164
13.2. ROZŠÍŘENÍ SOUHLASU S VYDÁNÍM	167
13.3. RE-EXTRADICE	168
13.4. PORUŠENÍ ZÁSADY SPECIALITY	169
<u>V. ZÁVĚR</u>	<u>171</u>
<u>VI. SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK</u>	<u>181</u>
<u>VII. SEZNAM ZDROJŮ</u>	<u>183</u>
MEZINÁRODNÍ SMLOUVY	183
JUDIKATURA	192
VNITROSTÁTNÍ PRÁVNÍ PŘEDPISY	196
PRÁVNÍ NORMY, ZPRÁVY A ROZHODNUTÍ MEZINÁRODNÍCH ORGANIZACÍ	202
MONOGRAFIE, SBORNÍKY, KOMENTÁŘE	203
ČLÁNKY VE SBORNÍCÍCH	206
ODBORNÉ ČLÁNKY	207
DALŠÍ ZDROJE	208
AKADEMICKÉ PRÁCE	209
INTERNETOVÉ ZDROJE	210
<u>VIII. ABSTRAKT</u>	<u>224</u>
<u>IX. ABSTRACT</u>	<u>226</u>

I. Úvod

Extradice, tj. vydávání osob mezi státy za účelem jejich trestního stíhání či výkonu trestu, je jednou z forem horizontální mezinárodní justiční spolupráce ve věcech trestních. Kromě extradice to jsou ještě právní pomoc v užším smyslu¹ (dožádání), kdy si státy vzájemně poskytují asistenci např. při doručování soudních písemností, provádění výslechu osob, poskytování bankovních informací a dalších úkonech trestního řízení; předávání odsouzených osob, předávání trestního řízení jedním státem druhému státu, uznávání a výkon rozhodnutí, a to jak ohledně výkonu trestu, tak např. v souvislosti s konfiskacemi; předávání dohledu a v neposlední řadě také průvozy.

Mezinárodní justiční spolupráce v trestních věcech není oblastí práva, které by bylo věnováno příliš odborné či laické pozornosti. Extradice, potažmo celé téma justiční spolupráce států v trestních věcech, je obvykle značně opomíjena i při studiu na právnických fakultách České republiky. Extradice je často vnímána jako právní institut, který má spíše technický charakter. Pohybuje se na hraně mezi právem mezinárodním a právem trestním, přičemž však patří do obou těchto vědních oborů a nelze ji vnímat či studovat pouze z pohledu jednoho právního odvětví. Do zájmu veřejnosti se extradice obvykle dostává až v případech mediálně prezentovaných kauz – z poslední doby lze zmínit např. aktuálně probíhající řízení o vydání Juliana Assange z Velké Británie do Spojených států amerických, řízení o vydání finanční ředitelky společnosti Huawei Technologies Meng Wan-čou z Kanady do Spojených států amerických či, z hlediska České republiky mediálně velmi prezentované, řízení o vydání Radovana Krejčíře z Jihoafrické republiky do České republiky.

K vydávání pachatelů trestných činů docházelo již od starověku. Dokonce již jeden z nejstarších doložených mezinárodněprávních dokumentů v dějinách, mírová smlouva mezi egyptským faraonem Ramessem II. a chetitským králem Chatušilem III., pocházející přibližně z roku 1270 př. n. l., obsahuje závazek k vydávání pachatelů.² Od druhé poloviny 18. století začala extradice nabývat na významu. Během 19. a 20. století

¹ Právní pomocí v širším smyslu rozumíme celou oblast mezinárodní justiční spolupráce, tj. kromě žádostí o právní pomoc také extradice, předávání trestního řízení, předávání odsouzených, průvozy apod. Právní pomocí v užším smyslu je chápáno pouze poskytování právní pomoci ve formě dožádání (z angličtiny – mutual legal assistance).

² Langdon, S., Gardiner, Alan H. The Treaty of Alliance between Hattušili, King of the Hittites, and the Pharaoh Rameses II. of Egypt. *The Journal of Egyptian Archaeology*. 1920, Vol. 6, No. 3. S. 192 – 194. [online] [cit. 20. července 2019] Dostupné z WWW: JSTOR, https://www.jstor.org/stable/3853914?read-now=1&refreqid=excelsior%3Afdbe6887f8d84b375ed208d46f6638da&seq=1#page_scan_tab_contents.

došlo v oblasti extradičního práva k prudkému vývoji a v současnosti extradice představuje neopominutelnou, zásadní formu spolupráce mezi státy.

S ohledem na postupující globalizaci, snadnou dostupnost dopravy, téměř neomezené možnosti cestování po celém světě, volný pohyb osob v rámci Schengenského systému a další faktory je spolupráce států v otázce vydávání osob naprosto klíčovou pro zabránění beztrestnosti pachatelů trestných činů. Extradice hraje důležitou roli nejen při vydávání pachatelů „běžných“ trestných činů jako je vražda či loupež, ale rovněž v boji proti nadnárodnímu organizovanému zločinu, kyberkriminalitě a dalším formám závažné přeshraniční kriminality. Jedná se tak o velice aktuální téma.

Z hlediska české (resp. československé) právní vědy lze dohledat odborné prameny zabývající se otázkou extradice již ve 20. letech 20. století. Tématu vydávání pachatelů se tehdy věnovali zejména Antonín Glos³ a František Kronberger,⁴ kteří vycházeli z dělení extradičního práva na formální extradiční právo a materiální extradiční právo. Podrobněji se extradicí zabýval zejména František Kronberger, který jako materiální právo vydávací označuje projevení vůle dvou stran, tj. státu dožádaného a státu dožadujícího, směřující k vydání pachatele trestného činu, přičemž do materiálního práva vydávacího řadí řadu podmínek vydání, např. zásadu oboustranné trestnosti či zásadu nevzdávání pro politické trestné činy.⁵ Za formální právo vydávací pak označuje procesní opatření vedoucí k zahájení extradičního řízení, jeho průběhu a následnému uskutečnění vydání⁶ nebo také „řízení, kterým se má v tom kterém případě zjistiti, jsou-li dány podmínky vydání.“⁷ Uvedené dělení extradičního práva následně přejímají také Milan Kamlach a Bohumil Repík⁸ či Jaroslav Fenyk⁹.

Tato disertační práce z uvedeného dělení na materiální a formální extradiční právo také vychází. Tématem práce je „Úprava extradičního řízení v mezinárodním právu“.

³ Např. Glos, A. Vydání vinníka. *Soudcovské listy*. 1926, roč. VII., č. 8. S. 125 – 127. Srov. Glos, A. Vydání vinníka. *Soudcovské listy*. 1926, roč. VII., č. 9. S. 143 – 146.

⁴ Např. Kronberger, F. Materiální právo vydávací. *Soudcovské listy*. 1929, roč. X., č. 1. S. 4 – 5. Kronberger, F. Formální právo vydávací. *Soudcovské listy*. 1929, roč. X., č. 4. S. 52 – 56.

⁵ Kronberger, F. Materiální právo vydávací. *Soudcovské listy*. 1929, roč. X., č. 1. S. 4 – 5.

⁶ Kronberger, F. Formální právo vydávací. *Soudcovské listy*. 1929, roč. X., č. 4. S. 52 – 56.

⁷ Kronberger, F. Vydávání zločinců : Poznámky terminologické. *Soudcovské listy*. 1938, ročník XIX., č. 11. S. 319.

⁸ Kamlach, M., Repík, B. *Mezinárodní spolupráce v trestním a občanskoprávním řízení*. Praha : Panorama, 1990. S. 57n.

⁹ Fenyk, J., Ondruš, R. *Právní styk s cizinou v trestním a netrestním řízení a před orgány veřejné správy*. Praha : Linde, 1997. S. 70. Srov. Kloučková, S., Fenyk, J. *Mezinárodní justiční spolupráce v trestních věcech*. 2. aktualizované a doplněné vydání. Praha : Linde, 2005. S. 52.

Jedná se o velmi široké téma, avšak předmět disertační práce bude vymezen úžeji, neboť autorčiným cílem není v této práci obsáhnout celou materii extradičního práva. Disertační práce bude zaměřena pouze na dosud velmi málo zpracované téma formálního extradičního práva. Předmětem zkoumání tak nebude materiální stránka extradice, a to mimo jiné z důvodu, že se jedná o téma, jemuž je věnována většina odborných prací týkajících se institutu extradice.

S ohledem na téma disertační práce, které odkazuje na mezinárodněprávní stránku extradice, nebude v disertační obsaženo celé téma formálního extradičního práva, avšak práce bude zaměřena pouze na tu jeho část, která má mezinárodní rozměr. Cílem disertační práce tak je zkoumání těch formálních aspektů extradice, které přesahují vnitrostátní právní úpravu. Disertační práce tak nebude popisovat průběh extradičního řízení v konkrétním státě, ale zaměří se na zkoumání opatření, která musí státy učinit, aby extradiční řízení vůbec mohlo být zahájeno, a opatření, která by měla následovat, jakmile dožádaný stát na vnitrostátní úrovni rozhodne o extradiční žádosti dožadujícího státu.

Z hlediska dalšího dělení extradice, o kterém je blíže hovořeno v první kapitole, se bude disertační práce věnovat výlučně extradici mezistátní a zcela pomine tzv. vnitrostátní extradici, která je z pohledu České republiky poměrně neznámá, avšak mezi federálními státy (např. Spojené státy americké či Austrálie) velmi hojně využívaná. Disertační práce se také nebude věnovat tzv. vertikální spolupráci, tj. spolupráci státu a mezinárodního trestního soudu či tribunálu, ale pouze tzv. horizontální spolupráci aneb spolupráci mezi suverénními státy. Důvodem je velmi specifická úprava vertikální spolupráce v oblasti vydávání, reflektovaná zejména Římským statutem Mezinárodního trestního soudu. Hlavním zájmem této disertační práce je však výrazně častější klasická extradice mezi státy.

Cílem této disertační práce je přinést přehlednou studii formálních aspektů extradice, kterým v odborných publikacích není věnována dostatečná pozornost. Téma formálního extradičního práva z hlediska jeho mezinárodněprávní stránky zatím v české odborné literatuře nebylo komplexně zpracováno a i v zahraniční odborné literatuře je vždy pouze spíše stručně zmíněno v rámci studia širší materie extradičního práva. Hlavním přínosem této disertační práce by tak mělo být důkladné zpracování a popsání různých formálních aspektů extradičního práva. Disertační práce tak necílí na hledání jednotného pravidla, neboť to s ohledem na povahu institutu extradice, který vychází z rozdílných právních základů i z rozdílných právních tradic, ani není možné, ale jejím smyslem je zpracování přehledu a zhodnocení různých přístupů k jednotlivým formálním

aspektům. Za účelem zasazení problematiky do historických souvislostí má disertační práce za cíl také zpracování detailního popisu historického vývoje institutu extradice.

Hlavní výzkumnou otázkou je, jaké formální aspekty a náležitosti se pojí s institutem extradice a jak se tyto aspekty a náležitosti liší v závislosti na rozdílných právních úpravách, vývoji či právních tradicích rozličných států. Disertační práce nabídne komplexní přehled formálních aspektů pojících se s institutem extradice z mezinárodněprávního pohledu, jejich srovnání z hlediska požadavků mezinárodních smluv či vnitrostátních právních předpisů různých států a jejich promítnutí v aktuální judikatuře mezinárodních soudů.

Disertační práce bude rozdělena do tří větších částí, které se budou dále dělit na jednotlivé kapitoly a podkapitoly.

Ačkoli již výše v úvodu bylo vysvětleno, že disertační práce se bude zaměřovat pouze na formální aspekty extradice z mezinárodněprávního hlediska, bude za účelem usazení do kontextu první část práce věnována obecnějším tématům. První kapitola tak přinese vysvětlení pojmů nejčastěji používaných v souvislosti s vydáváním osob, a to zejména pojmu vyžadovaná osoba, dožadující stát a dožádaný stát. Kapitola také představí definici pojmu extradice a přestaví různé alternativy tohoto právního institutu. Druhá kapitola bude věnována podrobnému popisu historického vývoje vydávání osob. Třetí kapitola pak přestaví různé právní základy pro extradiční řízení, přičemž se zaměří na zkoumání, zda je pro vydávání mezi státy nezbytným předpokladem existence mezinárodní smlouvy, a to buď bilaterální, či multilaterální, či zda mezi státy existují i jiné právní základy či možnosti postupu.

Druhá část disertační práce se pak zaměří na ty formální aspekty extradice, které jsou nezbytné k zahájení extradičního řízení. Čtvrtá kapitola tak bude zkoumat možnosti styku států, různé mezinárodní organizace či jiné formy uskupení států a jejich činnost v oblasti vzájemné justiční spolupráce. Blíže bude představena také činnost Interpolu, a to zejména v souvislosti s jeho rolí v mezinárodním pátrání po osobách. Pátá kapitola se pak zaměří na institut předběžné vazby, který podrobí zkoumání mimo jiné z hlediska judikatury mezinárodních soudů, zejména Evropského soudu pro lidská práva. Šestá kapitola přinese detailní rozbor požadavků vybraných států na formální podobu extradičních materiálů, přičemž bude zkoumán rozdíl mezi nároky států kontinentálního práva a států uplatňujících common law.

Třetí část disertační práce bude věnována otázkám souvisejícím s průběhem extradičního řízení a postupem po konečném rozhodnutí o vyhovění či nevyhovění extradiční žádosti. Sedmá kapitola se tak bude věnovat situaci, kdy dožádaný stát shledá extradiční materiály předložené dožadujícím státem nedostatečnými. Kapitola tak blíže vysvětlí možnost vyžadování dodatkových informací. Osmá kapitola představí tzv. souběh extradičních žádostí, tj. žádostí o vydání od dvou či vícero států. Obsahem deváté kapitoly pak bude přehled formálních důvodů pro nevyhovění extradiční žádosti. Tato kapitola úzce naváže na předcházející kapitoly popisující jednotlivé formální aspekty extradice. Desátá kapitola se bude věnovat povinnosti a praktickému provádění notifikace dožadujícího státu státem dožádaným o jeho rozhodnutí o extradiční žádosti. Jedenáctá kapitola bude zkoumat možnosti realizace již povoleného vydání a alternativy související se situací osoby v dožádaném státě. Dvanáctá kapitola pak vysvětlí, jakým způsobem dochází k hrazení nákladů extradice. Třináctá, poslední, kapitola pak představí tzv. zásadu speciality a vysvětlí její význam a důsledky pro extradiční řízení z hlediska formálního extradičního práva.

V disertační práci je použito několik metod, zejména metoda deskriptivní, která je využita při popisu historického vývoje extradice a popisu formálních náležitostí extradice, a metoda analytická, kombinující postup logický a komparativní. Komparativní postup je uplatňován zejména při zpracovávání přehledu a srovnání rozdílných právních úprav, zatímco logický postup prostupuje celou práci, přičemž je využívána zejména metoda dedukce (od obecného ke konkrétnímu), v menší míře pak také metoda indukce (od konkrétního k obecnému).

Při psaní této disertační práce autorka vycházela převážně z cizojazyčných zdrojů, a to zejména ze zdrojů psaných v anglickém, francouzském a španělském jazyce. Disertační práce čerpá z celé řady mnohostranných i dvoustranných mezinárodních smluv, zejména z Evropské úmluvy o vydávání (Paříž, 13. prosince 1957) či Meziamerické úmluvy o vydávání (Caracas, 25. února 1981), a dalších právních předpisů, ať vnitrostátních, tak i jiných, např. jednotných právních předpisů aplikovaných mezi skandinávskými státy či z práva Evropské unie. S ohledem na provázanost extradice se základními lidskými právy či se vzájemnými vztahy mezi státy vychází práce rovněž z bohaté judikatury Evropského soudu pro lidská práva, Meziamerického soudu pro lidská práva, Soudního dvora Evropské unie či Mezinárodního soudního dvora. Disertační práce vychází rovněž z řady cizojazyčných odborných publikací, zejména

z *International Extradition : United States Law and Practice* od Ch. M. Bassiouniho¹⁰ či *Extradition in International Law* od I. Shearera.¹¹ Pokud jde o české zdroje využité při psaní této disertační práce, bylo vycházeno z knihy *Mezinárodní justiční spolupráce v trestních věcech* S. Kloučkové a J. Fenyka,¹² knihy *Právní styk s cizinou v trestním a netrestním řízení a před orgány veřejné správy* J. Fenyka a R. Ondruše,¹³ učebnice Mezinárodního práva veřejného Č. Čepelky a P. Šturmy¹⁴ a zejména z připravovaného komentáře k zákonu č. 104/2013 Sb., o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních,¹⁵ na jehož přípravě se autorka této disertační práce aktivně podílí. Čerpáno bylo rovněž z řady odborných článků, a to jak zahraničních, tak tuzemských.

¹⁰ Bassiouni, M. Ch. *International Extradition : United States Law and Practice*. Fifth edition. New York : Oxford University Press, 2007.

¹¹ Shearer, I. A. *Extradition in International Law*. Manchester, University Press, 1971.

¹² Kloučková, S., Fenyk, J. (2005) Op. cit.

¹³ Fenyk, J., Ondruš, R. (1997) Op. cit.

¹⁴ Čepelka, Č., Šturma, P. *Mezinárodní právo veřejné*. 2. vydání. Praha : C. H. Beck, 2018.

¹⁵ Polák, P., Opatová, H., Kubíček, M. *Zákon o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních : Komentář*. 2., aktualizované a doplněné vydání. Praha : Wolters Kluwer, aktuálně v tisku.

II. Obecná část

1. Pojem extradice

Extradice označuje formální postup, při kterém dochází k vydání osoby z jednoho státu do druhého za účelem jejího trestního stíhání či potrestání, a to na základě mezinárodní smlouvy, vzájemnosti, mezinárodní zdvořilosti (comity) nebo vnitrostátního práva.¹⁶

Definice extradice je celá řada, avšak vesměs všechny vystihují podstatu vydávání, ač jinými slovy. Moderní právní teorie nabízí následující definici: „*Extradice je akt právní pomoci záležející v odevzdání osoby státem, na jehož území se osoba nachází (stát dožadovaný), státu kompetentnímu ji stíhat nebo na ní vykonat trest (stát dožadující), na jehož území byla tato osoba obviněna nebo pravomocně odsouzena pro trestný čin.*“¹⁷ Starší právní teorie extradici popsala takto: „*Vydávání zločinců jest akt, jímž jeden stát vydává represivní justici druhého státu individuum, stíhané pro trestný čin státem, na jehož území utekl, státu, na jehož území svůj trestný čin spáchal.*“¹⁸ Nyní již víme, že tato druhá definice není zcela pravdivá, neboť osoba nemusí být vydána výlučně státu, na jehož území došlo ke spáchání trestného činu.

V této souvislosti lze uvést příklady používaných pojmů extradičního práva, a to právo vydávací, kterým je označováno řízení o vydání vedené v dožádaném státě, a právo vyžadovací neboli rekviziční, kterým jsou označovány veškeré procesní postupy vykonávané státem dožadujícím za účelem dosažení vydání osoby ze státu dožadovaného. S touto terminologií úzce souvisí další důležité pojmy, a to aktivní extradice a pasivní extradice. Aktivní extradicí je myšleno vydání osoby z dožádaného státu do státu dožadujícího, zatímco pasivní extradicí je vyžádání osoby dožadujícím státem.¹⁹ V současné době se již pojmy vydávací a vyžadovací právo příliš neužívají, obvyklejší je souhrnný termín extradiční právo. Označování extradice za extradicí aktivní a extradicí

¹⁶ Bassiouni, M. Ch. *International Extradition : United States Law and Practice*. Fifth edition. New York : Oxford University Press, 2007. S. 1.

¹⁷ Fenyk, J., Ondruš, R. *Právní styk s cizinou v trestním a netrestním řízení a před orgány veřejné správy*. Praha : Linde, 1997. S. 49.

¹⁸ Olšar, E. *Příspěvek k nauce o vydávání zločinců : Teorie i pozitivní úprava*. Seminář práva a řízení trestního prof. Dr. Jaroslava Kallaba. Brno, Právnická fakulta Masarykovy university v Brně, 1930. S. 12.

¹⁹ Kronberger, F. *Vydávání zločinců : Poznámky terminologické*. *Soudcovské listy*. 1938, roč. XIX., č. 11. S. 319.

pasivní však dodnes využívá řada států zejména Jižní Ameriky ve svých vnitrostátních extradičních právních předpisech.

Z pohledu České republiky je poměrně velmi málo známým faktem, že kromě vydávání osob mezi svrchovanými státy, tj. mezistátní extradice, existuje rovněž tzv. extradice vnitrostátní, kdy dochází k vydávání pachatelů v rámci jednoho státu, obvykle federace. V dobách Rakouska – Uherska však docházelo k vnitrostátnímu vydávání pachatelů i v Čechách, resp. v celém rakousko-uherském mocnářství, a to na základě § 59 trestního řádu z roku 1873, který začínal slovy: „*Má-li obviněný vydán býti některému královskému uherskému neb cizímu úřadu [...]*.“²⁰ Asi nejznámějším příkladem současnosti jsou Spojené státy americké, které mají vnitrostátní vydávání osob zakotveno dokonce v ústavě.²¹ Článek 4 oddíl druhý Ústavy Spojených států amerických tak stanoví, že „*Osoba obžalovaná v kterémkoli státě pro zradu, těžký zločin nebo jiný trestný čin, která uprchne před spravedlností a bude nalezena v jiném státě, bude na žádost příslušného orgánu státu, ze kterého uprchla, vydána státu, v jehož jurisdikci spáchala daný trestný čin.*“ Ústava Spojených států amerických však nepoužívá přímo termín „extradition“, nýbrž „to be removed“. Dané ustanovení bylo do Ústavy Spojených států amerických převzato dokonce již z Článků konfederace.²² Příklady vnitrostátní extradice z nedávné doby mohou být vydání Bernarda Browna pro trestný čin vraždy z Kalifornie na Havaj²³ nebo vydání dvou mužů z Missouri do New Jersey k trestnímu stíhání pro několik trestných činů sexuálního napadení.²⁴ I jiné federální státy však znají a uplatňují vnitrostátní extradici. Například v Austrálii vnitrostátní extradici upravuje § 82 Zákona o doručování a výkonu dožádání z roku 1992,²⁵ byť zákon samotný pojem „extradice“ vůbec nepoužívá.

²⁰ § 59 zákona č. 119/1873, trestního řádu Rakouska – Uherska.

²¹ O vydávání mezinárodním, tj. mimo území Spojených států amerických, však Ústava Spojených států amerických nehovoří.

²² Článek 4 Článků konfederace. Library of Congress. *A Century of Lawmaking for a New Nation : U. S. Congressional Documents and Debates : 1774 – 1875*. S. 4. [online] [cit. 20. října 2019] Dostupné z WWW: [Library of Congress, https://memory.loc.gov/cgi-bin/ampage?collId=llsl&fileName=008/llsl008.db&recNum=142](https://memory.loc.gov/cgi-bin/ampage?collId=llsl&fileName=008/llsl008.db&recNum=142)

²³ Maui Now. *Mo Monsalve Murder Suspect Waives Extradition at Sacramento Hearing*. 24. září 2019. [online] [cit. 28. září 2019] Dostupné z WWW: Maui Now, <https://mauinow.com/2019/09/24/mo-monsalve-murder-suspect-waives-extradition-at-sacramento-hearing/>.

²⁴ NJ.com. *2 Missouri men charged with sexual assaults in NJ more than a decade ago*. 27. září 2019. [online] [cit. 28. září 2019] Dostupné z WWW: NJ.com, <https://www.nj.com/ocean/2019/09/2-missouri-men-charged-with-sexual-assaults-in-nj-more-than-a-decade-ago.html>.

²⁵ Australský zákon o doručování a výkonu dožádání č. 172 z roku 1992 [online] [cit. 13. října 2019] Dostupné z WWW: Federal Register of Legislation, <https://www.legislation.gov.au/Series/C2004A04463>.

V této souvislosti je třeba podotknout, že důležitost extradice, a to právě i extradice vnitrostátní, ukázaly například současné demonstrace několika milionů obyvatel Hongkongu proti návrhu extradičního zákona, který by umožnil vydávání osob všem státům, tj. nejen státům, se kterými má Hongkong uzavřenu mezinárodní smlouvu o vydávání. Extradiční zákon by tak umožnil rovněž vydávání osob do tzv. pevninské části Čínské lidové republiky, kde je velmi problematická úroveň dodržování lidských práv. Extradiční zákon, kromě nedůvěry v dodržování lidských práv osob, které by případně byly podle nového extradičního zákona z Hongkongu do tzv. pevninské části Čínské lidové republiky vydány, vzbudil obavy rovněž z hlediska možného omezení autonomie Hongkongu na Čínské lidové republice.²⁶

V současnosti je možné extradici, resp. celou oblast mezinárodní justiční spolupráce, dělit ještě na spolupráci horizontální, tj. spolupráci mezi dvěma suverénními státy, a spolupráci vertikální, což je spolupráce probíhající mezi suverénním státem a mezinárodním trestním tribunálem. Toto dělení vychází z rozsudku Mezinárodního trestního tribunálu pro bývalou Jugoslávii ve věci *Blaškić*, který vertikální model spolupráce s mezinárodním trestním tribunálem vysvětloval nadřazeností Mezinárodního trestního tribunálu pro bývalou Jugoslávii nad národními soudy a jeho schopností vydávat pro státy závazná rozhodnutí.²⁷ Za určitou kombinaci horizontálního a vertikálního modelu justiční spolupráce, avšak s převahou modelu vertikálního, je považována spolupráce států s Mezinárodním trestním soudem v Haagu.²⁸ Ratifikací Římského statutu Mezinárodního trestního soudu (Řím, 17. července 1998) se státy zavázaly poskytovat soudu spolupráci, a to včetně předávání osob, tj. extradice.²⁹ S ohledem na

²⁶ BBC. *Hong Kong – China extradition plans explained*. 22. srpna 2019. [online] [cit. 28. září 2019] Dostupné z WWW: BBC, <https://www.bbc.com/news/world-asia-china-47810723>.

²⁷ „In 1993 the Security Council for the first time established an international criminal court endowed with jurisdiction over individuals living within sovereign States, be they States of the former Yugoslavia or third States, and, in addition, conferred on the International Tribunal primacy over national courts. By the same token, the Statute granted the International Tribunal the power to address to States binding orders concerning a broad variety of judicial matters (including the identification and location of persons, the taking of testimony and the production of evidence, the service of documents, the arrest or detention of persons, and the surrender or transfer of indictees to the International Tribunal). Clearly, a "vertical" relationship was thus established...” Rozsudek Mezinárodního trestního tribunálu pro bývalou Jugoslávii z 29. října 1997 ve věci *Prosecutor v. Tihomir Blaškić*, č. IT-95-14, A.Ch. Bod 47.

²⁸ Deen-Racsmany, Z. Lessons of the European Arrest Warrant for Domestic Implementation of the Obligation to Surrender Nationals to the International Criminal Court. *Leiden Journal of International Law*. 2007, Vol. 20, Issue 1, s. 176-177.

²⁹ Článek 86 a následující Statutu Mezinárodního trestního soudu (Řím, 17. července 1998). Srov. Caianiello, M. Models of Judicial Cooperation with Ad Hoc Tribunals and with the Permanent International Criminal Court in Europe. In: Ruggeri, S. *Transnational Inquiries and the Protection of Fundamental*

specifickou povahu vertikální justiční spolupráce není pro vydávání osob mezinárodním trestním soudům či tribunálům používám pojem „extradition“, ale „surrender“. Nejedná se tedy o vydání, tj. postup obvyklý mezi dvěma svrchovanými státy, závislý na rozhodnutí dožádaného státu, ale o tzv. předání, tj. mezi subjekty s nestejným postavením.

Cílem extradice je, aby dožadující stát mohl uplatnit svou trestní jurisdikci nad konkrétní osobou.³⁰ Její podstatou tedy je vydání osoby z dožádaného státu do státu dožadujícího pro účely jejího trestního stíhání, uložení trestu nebo k výkonu již uloženého trestu. Smyslem takového postupu je zabránění beztrestnosti, tedy aby pachatel trestného činu unikl spravedlnosti tím, že opustí území státu, v jehož jurisdikci se dopustil trestného činu, a skrývá se na území jiného státu³¹ nebo v jeho moci (např. na palubě lodi takového státu plující na volném moři mči v prostorách jeho antarktické základny).

Z hlediska vydávacího řízení jsou klíčové tři pojmy – dožadující stát, dožádaný stát a vyžádaná osoba. Dožadujícím státem je stát, který má jurisdikci pro vedení trestního stíhání konkrétní osoby nebo pro její dodání do výkonu trestu a který požádá o její vydání za tímto účelem jiný stát, tj. stát dožádaný. Státem dožádaným je stát, na jehož území nebo v jehož moci se aktuálně nachází žádaná osoba a kterému dožadující stát adresuje žádost o její vydání.³²

Pro extradici je zcela nezbytnou podmínkou, aby pobyt osoby, o jejíž vydání jde, byl znám a aby se osoba nacházela na území, v moci konkrétního státu nebo v dosahu jeho moci, tj. na území podléhající suverénní moci takového státu.³³ O vydání tak lze žádat, až na drobné výjimky, pouze svrchované (suverénní) státy, tj. státy disponující mezinárodněprávní subjektivitou. Suverenita státu a jeho mezinárodněprávní subjektivita jsou nerozlučně spjaty. Státní suverenita znamená „*nezávislost státní moci na jakékoli jiné moci*“,³⁴ přičemž tato nezávislost se týká jak mezistátních vztahů (zahraniční politika), tak i vnitrostátních záležitostí (vnitřní politika), a je omezena pouze suverénními právy jiných států, závazky vyplývajícími z mezinárodních smluv, jichž je

Rights in Criminal Proceedings : A Study in Memory of Vittorio Grevi and Giovanni Tranchina. Heidelberg : Springer, 2013. S. 114.

³⁰ Kloučková, S., Fenyk, J. *Mezinárodní justiční spolupráce v trestních věcech.* 2. aktualizované a doplněné vydání. Praha : Linde, 2005. S. 127.

³¹ Fenyk, J., Ondruš, R. (1997) Op. cit. S. 49.

³² Ibid. S. 50.

³³ Ibid. S. 49.

³⁴ Potočný, M., Ondřej, J. *Mezinárodní právo veřejné : Zvláštní část.* 5., doplněné a rozšířené vydání. Praha : C. H. Beck, 2006. S. 14.

daný stát smluvní stranou, a obecným mezinárodním právem.³⁵ Dle rozsahu suverenity lze státy dělit na suverénní státy, což jsou státy disponující plnou způsobilostí k právům i právním úkonům dle mezinárodního práva, a závislé státy a závislá území, kdy tato území mají pouze omezenou nezávislost, zejména ve vnějších záležitostech. Závislé státy a území tak nemají plnou způsobilost k mezinárodněprávním úkonům.³⁶ V oblasti vydávání osob však mohou být kompetentní k podání i k přijetí extradiční žádosti také některé autonomní jednotky států. Příkladem lze uvést Hongkong, tj. zvláštní autonomní oblast Čínské lidové republiky. Hongkong je smluvní stranou několika mezinárodních extradičních smluv, např. Dohody mezi Českou republikou a Zvláštní autonomní oblastí Čínské lidové republiky Hongkong o předávání osob hledaných pro trestní řízení (Hongkong, 4. března 2013). Z hlediska mezinárodního práva se jedná o smlouvu s omezenou území platností v souladu s článkem 29 Vídeňské úmluvy o smluvním právu (Vídeň, 29. května 1969). Zmocnění Hongkongu uzavírat mezinárodní smlouvy vychází z článků 96 a 151 hongkongského Základního zákona ze 4. dubna 1990, v platném znění. Pro extradiční mezi suverénním státem a Hongkongem je pouze místo termínu „extradice“ či „vydávání“ používán termín „předávání“ neboli „surrender“, podobně jako v případě předávání osob mezinárodním trestním soudům či tribunálům, neboť se nejedná o svrchovaný stát. Je tomu tak i v Dohodě o předávání obviněných nebo odsouzených osob mezi vládou Austrálie a vládou Hongkongu (Hongkong, 15. listopadu 1993).

Ačkoli na existenci státu jako subjektu mezinárodního práva nemá žádný vliv jeho uznání jinými státy, neboť subjektem mezinárodního práva se stát stává již ve chvíli, kdy začne vykazovat znaky suverénního státu, tj. na určitém území vůči obyvatelstvu na takovém území uplatňuje organizovanou politickou moc trvalejšího charakteru, která je nezávislá na jiných státech,³⁷ pro plnou účast takového státu na fungování mezinárodního společenství je jeho uznání jinými státy velice důležité. Uznání je právní akt, kterým již existující státy uznávají nově vzniklý útvar za suverénní stát. Nauka mezinárodního práva zná dva druhy uznání státu, a to uznání *de jure* a uznání *de facto*.³⁸ Uznání *de jure* je plné a konečné uznání státu, kterým uznávající stát vyjadřuje vůli „jednat s uznaným státem jako s plným a všestranným subjektem mezinárodního práva a navázat s ním právní a politické styky v plném rozsahu, jaký je obvyklý mezi členy mezinárodního

³⁵ Ibid. S. 14.

³⁶ Ibid. S. 18 – 19.

³⁷ Články 1 a 3 Úmluvy o právech a povinnostech států (Montevideo, 26. prosince 1933).

³⁸ Potočný, M., Ondřej, J. (2006) Op. cit. S. 24 – 25.

společenství.³⁹ Uznání *de facto* má omezené právní účinky a „může vést k založení jakéhokoli právního poměru, který jde nad míru základních práv a povinností státu.“⁴⁰ Uznáním *de facto* tak je např. uzavření jakýchkoli dohod s uznávaným státem. K uznání *de facto* obvykle dochází v případech, kdy již existující státy aktuálně potřebují upravit svůj poměr k novému státu, avšak nikoli s trvalými důsledky. Uznání, jak *de jure*, tak *de facto*, může být učiněno výslovně, tj. jakýmkoli formálním aktem, např. prohlášením vlády, nebo mlčky, např. uzavřením obchodní dohody.⁴¹ Teprve uznáním jinými státy se tak nově vzniklému státu otevírají možnosti zapojení do života mezinárodního společenství a rozvíjení mezinárodních vztahů.

Obecně platí, že dožadující stát zasílá žádost o vydání osoby pouze státu, který jím byl uznán. Nachází-li se tedy žádaná osoba na území, které dožadující stát neuznává za suverénní stát, může se z politického hlediska jednat o překážku podání extradiční žádosti, neboť případné podání extradiční žádosti by mohlo být považováno za uznání státu *de facto*. Jako praktický příklad lze uvést vydání osoby z Kosova. Dne 17. února 2008 vyhlásilo Kosovo nezávislost na Srbsku. Do současnosti bylo Kosovo jakožto suverénní stát uznáno 104 státy Organizace spojených národů a 23 státy Evropské unie.⁴² Mezi pět států Evropské unie, které dosud neuznaly Kosovo, patří Řecko, Španělsko, Slovenská republika, Kypr a Rumunsko.⁴³ Byla-li by tak v Kosovu vypátrána osoba, po které například Slovenská republika vyhlásila mezinárodní pátrání, bylo by případné podání extradiční žádosti Slovenskou republikou jakožto dožadující stranou z politického hlediska velmi problematické, neboť by představovalo uznání Kosova *de facto*.

Specifický problém představuje vydání osoby z okupovaného území. Dle článku 42 Řádu války pozemní „Území pokládá se za obsazené, je-li skutečně v moci nepřátelské armády.“⁴⁴ Okupovaným územím je tedy území suverénního státu (nebo jeho část) nacházející se pod efektivní kontrolou nepřátelských sil jiného státu. Územní stát má nad okupovaným územím z hlediska mezinárodního práva stále svrchovanost, avšak fakticky nemá po dobu okupace možnost uplatňovat na okupovaném území svou státní moc. Po

³⁹ Ibid. S. 25.

⁴⁰ Ibid. S. 25.

⁴¹ Ibid. S. 25 – 26.

⁴² European Parliament. *Parliamentary Questions : 20 December 2018 : Question for written answer E-006438-18 to the Commission (Vice-President/High Representative) Rule 130 Dominique Bilde (ENF) : Withdrawal of Recognition of Kosovo*. [online] [cit. 2. září 2019] Dostupné z WWW: European Parliament, http://www.europarl.europa.eu/doceo/document/E-8-2018-006438_EN.html.

⁴³ BusinessInfo. *Kosovo : Vztahy země s EU*. 26. června 2019. [online] [cit. 2. září 2019] Dostupné z WWW: CzechTrade, <https://www.businessinfo.cz/cs/clanky/kosovo-vztahy-zeme-s-eu-18126.html>.

⁴⁴ Článek 42 Řádu války pozemní, přílohy k Úmluvě o zákonech a obyčejích pozemní války (Haag, 18. října 1907).

dobu okupace je tak k omezenému výkonu státní moci na okupovaném území oprávněna okupační mocnost, a to zejména za účelem zajištění fungování veřejného pořádku.⁴⁵ Dojde-li k vypátrání osoby na okupovaném území, je třeba, aby žádost o vydání byla adresována územnímu státu. Jelikož však takový stát na okupovaném území fakticky nevykonává státní moc, je možné o vydání osoby z okupovaného území požádat rovněž okupační mocnost, avšak pouze za předpokladu, že je v žádosti o vydání zdůrazněno, že se jedná o vydání osoby z území pod efektivní kontrolou daného okupujícího státu. V takovém případě se jedná pouze o technickou spolupráci, která nepředstavuje akt uznání státu, tj. nedochází ani k uznání okupovaného území za státní území okupační mocnosti.⁴⁶

V této souvislosti je určitě vhodné zmínit rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ve věci *Güzelyürtlu a další proti Turecku a Kypru*, který se týká mezinárodní justiční spolupráce mezi Kyprem, Tureckem a tzv. Severokyperskou tureckou republikou při paralelním vyšetřování zločinu vraždy spáchaného na kyperském území, kdy se pachatelé ukrývali na území tzv. Severokyperské turecké republiky, tj. na území, které Kypr neuznává za stát, neboť se jedná původně o kyperské území, od roku 1974 okupované Tureckem. Kyperské úřady zaslaly prostřednictvím svého velvyslanectví v Aténách tureckým orgánům žádost o vydání pachatelů předmětného trestného činu z území tzv. Severokyperské turecké republiky, přičemž turecké orgány ponechaly kyperskou extradiční žádost bez formální odpovědi. Kyperské úřady naopak odmítly předat shromážděný důkazní materiál orgánům tzv. Severokyperské turecké republiky. Evropský soud pro lidská práva rozhodl, že kyperské úřady nebyly povinny důkazní materiál, shromážděný při vyšetřování trestného činu spáchaného na kyperském území, předat orgánům tzv. Severokyperské turecké republiky, tj. útvaru, které neuznávají za stát a které se nachází na kyperském území, a to na základě článku 2 písm. b) Evropské úmluvy o vzájemné pomoci v trestních věcech (Štrasburk, 20. dubna 1959), neboť by se jednalo o ohrožení státní suverenity, jedním z jejichž znaků výkon pravomoci v trestních věcech nepochybně je. Evropský soud pro lidská práva dále uvedl, že turecká strana naopak porušila své povinnosti dle Evropské úmluvy o vydávání (Paříž, 13. prosince

⁴⁵ Potočný, M., Ondřej, J. (2006) Op. cit. S. 460-461.

⁴⁶ Ministerstvo spravedlnosti. Dopis z 11. listopadu 2019. Informace poskytnutá na základě žádosti autorů dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.

1957), neboť kyperskou stranu neinformovala o svém postoji k zaslané žádosti o vydání a neuvedla důvody, pro které žádosti nebylo vyhověno.⁴⁷

Kromě extradice lze navrácení uprchlé osoby dosáhnout i jiným způsobem. K různým alternativám extradice se některé státy uchylují v případech, kdy není možné dosáhnout vydání, a to například proto, že stát, na jehož území se nachází hledaná osoba, nemá s dožadujícím státem uzavřenu mezinárodní smlouvu o vydávání a zároveň jeho vnitrostátní právní řád neumožňuje vydávání na bezesmluvním základě. Způsoby dosažení navrácení osoby jinak než extradicí mohou být však někdy vnímány negativně a některé státy je mohou považovat dokonce za nelegální.⁴⁸

Jednou z alternativ extradice je vylákání dotčené osoby pod určitou záminkou ze země, ze které není možné dosáhnout jejího vydání, do země, ze kterého o vydání osoby žádat lze.⁴⁹ Touto alternativou klasického vydání se zabýval i Evropský soud pro lidská práva, který rozhodl, že státy mohou využívat různých taktik, jak dosáhnout vydání osoby, pokud takové postupy nejsou v rozporu se zásadou právní jistoty.⁵⁰

Další, poměrně často využívanou alternativou extradice je vyhoštění osoby. Tento postup přichází v úvahu většinou pouze v případech, kdy žádanou osobou je státní příslušník státu, který by, v případě, že by bylo žádáno o vydání, byl v postavení státu dožadujícího. Důvodem je skutečnost, že státy ze svého území vyhošťují nežádoucí osoby obvykle do státu jejich původu. V některých případech i dochází k souběžně vedenému řízení o vydání s řízením vyhošťovacím. Pak záleží zcela na státě, který obě řízení vede, kterému z těchto řízení dá přednost, nebo zda je povede obě současně. Na rozdíl od extradice, ve které vystupuje stát, který proti osobě vede trestní řízení, v aktivní roli dožadujícího státu, vyhoštění závisí zcela na vůli státu, na jehož území se hledaná osoba nachází. Má-li však jiný stát na vyhoštění osoby zájem, a to z toho důvodu, že na jeho území je proti osobě vedeno trestní stíhání, nebo jí byl uložen trest odnětí svobody, který dosud nevykonala, dochází často ke vzájemné komunikaci obou dotčených států za účelem dosažení vyhoštění osoby z území jednoho státu a jejího přijetí druhým státem. Vyhoštění osoby z území jednoho státu za účelem jejího navrácení k trestnímu stíhání či

⁴⁷ Rozsudek ESLP z 29. ledna 2019 ve věci *Güzelyürtlu a další proti Turecku a Kypru*, č. 36925/07. Body 244, 253 – 256, 263 – 266.

⁴⁸ UNODC. *Manual on Mutual Legal Assistance and Extradition*. S. 61 - 62. [online] [cit. 28. září 2019] Dostupné z WWW: UNODC, https://www.unodc.org/documents/organized-crime/Publications/Mutual_Legal_Assistance_Ebook_E.pdf.

⁴⁹ Ibid. S. 61 - 62.

⁵⁰ Rozsudek ESLP z 5. února 2002 ve věci *Čonka proti Belgii*, č. 51564/99. Bod 41. Srov. rozsudek ESLP z 21. června 2011 ve věci *Adamov proti Švýcarsku*, č. 3052/06. Bod 59. Srov. rozsudek ESLP z 13. ledna 2009 ve věci *Giorgi Nikolaishvili proti Gruzii*, č. 37048/04. Bod 58.

výkonu trestu odnětí svobody je někdy nesprávně označováno za tzv. skrytou extradici. K případnému vyhoštění osoby však dochází zejména v situaci, kdy se osoba na území určitého státu, jehož není státním příslušníkem, zdržuje protiprávně,⁵¹ a to například na základě neplatných dokladů, které si po vypršení jejich platnosti z důvodu uprchnutí před trestním stíháním či výkonem trestu ze státu svého původu již nemohla obnovit, či se na území státu zdržuje i po vypršení doby platnosti uděleného víza. Za poněkud sporný lze tak označit pouze postup některých států, kdy takový stát, jež je současně státem původu dotčené osoby, jejímu protiprávnímu pobytu na území jiného státu napomáhá tím, že zneplatní její cestovní doklad, čímž se osoba náhle na území jiného státu ocitne bez platných dokladů, a tedy nelegálně.⁵² Evropský soud pro lidská práva v souvislosti s vyhošťováním místo extradicičního řízení judikoval, že v případě vyhoštění nelze vycházet pouze ze skutečnosti, že se osoba na území státu zdržuje nelegálně, nýbrž je nezbytné prověřit, zda případnou realizací vyhoštění nedojde k ohrožení lidských práv této osoby dle článku 3 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (Řím, 4. listopadu 1950).⁵³

Některé státy se v případech, kdy nemohou dosáhnout navrácení uprchlé osoby cestou extradice, uchylují k vyloženě nelegálním praktikám, a to k faktickému únosu osoby z území státu, ve kterém se nachází. Z minulosti lze v této souvislosti připomenout únos Adolfa Eichmanna agenty izraelského Mosadu z Argentiny v roce 1960. Nejedná se však o již vymýcený jev, ze současnosti lze zmínit únos bývalého vietnamského stranického funkcionáře z Berlína přes Slovenskou republiku až do Vietnamu, ke kterému došlo v roce 2017.⁵⁴ K obdobným únosům však ještě před několika lety docházelo rovněž ze strany agentů CIA, avšak nikoli za účelem trestního stíhání či dodání osoby do výkonu trestu, ale spíše jejího vytěžení pro zpravodajské účely, a to v souvislosti s bojem proti terorismu po událostech 11. září 2001.⁵⁵ Evropský soud pro lidská práva takovýto postup,

⁵¹ Polák, P., Opatová, H., Kubíček, M. *Zákon o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních : Komentář*. 2., aktualizované a doplněné vydání. Praha : Wolters Kluwer, aktuálně v tisku. K § 10 odst. 4, body 6 – 8.

⁵² UNODC. *Manual on Mutual Legal Assistance and Extradition*. Op. cit. S. 62.

⁵³ Rozsudek ESLP z 26. února 2015 ve věci *Khalikov proti Rusku*, č. 66373/13. Body 47 – 49. Srov. rozsudek ESLP z 17. dubna 2014 ve věci *Ismailov proti Rusku*, č. 20110/13. Body 79 – 84 a 87 – 88.

⁵⁴ iROZHLAS. *Uneseného vietnamského politika dopravili do vlasti slovenským vládním speciálem, nepochybují vyšetřovatelé*. 31. července 2018. [online] [cit. 29. září 2019] Dostupné z WWW: iROZHLAS, https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/unos-vietnam-nemecko-slovensko-trinh-xuan-thanh_1807310929_ako.

⁵⁵ Marty, Dick. *Alleged secret detentions and unlawful inter-state transfers involving Council of Europe member states : Draft report*. AS/Jur (2006) 16 Part II. 7. června. 2006. Committee on Legal Affairs and Human Rights. Parliamentary Assembly. [online] [cit. 29. září 2019] Dostupné z WWW: Council of Europe, https://assembly.coe.int/CommitteeDocs/2006/20060606_Ejdoc162006PartII-FINAL.pdf.

tzv. extraordinary rendition, označil za mučení a špatné zacházení, tj. za porušení článku 3 Evropské úmluvy o lidských právech a základních svobodách (Řím, 4. listopadu 1950).⁵⁶

⁵⁶ Rozsudek ESLP z 13. prosince 2012 ve věci *El-Masri proti Bývalé jugoslávské republice Makedonie*, č. 39630/09. Body 176, 206 – 2011. Srov. rozsudek ESLP z 23. února 2016 ve věci *Nasr a Ghali proti Itálii*, č. 44883/09. Body 185 – 190.

2. Historický přehled

Ačkoli byl termín „extradice“ zcela poprvé použit až v roce 1781,⁵⁷ a to ve smlouvě mezi králem Ludvíkem XVI. a biskupem z Basileje z 19. prosince 1781 o deliktech páchaných na hranicích, souvisejících s lesnictvím, lovem a rybařením,⁵⁸ byla podstata institutu extradice, tj. vydávání pachatelů, známa již dávno předtím. Pokud vůbec docházelo k oficiálnímu označování takového postupu, byl nejčastěji používán termín „navrácení“⁵⁹

Pokud jde o samotný termín „extradice“, zřejmě má původ v latinském slově *extradere*, které znamená nucené navrácení osoby jejímu vládci.⁶⁰

F. de Martens rozděluje historický vývoj vydávání osob do tří období, a to na období starověku až do konce 17. století, kdy vydávání osob nebylo přespříliš rozšířené, docházelo k vydávání zejména z politických nebo náboženských důvodů, tj. kacířů či vzbouřenců, a existovalo jen několik mezinárodních smluv upravujících otázku vydávání; dále na období 18. století a první poloviny 19. století, kdy se vydávání osob začalo více upravovat v mezinárodních smlouvách; a období po roce 1840, kdy začaly být přijímány první vnitrostátní právní předpisy upravující vydávání pachatelů, a otázka vydávání pachatelů tak začala nabírat současnou podobu.⁶¹ Ačkoli se jedná o kategorizaci z 2. poloviny 19. století, je z hlediska vylíčení historického vývoje vydávání stále platná, a proto je uplatněna i v této práci, pouze s rozšířením na čtvrté období, tj. stručný přehled vývoje extradice ve 20. a 21. století.

⁵⁷ Dle jiných názorů se tak stalo až v roce 1791, a to na základě francouzského décret-loi z 19. února 1791. Srov. Blakesley, Ch. *The Practice of Extradition from Antiquity to Modern France and the United States : A Brief History*. *Boston College International and Comparative Law Review*. 1981, Vol. 4, No. 1. S. 40.

⁵⁸ Convention entre la France et le prince évêque de Bâle, concernant les délits sur les frontières. 19. prosince 1781. Srov. Isambert, F. A. *Recueil général des anciennes lois françaises, depuis l'an 420 jusqu'à la Révolution de 1789*. Díl XXVII. Paříž : Belin-Leprieur, 1830. S. 126. [online] [cit. 20. srpna 2019] Dostupné z WWW: Internet Archive, <https://archive.org/details/recueilgnral21fran/page/n6>. Srov. Wijngaert, Ch. Van den. *The Political Offence Exception to Extradition : The Delicate Problem of Balancing the Rights of the Individual and the International Public Order*. Deventer : Kluwer, 1980. S. 4.

⁵⁹ Úmluva mezi králem Francie a králem Španělska týkající se dezertérů (Versailles, 29. září 1765) užívala termín „remettre“ Srov. Blakesley, Ch. (1980) Op. cit. S. 40. Často byly využívány termíny „remettre“ či „restituer“. Viz Saint-Aubin, J. *L'extradition et le droit extraditionnel : Théorique et Appliqué suivi du texte de tous les traités d'extradition conclus par la France jusqu'à ce jour*. Paříž : A. Pedone, 1913. S. 2.

⁶⁰ Bassiouni, M. Ch. *International Extradition : United States Law and Practice*. Fifth edition. New York : Oxford University Press, 2007. S. 3.

⁶¹ Martens, F. F., Bergbohm, K. *Völkerrecht : Das Internationale Recht der Civilisirten Nationen*. Svazek II. Berlín : Weidmann, 1886. S. 394

2.1. Vývoj právní teorie týkající se vydávání

Názory na to, zda již ve starověku či středověku docházelo k vydávání pachatelů, tzn. k extradici, se liší, přičemž k odborným diskuzím na toto téma docházelo zejména v 19. století, kdy byl institut extradice v moderním pojetí, tj. vydávání pachatelů na základě mezinárodních smluv a související rozvoj vnitrostátní právní úpravy extradice v řadě států, zatím ještě velmi nový.

Jedním z prvních, kdo se zabýval na akademické úrovni otázkou vydávání pachatelů, byl již ve 14. století významný italský právník Baldus de Ubaldis, o jehož názorech na tuto problematiku informoval v 16. století Jean Bodin. Ten ve svém díle *Šest knih o státě* představil převažující názor právníků dané doby, že suverénní vládcí nemají povinnost vydávat jiným osoby, které uprchly před spravedlností na jejich území; přičemž pouze Baldus de Ubaldis přidal podmínku, že pokud suverénní vládce pachatele nevydá, je povinen sám na něm vykonat spravedlnost.⁶² Jean Bodin se s tímto názorem ztotožnil.⁶³

Myšlenku vydávání pachatelů dále rozvinul v 17. století H. Grotius ve své knize *O právu války a míru* z roku 1625. Grotius byl toho názoru, že k potrestání pachatele zločinu je příslušný ten stát, na jehož území byl zločin spáchán. Jestliže pachatel uprchne na území jiného státu, nemá stát, na jehož území došlo ke spáchání daného zločinu, právo vstoupit na území druhého státu a zajistit uprchlého pachatele, avšak stát, na jehož území se pachatel zločinu nachází, má na výběr ze dvou možností, a to buď vydat pachatele státu, na jehož území byl spáchán daný zločin, nebo pachatele sám potrestat.⁶⁴ Grotiův názor se zformoval do obecně známé zásady *aut dedere, aut punire*, tj. vydat, nebo potrestat. Později došlo k úpravě zásady na pravidlo *aut dedere, aut judicare*, tj. vydat, nebo stíhat (případně soudit), a to zejména s ohledem na vývoj právního názoru v tom směru, že nejprve je potřeba osobu soudit a prokázat jí vinu, teprve pak je možné uložit a vykonat trest.⁶⁵

⁶² Bodin, J. *The Six Bookes of a Commonweale : A Facsimile Reprint of the English Translation of 1606, Corrected and Supplemented in the Light of a New Comparison with the French and Latin Texts*. K vydání připravil McRae, K. D. Cambridge : Harvard University Press, 1962. S. 359. Bodinovo nejznámější dílo, *Šest knih o státě*, bylo poprvé publikováno v roce 1576 ve francouzském jazyce. K vydání díla v latině došlo v roce 1586. Do anglického jazyka dílo přeložil Richard Knolles v roce 1606.

⁶³ Bodin, J. (1962) Op. cit. S. 359 - 360.

⁶⁴ Grotius, H. *De Jure Belli Ac Pacis Libri Tres*. Kniha II., kapitola XXI., body III. a IV. Čerpáno z: *The Classics of International Law : De Jure Belli Ac Pacis Libri Tres : Volume II*. Přeložil Kelsey, F. W., úvod napsal Scott, J. B. Oxford : Clarendon Press, 1925. S. 526 – 529.

⁶⁵ Bassiouni, M. Ch. (2007) Op. cit. S. 35.

Ve Francii 19. století probíhala diskuze nad existencí či neexistencí extradice ve starověku a středověku. Zastánci teorie o existenci extradice již od dob starověku byli zejména francouzští právníci a soudci F. Hélie⁶⁶ a P. Bernard,⁶⁷ přičemž na podporu svých argumentů uváděli řadu příkladů, zejména z Bible.⁶⁸

Názoru F. Hélie a P. Bernarda odporoval zejména francouzský právník a diplomat A. Billot, který sice s praktickými příklady uskutečněných či alespoň požadovaných vydání pachatelů v historii souhlasil, avšak zastával názor, že starověké a středověké pojetí vydávání zločinců, které bylo motivované převážně politicky, bylo založeno na hrozbě silou či jiné formě nátlaku a v případě nevyhovění žádosti často následovalo vypuknutí války, nemá přímou návaznost na moderní pojetí vydávání pachatelů založené na reciprocitě a principu solidarity mezi státy.⁶⁹

Kromě Francie se otázkou historie vydávání pachatelů a její návaznosti na moderní dobu zabývaly i jiné státy. Za zmínku stojí zejména judikturní praxe Spojených států amerických. Nejvyšší soud Spojených států amerických ve svém rozsudku *United States v. Rauscher* v roce 1886 konstatoval, že státy na sebe berou závazky vydávat si navzájem pachatele trestných činů, kteří spáchali trestný čin na území jednoho státu a následně uprchli na území druhého státu, až od 19. století. Nejvyšší soud Spojených států amerických v uváděném rozsudku rovněž uznal, že i dříve k vydávání pachatelů docházelo, avšak nikoli na základě smluvního závazku, nýbrž pouze na základě mezinárodní zdvořilosti (comity).⁷⁰ Je tedy patrné, že Spojené státy americké nepřijaly francouzskou teorii o extradici založené na reciprocitě a solidaritě, když minimálně od roku 1840 byla pro vydání osoby ze Spojených států amerických do jiného státu nezbytná existence mezinárodní smlouvy obsahující závazek vydávání pachatelů.⁷¹

⁶⁶ Hélie, F. *Traité de l'Instruction Criminelle*. 2. vydání. Kniha II. Paříž : H. Plon, 1866. Kapitola V.

⁶⁷ Bernard, P. *Traité Théorique et Pratique de l'Extradition : Comprenant l'Exposition d'un Projet de Loi Universelle sur l'Extradition*. Paříž : A. Rousseau, 1883. S. 23 – 38.

⁶⁸ Např. požadavek Filištínů na vydání Samsona kvůli zničení jejich úrody a masakr dalších Filištínů, viz *Kniha Soudců*, 15, nebo žádost několika izraelských kmenů na kmen Benjaminů o vydání pachatelů znásilnění a vraždy manželky příslušníka kmene Levitů, viz *Kniha soudců*, 19, 20.

⁶⁹ Billot, A. *Traité de l'Extradition suivi d'un Recueil de Documents Étrangères et des Conventions d'Extradition conclues par la France et actuellement en vigueur*. Paříž : E. Plon, 1874. S. 34 – 37.

⁷⁰ U. S. Supreme Court. *United States v. Rauscher*. 119 U. S. 407 (1886) 6. prosince 1886 [online] [cit. 22. července 2019] Dostupné z WWW: Justia U. S. Law, <https://supreme.justia.com/cases/federal/us/119/407/>.

⁷¹ U. S. Supreme Court. *Holmes v. Jennison*. 39 U. S. 540 (1840) 4. března 1840 [online] [cit. 22. července 2019] Dostupné z WWW: Justia U. S. Law, <https://supreme.justia.com/cases/federal/us/39/540/>.

2.2. Od starověku až do konce 17. století

Vydávání pachatelů trestných činů má svůj původ ve starověkém Egyptě, Číně, Mezopotámii a Novobabylonské říši.⁷² Dokonce již jeden z nejstarších doložených mezinárodněprávních dokumentů v dějinách⁷³ obsahuje závazek k vydávání pachatelů. Jedná se o mírovou smlouvu mezi egyptským faraonem Ramessem II. a chetitským králem Chatušilem III., pocházející přibližně z roku 1270 př. n. l. Ustanovení § 11 až § 14 uvedené smlouvy obsahovaly reciproční závazek obou stran ke vzájemnému vydávání uprchlých osob,⁷⁴ a to jak urozeného, tak prostého původu.⁷⁵ Smlouva byla sepsána v tehdejší diplomatické jazyce, babylónštině na dvou stříbrných deskách Tyto desky se nedochovaly,⁷⁶ avšak jedna verze smlouvy, psaná hieroglyfy, byla objevena vytesána na Amonův chrám v Karnaku. Druhá verze smlouvy, psaná klínopisem, se uchovala na hliněných destičkách v chetitském archivu v Boghazköi.⁷⁷ Replika nejstarší mírové smlouvy světa ve verzi psané klínopisem je umístěna nad vstupem do sálu Rady bezpečnosti OSN v New Yorku.⁷⁸

Jak již bylo uvedeno výše, řada autorů⁷⁹ při uvádění praktických příkladů vydávání pachatelů v nejstarších dobách čerpá ze Starého zákona.⁸⁰

⁷² Shearer, I. A. *Extradition in International Law*. Manchester : University Press, 1971. S. 5. Srov. Bassiouni, M. Ch. (2007) Op. cit. S. 1.

⁷³ Adams, N. *British Extradition Policy and the Problem of the Political Offender (1842 – 1914)*. Hull, 1989. Disertační práce. University of Hull. S. 2. [online] [cit. 15. července 2019] Dostupné z WWW: Digital Repository, University of Hull, <https://hydra.hull.ac.uk/resources/hull:3581>. Srov. Blakesley, Ch. (1981) Op. cit. S. 41 – 42.

⁷⁴ Langdon, S., Gardiner, Alan H. The Treaty of Alliance between Hattušili, King of the Hittites, and the Pharaoh Rameses II. of Egypt. *The Journal of Egyptian Archaeology*. 1920, Vol. 6, No. 3. S. 192 – 194. [online] [cit. 20. července 2019] Dostupné z WWW: JSTOR, https://www.jstor.org/stable/3853914?read-now=1&refreqid=excelsior%3Afdbe6887f8d84b375ed208d46f6638da&seq=1#page_scan_tab_contents.

⁷⁵ Bachrušin, S. V., Chvostov, V. M. a kol. *Dějiny diplomacie : Díl první. 2.*, přepracované a doplněné vydání. Praha : Státní nakladatelství politické literatury, 1961. S. 14 – 15.

⁷⁶ Vachala, B. *Mír na Nilu : První mírová smlouva a její pozadí*. Praha : Makropulos, 1997. S. 77.

⁷⁷ Langdon, S., Gardiner, Alan H. (1920) Op. cit. S. 180.

⁷⁸ United Nations. *Replica of Oldest Known Peace Treaty Presented to UN by Turkey*. [online] [cit. 23. července 2019] Dostupné z WWW: United Nations, <https://www.unmultimedia.org/s/photo/detail/111/0111527.html>.

⁷⁹ Např. Hélie, F. (1866) Op. cit. Kapitola V. Srov. Bernard, P. (1883) Op. cit. S. 23 – 38.

⁸⁰ V 5. knize Mojžíšově se říká: „Pokud by však někdo úkladně napadl svého bližního z nenávisti a poté, co jej smrtelně zranil, by utekl do jednoho z těchto měst, v takovém případě pro něj stařešinové jeho města pošlou, vezmou ho odtud a vydají jej do rukou krevního mstitele, aby zemřel. Neslituješ se nad ním. Odstraň z Izraele nevinně prolitou krev, a povede se ti dobře.“ Viz 5. kniha Mojžíšova, 19:11-13. I z jiných částí Starého zákona je patrné, že ve starověkém Izraelském království byla často uplatňována krevní msta. Pokud byla prolita krev pachatele, mohlo teprve dojít k očistění společnosti. Viz 1. kniha královská, 2:28-34. V případě, že však pachání zločinu došlo neúmyslně, mohl se pachatel takového činu uchýlit do některého z měst, která poskytovala ochranu před uplatněním krevní msty v takových případech. Viz Jozue, 20:9. Ve Starém zákoně najdeme i konkrétní případy, kdy došlo k vydání pachatele nebo o jeho vydání bylo alespoň žádáno, a to včetně asi nejstaršího případu vůbec, což byla již zmíněná žádost několika

Ve starověku nelze příliš hovořit o vydávání osob jedním státem státu druhému. Jde samozřejmě spíše o vydávání osob mezi vládci jednotlivých národů. Vydávané osoby také obvykle nebyly pachateli „obyčejných“ trestných činů, ale k jejich vydávání docházelo spíše z politických důvodů, zejména proto, že se jakýmkoli způsobem znelíbily vládci jednoho státu (např. se mu postavily na odpor či jinak narušily jeho zájmy) a uprchly na území pod suverénní správou jiného vládce. Zda k vydání osoby dojde či nikoli záviselo zcela na vůli vládce, na jehož území se uprchlá osoba nacházela, k jejímu stanovisku nebylo nikterak přihlíženo. Při vydávání hrály roli zejména vzájemné vztahy mezi vládci či národy.⁸¹

V nejstarších dobách nebylo vydávání pachatelů „obyčejných“ trestných činů příliš rozšířené, a to z několika důvodů. K trestání pachatelů zločinů, např. vraždy či loupeže, docházelo často lokálně, a to v rámci rodiny či obce, přičemž velmi obvyklá byla krevní msta.⁸² Jedním z nejpodstatnějších důvodů však byla skutečnost, že v historii často nejtěžší trest za spáchání zločinu bylo, kromě trestu smrti, vyhnání osoby z jejího přirozeného prostředí, tj. obvykle z rodiny, klanu či města, a s tím související velmi těžké postavení cizince ve společnosti. Cizinci obvykle nebyla přiznána téměř žádná práva. Nelze opominout ani složitou, časově náročnou a často nebezpečnou dopravu.⁸³

Podobně tomu bylo i v antickém Řecku a Římě. V antickém Římě trest vyhnanství znamenal zbavení všech občanských i politických práv a trvalé odloučení od rodiny a přátel. V případě, že pachatel trestného činu měl možnost zvolit mezi dvěma nejtvrdějšími tresty, smrtí a vyhnanstvím, nezřídka volil raději smrt.⁸⁴ Extradice však byla využívána v případě pachatelů činů směřovaných proti státu, tj. politických trestných činů, a náboženství. Pokud by dožádaný stát odmítl osobu vydat, vystavoval by se riziku války.⁸⁵

Stejně jako ve starověku, i ve středověku docházelo k vydávání osob spíše výjimečně. Obvykle se jednalo o vydávání pachatelů politických a nábožensky motivovaných trestných činů.⁸⁶ Jak uvádí L. Oppenheim: „*Před stoletím XVIII. se vydání sprostých zločinců sotva kdy vyskytlo, ačkoli si tehdy mnohé státy navzájem často*

izraelských kmenů na kmen Benjamínů o vydání pachatelů znásilnění a vraždy družky příslušníka kmene Levitů. Viz *Kniha Soudců*, 19, 20.

⁸¹ Bassiouni, M. Ch. (2007) Op. cit. S. 3.

⁸² Blakesley, Ch. (1981) Op. cit. S. 46-47.

⁸³ Shearer, I. A. *Extradition in International Law*. Manchester, University Press, 1971. S. 7.

⁸⁴ Saint-Aubin, J. (1913) Op. cit. S. 5.

⁸⁵ Phillipson, C. *The international law and custom of ancient Greece and Rome*. Londýn : MacMillan, 1911. S. 360 – 361.

⁸⁶ Fenyk, J., Ondruš, R. *Právní styk s cizinou v trestním a netrestním řízení a před orgány veřejné správy*. Praha : Linde, 1997. S. 49.

vydávaly politické uprchlíky, kacíře, ba i vystěhovalce, buď v důsledku zvláštních smluv, stanovících vydání takových jednotlivců, nebo dobrovolně bez takových smluv.“⁸⁷

Jakmile vzájemné vztahy mezi konkrétními středověkými státy dosáhly určité úrovně, mohlo mezi nimi dojít k uzavření určitých typů smluv či ujednání obsahujících závazek k vydávání osob. Takovýchto smluv však až do konce 18. století nebylo mnoho. Pokud se jednalo o spojenecké státy, docházelo k vydávání osob spíše na neformálním základě, tedy i bez existence smlouvy.⁸⁸ Vydávání osob však bylo odvislé od vzájemných vztahů mezi státy a jejich vládci, kdy dlouhá období válečných střetů či nepřátelství extradici příliš nepřála.⁸⁹

Mezinárodní smlouvy tohoto období, které obsahovaly závazek vydávání osob, byly obvykle smlouvami mírovými, ve kterých byl závazek vzájemného vydávání osob jen jednou z mnoha podmínek nebo spíše příkladů budoucí vzájemné přátelské spolupráce smluvních stran.⁹⁰ Lze zmínit například Anglii, která mezi lety 1174 až 1794 uzavřela několik smluv obsahujících závazek k vydávání osob. Jak bylo tehdy obvyklé, tento závazek se týkal vydávání osob z politických důvodů.⁹¹

V roce 1174 uzavřela Anglie se Skotskem, resp. anglický král Jindřich II. se skotským králem Vilémem I., tzv. Smlouvu z Falaise. Jednalo se o mírovou smlouvu obsahující mimo jiné závazek k vydávání osob. Tato smlouva, ač později králem Richardem I. prohlášena za neplatnou, dala základ následnému vydávání osob mezi Anglií a Skotskem kontinuálně probíhajícímu až do roku 1707 (i na základě jiných, pozdějších smluv). Příkladem lze uvést příkaz krále Jana v roce 1204 norhumberlandskému šerifovi k vydání několika osob, psanců, skotskému králi.⁹² V roce 1591 došlo, na základě tzv. Smlouvy z Berwick, mírové smlouvy uzavřené v roce 1586 mezi anglickou královnou Alžbětou I. a skotským králem Jakubem VI., k vydání irského povstalce a šlechtice Briana O'Rourke skotským králem Jakubem VI. anglické královně Alžbětě I.⁹³

⁸⁷ Oppenheim, L. *Mezinárodní právo : Svazek I. Mír*. Přeloženo dle třetího vydání pořízeného r. 1920 Ronaldem F. Roxburghem za redakce Dra Jar. Kallaba. Praha : Orbis, 1924. S. 446.

⁸⁸ Bassiouni, M. Ch. (2007) Op. cit. S. 3. Srov. Shearer, I. A. (1971) Op. cit. S. 5.

⁸⁹ Bassiouni, M. Ch. (2007) Op. cit. S. 6.

⁹⁰ Shearer, I. A. (1971) Op. cit. S. 6.

⁹¹ Clarke, E. *Extradition*. Londýn : Stevens and Havnes, 1903. S. 18 – 22. Srov. Shearer, I. A. (1971) Op. cit. S. 5.

⁹² O'Higgins, P. History of Extradition in British Practice. *Indian Yearbook of International Affairs*. 1964, Vol. 13. S. 81 – 87.

⁹³ Adams, N. (1989) Op. cit. S. 4.

P. O'Higgins uvedl příklady podobných smluv, obsahujících závazek k vydávání osob, které Anglie do 18. století uzavřela s Francií, Holandskem či Španělskem, přičemž tato ujednání často obsahovala jak závazek k vydávání osob pro spáchání politických či nábožensky motivovaných trestných činů (zrádce, rebely či kacíře), tak závazek k vydávání osob pro zločiny pirátství, vraždy, loupeže.⁹⁴ Závazek k vydávání pachatelů „obyčejných“ trestných činů, nejen činů politických či náboženských, byl přitom poměrně unikátní. Vydávání osob pro běžnou kriminalitu ani nebylo příliš často potřeba, neboť před zrušením nevolnictví v 18. století a před technickými vynálezy 19. století nebylo cestování příliš rozšířené, a to jak z technických či finančních důvodů, tak i proto, že lidé byli obvykle svázáni s místem svého pobytu a nemohli se svobodně stěhovat. I pokud osoba vycestovala do cizího státu, být v postavení cizince pro ni nebylo nikterak snadné. Do 19. století také bylo vydávání osob založeno na myšlence potrestání jednotlivce, který se zprotivil vůli svého vládce, a to buď politicky, nebo nábožensky, nikoli na přesvědčení o nutnosti zabránit beztrestnosti osoby pro spáchání „obyčejného“ trestného činu. Případným útekem pachatele takového činu do ciziny tak byl problém společnosti vyřešen, neboť tato osoba již nadále nemohla škodit.⁹⁵ Útěk pachatele běžného trestného činu tak nebyl vnímán jako nebezpečný pro společnost. Na druhou stranu vydávání pachatelů politicky motivovaných trestných činů bylo pro státy velmi důležité, neboť pouze v pachatelích takovýchto trestných činů, tj. zejména zrádcích či rebelech, viděli panovníci jednotlivých států skutečné nebezpečí, které nepominulo ani útekem osoby do jiné země (kde taková osoba mohla získat další stoupence a podporovatele).⁹⁶

Kromě již výše uvedených praktických případů extradice z Anglie a Skotska, jsou dalšími historicky doloženými příklady vydávání pachatelů politicky motivovaných trestných činů v době středověku a raného novověku např. vydání Nicolý Gabrinioho, známého jako Cola di Rienzi, Karlem IV. z Čech papeži do Avignonu v roce 1351, vydání původců nepokojů v Paříži v roce 1413 z Anglie do Francie či vydání vůdce moravského stavovského povstání Fridricha z Tiefenbachu na počátku třicetileté války ze Švýcarska do Innsbrucku, kde byl následně popraven.⁹⁷ Lze zmínit rovněž vydání Thomase de

⁹⁴ O'Higgins, P. (1964) Op. cit. S. 88 – 105.

⁹⁵ Shearer, I. A. (1971) Op. cit. S. 7.

⁹⁶ Epps, V. The Validity of the Political Offender Exception in Extradition Treaties in Anglo-American Jurisprudence. *Harvard International Law Journal*. 1979, Vol. 20, No. 1. S. 62.

⁹⁷ Kronberger, F. Materiální právo vydávací. *Soudcovské listy*. 1929, roč. X., č. 3. S. 29.

Gournay, jednoho z údajných vrahů anglického krále Edvarda II., v roce 1331 z Kastilie do Anglie.⁹⁸

V důsledku anglické občanské války byla taktéž 23. února 1661 uzavřena smlouva mezi Anglií a Dánskem, respektive mezi králem Karlem II. a dánským králem Frederikem III., kterou se Dánsko zavázalo k vydávání vrahů anglického krále Karla I. případně nalezených na dánském území.⁹⁹

Kromě smlouvy mezi Anglií a Dánskem lze zmínit další příklady smluv obsahujících závazek k vydávání osob, které byly uzavřeny mezi státy v časovém období mezi 14. a 17. stoletím. V roce 1303 došlo k uzavření mírové smlouvy mezi Anglií a Francií. Jedná se o tzv. Pařížskou smlouvu uzavřenou mezi anglickým králem Edvardem II. a francouzským králem Filipem IV. Sličným. Dne 14. září 1662 byla uzavřena smlouva mezi Holandskem a Anglií, kterou se Holandsko zavázalo vydat Anglii několik politických provinilců (královrahů), uprchnuvších do Holandska v důsledku anglické občanské války (tato smlouva však s ohledem na vypuknutí války mezi Anglií a Holandskem v roce 1665 neměla příliš dlouhého trvání).¹⁰⁰

Z hlediska českých zemí je zajímavé, že příklady smluv českých králů obsahujících závazek nikoli přímo k vydání, avšak k vyhoštění rebelů, vzbouřenců či přeběhlíků, uprchnuvších z jednoho státu na území státu druhého, lze nalézt již od konce 12. století. Jedna z prvních takových smluv je smlouva mezi Přemyslem Otakarem II. a uherským králem Štěpánem V. z 13. července 1271, která stanoví, že „*Otakar nebude přijímati přeběhlíky, zpronevěřivší se králi uherskému, vyhostí je a nestrpí, aby ani jeho přátelé a poddaní je přijímali.*“¹⁰¹ Smlouva stanoví rovněž reciproční závazek pro uherského krále. Obdobnou úpravu obsahuje rovněž smlouva mezi českým králem Janem, markrabětem moravským Karlem, vévodou korutanským Janem a uherským králem Karlem z 3. září 1335, která stanoví, že „*Uprchlíci a psanci nebudou v druhé říši přijímáni a přechováváni, ale, jak požádáno bude, vyhoštěni.*“¹⁰² Dalším příkladem je smlouva z 16. prosince 1341 uzavřená ve Vídni mezi Karlem, markrabětem moravským, a Albrechtem II, vévodou rakouským a jeho synovci Friedrichem II. a Leopoldem II. Smlouva stanoví, že „*Obě strany se zavazují, že nijakým způsobem nebudou pomáhati poddaným lidem*

⁹⁸ Adams, N. (1989) S. 594.

⁹⁹ Cardaillac, F. de. *De l'Extradition*. Tarbes : É. Croharé, 1878. S. 9. Srov. Kopelman, F. Extradition and Rendition : History, Law, Recommendations. *Boston University Law Review*. 1934, č. 14. S. 594.

¹⁰⁰ Cardaillac, F. de. (1878) Op. cit. S. 9.

¹⁰¹ Stieber, M. *České státní smlouvy : Historický nástin : Díl I*. Praha : Sborník věd právních a státních, 1910. S. 222 – 223.

¹⁰² Stieber, M. (1910) Op. cit. S. 248.

druhého, které pro jejich přečinění trestati chce, aniž povolí, aby v jich zemích byli přijímáni, nýbrž na jejich žádost proti nim jim pomoc poskytnou.“¹⁰³

Všechny výše jmenované smlouvy byly ze své podstaty smlouvami mírovými, které závazek ke vzájemnému vydávání osob (zejména z politických důvodů) obsahovaly jako jeden z několika dalších závazků, ke kterým se smluvní strany smlouvou zavazovaly za účelem stvrzení svých dobrých vztahů. Pouze smlouva mezi Anglií a Holandskem z roku 1662 obsahovala náznak, že by se vydávání mělo týkat i pachatelů trestných činů nepolitických, pokud o jejich vydání Anglie požádá.

Z řady těchto smluv však poněkud vyčnívá smlouva o vzájemném vydávání osob, kterou dne 4. března 1376 uzavřeli francouzský král Karel V. a savojský hrabě Amadeus V.¹⁰⁴ Tato smlouva se v mnoha ohledech podobala moderním smlouvám o vydávání, jak je přineslo 19. století, přičemž jejím účelem bylo zejména potírání obecné zločinnosti, nikoli politicky motivovaných činů, a obě smluvní strany se v ní zavázaly ke vzájemnému vydávání pachatelů obecných trestných činů.¹⁰⁵

2.3. 18. století a počátek 19. století

Extradice v moderním pojetí, tj. extradice založená na vzájemné spolupráci mezi státy a zaměřená na vydávání pachatelů obecných trestných činů, tj. nikoli pouze činů nábožensky či politicky motivovaných, se začala postupně rozvíjet od 18. století, přičemž pro její vývoj bylo významné spíše až 19. století, kdy s rozvojem techniky, zejména s vynálezem železnice a paroplavby, došlo k rozšíření možností cestování, přičemž z tohoto důvodu začala stoupat potřeba mezinárodních smluv o vydávání mezi státy.¹⁰⁶ Současně se rozvíjela rovněž vzájemná komunikace mezi státy. Již od poloviny 18. století státy začínají uzavírat mezinárodní smlouvy o vydávání v moderním pojetí, tj. smlouvy obsahující závazek k vydávání pachatelů jak zločinů politických, tak i obyčejných, přičemž takové smlouvy nezřídka obsahují přímý výčet trestných činů, pro které je možné o vydání žádat. Nejedná se však o speciální mezinárodní smlouvy zabývající se pouze

¹⁰³ Ibid. S. 259.

¹⁰⁴ Cardaillac, F. de (1878) Op. cit. S. 8 – 9.

¹⁰⁵ Blakesley, Ch. (1981) Op. cit. S. 48. Srov. Olšar, E. *Příspěvek k nauce o vydávání zločinců : Teorie i pozitivní úprava*. Seminář práva a řízení trestního prof. Dr. Jaroslava Kallaba. Brno, Právnická fakulta Masarykovy university v Brně, 1930. S. 15.

¹⁰⁶ Oppenheim, L. (1924) Op. cit. S. 447. Srov. Shearer, I. A. (1971) Op. cit. S. 7 – 8.

vydáváním, nýbrž nejčastěji je závazek k vydávání pachatelů obsažen ve smlouvách mírových či spojeneckých, resp. ve smlouvách o přátelství, obchodu a plavbě.¹⁰⁷

Přehledný soupis mezinárodních smluv obsahujících závazek k recipročnímu vydávání pachatelů různých trestných činů, obvykle uvedených taxativně, uzavřených mezi lety 1718 až 1830, připravil F. de Martens.¹⁰⁸ Naprostá většina těchto smluv byla uzavřena mezi sousedícími státy, mezi kterými byla samozřejmě největší potřeba navrácení uprchlých pachatelů trestných činů. Z 92 smluv z de Martensova přehledu, které se alespoň částečně týkají vydávání, jich 28 zahrnuje závazek k vydávání výlučně pro vojenské trestné činy. Příkladem je Smlouva mezi Saskem a Vestfálskem o vydávání dezertérů (Lipsko, 24. – 25. květen 1809). Ačkoli v moderních smlouvách je vydávání osob pro vojenské trestné činy vyloučeno, ve starších smlouvách bylo opodstatněné, neboť z dezertérů se obvykle stávali lapkové a jiní zločinci.¹⁰⁹ Pozoruhodné je, že řada mezinárodních smluv konce 18. století a začátku 19. století, které obsahovaly závazek k vydávání osob, byla zaměřena na úzkou skupinu zločinů páchaných na hranicích států, zejména v hraničních lesích. Jedná se např. o Smlouvu mezi Württemberskem a Bádenskem o zabránění lesním trestným činům v sousedících lesích (Stuttgart, 18. prosince 1823).

V 18. století a na počátku 19. století se průkopníkem ve sjednávání mezinárodních smluv o vydávání stala Francie. Jedním z prvních příkladů moderněji pojatého závazku k vydávání pachatelů je prohlášení učiněné Francií a Nizozemskem v Compiègne, zveřejněné nařízením ze 17. srpna 1736, kterým si oba státy přislíbily vzájemné vydávání pachatelů trestných činů, zejména zlodějů, vrahů a žhářů.¹¹⁰ Mezinárodní smlouvu obsahující obdobný závazek uzavřela Francie 27. března 1759 s Württemberskem¹¹¹ a 29. září 1765 se Španělskem.¹¹² Poslední jmenovaná smlouva však nikdy nebyla

¹⁰⁷ Olšar, E. (1930) Op. cit. S. 16.

¹⁰⁸ Martens, G. F. de. *Table Générale du Recueil des Traités*. Gottingue : Dieterich, 1875.

¹⁰⁹ Shearer, I. A. (1971) Op. cit. S. 9.

¹¹⁰ Ordonnance pour la restitution réciproque des voleurs, assassins, incendiaires et autres criminels, sur la frontière des Pays-Bas (Compiègne, 17. srpna 1736). Srov. Isambert, F. A. *Recueil général des anciennes lois françaises, depuis l'an 420 jusqu'à la Révolution de 1789*. Díl XXI. Paříž : Belin-Leprieur, 1830. S. 422. [online] [cit. 20. srpna 2019] Dostupné z WWW: Internet Archive, <https://archive.org/details/recueilgnral21fran/page/n6>.

¹¹¹ Convention entre la France et le Wirtemberg pour la restitution réciproque des déserteurs et criminels (Versailles, 27. března 1759). Srov. Isambert, F. A. *Recueil général des anciennes lois françaises, depuis l'an 420 jusqu'à la Révolution de 1789*. Díl XXII. Paříž : Belin-Leprieur, 1830. S. 283. [online] [cit. 20. srpna 2019] Dostupné z WWW: Internet Archive, <https://archive.org/details/recueilgnral22fran/page/n6>.

¹¹² Convention entre le roi de France et le roi d'Espagne concernant les déserteurs (Versailles, 29. září 1765).

zveřejněna.¹¹³ Nelze pominout ani spojeneckou smlouvu mezi Francií a Švýcarskem, uzavřenou 25. srpna 1777 v Soleure, která obsahuje, mimo jiné, závazek k vydávání pachatelů závažných trestných činů.¹¹⁴

Kromě Francie byly ve sjednávání smluv aktivní rovněž i další státy. Dne 19. listopadu 1794 uzavřely Anglie a Spojené státy americké Dohodu o přátelských vztazích, obchodu a plavbě, tzv. Jayovu smlouvu, která ve svém článku 27 obsahovala závazek k vydávání vrahů a padělatelů. Podmínkou vydání bylo předložení *prima facie* důkazů o vině žádané osoby. Článek 27 upravoval i rozdělení finančních nákladů vzniklých v souvislosti s vydáváním konkrétních pachatelů.¹¹⁵ Článek 28 smlouvy omezil platnost většiny jejích ustanovení, včetně ustanovení upravujícího vydávání osob, na 12 let.¹¹⁶

V roce 1799 došlo k prvnímu vydání osoby podle Jayovy smlouvy. Jednalo se o extradici Jonathana Robbinse (zmiňován také jako Nathan Robbins nebo Thomas Nash) ze Spojených států amerických do Británie, a to v souvislosti s údajným spácháním trestného činu vraždy během vzpoury na palubě britské válečné lodi Hermione. Jayova smlouva neobsahovala procesní úpravu vydávání, stejně jako v té době neexistovala ani žádná úprava ve vnitrostátní legislativě. Jelikož Jonathan Robbins byl americký občan sloužící u britského námořnictva, přičemž ke spáchání vraždy, pro kterou bylo žádáno o jeho vydání, mělo dojít buď při vzpouře, nebo při jeho pokusu o útěk ze služby pro britské námořnictvo, vyvolala jeho extradice ve Spojených státech amerických vlnu vzrušení, přičemž její praktické provedení, tj. nařízení prezidenta Adamse směřované soudci Soudu pro Jižní Karolínu na realizaci vydání, bylo údajně jedním z důvodů nezvolení Johna Adamse do prezidentského úřadu v roce 1800.¹¹⁷

¹¹³ Royer-Collard, M. P. *Les Codes Français conformes aux textes officiels avec la conférence des articles entre eux*. Paříž : B. Warée Ainé, 1844.

¹¹⁴ *Traité d'alliance générale et défensive entre la France et la Suisse (Soleure, 28. května 1777),* článek 15. Srov. Blanc de La Nautte, P. L. A. B., comte d'Hauterive. *Recueil de traités de commerce et de navigation de la France, avec les puissances étrangères, depuis la paix de Westphalie, en 1648.* Část 1., svazek třetí. Paříž : Rey et Gravier, 1836. S. 348

¹¹⁵ Přesné znění článku 27 Jayovy smlouvy je následující: „*It is further agreed that his Majesty and the United States on mutual requisitions by them respectively or by their respective ministers or officers authorized to make the same will deliver up to justice, all persons who being charged with murder or forgery committed within the jurisdiction of either, shall seek an asylum within any of the countries of the other, Provided that this shall only be done on such evidence of criminality, as, according to the laws of the place, where the fugitive or person so charged shall be found, would justify his apprehension and commitment for trial, if the offence had there been committed. The expence of such apprehension and delivery shall be borne and defrayed by those who make the requisition and receive the fugitive.*“ Library of Congress. *A Century of Lawmaking for a New Nation : U. S. Congressional Documents and Debates : 1774 – 1875.* S. 129. [online] [cit. 20. srpna 2019] Dostupné z WWW: Library of Congress, <https://memory.loc.gov/cgi-bin/ampage?collId=llsl&fileName=008/llsl008.db&recNum=142>.

¹¹⁶ *Ibid.* S. 129.

¹¹⁷ Bassiouni, M. Ch. (2007) *Op. cit.* S. 683. Srov. U. S. Supreme Court. *In re Kaine.* 55 U. S. (14 How.) 103 (1852). [online] [cit. 18. srpna 2019] Dostupné z WWW: Justia U. S. Law,

Vícestranná mezinárodní smlouva obsahující závazek k vydávání osob byla podepsána 27. března 1802 mezi Velkou Británií, Holandskem, Francií a Španělskem. Jednalo se o tzv. smlouvu z Amiens, mírovou smlouvu přinášející krátkodobý mír uprostřed napoleonských válek.¹¹⁸ Článek 20 této smlouvy zavazoval smluvní strany k vydávání osob obviněných z vraždy, padělání či podvodného jednání, přičemž podmínkou vydání byla dostupnost *prima facie* důkazů.¹¹⁹ S ohledem na brzké znovuvypuknutí války mezi Anglií a Francií však smlouva neměla dlouhého trvání.

Dalšími příklady mezinárodních smluv o vydávání uzavřených v prvních desetiletích 19. století je Smlouva o vydávání mezi Francií a Belgií (Brusel, 22. listopadu 1834)¹²⁰ či Smlouva o vydávání zločinců mezi Belgií a Pruskem (Berlín, 29. červenec 1836).¹²¹

Některé státy již v 19. století přijaly rovněž vnitrostátní právní úpravu týkající se vydávání osob. Prvním státem, který ve svém vnitrostátním právním řádu upravil podmínky vydávání osob do ciziny, byť velmi stručně, byl stát New York, a to zákonem z roku 1822,¹²² rozšířeným o dodatek z roku 1829.¹²³ Prvním evropským státem, který přijal vnitrostátní právní úpravu vydávání, byla v roce 1833 Belgie. Belgický extradiční zákon se v průběhu 19. století stal vzorem pro řadu dalších evropských států.

<https://supreme.justia.com/cases/federal/us/55/103/>. Srov. *Speech of the Hon. John Marshall delivered in the House of Representatives of the United States on the Resolution of the Hon. Edward Livingstone relative to Thomas Nash alias Jonathan Robbins. Philadelphia*, 1800. S. 21. [online] [cit. 21. října 2019] Dostupné z WWW: Hathi Trust Digital Library, <https://catalog.hathitrust.org/Record/100691962>. Srov. Moore, J. B. Extradition. *The American Law Register and Review*. 1896, Vol. 44, No. 12. S. 750.

¹¹⁸ Smlouva z Amiens (Amiens, 27. března 1802) Digithèque de matériaux juridiques et politiques. *Grands traités politiques : Traité de paix d'Amiens*. [online] [cit. 26. srpna 2019] Dostupné z WWW: Université de Perpignan – Digithèque de matériaux juridiques et politiques, <http://mjp.univ-perp.fr/traites/1802amiens.htm>.

¹¹⁹ Smlouva z Amiens (Amiens, 27. března 1802) Digithèque de matériaux juridiques et politiques. *Grands traités politiques : Traité de paix d'Amiens*. [online] [cit. 26. srpna 2019] Dostupné z WWW: Université de Perpignan – Digithèque de matériaux juridiques et politiques, <http://mjp.univ-perp.fr/traites/1802amiens.htm>.

¹²⁰ Foreign Office. *British and Foreign State Papers : 1833 – 1834*. Vol. XXII. Londýn : James Ridgway and sons, 1847. S. 223 – 225. [online] [cit. 27. srpna 2019] Dostupné z WWW: Hathi Trust Digital Library, <https://babel.hathitrust.org/cgi/pt?id=umn.31951p00931734k&view=1up&seq=255>.

¹²¹ Martens, K. von, Cussy, F. von. *Recueil manuel et pratique de traités, conventions et autres actes diplomatiques, sur lesquelles sont établis les relations et les rapports existant aujourd'hui entre les divers états souverains du globe, depuis l'année 1760 jusqu'à l'époque actuelle*. Díl čtvrtý. Lipsko : F. A. Brockhaus, 1846. S. 441.

¹²² Zákon státu New York z 5. dubna 1822 o zajišťování předávání urpchlíků před spravedlností. 1822 N.Y. Laws ch. CXLVIII. [online] [cit. 29. srpna 2019] Dostupné z WWW: Hathi Trust Digital Library, <https://catalog.hathitrust.org/Record/003020495>.

¹²³ Zákon státu New York o povinnostech výkonných úředníků státu a dalších otázkách spojených s jejich úřady. 1829 N.Y. Laws Rev. ch. VIII, tit. I, § 8. [online] [cit. 29. srpna 2019] Dostupné z WWW: Hathi Trust Digital Library, <https://babel.hathitrust.org/cgi/pt?id=mdp.35112104871258&view=1up&seq=186>.

2.3.1. Exkurs k počátkům zásady nevydávání politických uprchlíků

Až do konce 18. století se naprostá většina extradičních smluv i praxe týkala vydávání osob pro politické trestné činy. Během 18. století do mezinárodních smluv obsahujících závazek k vydávání pachatelů stále častěji pronikal závazek k vydávání osob nejen pro politické, ale také pro obyčejné trestné činy. Až do francouzské revoluce v roce 1789 však extradice pro politicky (a nábožensky) motivované zločiny naprosto převažovaly.

Krátce po francouzské revoluci se utvořila zásada nevydávání osob pro politické trestné činy, resp., dle Oppenheima, „*zásada nevydávání politických provinilců*“,¹²⁴ přičemž vznikl i do té doby neznámý termín „politický trestný čin“. Původ této zásady tkví v článku 120 francouzské ústavy z 24. června 1793, upravující poskytování azylu cizincům vyhoštěným ze své vlasti z politických důvodů, resp. z důvodů jejich politického přesvědčení. Jednalo se o reakci na prohlášení o individuální svobodě a svobodě přesvědčení.¹²⁵ Přesné znění článku 120 zní: „*Il donne asile aux étrangers bannis de leur patrie pour la cause de la liberté. Il le refuse aux tyrans.*“¹²⁶

K celosvětovému rozšíření zásady nevydávání osob pro politicky motivované trestné činy však nedošlo ihned po francouzské revoluci. Například v roce 1799 ještě byli vydáni čtyři irští revolucionáři, James Napper Tandy, Balthazar Blackwell, J. M. Morris a George Peters, z Hamburku do Velké Británie.¹²⁷ K poměrně častému vydávání pachatelů politicky motivovaných trestných činů docházelo přibližně až do roku 1830. Ještě v roce 1832 došlo k vydání revolucionářského studenta z Badenu do Pruska.¹²⁸

Postupně však veřejné mínění v řadě států, zejména v Anglii, Švýcarsku, Belgii, Francii a Spojených státech amerických, zapříčinilo příklon k názoru, že se státy nemají vměšovat do politických sporů uvnitř jiných států, a to i tím, že by vydáváním umožňovaly trestání osob, které se dopustily jednání proti politickým zájmům aktuálně vládnoucí strany.¹²⁹ K prvnímu oficiálnímu uvedení zásady nevydávání politických provinilců dochází v roce 1802 v díle L. de Bonalda, *La législation primitive considérée*

¹²⁴ Oppenheim, L. (1924) Op. cit. S. 453.

¹²⁵ Fenyk, J., Ondruš, R. (1997) Op. cit. S. 55.

¹²⁶ Ústava z 24. června 1793, Deklarace práv člověka a občana. Článek 120. [online] [cit. 22. srpna 2019] Dostupné z WWW: Conseil Constitutionnel, <https://www.conseil-constitutionnel.fr/les-constitutions-dans-l-histoire/constitution-du-24-juin-1793>.

¹²⁷ Kronberger, F. Materiální právo vydávací. (1929) Op. cit. S. 29.

¹²⁸ Verzijl, J. H. W. *International Law in Historical Perspective*. Svazek 5. Dordrecht : Springer, 1972. S. 303.

¹²⁹ Fenyk, J., Ondruš, R. (1997) Op. cit. S. 55.

par la raison.¹³⁰ Následovala rozprava De deditioe profugorum Holand'ana Provo Kluita v roce 1829.¹³¹ Diskuze na toto téma byla úzce spjata s tématem udělování azylu z důvodu politického pronásledování. Již v letech 1815 a 1816 v britském parlamentu vystoupili sir James Mackintosh a lord Castlereagh s názory, že žádný stát by neměl odepřít azyl politickým uprchlíkům.¹³² Následně v roce 1822 extradiční zákon New Yorku, resp. jeho dodatek z roku 1829, vyloučil možnost vydání osoby pro trestný čin velezrady, neboť uvedl, že: „*Guvernér dle svého uvážení může předat spravedlnosti jakoukoli osobu nalezenou ve státě, která je obviněna mimo jurisdikci Spojených států amerických ze spáchání jakéhokoli trestného činu, kromě trestného činu velezrady, za který by dle státních zákonů, pokud by byl spáchán ve státě, bylo možné uložit trest smrti nebo trest odnětí svobody ve státní věznici.*“¹³³

Z evropských států jako první zásadu nevydávání politických provinilců zakotvila ve svém extradičním zákoně z roku 1833 Belgie. Tato zásada je proto známa také jako tzv. belgická zásada.¹³⁴ V mezinárodních extradičních smlouvách o vydávání se zásada nevydávání politických provinilců začala objevovat přibližně ve stejné době, poprvé se tak stalo v článku 5 Smlouvy mezi Francií a Belgií o vydávání (Brusel, 22. listopadu 1834).¹³⁵

Již tehdy však rovněž převládalo přesvědčení, že některé činy, byť spáchány s politickým motivem, jsou natolik závažnými, že by neměly být považovány za trestné činy politické a neměly by být vyjmuty z možnosti extradice. Po pokusu o atentát na francouzského císaře Napoleona III., spáchaného bratry Jacquinovými v roce 1854 umístěním bomby na vlakové koleje na trase Lille – Calais, kdy pachatelé po neúspěchu svého pokusu uprchli do Belgie, odkud Francie žádala jejich vydání, avšak Belgie francouzské žádosti nevyhověla, došlo v Belgii v roce 1856 k přijetí novely extradičního zákona, a to konkrétně k přijetí tzv. atentátní doložky, kterou se z práva azylu, tj. rovněž z práva nebýt vydán, vyloučila vražda hlavy státu. Tato doložka, která je označována také jako tzv. belgická atentátní klauzule, byla následně převzata řadou dalších států.¹³⁶

¹³⁰ Bonald, L. de. *Législation primitive, considérée dans les derniers temps par les seules lumières de la raison, suivie de la plusieurs traités et discours politiques*. Paříž : Le Clere, 1802. S. 106 – 107.

¹³¹ Kluit, H. P. *Dissertatio politico-juridica inauguralis de deditioe profugorum*. Leiden, 1829. Disertační práce. Lugduno Batava (Leidenská univerzita).

¹³² Adams, N. (1981) S. 9 – 10.

¹³³ 1829 N.Y. Laws Rev. ch. VIII, tit. I, § 8.

¹³⁴ Kronberger, F. Materiální právo vydávací. (1929) S. 30.

¹³⁵ Foreign Office. *British and Foreign State Papers : 1833 – 1834*. (1847) S. 223 – 225.

¹³⁶ Kronberger, F. Materiální právo vydávací. (1929) S. 30. Srov. Sinha, S. P. *Asylum and International Law*. Haag : Martinus Nijhoff, 1971. S. 194 – 195.

2.4. Po roce 1840

V průběhu 19. století došlo k velkému rozvoji extradičního práva. Tzv. civilizované státy mezi sebou začaly v širší míře uzavírat dvoustranné smlouvy obsahující závazek k vydávání zločinců. Nejednalo se o nikterak podrobné smluvní instrumenty a stanovení materiálních a formálních podmínek extradice bylo ve smlouvách často velmi odlišné, neboť neexistovala žádná všeobecná norma ani předchozí praxe.

Za účelem ukončení dlouhodobých sporů o hranici mezi Spojenými státy americkými a britskými severoamerickými koloniemi byla dne 9. srpna 1842 uzavřena Smlouva mezi Velkou Británií a Spojenými státy americkými o vymezení hranic, potlačení obchodu s otroky a extradiaci, přičemž článek 10 této smlouvy stanovil sedm trestných činů, pro které je možné požadovat vydání. Jednalo se konkrétně o trestný čin vraždy, trestný čin útoku s úmyslem spáchat vraždu, trestný čin pirátství, trestný čin žhářství, trestný čin loupeže, trestný čin padělání a trestný čin předložení padělaného dokladu.¹³⁷ Na britské straně, zejména ve Sněmovně lordů, smlouva před svým přijetím vyvolala bouřlivou diskuzi, neboť se mělo za to, že na základě této smlouvy budou moci američtí otrokáři požadovat vydání otroků uprchlých z amerického území do Kanady či jiných britských kolonií. Možnost vydání otroků uprchlých od otrokářů byla proto ze smlouvy nakonec dohodou stran vyloučena, a k žádnému vydání otroka dle článku 10 smlouvy nikdy nedošlo.¹³⁸

Jednu z prvních mezinárodních smluv zabývajících se výlučně otázkou vydávání pachatelů uzavřely Francie a Anglie, a to dne 13. února 1843. Tato smlouva vycházela z článku 20 Smlouvy z Amiens a nikdy nebyla uplatněna v praxi. V roce 1852 byla mezi Anglií a Francií uzavřena nová smlouva o vydávání. Jednalo se o velmi moderní smlouvu, která zakotvovala zásadu nevydávání pro politické trestné činy, zásadu nevydávání vlastních státních příslušníků a zásadu speciality. Tato smlouva však nikdy nenabyla platnosti, neboť nezískala potřebný souhlas britského Parlamentu.¹³⁹ Francie na základě

¹³⁷ The Avalon Project. *British-American Diplomacy : The Webster-Ashburton Treaty*. Článek 10. [online] [cit. 27. srpna 2019] Dostupné z WWW: Yale Law School, Lillian Goldman Law Library, https://avalon.law.yale.edu/19th_century/br-1842.asp#art10.

¹³⁸ Bemis, S. F. *The American Secretaries of State and their Diplomacy : Volume V*. New York : Cooper Square Publishers, 1963. S. 32 – 36, 111 – 112. Srov. Winks, Robin W. *Blacks in Canada : A History*. New Haven : Yale University Press, 1971. S. 174.

¹³⁹ Shearer, I. A. (1971) Op. cit. S. 14.

této smlouvy mezi lety 1854 až 1858 podala sedm žádostí o vydání, ale žádné z nich nebylo ze strany Anglie vyhověno.¹⁴⁰

Během 60. let 19. století uzavřela Velká Británie pouze dvě smlouvy o vydávání, a to v roce 1862 s Dánskem a v roce 1864 s Pruskem. Druhá z těchto jmenovaných smluv nenabyla nikdy platnosti.¹⁴¹

Francie byla oproti Velké Británii během 19. století velmi aktivní ve sjednávání mezinárodních smluv o vydávání. Právě na popud Francie byly v nově sjednávaných smlouvách zakotveny zásada nevydávání politických provinilců, zásada nevydávání vlastních státních příslušníků, zásada speciality či úprava vydávání jak pro trestní stíhání, tak pro výkon již uloženého trestu odnětí svobody. Kromě již zmíněných smluv o vydávání se Spojenými státy americkými tak Francie v roce 1844 uzavřela smlouvu o vydávání s Lucemburskem (26. září 1844), v roce 1850 smlouvu o vydávání s Kolumbií, v roce 1853 smlouvu o vydávání s Venezuelou, v roce 1854 smlouvu o vydávání s Portugalskem (13. července 1854), v roce 1860 smlouvu o vydávání s Chile a v roce 1870 smlouvu o vydávání s Itálií (12. května 1870). Do roku 1870 pak Francie uzavřela smlouvy o vydávání celkem se dvaceti osmi státy.¹⁴² Následovaly Smlouva o vydávání mezi Francií a Peru (30. září 1874), Smlouva o vydávání mezi Francií a Belgií (15. srpna 1874), Smlouva o vydávání mezi Francií a Monakem (8. července 1876) či Smlouva o vydávání mezi Francií a Velkou Británií (Paříž, 14. srpna 1876).

Velká aktivita Francie ve sjednávání mezinárodních smluv vedla Velkou Británii v roce 1870 k přijetí Extradičního zákona (novelizován v roce 1873), který odstartoval éru aktivního sjednávání mezinárodních smluv o vydávání ze strany Velké Británie. Mezi lety 1870 až 1910 Velká Británie sjednala extradiční smlouvy se 34 zeměmi,¹⁴³ například Smlouvu o vydávání mezi Anglií a Španělským královstvím ze 4. června 1878. Dne 14. srpna 1876 byla uzavřena rovněž nová Smlouva o vydávání mezi Anglií a Francií, která byla následně mezi Francií a Velkou Británií úspěšně aplikována další desítky let, a to až do doby přistoupení obou států k Evropské úmluvě o vydávání (Paříž, 13. prosince 1957), tedy až do roku 1991, kdy k Evropské úmluvě o vydávání přistoupila Velká Británie (Francie tak učinila již v roce 1986).

¹⁴⁰ Moore, J. B. (1896) Op. cit. S. 750.

¹⁴¹ Shearer, I. A. (1971) Op. cit. S. 15.

¹⁴² Ibid. S. 18.

¹⁴³ Ibid. S. 15.

Mimo evropský kontinent byly mezinárodní smlouvy obsahující závazek k vydávání osob sjednávány zejména Spojenými státy americkými. Rok po sjednání smlouvy s Velkou Británií sjednaly Spojené státy americké již zmíněnou smlouvu o vydávání s Francií (9. listopadu 1843), následovala smlouva s Havajskými ostrovy (Washington, 20. prosince 1849) a s Pruskem (16. června 1852). Nejednalo se o výlučně extradiční smlouvy, avšak všechny tyto smlouvy obsahovaly závazek k vydávání pachatelů trestných činů. V roce 1850 byla uzavřena Smlouva o přátelství, obchodu a vydávání mezi Spojenými státy americkými a Švýcarskem (Bern, 25. listopadu 1850). Po sjednání smlouvy s Pruskem byly navíc v krátkém sledu Spojenými státy americkými sjednány obdobné smlouvy rovněž s dalšími německými zeměmi, a to např. s Bavorskem (1853), Brémami (1853), Württemberskem (1853), Meklenburskem-Zvěřínskem (1853) či Hannoverskem (1855).¹⁴⁴ V roce 1855 byla sjednána rovněž Smlouva o přátelství, obchodu, plavbě a vydávání pachatelů mezi Spojenými státy americkými a Královstvím obojí Sicílie (Neapol, 1. října 1855), která jako jedna z prvních mezinárodních smluv o vydávání upravila vydávání jak k trestnímu stíhání, tak i pro účely výkonu již uloženého trestu.¹⁴⁵ Do konce 60. let 19. století uzavřely Spojené státy americké mezinárodní smlouvu obsahující závazek k vydávání pachatelů se sedmnácti státy,¹⁴⁶ a to např. včetně Smlouvy mezi Spojenými státy americkými a Rakouskem o vydávání (Washington, 3. července 1856), která byla až roku 1918 platná rovněž pro české země, byť po roce 1918 nebylo samostatnou Československou republikou do smlouvy sukcedováno. Avšak ani poté Spojené státy americké ve sjednávání mezinárodních extradičních smluv nepolevily. Následovaly Smlouva o vydávání mezi Spojenými státy americkými a Ekvádorem (1873), Smlouva o vydávání mezi Spojenými státy americkými a Španělským královstvím (1877) či Smlouva o vydávání mezi Spojenými státy americkými a Lucemburskem (1884).

Rovněž státy Jižní Ameriky v druhé polovině 19. století vyvíjely velkou aktivitu na poli sjednávání mezinárodních smluv o vydávání, a to včetně smluv vícestranných a mnohostranných. V roce 1848 byla sjednána Konfедераční smlouva (Lima, 8. února 1848) mezi Peruánskou republikou, Bolívií, Chile, Ekvádorem a Grenadou, která obsahovala, mimo jiné, úpravu vydávání pachatelů. Stejně tak o osm let později

¹⁴⁴ Ibid. S. 16.

¹⁴⁵ Článek 21 Smlouvy o přátelství, obchodu, plavbě a vydávání pachatelů mezi Spojenými státy americkými a Královstvím obojí Sicílie (Neapol, 1. října 1855).

¹⁴⁶ Shearer, I. A. (1971) Op. cit. S. 16.

Kontinentální smlouva (15. září 1856) mezi Chile, Peru a Ekvádorem. Mezi jihoamerickými státy, konkrétně mezi Argentinou, Bolívií, Kostarikou, Ekvádorem, Guatemalou, Peru, Uruguayí a Venezuelou byla také sjednána zcela první mnohostranná mezinárodní smlouva věnující se výlučně vydávání osob, a to Smlouva o vydávání (Lima, 27. března 1879). Tato smlouva však nikdy nevstoupila v platnost.¹⁴⁷ Následovala Smlouva o mezinárodním trestním právu (Montevideo, 23. ledna 1889), sjednaná na I. Jihoamerickém kongrese o mezinárodním právu soukromém, který se konal v uruguayském Montevideu v letech 1888-1889.¹⁴⁸

Během 19. století uzavřela mezinárodní smlouvy o vydávání samozřejmě rovněž celá řada dalších evropských či mimoevropských států, a to jak se sousedními zeměmi, tak i se vzdálenějšími státy, čímž státy reagovaly na rozvoj dopravy a snazší mobilitu osob. Aktivní sjednávání mezinárodních smluv o vydávání pokračovalo i ve 20. století.¹⁴⁹

V 19. století začaly státy rovněž přijímat vnitrostátní právní úpravu týkající se vydávání osob. Jak již bylo zmíněno, prvním státem, který ve svém vnitrostátním právním řádu upravil podmínky vydávání osob do ciziny, byl v roce 1822 stát New York, následovaný v roce 1833 Belgií. Po poměrně dlouhé odmlce přijalo v roce 1866 extradiční zákon svobodné německé město Frankfurt nad Mohanem,¹⁵⁰ následovala Velká Británie, a to v roce 1870, resp. 1873,¹⁵¹ a poté Švýcarsko v roce 1892. Rakousko (a následně Rakousko – Uhersko) nemělo specializovanou extradiční zákonnou úpravu, avšak vydávání osob bylo stručně upraveno v trestním zákoně z roku 1852¹⁵² a v trestním řádu z roku 1873.¹⁵³ Z mimoevropských států je zajímavé zmínit Argentinskou republiku, která přijala extradiční zákon již v roce 1885.¹⁵⁴

¹⁴⁷ Zanoliti, I. *Extradition in Multilateral Treaties and Conventions*. Leiden : Martinus Nijhoff Publishers, 2006. S. 5 - 7.

¹⁴⁸ UNHCR. *Treaty on International Penal Law*. [online] [cit. 14. září 2019] Dostupné z WWW: UNHCR, <https://www.refworld.org/docid/3ae6b3781c.html>.

¹⁴⁹ Shearer, I. A. (1971) Op. cit. S. 19.

¹⁵⁰ Liszt, F. *Lehrbuch des Deutschen Strafrechts*. Berlín : J. Guttentag, Verlagsbuchhandlung, 1914. S. 114.

¹⁵¹ Extradition Act 1873. [online] [cit. 30. září 2019] Dostupné z WWW: National Archives, <http://www.legislation.gov.uk/ukpga/Vict/36-37/60/enacted>.

¹⁵² Zejména § 39 a § 41 zákona č. 117/1852 ř. z., zákona o zločinech, přečinech a přestupcích.

¹⁵³ § 59 zákona č. 119/1873 ř. z., trestního řádu.

¹⁵⁴ Kronberger, F. Formální právo vydávací. *Soudcovské listy*. 1929, roč. X., č. 4. S. 54. Srov. Kronberger, F. Formální právo vydávací. *Soudcovské listy*. 1929, roč. X., č. 5. S. 72.

2.5. 20. a 21. století

Na počátku 20. století již bylo sjednávání dvoustranných i mnohostranných mezinárodních smluv o vydávání velmi rozšířené. Státy rovněž pokračovaly ve snahách, započatých již ve století devatenáctém, o přijímání vnitrostátní právní úpravy extradice (např. Norsko v roce 1908, Švédsko a Itálie v roce 1913, Francie v roce 1927 či Polsko v roce 1928).¹⁵⁵

Nově vzniklá Československá republika převzala původní úpravu rakousko-uherskou, konkrétně tedy již zmíněný trestní zákon z roku 1852¹⁵⁶ a trestní řád z roku 1873.¹⁵⁷ V 20. letech 20. století byl připravován nový trestní zákon i trestní řád, které měly obsahovat i právní úpravu vydávání.¹⁵⁸ K jejich projednání parlamentem a přijetí však nikdy nedošlo. Československá republika byla však velice aktivní ve sjednávání dvoustranných mezinárodních smluv. Jako zcela první byla sjednána Smlouva mezi republikou Československou a říší Německou o vydávání zločinců a jiné právní pomoci ve věcech trestních (Praha, 8. května 1922). Následovaly další smlouvy, např. Úmluva mezi republikou Československou a republikou Lotyšskou o vydávání zločinců a právní pomoci ve věcech trestních (Riga, 6. července 1926), Úmluva o vydávání zločinců a právní pomoci ve věcech trestních, uzavřená mezi republikou Československou a královstvím Belgickým (Brusel, 19. července 1927) či Úmluva mezi Československem a Francií o vydávání zločinců a právní pomoci ve věcech trestních (Paříž, 7. května 1928).

V prvních desetiletích 20. století se uskutečnilo několik mezinárodních konferencí, jejichž tématem bylo, mimo jiné, vydávání osob mezi státy. Průkopníkem v oblasti mezinárodních konferencí byla Jižní Amerika, kde se První jihoamerický kongres o mezinárodním právu soukromém konal již v 19. století, konkrétně v letech 1888-1889.¹⁵⁹ Druhý jihoamerický kongres o mezinárodním právu soukromém se však uskutečnil až v roce 1940,¹⁶⁰ přičemž na něm byla přijata Smlouva o mezinárodním trestním právu (Montevideo, 19. března 1940). Mezitím se však několik obdobných kongresů uskutečnilo také v Evropě, kde rovněž vzniklo několik odborných právnických komisí zabývajících se kodifikací mezinárodního práva, např. Mezinárodní komise pro trestní

¹⁵⁵ Kronberger, F. Formální právo vydávací. (1929) Op. cit. S. 72 – 73.

¹⁵⁶ Zejména § 39 a § 41 zákona č. 117/1852 ř. z., zákona o zločinech, přečinech a přestupcích.

¹⁵⁷ § 59 zákona č. 119/1873 ř. z., trestního řádu.

¹⁵⁸ Glos, A. Vydání vinníka. *Soudcovské listy*. 1926, roč. VII., č. 8. S. 125.

¹⁵⁹ UNHCR. Treaty on International Penal Law. Op. cit.

¹⁶⁰ Zanotti, I. (2006) Op. cit. S. 8.

právo (Commission pénitentiaire internationale) či Výbor expertů pro progresivní kodifikaci mezinárodního práva (Comité d'experts pour la codification progressive du droit international), zřízený Společností národů.¹⁶¹ V roce 1925 se v Londýně konal Kongres Mezinárodní komise pro trestní právo zabývající se otázkou možnosti unifikace extradičního práva za účelem boje proti mezinárodní zločinnosti. Londýnský kongres pověřil speciální komisi, aby vypracovala vzorovou mezinárodní smlouvu o vydávání, jíž by se státy mohly inspirovat při sjednávání bilaterálních extradičních smluv.¹⁶² Ačkoli tato vzorová extradiční smlouva dokončena nebyla, o řadu let později vznikla modelová smlouva o vydávání pod záštitou Organizace spojených národů.¹⁶³ Téma možné unifikace extradičního práva bylo opětovně vzneseno na Mezinárodním kongresu pro srovnávací právo, který se uskutečnil v roce 1932 v Haagu.¹⁶⁴

20. století přineslo rovněž řadu významných mnohostranných mezinárodních smluv o vydávání. O většině z nich hovoříme v následující kapitole, která se podrobně zabývá prameny právní úpravy extradice včetně mezinárodních smluv. Z hlediska historického je však vhodné zmínit alespoň Úmluvu o potírání penězokazectví (Ženeva, 20. dubna 1929), mnohostrannou mezinárodní smlouvu, která obsahovala na tehdejší dobu poněkud neobvyklé ustanovení požadující, aby státy před přistoupením k Úmluvě upravily své vnitrostátní právní předpisy tak, aby následně vnitrostátní právo nebylo s Úmluvou v rozporu.¹⁶⁵ Úmluva o potírání penězokazectví vznikla na popud finančního výboru v Ženevě, kterému předsedal guvernér Národní banky československé V. Pospíšil. Na základě iniciace výboru vznikla smíšená komise, která byla složena z odborníků na mezinárodní právo trestní, zástupců emisních bank a zástupců z řad orgánů činných v trestním řízení. Československá republika byla zastoupena již zmíněným V. Pospíšilem a také J. Kallabem, profesorem mezinárodního práva na Masarykově univerzitě v Brně.¹⁶⁶ Článek 10 Úmluvy o potírání penězokazectví

¹⁶¹ Kallab, J. *Unifikace norem o vydávání zločinců : Referát předložený Mezinárodnímu kongresu pro srovnávací právo (Congrès international de Droit comparé) v Haagu 1932*. Haag, 1932. S. 164 – 165. [online] [cit. 1. října 2019] Dostupné z WWW: Masarykova univerzita v Brně, <https://digi.law.muni.cz/browse?value=extradice&type=subject>.

¹⁶² Kallab, J. (1932) Op. cit. S. 164 - 165.

¹⁶³ *Rezoluce Valného shromáždění OSN č. A/RES/45/116 z 14. prosince 1990. Model Treaty on Extradition*. [online] [cit. 1. října 2019] Dostupné z WWW: https://www.unodc.org/pdf/model_treaty_extradition.pdf.

¹⁶⁴ Kallab, J. (1932) Op. cit. S. 164.

¹⁶⁵ Kallab, J. Konvence o potírání penězokazectví z 20. dubna 1929 a naše zákonodárství trestní. *Právník*. 1929, roč. LXVIII., sešit XXI. S. 641.

¹⁶⁶ Schelle, K. Podíl prof. dr. Jaroslava Kallaba na zajištění právní ochrany československé měny. In: Nett, A. a kol. *Sborník z konference k výročí úmrtí prof. JUDr. Jaroslava Kallaba*. Brno : Masarykova univerzita v Brně, 1992. S. 24.

obsahoval tzv. extradiční doložku, tj. závazek, že smluvní strany si budou vzájemně vydávat pachatele trestných činů kriminalizovaných uvedenou Úmluvou, explicitně vyjmenovaných v článku 3 Úmluvy. Článek 3 Úmluvy vyjmenovává jednotlivé trestné činy, které označuje za obecné trestné činy. Úmluva o potírání penězokazectví totiž cílila na to, aby nemohlo dojít k tomu, že by vydání pachatele činu uvedeného v článku 3 Úmluvy bylo odepřeno z toho důvodu, že se jedná o politický trestný čin.¹⁶⁷ Řada států však proti této úpravě vznesla námitku. Došlo tedy k jistému zmírnění, a to v článku 18 Úmluvy, který uvádí, že trestné činy uvedené v článku 3 mají být v každém smluvním státě kvalifikovány a stíhány dle jeho vnitrostátních právních předpisů. Jiná skupina států však s přijatým řešením nebyla spokojena, neboť jejich společným přáním bylo, aby penězokazectví nemohlo být považováno za trestný čin politický. Tyto státy uzavřely v rámci Úmluvy tzv. Fakultativní protokol, kterým se zavázaly, že trestné činy dle článku 3 Úmluvy budou z hlediska extradice vždy považovat za obecné trestné činy.¹⁶⁸

Po druhé světové válce došlo v Evropě k přijetí velice důležité mnohostranné extradiční smlouvy, a to Evropské úmluvy o vydávání (Paříž, 13. prosince 1957), sjednané na půdě Rady Evropy. O této smlouvě, která až do současnosti představuje jednu z nejdůležitějších smluv v oblasti mezinárodní justiční spolupráce ve věcech trestních, je více hovořeno v následující kapitole.

Ve druhé polovině 20. století byla přijata celá řada velice významných mnohostranných mezinárodních smluv o vydávání, z nichž je většina dodnes státy aktivně využívána. Jejich podrobnější popis je obsažen v následující kapitole.

21. století v některých částech světa přineslo také větší míru integrace a vzájemné spolupráce, což se v otázce vydávání osob vyjma sjednávání relevantních mezinárodních smluv projevilo rovněž přijímáním jiných, efektivnějších metod vydávání osob. Typickým příkladem je Evropská unie, konkrétně Rámcové rozhodnutí Rady z 13. června 2002 o evropském zatýkacím rozkazu a postupech předávání mezi členskými státy (2002/584/SVV), kterým byl mezi členskými státy Evropské unie zaveden tzv. evropský zatýkací rozkaz, jenž výrazně zrychlil a zefektivnil vzájemné vydávání pachatelů trestných činů mezi členskými státy Evropské unie.

¹⁶⁷ Kallab, J. (1929) Op. cit. S. 652.

¹⁶⁸ Fakultativní protokol přijaly: Rakousko, Kolumbie, Kuba, Řecko, Portugalsko, Rumunsko, Jihoslovansko a Československo). Viz Kallab, J. (1929) Op. cit. S. 653 - 654.

3. Prameny právní úpravy extradice

K vydávání pachatelů dochází buď na základě mezinárodní smlouvy, nebo na bezesmluvním základě, obvykle na základě poskytnutí ujištění o vzájemnosti nebo na základě mezinárodní zdvořilosti (comity), kdy velkou roli hraje rovněž vnitrostátní právní úprava.¹⁶⁹

Velice důležitým pramenem právním úpravy extradice jsou normy mezinárodního práva veřejného, tedy bilaterální a multilaterální mezinárodní smlouvy. Tyto mezinárodní smlouvy obvykle pojednávají výlučně o extradici, nebo zahrnují více typů mezinárodní justiční spolupráce včetně extradice. Existuje také řada mnohostranných mezinárodních smluv týkajících se některé z nejzávažnějších forem mezinárodní zločinnosti (např. obchodování s omamnými a psychotropními látkami, korupce, terorismu atp.), kdy tyto smlouvy upravují možnost (resp. závazek) k vydávání osob v tzv. extradičních doložkách.

Mezinárodní smlouvou stát přijímá povinnost vydat jinému státu pachatele trestného činu upraveného smlouvou a za podmínek smlouvou stanovených, čímž omezuje svou suverénní jurisdikci.¹⁷⁰ Smlouva však nikdy nemůže upravit všechny otázky související s extradicí. I v případě existence mezinárodní smlouvy je tak nezbytná dostatečně široká vnitrostátní právní úprava vydávání. Vnitrostátní právními předpisy státy upravují zejména proceduru zpracování příchozích i odchozích extradičních žádostí.

3.1. Vydání na bezesmluvním základě

Častou podmínkou pro uskutečnění extradice je platná mezinárodní smlouva obsahující závazek k vydání. Na druhou stranu však neexistence mezinárodní smlouvy nemusí znamenat, že k vydání osoby nemůže dojít. Některé státy umožňují vydání na bezesmluvním základě dle mezinárodních zvyklostí týkajících se vydávání, přičemž postup v extradičním řízení pak odvisí od vnitrostátní právní úpravy vydávání.

¹⁶⁹ Bassiouni, M. Ch. *International Extradition : United States Law and Practice*. Fifth edition. New York : Oxford University Press, 2007. S. 1.

¹⁷⁰ Kloučková, S., Fenyk, J. *Mezinárodní justiční spolupráce v trestních věcech*. 2. aktualizované a doplněné vydání. Praha : Linde, 2005. S. 128.

Státy, kterým jejich vnitrostátní právo umožňuje vydat pachatele i bez existence smluvního základu, obvykle vyžadují, aby dožadující stát žádost o vydání doplnil o tzv. ujištění o vzájemnosti. Některé státy vyžadují ujištění o vzájemnosti vždy, tedy i v situaci, kdy je vydávání upraveno mezinárodní smlouvou. Obvykle je však ujištění o vzájemnosti potřeba pouze v případě, že se o vydání žádá na bezesmluvním základě. V řadě případů je ujištění o vzájemnosti požadováno, i když jej vnitrostátní právní řád dožádaného státu výslovně nezakotvuje. Naopak v některých případech se může dožádaný stát rozhodnout, že na poskytnutí ujištění o vzájemnosti netrvá – ať již za účelem zlepšení vzájemných vztahů s dožadujícím státem, nebo pro svůj vlastní prospěch, aby se zbavil nežádoucí osoby podezřelé ze spáchání trestného činu, či již pravomocně odsouzené.¹⁷¹

Termín vzájemnost, jak jej zná mezinárodní právo, má dvojitý význam – pozitivní a negativní. V pozitivním smyslu se jedná o „*stav vzájemnosti mezi dožadujícím a dožádaným státem, pokud jde o daný typ spolupráce v obdobných případech*“.¹⁷² Pokud takový stav vyplývá z mezinárodní smlouvy, jedná se o tzv. formální (resp. smluvní) vzájemnost.¹⁷³ Dalším typem je tzv. faktická vzájemnost, která vyplývá z vnitrostátní legislativy dotčených států či z ujištění o vzájemnosti.¹⁷⁴ Naopak vzájemnost v negativním významu je třeba chápat jako důvod, pro který je možné žádost o spolupráci v daném případě zamítnout – ať už proto, že dožadující stát dříve v obdobném případě nevyhověl žádosti o spolupráci dožádanému státu, nebo protože je zřejmé, že dožadující stát by v obdobném případě požadovanou spolupráci také neposkytl (např. pokud dožadující stát učinil v tomto smyslu výhradu či prohlášení k mezinárodní smlouvě), nebo pokud dožadující stát neposkytl ujištění o vzájemnosti, ačkoli mezi dožádaným a dožadujícím státem není v platnosti žádná mezinárodní smlouva upravující daný typ justiční spolupráce.¹⁷⁵

Vzájemnost je základním prvkem extradičních smluv. Ve starších extradičních smlouvách 19. století byla zásada vzájemnosti skutečně výslovně zdůrazňována v úvodních ustanoveních smluv (*pour l'extradition reciproque, be reciprocally, wegen*

¹⁷¹ Kamlach M., Repík, B. *Mezinárodní spolupráce v trestním a občanskoprávním řízení*. Praha : Panorama, 1990. S. 58.

¹⁷² Polák, P., Opatová, H., Kubíček, M. *Zákon o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních : Komentář*. 2., aktualizované a doplněné vydání. Praha : Wolters Kluwer, aktuálně v tisku. K § 4 odst. 1, bod 1.

¹⁷³ Šámal, P. a kol. *Trestní řád : Komentář*. 6. vydání. Praha: C. H. Beck, 2008. K § 376 odst. 1, bod 1.

¹⁷⁴ *Ibid.* K § 376 odst. 1, bod 1.

¹⁷⁵ Polák, P., Opatová, H., Kubíček, M. *Op. cit.* K § 4 odst. 1, bod 1.

gegenseitiger Auslieferung). Od výslovného uvádění vzájemnosti v textu mezinárodních smluv bylo postupně upouštěno po roce 1880.¹⁷⁶

Vzájemnost má vždy dvoustrannou povahu. Nestačí tedy, že dožadující stát poskytne ujištění o vzájemnosti. Vzájemnost je dána až jejím přijetím příslušným orgánem dožádaného státu (zpravidla též vyhověním žádosti). Z pohledu mezinárodního práva vzájemnost představuje právní základ justiční spolupráce, který má závazný charakter i do budoucna,¹⁷⁷ neboť reprezentuje ujištění, že v obdobném případě může být žádosti aktuálně dožádaného státu rovněž vyhověno. Charakter závazku pro budoucí obdobné případy záruce vzájemnosti přisuzují hlavně státy aplikující kontinentální právo.¹⁷⁸ Obdobnost je spatřována zejména ve skutkových okolnostech a konkrétním typu požadované spolupráce. Vzájemnost se tedy do jisté míry podobá precedentu a při její interpretaci lze, i na mezinárodní úrovni, analogicky postupovat dle pravidel, podle kterých probíhá interpretace precedenčního práva ve státech common law, tj. za uplatnění doktríny *stare decisis* (setrvávání na dřívějších rozhodnutích soudů stejného či vyššího stupně) a metody tzv. „rozlišování“ (od precedentu se lze odchýlit pouze za předpokladu, že okolnosti konkrétního případu se v podstatných rysech liší od precedenčního případu).¹⁷⁹

Ujištění o vzájemnosti může dožadující stát zakomponovat přímo do textu žádosti o vydání, nebo může být zahrnuto v průvodní diplomatické nótě zastupitelského úřadu dožadujícího státu [srov. článek 3 odst. 1 písm. a) Vídeňské úmluvy o diplomatických stycích (Vídeň, 18. dubna 1961)], nebo může být dodáno samostatně.¹⁸⁰

Poskytování a přijímání ujištění o vzájemnosti je důležitou otázkou z hlediska mezinárodních vztahů mezi dožadujícím a dožádaným státem. Její poskytování a přijímání je proto obvykle svěřeno některému orgánu moci výkonné.¹⁸¹ V České republice je příslušným orgánem pro přijímání i poskytování ujištění o vzájemnosti ministr spravedlnosti (viz § 4 zákona č. 104/2013 Sb., o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních), v některých jiných státech je však přijímání a poskytování ujištění

¹⁷⁶ Kronberger, F. Materiální právo vydávací. *Soudcovské listy*. 1929, roč. X., č. 1. S. 5.

¹⁷⁷ Polák, P., Opatová, H., Kubiček, M. Op. cit. K § 4 odst. 1, bod 2.

¹⁷⁸ UNODC. *Manual on Mutual Legal Assistance and Extradition*. S. 23. [online] [cit. 20. září 2019] Dostupné z WWW: UNODC, https://www.unodc.org/documents/organized-crime/Publications/Mutual_Legal_Assistance_Ebook_E.pdf.

¹⁷⁹ Polák, P., Opatová, H., Kubiček, M. Op. cit. K § 4 odst. 5, bod 9.

¹⁸⁰ Ibid. K § 4 odst. 1, bod 1.

¹⁸¹ Ibid. K § 4 odst. 1, bod 2.

o vzájemnosti svěřeno vládě (srov. článku 8 odst. 3 švýcarského federálního zákona č. 351.1 z 20. března 1981 o mezinárodní právní pomoci ve věcech trestních).

Pokud mezi dožadujícím a dožádaným státem není v platnosti žádná mezinárodní smlouva, na základě které by bylo možné žádat o vydání, je vhodné zkoumat, zda dožádaný stát pro extradici na bezesmluvním základě vůbec vyžaduje ujištění o vzájemnosti. Některé státy, které jsou dle svých vnitrostátních právních řádů schopny uskutečnit extradici na bezesmluvním základě, nevyžadují ujištění o vzájemnosti, ale jiný typ ujištění. Příkladem lze uvést Venezuelu, která namísto ujištění o vzájemnosti vyžaduje, aby v žádosti o vydání, kterou podává stát, se kterým nemá Venezuela uzavřenu mezinárodní smlouvu o vydání, bylo uvedeno, že se o vydání žádá na základě obecných principů mezinárodní solidarity – jedná se však spíše jen o rozdíl ve formulaci, kdy Venezuela v extradičních žádostech sice vyžaduje výslovné uvedení termínu „mezinárodní solidarita“, avšak podstatou se jedná o vzájemnost. Některé státy, ačkoli se jedná spíše o ojedinělé případy, nevyžadují ujištění žádné (důvodem je obvykle chybějící nebo nedostatečná vnitrostátní právní úprava vydávání). K extradici může dojít také na základě mezinárodní zdvořilosti (comity), která na rozdíl od ujištění o vzájemnosti nepředstavuje závazek pro budoucí případy.¹⁸²

Některé státy posuzují, zda přijmou žádost o vydání od států, se kterými nemají v platnosti žádnou smlouvu o vydávání, v každém jednotlivém případě zvlášť, případně stanoví seznam států, se kterými jsou ochotni spolupracovat na bezesmluvním základě. Příkladem takového přístupu je Austrálie, která v souladu se svým Extradičním zákonem z roku 1988, konkrétně dle článku 55 ve spojení s článkem 5 a článkem 11 odst. 1 písm. b) Extradičního zákona z roku 1988, může přijmout žádost o vydání pouze od tzv. extradičních států, tj. států, které australské orgány prohlásily za státy, od nichž mohou akceptovat extradiční žádost a vést extradiční řízení. Takové prohlášení Austrálie směřuje vůči pěti skupinám států – vůči státům, se kterými má v platnosti dvoustranné smlouvy o vydávání, státům, se kterými má v platnosti mnohostrannou smlouvu o vydávání, státy, které jsou smluvní stranou extradiční smlouvy s Velkou Británií, která je závazná i pro Austrálii, státy, které aplikují Commonwealthský (londýnský) extradiční model, který je detailněji popsán níže, a vybrané státy, se kterými nemá Austrálie v platnosti žádnou mezinárodní smlouvu.¹⁸³ Nejzajímavější a nejrůznorodější je zřejmě poslední jmenovaná

¹⁸² Bassiouni, M. Ch. (2007) Op. cit. S. 25.

¹⁸³ Attorney-General's Department. *International Crime Cooperation Arrangements*. [online] [cit. 20. září 2019] Dostupné z WWW: Australian Government,

skupina států, do které se řadí např. Bosna a Hercegovina (od roku 2009), Česká republika (od roku 2007),¹⁸⁴ Kambodža (od roku 2003), Estonsko (od roku 1999), Kyrgyzstán (od roku 2004), Srbsko (od roku 2009), Slovenská republika (od roku 2007) či Slovinsko (od roku 2004). Zajímavé je, že do této skupiny států patří rovněž Velká Británie (od roku 2004).¹⁸⁵

Řada států common law, např. Spojené státy americké¹⁸⁶ či Velká Británie¹⁸⁷, podmiňují vydávání pachatelů existencí mezinárodní smlouvy. Některé další státy common law vyžadují, aby mezi oběma státy bylo dojednáno jakési ujednání *ad hoc*,¹⁸⁸ kterým se pro každý konkrétní případ vydání na bezesmluvním základě stanoví jasné podmínky.¹⁸⁹ Naopak státy kontinentálního práva jsou v otázce vydávání na bezesmluvním základě obvykle flexibilnější. S vydáváním pachatelů na základě poskytnutí ujištění o vzájemnosti se často setkáváme např. ve státech Jižní Ameriky. Pokud jde o asijský kontinent, některé státy, zejména bývalé kolonie států uplatňujících

<https://www.ag.gov.au/Internationalrelations/Internationalcrimecooperationarrangements/Pages/default.aspx>.

¹⁸⁴ V teoretické rovině by měla být mezi Českou republikou a Austrálií v platnosti mezinárodní Smlouva mezi republikou Československou a Spojeným královstvím Velké Británie a Irska o vzájemném vydávání zločinců (Londýn, 11. listopadu 1924) a Protokol (Londýn, 4. června 1926), a to ve spojení s oznámením britské vlády o rozšíření smlouvy a doplňujícího protokolu na další britská dominia, kolonie, protektoráty a mandátní území, a to v případě Austrálie se souhlasem její vlastní svobodné vlády z 11. července 1927. Srov. vyhláška ministrů zahraničních věcí a spravedlnosti ze dne 19. ledna 1928 o rozšíření působnosti smlouvy mezi republikou Československou a Spojeným Královstvím Velké Británie a Irska ze dne 11. listopadu 1924 o vzájemném vydávání zločinců, a protokolu ze dne 4. června 1926, jímž byl doplněn článek 12 uvedené smlouvy, na další britská Dominia, kolonie, protektoráty a mandátní území (č. 22/1928 Sb. z. a n.). Po rozdělení Československé federativní republiky k 1. lednu 1993 však Austrálie zaujala negativní stanovisko k další aplikaci výše uvedené smlouvy jako dvoustranného smluvního základu pro extradicí mezi Austrálií a Českou republikou. Srov. Ministerstvo spravedlnosti. Dopis z 11. listopadu 2019. Informace poskytnutá na základě žádosti autorky dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.

¹⁸⁵ Attorney-General's Department. *Regulation based extradition relationships*. [online] [cit. 20. září 2019] Dostupné z WWW: <https://www.ag.gov.au/Internationalrelations/Internationalcrimecooperationarrangements/Documents/some-countries-with-which-australia-has-no-treaty-relationship.pdf>

¹⁸⁶ Viz např. U. S. Supreme Court. *United States v. Rauscher*. 119 U. S. 407 (1886) 6. prosince 1886 [online] [cit. 22. července 2019] Dostupné z WWW: <https://supreme.justia.com/cases/federal/us/119/407/>. Srov. U. S. District Court for the Eastern District of New York. *Elcock v. United States*. 80 F. Supp. 2d 70 (E.D.N.Y. 2000) 26. ledna 2000 [online] [cit. 22. července 2019] Dostupné z WWW: <https://law.justia.com/cases/federal/district-courts/FSupp2/80/70/2565373/>. Srov. také U. S. Supreme Court. *Valentine v. United States ex rel. Neidecker*. 299 U. S. 5 (1936) 12. – 13. říjen 1936 [online] [cit. 22. července 2019] Dostupné z WWW: <https://supreme.justia.com/cases/federal/us/299/5/>.

¹⁸⁷ Knowles, J. B. *Blackstone's Guide to the Extradition Act of 2003*. Oxford : Oxford University Press, 2004. S. 66 – 67.

¹⁸⁸ Příkladem takového ujednání *ad hoc* může být případ vydání Chaima Levyho z Egypta do Spojených států amerických na základě výměny dopisů vlád obou států. Viz U. S. Court of Appeals, 2nd Circuit. *United States v. Levy*. 947 F.2d 1032 (2d Cir. 1991). 30. října 1991 [online] [cit. 23. července 2019] Dostupné z WWW: <https://casetext.com/case/us-v-levy-28>.

¹⁸⁹ Stanbrook, I., Stanbrook, C. *Extradition Law and Practice*. 2. vydání. Oxford : Oxford University Press, 2000. S. 446.

common law, které se po osamostatnění ve svých vnitrostátních právních řádech inspirovaly common law, pro vydávání pachatelů rovněž vyžadují existenci mezinárodní smlouvy.¹⁹⁰ Jiné asijské státy, např. Spojené arabské emiráty¹⁹¹ či Indonésie,¹⁹² však smlouvu nevyžadují a jako právní základ pro extradici akceptují ujištění o vzájemnosti. Z afrických států, alespoň na teoretické úrovni, znají extradici i bez existence mezinárodní smlouvy vnitrostátní právní úpravy Namibie,¹⁹³ Ugandy¹⁹⁴ či Ghany.¹⁹⁵

3.2. Mnohostranné mezinárodní smlouvy

Za historicky první mnohostrannou mezinárodní smlouvu upravující otázku vydávání pachatelů lze označit v předchozí kapitole již zmiňovanou tzv. Smlouvu z Amiens, mírovou smlouvu uzavřenou dne 27. března 1802 mezi Velkou Británií, Holandskem, Francií a Španělskem, která se však nevěnovala pouze extradici, nýbrž upravovala širší spektrum otázek.¹⁹⁶ Smlouva s ohledem na znovuvypuknutí války mezi Francií a Anglií platila pouze po krátkou dobu.

První mnohostrannou mezinárodní smlouvou upravující výlučně vydávání pachatelů tak byla Smlouva o vydávání, uzavřená na Americkém kongresu právníků dne 27. března 1879 v peruánské Limě. Smlouva byla podepsána devíti státy, konkrétně Argentinou,

¹⁹⁰ Viz např. článek 2 extradičního zákona Bhútánu z roku 1989. [online] [cit. 8. července 2019] Dostupné z WWW: [National Council of Bhutan, https://www.nationalcouncil.bt/assets/uploads/docs/acts/2014/Extradition_Act_1989\(1991\)Eng.pdf](https://www.nationalcouncil.bt/assets/uploads/docs/acts/2014/Extradition_Act_1989(1991)Eng.pdf).

¹⁹¹ Článek 2 federálního zákona Spojených arabských emirátů č. 39 o mezinárodní justiční spolupráci v trestních věcech [online] [cit. 8. července 2019] Dostupné z WWW: UAE Laws and Islamic Finance <https://uaelaws.wordpress.com/2010/07/15/uae-federal-law-no-39-on-international-judicial-co-operation-in-criminal-matters/>.

¹⁹² Článek 2 odst. 2 extradičního zákona Indonésie č. 1 z roku 1979. [online] [cit. 8. července 2019] Dostupné z WWW: International Money Laundering Information Network, https://www.imolin.org/doc/amlid/Indonesia_Law%20on%20Extradition.pdf.

¹⁹³ Článek 4 odst. 1 písm. b) extradičního zákona Namibie č. 11 z roku 1996. [online] [cit. 8. července 2019] Dostupné z WWW: Legal Assistance Centre, <https://www.lac.org.na/laws/annoSTAT/Extradition%20Act%2011%20of%201996.pdf>.

¹⁹⁴ Článek 4 odst. 3 extradičního zákona Ugandy č. 117 z roku 1964. [online] [cit. 8. července 2019] Dostupné z WWW: Uganda Legal Information Institute, <https://ulii.org/ug/legislation/consolidated-act/117>.

¹⁹⁵ Článek 3 odst. 3 extradičního zákona Ghany č. 22 z roku 1960. [online] [cit. 8. července 2019] Dostupné z WWW: Parliament of Ghana, <https://www.parliament.gh/docs?type=Acts&yr=1960&mon=12&OT>.

¹⁹⁶ Smlouva z Amiens (Amiens, 27. března 1802) Srov. *Digithèque de matériaux juridiques et politiques. Grands traités politiques : Traité de paix d'Amiens*. [online] [cit. 26. srpna 2019] Dostupné z WWW: Université de Perpignan – Digithèque de matériaux juridiques et politiques, <http://mjp.univ-perp.fr/traites/1802amiens.htm>.

Bolívii, Chile, Kostarikou, Ekvádorem, Guatemalou, Peru, Uruguayí a Venezuelou, avšak nikdy nevstoupila v platnost.¹⁹⁷

Moderní mnohostranné mezinárodní smlouvy upravující otázku extradice, ať výlučně, nebo jen ve své části, lze kategorizovat z hlediska regionálního, nebo z hlediska jimi kriminalizovaného jednání. V případě regionálního hlediska se jedná o mezinárodní smlouvy uzavřené a aplikované mezi státy určenými geograficky a politicky – v Evropě, na americkém kontinentě, v Asii apod. Mezinárodní smlouvy věnující se kriminalizaci určitého jednání jsou obvykle platné pro různé státy z celého světa, přičemž často mají mnohem širší zaměření než jen úpravu extradice.

3.2.1. Evropa

Odhlédneme-li od specifické úpravy v rámci Evropské unie, je z evropského pohledu nejvýznamnějším mezinárodněprávním dokumentem upravujícím vydávání pachatelů Evropská úmluva o vydávání (Paříž, 13. prosince 1957) se svými čtyřmi dodatkovými protokoly – První dodatkový protokol (Štrasburk, 15. října 1975), Druhý dodatkový protokol (Štrasburk, 17. března 1978), Třetí dodatkový protokol (Štrasburk, 10. listopadu 2010) a Čtvrtý dodatkový protokol (Vídeň, 20. září 2012).

Evropská úmluva o vydávání byla přijata v roce 1957 na půdě Rady Evropy a obsahuje komplexní úpravu vydávání pachatelů mezi smluvními stranami uvedené úmluvy. Smluvními stranami Evropské úmluvy o vydávání jsou všechny členské státy Rady Evropy a několik států nečlenských (Izrael, Korejská republika a Jihoafrická republika). Úmluva má celkem 50 smluvních stran.¹⁹⁸

Ve svých dodatkových protokolech úmluva upravuje specifické otázky související s vydáváním pachatelů. První dodatkový protokol (Štrasburk, 15. října 1975) se věnuje detailnější úpravě nepřipustnosti vydání z důvodu uplatnění zásady *ne bis in idem*, Druhý dodatkový protokol (Štrasburk, 17. března 1978) upravuje vydávání pachatelů pro trestné činy fiskální povahy a vydávání pachatelů v případech odsouzení v jejich nepřítomnosti (*in absentia*), Třetí dodatkový protokol (Štrasburk, 10. listopadu 2010) zpřesňuje tzv. zjednodušené vydávání, tj. vydání se souhlasem vydávané osoby, a Čtvrtý, nejnovější,

¹⁹⁷ Zanotti, I. *Extradition in Multilateral Treaties and Conventions*. Leiden : Martinus Nijhoff Publishers, 2006. S. 5.

¹⁹⁸ Council of Europe. *Chart of signatures and ratifications of Treaty 024 : European Convention on Extradition*. [online] [cit. 29. srpna 2019] Dostupné z WWW: Council of Europe, https://www.coe.int/en/web/conventions/search-on-treaties/-/conventions/treaty/024/signatures?p_auth=Zdl1qPS4.

dotatkový protokol (Vídeň, 20. září 2012) modernizuje některé části původní Úmluvy o vydávání (např. v oblasti promlčení, zásady speciality, průvozů či způsobu a prostředků styku smluvních stran).

Dalším významným evropským dokumentem v oblasti vydávání pachatelů je Evropská úmluva o potlačování terorismu (Štrasburk, 27. ledna 1977). Úmluva stanoví, že konkrétní, v jejím článku 1 vyjmenované trestné činy nemají být považovány za politické nebo politicky motivované trestné činy, a vydání jejich pachatelů tak nemá být odmítáno z důvodu politického pozadí věci. Úmluva se týká zejména únosů civilních letadel, ohrožení letecké dopravy, útoků na osoby požívající mezinárodní ochranu, únosů, braní rukojmí či svévolného zadržování. Jejími smluvními stranami jsou všechny členské státy Rady Evropy s výjimkou Andorry. Řada států však k úmluvě učinila výhradu, kterou aplikovatelnost úmluvy značně omezila.¹⁹⁹ V praxi je navíc využívána spíše Evropská úmluva o vydávání, která představuje univerzálnější právní základ pro vydávání. Země Beneluxu se rozhodly pro vlastní úpravu vydávání. Úmluva o vydávání a justiční spolupráci ve věcech trestních (Brusel, 27. června 1962) byla přijata Belgií, Nizozemskem a Lucemburskem a do značené míry byla inspirována Evropskou úmluvou o vydávání.

Dalším příkladem regionální vícestranné mezinárodní smlouvy, zahrnující mimo jiné úpravu vydávání, je Dohoda o justiční spolupráci a justičních vztazích mezi Estonskou republikou, Lotyšskou republikou a Litevskou republikou (Tallinn, 11. listopadu 1992).

Specifickým příkladem je legislativa Evropské unie týkající se extradice. Stále se zvyšující integrace států Evropského společenství v 80. a 90. letech 20. století vyvolala potřebu zrychlení a zjednodušení vydávacího řízení mezi evropskými státy. Ještě před přijetím aktuálně aplikovaného Rámcového rozhodnutí Rady z 13. června 2002 o evropském zatýkacím rozkazu a postupech předávání mezi členskými státy (2002/584/SVV) byly mezi členskými státy Evropské unie uzavřeny čtyři mezinárodní smlouvy upravující, zcela nebo alespoň ve své části, otázku vydávání pachatelů a tvořící součást *acquis* Evropské unie. Jednalo se o Dohodu mezi dvanácti členskými státy Evropského společenství o zjednodušení a modernizaci způsobů doručování žádostí o vydání (San Sebastian, 26. ledna 1989), Úmluvu k provedení Schengenské dohody ze dne 14. června 1985 mezi vládami států Hospodářské unie Beneluxu, Spolkové republiky

¹⁹⁹ Ázerbájdžán, Belgie, Itálie, Chorvatsko, Kypr, Estonsko, Francie, Řecko, Maďarsko, Island, Malta, Monako, Černá Hora, Nizozemsko, San Marino, Srbsko, Švédsko a Makedonie.

Německo a Francouzské republiky o postupném odstraňování kontrol na společných hranicích (Schengen, 19. června 1990), Úmluvu vypracovanou na základě článku K.3 Smlouvy o Evropské unii o zjednodušeném postupu vydávání mezi členskými státy Evropské unie (Brusel, 10. března 1995) a Úmluvu vypracovanou na základě článku K.3 Smlouvy o Evropské unii o vydávání mezi členskými státy Evropské unie (Brusel, 27. září 1996). V současné době však vydávání, resp. předávání pachatelů v rámci Evropské unie probíhá na základě evropského zatýkacího rozkazu, který předchozí smluvní nástroje nahradil.²⁰⁰

Evropská unie ve dvou případech přistoupila rovněž ke sjednání mezinárodní smlouvy o vydávání se státy mimo Evropskou unii, přičemž tyto dohody zavazují všechny členské státy Evropské unie. V roce 2003 byla sjednána Dohoda o vydávání mezi Evropskou unií a Spojenými státy americkými (Washington, 25. června 2003). Ačkoli se může jevit, že se jedná o mnohostrannou smlouvu, je považována za smlouvu bilaterální. Další mezinárodní smlouvou Evropské unie o vydávání, tentokrát smlouvou vícestrannou, je Dohoda mezi Evropskou unií a Islandskou republikou a Norským královstvím o postupu předávání mezi členskými státy Evropské unie a Islandem a Norskem (Vídeň, 28. června 2006). Ačkoli ke sjednání dohody došlo již v roce 2006, dohoda nabyla platnosti až k 1. listopadu 2019.²⁰¹

3.2.2. Amerika

Americký kontinent má v oblasti mnohostranných a vícestranných mezinárodních smluv upravujících otázku vydávání pachatelů poměrně bohatou minulost. Již Konfедераční smlouva (Lima, 8. února 1848) mezi Peru, Bolívií, Chile, Ekvádorem a Grenadou obsahovala ve svém článku 14 úpravu extradice. Rovněž tak Kontinentální smlouva (15. září 1856) mezi Chile, Peru a Ekvádorem, jejíž článek 6 obsahoval obecnou úpravu vydávání pachatelů, přičemž v podrobnostech, zejména ohledně konkrétního výčtu extradičních trestných činů, odkazoval na případnou speciální budoucí úmluvu.²⁰²

Jak již bylo zmíněno, na americkém kontinentě byla také sjednána zcela první mnohostranná mezinárodní smlouva věnující se výlučně otázce extradice. Jednalo se o

²⁰⁰ Rámcové rozhodnutí Rady z 13. června 2002 o evropském zatýkacím rozkazu a postupech předávání mezi členskými státy (2002/584/SVV). Preambule, bod 11.

²⁰¹ EUR-Lex. *Notice concerning the entry into force of the Surrender Agreement between the European Union, Iceland and Norway (SN/3935/2019/INIT)*. [online] [cit. 22. listopadu 2019] Dostupné z WWW: EUR-Lex, [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=CELEX:22019X0906\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=CELEX:22019X0906(01)).

²⁰² Zanotti, I. (2006) Op. cit., S. 7.

Smlouvu o vydávání (Lima, 27. března 1879), uzavřenou mezi Argentinou, Bolívií, Kostarikou, Ekvádorem, Guatemalou, Peru, Uruguayí a Venezuelou, která však nikdy nevstoupila v platnost.²⁰³

Následovala Smlouva o mezinárodním trestním právu (Montevideo, 23. ledna 1889),²⁰⁴ sjednaná na I. Jihoamerickém kongresu o mezinárodním právu soukromém, který se konal v uruguayském Montevideu v letech 1888-1889. Smlouva byla podepsána a ratifikována Argentinou, Bolívií, Paraguayí, Peru a Uruguayí. Články 19 až 25 uvedené smlouvy obsahují poměrně obsáhlou úpravu vydávání pachatelů.²⁰⁵ Smlouva byla revidována v roce 1940 během II. Jihoamerického kongresu o mezinárodním právu soukromém, na kterém byla přijata nová Smlouva o mezinárodním trestním právu (Montevideo, 19. března 1940). Smlouvu z roku 1940 podepsalo sedm států, avšak ratifikovaly ji pouze Paraguay a Uruguay.²⁰⁶ Články 18 až 48 obsahují úpravu extradice. Obdobná úmluva byla uzavřena také v roce 1902. Jednalo se o Smlouvu o vydávání zločinců a o ochraně proti anarchismu (Mexico City, 28. ledna 1902), přijatou sedmnácti americkými státy na Druhé mezinárodní konferenci amerických států. Smlouvu ratifikovaly pouze čtyři státy, Kostarika, Salvador, Guatemala a Mexiko, a nakonec nikdy nevstoupila v platnost.²⁰⁷

Úmluva o vydávání (Caracas, 18. červenec 1911) byla v roce 1911 na tzv. Bolívarovském kongrese ve venezuelském Caracasu podepsána a ratifikována pěti státy, a to Bolívií, Kolumbií, Ekvádorem, Peru a Venezuelou.

Jiných pět amerických států, konkrétně Kostarika, Nikaragua, Honduras, Salvador a Guatemala, přijalo v roce 1907 Smlouvu o vydávání (Washington, 20. prosince 1907), která byla zakrátko, v roce 1923, nahrazena novější Smlouvou o vydávání (Washington, 7. února 1923), přijatou na Konferenci o středoamerických otázkách ve Washingtonu, a následně Středoamerickou smlouvou o vydávání (Guatemala City, 12. dubna 1934).²⁰⁸

Ve dvacátých letech 20. století byla na VI. Mezinárodní konferenci amerických států v kubánské Havaně přijata velice obsáhlá Úmluva o mezinárodním právu soukromém

²⁰³ Ibid. S. 5.

²⁰⁴ Secretariat. *Survey of multilateral instruments which may be of relevance for the work of the International Law Commission on the topic "The obligation to extradite or prosecute (aut dedere aut judicare)"*. Document A/CN.4/630. S. 332. [online] [cit. 15. října 2019] Dostupné z WWW: United Nations, http://legal.un.org/ilc/documentation/english/a_cn4_630.pdf.

²⁰⁵ UNHCR. *Treaty on International Penal Law*. [online] [cit. 14. září 2019] Dostupné z WWW: UNHCR, <https://www.refworld.org/docid/3ae6b3781c.html>.

²⁰⁶ Zanotti, I. (2006) Op. cit. S. 8.

²⁰⁷ Ibid. S. 8 – 9, 45.

²⁰⁸ Ibid. S. 8.

(Havana, 20. února 1928), tzv. Bustamantův kodex. Úmluva ve své části čtvrté, konkrétně v § 344 až § 381, upravuje rovněž otázku vydávání pachatelů pro trestní řízení nebo pro výkon trestu odnětí svobody. Úmluva, která je dosud v platnosti, má šestnáct smluvních stran (Bolívie, Brazílie, Bahamy, Kostarika, Kuba, Chile, Dominikánská republika, Ekvádor, Salvador, Guatemala, Haiti, Honduras, Nikaragua, Panama, Peru a Venezuela),²⁰⁹ přičemž posledním přistoupiším státem jsou Bahamy (23. ledna 2017). Řada států k úmluvě učinila výhrady. Pouze výhrady Venezuely se však týkají přímo otázky extradice.²¹⁰

Na VII. Mezinárodní konferenci amerických států v uruguayském Montevideu byla přijata druhá montevidejská Úmluva o vydávání (Montevideo, 26. prosince 1933), která vstoupila v platnost o rok později.²¹¹ Úmluvu o vydávání ratifikovalo dvanáct amerických států (Spojené státy americké, Argentina, Kolumbie, Chile, Ekvádor, Dominikánská republika, Salvador, Mexiko, Guatemala, Honduras, Panama a Nikaragua).²¹²

V sedmdesátých letech 20. století byly také v rámci Organizace amerických států sjednány Úmluva o předcházení a trestání teroristických činů, které mají podobu trestných činů proti osobám, popřípadě s těmito činy souvisejícího vydírání, a vyvolávají mezinárodní důsledky (Washington, 2. února 1971), která se otázce extradice věnuje v článcích 2, 3, 5 a 7 a kterou ratifikovalo 18 států amerického kontinentu, a Úmluva o ochraně archeologického, historického a uměleckého dědictví amerických národů (Santiago de Chile, 16. června 1976), která upravuje vydávání pachatelů trestných činů ve svém článku 14, avšak pouze odkazem na již existující extradiční smlouvy.

V 80. letech 20. století byla v rámci Organizace amerických států sjednána Meziamerická úmluva o vydávání (Caracas, 25. února 1981),²¹³ která byla následně

²⁰⁹ OAS. *Código de Derecho Internacional Privado : Código de Bustamante : Convención de Derecho Internacional Privado (La Habana, 20 de Febrero de 1928)*. [online] [cit. 14. září 2019] Dostupné z WWW: OAS, https://www.oas.org/juridico/spanish/mesicic3_ven_anexo3.pdf.

²¹⁰ OAS. *Convention on Private International Law : Bustamante Code : Signatories and Ratifications*. [online] [cit. 14. září 2019] Dostupné z WWW: OAS, http://www.oas.org/en/sla/dil/inter_american_treaties_A-31_Bustamante_Code_signatories.asp.

²¹¹ Zanolli, I. (2006) Op. cit. S. 9.

²¹² OAS. *Convention on Extradition (Montevideo, 26. prosince 1933)*. [online] [cit. 14. září 2019] Dostupné z WWW: OAS, https://www.oas.org/juridico/MLA/en/Treaties/en_Conve_Extra_Inter_American_1933_Montevideo.pdf. Srov. OAS. *Convention on Extradition*. [online] [cit. 14. září 2019] Dostupné z WWW: OAS, <http://www.oas.org/juridico/english/sigs/a-35.html>.

²¹³ OAS. *Inter-American Convention on Extradition*. [online] [cit. 14. září 2019] Dostupné z WWW: OAS, <https://www.oas.org/juridico/english/treaties/b-47.html>.

podepsána téměř všemi členskými státy Organizace amerických států, v platnosti je však pouze pro Antiguu a Barbudu, Ekvádor, Kostariku, Panamu, Svatou Lucii a Venezuelu.²¹⁴

V rámci Organizace amerických států byly přijaty také Meziamerická úmluva proti terorismu (Bridgetown, 3. června 2003) a Meziamerická úmluva proti korupci (Caracas, 29. března 1996), které rovněž obsahují úpravu vydávání pachatelů pro jimi kriminalizovanou činnost. Meziamerickou úmluvu proti terorismu ratifikovalo 24 států a Meziamerickou úmluvu proti korupci 34 států.

3.2.3. Asie

Mezi asijskými státy není v platnosti žádná univerzální multilaterální smlouva o vydávání, existuje však několik smluv spíše regionálního charakteru.

První z nich je z hlediska regionálního spíše evropsko-blízkovýchodní mezinárodní smlouva. Jedná se o Úmluvu o právní pomoci a právních vztazích v občanských, rodinných a trestních věcech (Minsk, 22. ledna 1993, tzv. Minská úmluva), kterou ratifikovaly Arménie, Bělorusko, Kazachstán, Kyrgyzstán, Moldávie, Ruská federace, Turkmenistán, Tádžikistán, Ukrajina a Uzbekistán.

V roce 2002 byla přijata obdobná Úmluva o právní pomoci a právních vztazích v občanských, rodinných a trestních věcech (Kišiněv, 7. října 2002, tzv. Kišiněvská úmluva), kterou mezi sebou uzavřely Arménie, Bělorusko, Ázerbájdžán, Gruzie, Kazachstán, Ruská federace, Kyrgyzstán, Moldávie, Tádžikistán, Turkmenistán a Ukrajina, a dle jejíhož článku 120 odst. 3 tato úmluva mezi jejími smluvními stranami nahrazuje výše zmíněnou Minskou úmluvu, která mezi těmito státy přestává platit.

V rámci Jihoasijského sdružení pro regionální spolupráci,²¹⁵ založeného v roce 1985, byla uzavřena Úmluva o potlačování terorismu (Káthmándú, 4. listopadu 1987), která obsahuje úpravu vydávání pachatelů pro v ní vymezenou trestnou činnost (únos civilního letadla, ohrožení letecké dopravy, braní rukojmí apod.). K úmluvě byl přijat také Dodatečný protokol (Islámábád, 6. ledna 2004). Smluvními stranami úmluvy a protokolu jsou Bangladéš, Indie, Pákistán, Bhútán, Srí Lanka, Nepál, Afghánistán a Maledivy.

²¹⁴ OAS. *Inter-American Convention on Extradition : Signatories and Ratifications*. [online] [cit. 14. září 2019] Dostupné z WWW: OAS <https://www.oas.org/juridico/english/sigs/b-47.html>

²¹⁵ Členskými státy jsou: Afghánistán, Maledivy, Bangladéš, Bhútán, Indie, Nepál, Pákistán a Srí Lanka.

3.2.4. Afrika

Ani mezi africkými státy není v platnosti žádná univerzální mnohostranná úmluva o extradici. Na africkém kontinentu však vzniklo několik mezivládních organizací věnujících se různým formám spolupráce mezi zapojenými státy, přičemž v rámci těchto organizací byly sjednány mezinárodní smlouvy obsahující, mimo jiné, extradiční doložku.

V roce 1961 se dvanáct bývalých francouzských kolonií spojilo v Africký a malgašský svaz (Union Africaine et Malgache), fungující do roku 1985, a stejného roku byla podepsána Úmluva o justiční spolupráci (Antananarivo, 12. září 1961), která obsahovala mimo jiné i úpravu vydávání pachatelů. Původními smluvními stranami této úmluvy byly Kamerun, Středoafriická republika, Čad, Kongo (Brazzaville), Dahomey (dnešní Benin), Gabon, Pobřeží slonoviny, Malgašská republika (dnešní Madagaskar), Mauritánie, Niger, Senegal a Horní Volta (dnešní Burkina Faso). V současnosti tuto úmluvu jako právní základ extradice stále uznává Gabon,²¹⁶ Burkina Faso,²¹⁷ Benin, Kamerun, Kongo, Pobřeží slonoviny, Madagaskar, Mauritánie, Niger, Čad, Senegal a Středoafriická republika.²¹⁸

O dva roky později, v roce 1963, byla zformována Organizace africké jednoty, která byla od roku 2002 nahrazena Africkou unií.²¹⁹ V roce 1999 byla přijata Úmluva o prevenci a potlačování terorismu (Alžír, 14. července 1999) a v roce 2003 Úmluva o prevenci a potlačování korupce (Maputo, 11. července 2003). Obě tyto úmluvy obsahují mimo jiné i úpravu vydávání pachatelů. Úmluva o prevenci a potlačování terorismu má 43 smluvních stran. Protokol k Úmluvě o prevenci a potlačování terorismu (Addis Abeba, 2. července 2004) má již 21 smluvních stran. Úmluva o prevenci a potlačování korupce má 40 smluvních stran. Jedná se tedy o široce přijímané a aplikované regionální mezinárodní úmluvy, které však upravují pouze určitou trestnou činnost.

²¹⁶ Conference of the States Parties to the United Nations Convention Against Corruption, Implementation Review Group. *Review of Implementation of the United Nations Convention Against Corruption*. 16. února 2016. CAC/COSP/IRG/I/4/1/Add.34 [online] [cit. 27. prosince 2018] Dostupné z WWW: <https://uncaccoalition.org/files/Cycle1-Executive-Summary-Gabon.pdf>.

²¹⁷ Working Group on International Cooperation. *Information provided by the Secretariat on the notification requirement of article 16, paragraph 5(a) of the United Nations Convention against Transnational Organized Crime*. 6. října 2016. CTOC/COP/WG.3/2016/CRP.1. [online] [cit. 27. prosince 2018] Dostupné z WWW: https://www.unodc.org/documents/treaties/UNTOC/COP/Session_8/V1608673.pdf.

²¹⁸ Fall, Mbacké. Soudce Nejvyššího soudu Senegal. Email z 6. února 2019.

²¹⁹ Zakládající smlouva byla podepsána v Lomé, Togo, dne 11. července 2000.

Univerzálnější právní základ pro vydávání pachatelů z hlediska kriminalizované činnosti představuje Úmluva o vydávání (Abuja, 6. srpna 1994), která byla uzavřena v rámci Hospodářského společenství západoafrických států (ECOWAS), a Protokol o extradici (Luanda, 3. října 2002) uzavřený mezi státy Jihoafrického rozvojového společenství (SADC). Tyto mezinárodní smlouvy však ratifikovalo pouze několik afrických států.

3.2.5. Arabské státy

V rámci Ligy arabských států byla přijata Úmluva o vydávání (Káhira, 14. září 1952). Ačkoli byla úmluva podepsána šesti arabskými státy, ratifikovaly ji pouze tři – Egypt, Jordánsko a Saúdská Arábie. V roce 1983 byla přijata dodatková úmluva.

Arabská úmluva o potlačování terorismu (Káhira, 22. dubna 1998), přijata Radou arabských ministrů vnitra a ministrů spravedlnosti, a Úmluva Organizace islámské spolupráce o potírání mezinárodního terorismu (Ouagadougou, 1. července 1999) také obsahují úpravu vydávání pachatelů.

3.2.6. Austrálie a Oceánie

V regionu Austrálie a Oceánie nebyla přijata žádná mnohostranná úmluva o vydávání. Většina států této oblasti uplatňuje tzv. commonwealthský (londýnský) extradiční model, blíže vysvětlený v podkapitole 3.5.

3.2.7. Mezinárodní smlouvy dle kriminalizovaného jednání, extradiční doložky

Regionální mnohostranné úmluvy kriminalizující určité jednání již byly uvedeny v předchozích podkapitolách [např. Arabská úmluva o potlačování terorismu (Káhira, 22. dubna 1998)]. Z „univerzálnějších“ mnohostranných úmluv je nejdůležitější uvést zejména úmluvy Organizace spojených národů. Opomenout však nelze ani další úmluvy, kterých je celá řada. Tyto úmluvy jsou obvykle zaměřeny na konkrétní trestnou činnost (např. terorismus, korupce, drogové delikty) a kromě řady dalších ustanovení obsahují tzv. extradiční doložku, tj. ustanovení upravující vydávání pachatelů trestných činů, k jejichž stíhání a trestání daná mezinárodní smlouva smluvní strany zavazuje. Nejedná

se tedy o mezinárodní smlouvy specificky zaměřené pouze na extradici nebo na justiční spolupráci ve věcech trestních v širším smyslu.

Jedny z nejstarších mnohostranných mezinárodních smluv upravujících mimo jiné i otázku vydávání pachatelů jsou Mezinárodní úmluva o potírání obchodu s děvčaty (Paříž, 4. května 1910) a Mezinárodní úmluva o potírání obchodu se ženami a dětmi (Bern, 30. září 1921). Konkrétně Mezinárodní úmluva o potírání obchodu se ženami a dětmi ve svém článku 4 stanoví, že: „*Vysoké smluvní strany ujednávají, že v případech, ve kterých nebylo by mezi nimi úmluv o vydávání zločinců, učiní dle své možnosti veškerá opatření, aby byly vydány osoby obviněné z trestných činů vytčených v člancích 1 a 2 úmluvy ze dne 4. května 1910, nebo jež byly pro takové trestné činy odsouzeny.*“

Další mnohostrannou mezinárodní úmluvou obsahující úpravu vydávání pachatelů je např. Úmluva o potírání penězokazectví (Ženeva, 20. dubna 1929), zmíněná již v předchozí kapitole.

Z poválečných mezinárodních úmluv je třeba zmínit Úmluvu o zabránění a trestání zločinu genocidia (New York, 8. prosince 1948), obsahující úpravu extradice ve svém článku VII, Úmluvu o potlačování obchodu s lidmi a využívání prostitutky druhých osob (Lake Success, 21. března 1950), která vydávání osob upravuje ve svých člancích 8 a 9, či Jednotnou úmluvu o omamných látkách (New York, 31. března 1961), ve znění Protokolu (Ženeva, 25. března 1972), v jejímž článku 36 odst. 2 písm. b) je stanoveno, že se smluvní strany zavazují považovat všechny trestné činy kriminalizované úmluvou za trestné činy podléhající vydání a že tyto trestné činy zahrnou do každé smlouvy o vydávání, kterou mezi sebou uzavřou. Úmluva dále stanoví, že jestliže některá z jejích smluvních stran podmiňuje vydání existencí mezinárodní smlouvy, přičemž obdrží žádost o vydání od jiné smluvní strany, se kterou neuzavřela extradiční smlouvu, může být úmluva považována za právní základ pro vydání pro trestné činy jí kriminalizované.

Nelze opomenout ani úmluvy o ochraně civilního letectví. Úmluva o trestných a některých jiných činech spáchaných na palubě letadla (Tokio, 14. září 1963) ve svém článku 16 stanoví, že trestné činy spáchané na palubě letadla mají být pro účely extradice posuzovány nejen podle místa jejich skutečného spáchání, ale rovněž jako kdyby byly spáchány na území státu registrace daného letadla. Úmluva neobsahuje povinnost k vydávání, pouze smluvním stranám dává možnost tak postupovat, neboť uvádí, že „*nelze žádné ustanovení této Úmluvy vykládat tak, jako by zakládalo závazek vydání.*“²²⁰

²²⁰ Článek 16 odst. 2 Úmluvy o trestných a některých jiných činech spáchaných na palubě letadla (Tokio, 14. září 1963)

Úmluva o potlačení protiprávního zmocnění se letadel (Haag, 16. prosince 1970) představuje v otázce vydávání pachatelů oproti Úmluvě o trestných a některých jiných činech spáchaných na palubě letadla citelné zlepšení. Článek 8 stanoví, že trestný čin podle této úmluvy je pokládán za zahrnutý do každé mezinárodní smlouvy o vydávání uzavřené mezi smluvními stranami jako extradiční trestný čin, přičemž smluvní strany se dále zavazují tento trestný čin zahrnout rovněž do všech budoucích extradičních smluv, které mezi sebou sjednají. Jestliže mezi smluvními stranami není uzavřena mezinárodní smlouva o vydávání, je možné tuto úmluvu pokládat za právní základ extradice pro jí upravený trestný čin.²²¹ Úmluva o potlačování protiprávních činů ohrožující bezpečnost civilního letectví (Montreal, 23. září 1971) obsahuje ve svém článku 8 velmi obdobnou úpravu vydávání pachatelů jako Úmluva o potlačení protiprávního zmocnění se letadel. Tato úprava extradice byla následně převzata, s drobnými modifikacemi, do řady jiných mezinárodních smluv.²²²

Další mezinárodní smlouvou obsahující extradiční doložku je Úmluva o zabránění a trestání trestných činů proti osobám požívajícím mezinárodní ochrany včetně diplomatických zástupců (New York, 14. prosince 1973), která ve svém článku 8 obsahuje úpravu vydávání shodnou s již zmíněnou Úmluvou o potlačení protiprávního zmocnění se letadel. Mezinárodní Úmluva o potlačení a trestání zločinu apartheidu (New York, 30. listopadu 1973) v článku 11 odst. 1 stanoví, že trestné činy dle této úmluvy nemají být pro účely extradice považovány za politické trestné činy, přičemž článek 11 odst. 1 úmluvy uvádí, že „smluvní státy této úmluvy se v těchto případech zavazují vyhovět v souladu s jejich právním řádem a platnými smlouvami žádostem o extradiční“.²²³

Mezinárodní úmluva proti braní rukojmí (New York, 17. prosince 1979) ve svém článku 10 obsahuje úpravu vydávání obdobnou s úpravou v Úmluvě o potlačení protiprávního zmocnění se letadel. Rozšíření úpravy představuje článek 9 odst. 1 úmluvy, který zakotvuje některé důvody, pro které žádosti o vydání nemusí být vyhověno. Článek 9 odst. 2 úmluvy dále ohledně trestných činů kriminalizovaných danou úmluvou stanoví, že „ustanovení všech smluv a ujednání o vydávání použitelných mezi státy, které jsou

²²¹ Článek 8 odst. 1, odst. 2 Úmluvy o potlačení protiprávního zmocnění se letadel (Haag, 16. prosince 1970)

²²² Zanotti, I. (2006) Op. cit. S. 35 – 36.

²²³ Článek 11 odst. 2 Mezinárodní úmluvy o potlačení a trestání zločinu apartheidu (New York, 30. listopadu 1973)

stranou této úmluvy, jsou pozměněna mezi nimi jako stranami této úmluvy v míře, v níž jsou neslučitelná s touto úmluvou.“²²⁴

Úpravu vydávání osob obsahuje rovněž Úmluva o fyzické ochraně jaderných materiálů (Vídeň, 26. října 1979). Jedná se o opět o úpravu velice podobnou úpravě v Úmluvě o potlačení protiprávního zmocnění se letadel.

V rámci Organizace spojených národů jsou v oblasti extradice, resp. mezinárodní justiční spolupráce ve věcech trestních v širším smyslu, asi nejčastěji aplikovanými úmluvami Úmluva Organizace spojených národů proti nedovolenému obchodu s omamnými a psychotropními látkami (Vídeň, 20. prosince 1988), Úmluva Organizace spojených národů proti nadnárodnímu organizovanému zločinu (New York, 15. listopadu 2000) a Úmluva Organizace spojených národů proti korupci (New York, 31. října 2003). Úmluva Organizace spojených národů proti korupci obsahuje extradiční doložku ve svém článku 44, přičemž stanoví, že smluvní strana, která podmiňuje vydávání pachatelů existencí smlouvy a která obdrží žádost o vydání pachatele od jiné smluvní strany, s níž nemá uzavřenu smlouvu o vydávání, může pokládat Úmluvu za právní základ pro vydání pachatele jakéhokoli trestného činu, na který se vztahuje Úmluva. Očekává se, že smluvní strana, která podmiňuje vydávání pachatelů existencí smlouvy, bude při uložení ratifikační listiny, listiny o přijetí či schválení Úmluvy informovat generálního tajemníka OSN, zda Úmluvu pokládá za právní základ pro spolupráci v oblasti vydávání pachatelů.²²⁵ Extradiční doložku v podstatě totožného znění obsahuje i Úmluva Organizace spojených národů proti nadnárodnímu organizovanému zločinu (článek 16), zatímco Úmluva Organizace spojených národů proti nedovolenému obchodu s omamnými a psychotropními látkami ve svém článku 6 pouze stanoví, že smluvní strany mohou úmluvu považovat za právní základ pro vydání pachatele trestného činu kriminalizovaného danou úmluvou (článek 6 odst. 3), avšak již nestanoví závazek informovat o svém postoji generálního tajemníka OSN. Státy často k úmluvám OSN jakožto právnímu základu pro vydávání pachatelů zaujímají rozdílná stanoviska – např. Filipíny učinily výhradu, že Úmluvu OSN proti korupci nepovažují za právní základ pro vydávání pachatelů, avšak zbylé dvě zmíněné úmluvy ano.²²⁶ Stejný přístup zvolila také

²²⁴ Článek 9 odst. 2 Mezinárodní úmluvy proti braní rukojmí (New York, 17. prosince 1979)

²²⁵ Článek 44 odst. 5, odst. 6 Úmluvy Organizace spojených národů proti korupci (New York, 31. října 2003)

²²⁶ United Nations Treaty Collection. *United Nations Convention Against Corruption : Notifications made under article 6 (3), 44 (6)(a) and 46 (13) and (14) : Philippines*. [online] [cit. 21. února 2019] Dostupné z WWW: https://treaties.un.org/pages/ViewDetails.aspx?src=IND&mtdsg_no=XVIII-14&chapter=18&lang=en.

Etiopie²²⁷, Kuba²²⁸, Mauricius²²⁹, Saúdská Arábie²³⁰ či Jemen.²³¹ Na druhou stranu Burundi akceptuje za právní základ pro vydávání pachatelů Úmluvu OSN proti korupci a Úmluvu OSN proti nedovolenému obchodu s omamnými a psychotropními látkami, avšak vylučuje použití Úmluvy OSN proti nadnárodnímu organizovanému zločinu.²³²

V rámci OECD byla rovněž sjednána mnohostranná mezinárodní úmluva obsahující, mimo jiné, extradiční doložku. Jedná se o Úmluvu o boji proti podplácení zahraničních veřejných činitelů v mezinárodních podnikatelských transakcích (Paříž, 17. prosince 1997), přičemž úprava extradice je obsažena v jejím článku 10 Úmluvu ratifikovalo celkem 44 států – všechny členské státy OECD a 8 nečlenských (Rusko, Argentina, Brazílie, Bulharsko, Peru, Kolumbie, Kostarika a Jihoafrická republika).²³³

3.3. Dvoustranné mezinárodní smlouvy

Dvoustranné extradiční smlouvy představují možnost, aby smluvní strany smlouvou dostatečně detailně upravily postup pro vydávání pachatelů mezi těmito zeměmi a zohlednily specifické požadavky vnitrostátních právních předpisů obou států, zejména jedná-li se o dvoustrannou mezinárodní smlouvu uzavíranou mezi státy jiné právní

²²⁷ United Nations Treaty Collection. *United Nations Convention Against Corruption : Notifications made under article 6 (3), 44 (6)(a) and 46 (13) and (14) : Ethiopia*. [online] [cit. 21. února 2019] Dostupné z WWW: https://treaties.un.org/pages/ViewDetails.aspx?src=IND&mtdsg_no=XVIII-14&chapter=18&lang=en.

²²⁸ United Nations Treaty Collection. *United Nations Convention Against Corruption : Notifications made under article 6 (3), 44 (6)(a) and 46 (13) and (14) : Cuba*. [online] [cit. 21. února 2019] Dostupné z WWW: https://treaties.un.org/pages/ViewDetails.aspx?src=IND&mtdsg_no=XVIII-14&chapter=18&lang=en.

²²⁹ United Nations Treaty Collection. *United Nations Convention Against Corruption : Notifications made under article 6 (3), 44 (6)(a) and 46 (13) and (14) : Mauritius*. [online] [cit. 21. února 2019] Dostupné z WWW: https://treaties.un.org/pages/ViewDetails.aspx?src=IND&mtdsg_no=XVIII-14&chapter=18&lang=en.

²³⁰ United Nations Treaty Collection. *United Nations Convention Against Corruption : Notifications made under article 6 (3), 44 (6)(a) and 46 (13) and (14) : Saudi Arabia*. [online] [cit. 21. února 2019] Dostupné z WWW: https://treaties.un.org/pages/ViewDetails.aspx?src=IND&mtdsg_no=XVIII-14&chapter=18&lang=en.

²³¹ United Nations Treaty Collection. *United Nations Convention Against Corruption : Notifications made under article 6 (3), 44 (6)(a) and 46 (13) and (14) : Yemen*. [online] [cit. 21. února 2019] Dostupné z WWW: https://treaties.un.org/pages/ViewDetails.aspx?src=IND&mtdsg_no=XVIII-14&chapter=18&lang=en.

²³² United Nations Treaty Collection. *United Nations Convention Against Transnational Organized Crime : Notifications made under articles 5 (3), 16 (5), 18 (13) and (14), and 31 (6) : Burundi*. [online] [cit. 21. února 2019] Dostupné z WWW: https://treaties.un.org/pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY&mtdsg_no=XVIII-12&chapter=18&clang=_en#EndDec.

²³³ OECD. *OECD Convention on Combating Bribery of Foreign Public Officials in International Business Transactions*. [online] [cit. 20. září 2019] Dostupné z WWW: OECD, <http://www.oecd.org/corruption/oecdantibriberyconvention.htm>.

tradice, např. mezi státem kontinentálního práva a státem uplatňujícím common law. Na druhou stranu je však sjednávání mezinárodních smluv časově i finančně náročné, což má často vliv na schopnost či ochotu některých států zahájit jednání o smlouvě či v něm následně pokračovat. Existují tak státy s velkým množstvím dvoustranných extradičních smluv (například Spojené státy americké), či státy, které mají uzavřeno jen několik mezinárodních smluv o vydávání. Příkladem států s malým množstvím mezinárodních smluv o vydávání je Japonsko, které má uzavřené pouze dvě extradiční smlouvy, a to Smlouvu o vydávání mezi Spojenými státy americkými a Japonskem (Tokio, 3. března 1978) a Smlouvu o vydávání mezi Korejskou republikou a Japonskem (Soul, 8. dubna 2002). Japonsko však pro vyřízení žádosti o vydání extradiční smlouvu nevyžaduje, neboť článek 3 odst. 2 japonského extradičního zákona č. 68 z 21. července 1953, ve znění pozdějších předpisů, umožňuje vydávání osob na základě ujištění o vzájemnosti. Na druhou stranu Belize, ačkoli má uzavřeny pouze dvě extradiční smlouvy, a to Smlouvu o vydávání mezi Vládou Spojených států mexických a Vládou Belize (Mexico City, 29. srpna 1988) a Smlouvu o vydávání mezi Vládou Spojených států amerických a Vládou Belize (Belize, 30. března 2000), neumožňuje vydávání osob na bezsmluvním základě.²³⁴

S ohledem na stále stoupající počet dvoustranných smluv o vydávání představilo Valné shromáždění OSN svou rezolucí č. A/RES/45/116 ze 14. prosince 1990 modelovou Smlouvu o vydávání.²³⁵ Tuto vzorovou smlouvu mohou státy využít při sjednávání nových bilaterálních extradičních smluv, resp. inspirovat se textem vzorové smlouvy a uzpůsobit si jej dle konkrétních potřeb a limitů či požadavků vnitrostátních právních řádů. Na světě je nepřehledné množství bilaterálních extradičních smluv, ale je samozřejmě nereálné, aby všechny státy měly mezi sebou uzavřeny extradiční dohody. Jen Česká republika v současné době aplikuje celkem 17 dvoustranných mezinárodních smluv o vydávání, které se týkají 33 států. Několik těchto smluv bylo uzavřeno jako smlouvy bilaterální, avšak po rozpadu federací se nyní týkají vícero států. Příklady takových smluv jsou např. Smlouva mezi republikou Československou a Spojeným královstvím Velké Británie a Irska o vzájemném vydávání zločinců (Londýn, 11. listopadu 1924) a její

²³⁴ Článek 6 odst. 1, článek 7 odst. 2 extradičního zákona Belize z roku 2000, kapitola 112 Zákonů Belize. [online] [cit. 3. září 2019] Dostupné z WWW: OAS, https://www.oas.org/juridico/MLA/en/blz/en_blz-ext-law-act.pdf.

²³⁵ Valné shromáždění OSN. *Rezoluce Valného shromáždění OSN č. A/RES/45/116 ze 14. prosince 1990 : Model Treaty on Extradition.* [online] [cit. 5. ledna 2019] Dostupné z WWW: https://www.unodc.org/pdf/model_treaty_extradition.pdf.

Protokol (Londýn, 4. června 1926), jejíž platnost byla po rozpadu britského impéria v souladu s článkem 19 odst. 2 této smlouvy rozšířena na řadu bývalých britských kolonií a dominií (např. Uganda, Zambie, Nový Zéland, Kanada), či Smlouva mezi Československou socialistickou republikou a Socialistickou federativní republikou Jugoslávií o úpravě právních vztahů ve věcech občanských, rodinných a trestních (Bělehrad, 20. ledna 1964), do které sukcedovala řada států bývalé Jugoslávie, např. Bosna a Hercegovina, Černá Hora, Kosovo či Srbsko. Řada dříve uzavřených bilaterálních smluv, zejména z období první republiky, resp. jejich ustanovení o vydávání, pozbyla platnosti přistoupením k Evropské úmluvě o vydávání (Paříž, 13. prosince 1957).²³⁶

Dvoustranné mezinárodní smlouvy nabízejí větší míru flexibility než smlouvy mnohostranné. Některé bilaterální mezinárodní smlouvy se týkají výlučně vydávání pachatelů, jiné upravují justiční spolupráci mezi státy v širším měřítku. Zejména mezi státy bývalého východního bloku bylo obvyklé uzavírat smlouvy o právní pomoci současně v civilních, rodinných i trestních věcech. Příklady takových smluv jsou např. Smlouva mezi republikou Československou a republikou Polskou o vzájemných právních stycích ve věcech občanských i trestních (Varšava, 21. ledna 1949), která pozbyla platnosti na základě Smlouvy mezi Československou socialistickou republikou a Polskou lidovou republikou o úpravě právních vztahů ve věcech občanských, rodinných a trestních (Varšava, 4. července 1961), či Smlouva mezi Československou socialistickou republikou a Svazem sovětských socialistických republik o právní pomoci a právních vztazích ve věcech občanských, rodinných a trestních (Moskva, 12. srpna 1982).

Specifickou bilaterální extradiční smlouvou je již výše zmíněná Dohoda o vydávání mezi Evropskou unií a Spojenými státy americkými (Washington, 25. června 2003). Ač by se mohlo zdát, že jde o smlouvu mnohostrannou, není tomu tak, neboť smlouva je uzavřena pouze mezi Evropskou unií a Spojenými státy americkými a jejími smluvními stranami nejsou jednotlivé členské státy Evropské unie. Smlouva má rámcovou povahu a předpokládá existenci separátních dvoustranných smluv o vydávání mezi Spojenými státy americkými a jednotlivými členskými státy Evropské unie. Například Česká republika, která v 90. letech jednala se Spojenými státy americkými o nové extradiční smlouvě

²³⁶ Např. Úmluva o vydávání zločinců a právní pomoci ve věcech trestních mezi republikou Československou a velkovévodstvím Lucemburským (Praha, 24. března 1936) či Úmluva o vydávání zločinců a právní pomoci ve věcech trestních, uzavřená mezi republikou Československou a královstvím Belgickým (Brusel, 19. července 1927).

(kterou se nepodařilo uzavřít pouze z důvodu trvání americké strany na závazku k vydávání vlastních občanů), po uzavření dohody mezi Evropskou unií a Spojenými státy americkými rozšířila svou původní dvoustrannou extradiční smlouvu z roku 1925 se Spojenými státy americkými o dodatek, když v roce 2006 uzavřela se Spojenými státy americkými Druhou dodatkovou úmluvu o vydávání mezi Českou republikou a Spojenými státy americkými (Praha, 16. května 2006).²³⁷ Obdobně postupovalo Slovinsko, které se Spojenými státy americkými v roce 2005 uzavřelo Dohodu mezi vládou Slovinské republiky a vládou Spojených států amerických představující nástroj dle článku 3 odst. 2 Dohody o vydávání mezi Evropskou unií a Spojenými státy americkými z 25. června 2003 ve vztahu k aplikaci Smlouvy o vydávání mezi Srbským královstvím a Spojenými státy americkými z 25. října 1901 (Ljubljana, 17. října 2005). Jiné státy, např. Slovensko či Rumunsko, sjednaly se Spojenými státy americkými extradiční smlouvy zcela nové, obsahující rovněž závazky k vydávání vlastních občanů.

3.4. Jednotné právní předpisy

Některé státy, zejména sousedící státy nebo státy jednoho regionu, mezi kterými dlouhodobě funguje spolupráce v různých oblastech a jejichž právní řády jsou si blízké (např. z důvodu společné minulosti), mají otázku vydávání pachatelů upravenou jednotnými právními předpisy.

Dánsko, Finsko, Island a Norsko přijaly zákony o extradici upravující vzájemné vydávání pachatelů.²³⁸ Tyto státy při vzájemném vydávání pachatelů uplatňují tzv. severský zatýkáací rozkaz.²³⁹

Z hlediska evropského kontinentu je jistě nejznámějším příkladem tzv. evropský zatýkáací rozkaz, vycházející z Rámcového rozhodnutí Rady z 13. června 2002 o evropském zatýkáacím rozkazu a postupech předávání mezi členskými státy (2002/584/SVV). Ve vztazích mezi členskými státy Evropské unie evropský zatýkáací rozkaz nahrazuje všechny předchozí nástroje týkající se vydávání.²⁴⁰ Rámcové

²³⁷ Jedná se o druhou dodatkovou úmluvu, kdy první Dodatková úmluva mezi Republikou československou a Spojenými státy americkými o vzájemném vydávání zločinců byla uzavřena ve Washingtonu již 29. dubna 1935.

²³⁸ Bassiouni, M. Ch. (2007) Op. cit. S. 23.

²³⁹ Ministerstvo spravedlnosti Finska. *Extradition*. [online] [cit. 3. ledna 2019] Dostupné z WWW: <https://oikeusministerio.fi/en/extradition>.

²⁴⁰ Rámcové rozhodnutí o evropském zatýkáacím rozkazu. Op. cit. Preambule, bod 11.

rozhodnutí Rady evropský zatýkací rozkaz definuje jako „*soudní rozhodnutí, které vydal některý členský stát proto, aby jiný členský stát zatkl a předal vyžádanou osobu za účelem trestního stíhání nebo výkonu trestu odnětí svobody nebo ochranného opatření spojené s odnětím osobní svobody*“.²⁴¹ Evropský zatýkací rozkaz funguje od 1. ledna 2004, přičemž rámcovým rozhodnutím byly nahrazeny předchozí smlouvy o vydávání platné mezi členskými státy Evropské unie, aniž by bylo dotčeno jejich uplatnění ve vztazích mezi členskými státy Evropské unie a třetími zeměmi, tzn. pro vydávání mezi členským státem Evropské unie a třetím státem se tyto smlouvy stále uplatní, zatímco mezi dvěma členskými státy Evropské unie se pro vydávání, resp. předávání, užije již pouze evropský zatýkací rozkaz.²⁴² Specifickým případem je vydávání, resp. předávání osob mezi členskými státy Evropské unie a Islandem a Norskem. S platností od 1. listopadu 2019 se pro předávání osob mezi členskými státy Evropské unie a Islandem či Norskem na základě již zmíněné Dohody mezi Evropskou unií a Islandskou republikou a Norským královstvím o postupu předávání mezi členskými státy Evropské unie a Islandem a Norskem (Vídeň, 28. června 2006) uplatní tzv. zatýkací rozkaz, který je po formální i obsahové stránce velmi podobný klasickému evropskému zatýkacímu rozkazu.

Dalším příkladem jsou země Commonwealthu, kde se uplatňuje tzv. commonwealthský extradiční model, přijatý na setkání ministrů zemí Commonwealthu v roce 1966 v Londýně. Vydávání pachatelů mezi zeměmi Commonwealthu (tehdy se ještě jednalo o kolonie) lze však datovat až do roku 1843, kdy britský parlament přijal první zákon upravující vydávání pachatelů mezi britskými koloniemi a impériem. Commonwealthský extradiční model představuje soubor právně nezávazných doporučení a postupů za účelem dosažení konstruktivní spolupráce mezi zeměmi Commonwealthu. Implementace těchto doporučení probíhá cestou přijetí závazných vnitrostátních právních předpisů.

Již několikrát bylo potřeba provést revizi modelu. Konkrétně se tak v dílčích otázkách stalo v letech 1986, 1990 a zatím naposledy v roce 2002, kdy byl přijat tzv. londýnský extradiční model. Změny modelu provedené v roce 2002 se dotýkají zejména

²⁴¹ Ibid. Článek 1 odst. 1.

²⁴² Ibid. Článek 31 odst. 1.

použité terminologie.²⁴³ Commonwealthský (londýnský) extradiční model se uplatňuje mezi 53 zeměmi Commonwealthu.²⁴⁴

Commonwealthský (londýnský) extradiční model umožňuje vydání osoby pro takové trestné činy, za které v dožádaném i v dožadujícím státě hrozí uložení trestu odnětí svobody v délce alespoň dvou let.²⁴⁵ Dožadující stát je povinen předložit *prima facie* důkazy prokazující, že žádaná osoba byla zapojena do spáchání předmětného trestného činu. Jednotlivé státy si mohou nároky na předkládané *prima facie* důkazy upravit. Jestliže jsou předloženy *prima facie* důkazy a vydání není nepřípustné dle vnitrostátních právních předpisů dožádaného státu, nařídí příslušný justiční orgán dožádaného státu vydání osoby bez vedení dalšího extradičního řízení.²⁴⁶

Příkladem je vydávání pachatelů mezi Austrálií a Novým Zélandem, které je upraveno extradičními zákony obou států, a to tak, že zatýkací rozkaz vydaný jedním státem je na základě žádosti daného státu spojené s informací o pravděpodobném pobytu hledané osoby na území druhého státu soudem druhého státu bez dalšího uznání na území druhého státu, přičemž uznáním se stane přímo vykonatelným.²⁴⁷

Ne všechny státy Commonwealthu ale mezi sebou Commonwealthský (londýnský) extradiční model automaticky provádějí. Například Malajsie neumožňuje vydávání na bezesmluvním základě se všemi státy Commonwealthu a Papua-Nová Guinea výslovně stanoví, že vydání osoby může být povoleno pouze do těch států Commonwealthu, se kterými má uzavřenu smlouvu o vydávání, nebo do těch států, které jsou současně členy Fóra tichomořských ostrovů.²⁴⁸

²⁴³ Office of Civil and Criminal Justice Reform. *Commonwealth Schemes for International Cooperation in Criminal Matters*. S. 2. [online] [cit. 10. prosince 2018] Dostupné z WWW: http://thecommonwealth.org/sites/default/files/key_reform_pdfs/P15370_13_ROL_Schemes_Int_Cooperation.pdf.

²⁴⁴ Antigua a Barbuda, Austrálie, Bahamy, Bangladéš, Barbados, Belize, Botswana, Brunej, Kamerun, Kanada, Kypr, Dominika, Fidži, Ghana, Grenada, Guyana, Indie, Jamajka, Keňa, Kiribati, Lesotho, Malawi, Malajsie, Maledivy, Malta, Mauricius, Mozambik, Namibie, Nauru, Nový Zéland, Nigérie, Pákistan, Papua Nová Guinea, Rwanda, Svatý Kryštof a Nevis, Svatá Lucie, Svatý Vincent a Grenadiny, Samoa, Seychelská republika, Sierra Leone, Singapur, Šalamounovy ostrovy, Jihoafrická republika, Srí Lanka, Svazijsko, Tanzánie, Tonga, Trinidad a Tobago, Tuvalu, Velká Británie, Uganda, Vanuatu a Zambie.

²⁴⁵ Commonwealth Schemes for International Cooperation in Criminal Matters. Op. cit. Článek 2 odst. 2.

²⁴⁶ Ibid. Článek 3 odst. 1, článek 5 odst. 4.

²⁴⁷ Článek 28 extradičního zákona Austrálie č. 4 z roku 1988. [online] [cit. 8. července 2019] Dostupné z WWW: Federal Register of Legislation, <https://www.legislation.gov.au/Details/C2018C00197>. Srov. článek 41 extradičního zákona Nového Zélandu č. 55 z roku 1999. Dostupné z WWW: [online] [cit. 11. července 2019] New Zealand Legislation, <http://www.legislation.govt.nz/act/public/1999/0055/latest/whole.html>.

²⁴⁸ ADB/OECD Anti-Corruption Initiative for Asia and the Pacific. *Mutual Legal Assistance, Extradition and Recovery of Proceeds of Corruption in Asia and the Pacific : Frameworks and Practices in 27 Asian*

Některé z členských států Fóra tichomořských ostrovů mezi sebou přijaly extradiční schéma založené na vzájemném uznávání zatýkacích rozkazů. Tento extradiční model byl přijat a je aplikován Fidži, Kiribati, Cookovými ostrovy, Niue, Papuou-Novou Guineou, Tuvalu a Vanuatu. Podstatou společného extradičního modelu je nejnižší možný standard požadovaných extradičních materiálů, kdy si státy vzájemně předkládají pouze identifikační údaje žádané osoby a zatýkací rozkaz.²⁴⁹

3.5. Vztah mnohostranných a dvoustranných mezinárodních smluv

Pokud je mezi dvěma státy uzavřena bilaterální mezinárodní smlouva o vydávání a oba státy se následně stanou smluvní stranou mnohostranné mezinárodní extradiční smlouvy, vyvstává otázka, jaký je vzájemný poměr obou platných mezinárodních smluv, tj. zda si státy mohou vybírat, podle které smlouvy budou v konkrétní extradiční věci postupovat. Většina mnohostranných mezinárodních smluv o vydávání proto obsahuje ustanovení týkající se vztahu k jim časově předcházejícím dvoustranným smlouvám o vydávání uzavřeným mezi smluvními stranami dané mnohostranné smlouvy. Některé mnohostranné smlouvy upravují i případnou možnost sjednání dvoustranných extradičních smluv v budoucnu.

Evropská úmluva o vydávání (Paříž, 13. prosince 1957) zakotvuje přednost této úmluvy před ostatními bilaterálními extradičními smlouvami, neboť stanoví, že „*tato úmluva nahradí u států, které jsou jí vázány, ustanovení všech dvoustranných smluv, úmluv a dohod, která upravují vydávání mezi kterýmikoliv dvěma smluvními stranami*“.²⁵⁰ Co se týče sjednávání případných dvoustranných nebo mnohostranných smluv mezi smluvními stranami úmluvy, mohou takové smlouvy v oblasti vydávání sjednávat pouze za účelem doplnění nebo usnadnění aplikace Evropské úmluvy o vydávání.²⁵¹ Příklady takových smluv jsou Smlouva mezi Českou republikou a Rakouskou republikou o dodatku k Evropské úmluvě o vydávání z 13. prosince 1957 a o

and Pacific Jurisdictions. Asian Development Bank, Organisation for Economic Cooperation and Development, 2007. S. 18.

²⁴⁹ PILON Secretariat. *Discussion Paper : Strengthening extradition and mutual legal assistance in the Pacific*. 27th PILON Meeting. 5. – 9. prosince 2008. Vanuatu. [online] [cit. 20. září 2019] Dostupné z WWW: Pacific Island Law Officer's Network, <http://pilonsec.org/images/stories/Documents/Annual%20Meeting/27th/PILON+2008+-+Meeting+paper+-+extradition+discussion+paper.pdf>.

²⁵⁰ Článek 28 odst. 1 Evropské úmluvy o vydávání (Paříž, 13. prosince 1957).

²⁵¹ Článek 28 odst. 2 Evropské úmluvy o vydávání (Paříž, 13. prosince 1957)

usnadnění jejího uplatnění (Vídeň, 27. června 1994) či Smlouva mezi Českou republikou a Spolkovou republikou Německo o dodatcích k Evropské úmluvě o vydávání ze dne 13. prosince 1957 a usnadnění jejího používání (Praha, 2. února 2000).

Meziamerická úmluva o vydávání (Caracas, 25. února 1981) zvolila jiný přístup, neboť stanoví, že úmluva nemá přednost před ostatními bilaterálními či multilaterálními mezinárodními smlouvami, které byly smluvními stranami úmluvy uzavřeny před vstupem úmluvy v platnost, pokud přednost úmluvy výslovně nestanoví samy státy prohlášením nebo dohodou.²⁵²

Jak již bylo výše uvedeno, Dohoda o vydávání mezi Evropskou unií a Spojenými státy americkými (Washington, 25. června 2003) výslovně předpokládá uzavírání dvoustranných extradičních dohod mezi členskými státy Evropské unie a Spojenými státy americkými, neboť stanoví, že „*Tato dohoda nebrání tomu, aby po jejím vstupu v platnost byly uzavírány dvoustranné smlouvy mezi členským státem a Spojenými státy americkými, které jsou v souladu s touto dohodou.*“²⁵³

Z Dohody mezi Evropskou unií a Islandskou republikou a Norským královstvím o postupu předávání mezi členskými státy Evropské unie a Islandem a Norskem (Vídeň, 28. června 2006) vyplývá, že smluvní strany mohou nadále uplatňovat mezinárodní smlouvy o vydávání platné v době uzavření dohody nebo takové smlouvy nově sjednávat, pokud takové mezinárodní smlouvy prohlubují či rozšiřují ustanovení této dohody.²⁵⁴

Úmluvy Organizace spojených národů kriminalizující určitý typ jednání ve vztahu k ostatním dvoustranným či mnohostranným mezinárodním smlouvám upravujícím vydávání, platným mezi smluvními stranami úmluvy či později mezi nimi uzavřeným, stanoví, že trestné činy upravené danou úmluvou mají být ve smyslu těchto extradičních smluv považovány za extradiční trestné činy.²⁵⁵

²⁵² OAS. *Inter-American Convention on Extradition*. [online] [cit. 14. září 2019] Dostupné z WWW: OAS, <https://www.oas.org/juridico/english/treaties/b-47.html>.

²⁵³ Článek 18 Dohody o vydávání mezi Evropskou unií a Spojenými státy americkými (Washington, 25. června 2003).

²⁵⁴ Článek 34 odst. 2, odst. 3 Dohody mezi Evropskou unií a Islandskou republikou a Norským královstvím o postupu předávání mezi členskými státy Evropské unie a Islandem a Norskem (Vídeň, 28. června 2006)

²⁵⁵ Článek 16 odst. 3 Úmluvy Organizace spojených národů proti nadnárodnímu organizovanému zločinu (New York, 15. listopadu 2000), článek 44 odst. 4 Úmluvy Organizace spojených národů proti korupci (New York, 31. října 2003), článek 6 odst. 2 Úmluvy Organizace spojených národů proti nedovolenému obchodu s omamnými a psychotropními látkami (Vídeň, 20. prosince 1988).

III. Formální aspekty extradice před zahájením extradičního řízení

4. Formální prvek extradice

4.1. Způsob styku

Dožádaný a dožadující stát se stýkají zásadně prostřednictvím svých ústředních orgánů,²⁵⁶ tj. ústřední orgán dožadujícího státu zasílá žádost o vydání osoby ústřednímu orgánu dožádaného státu, který ji dále postupuje příslušnému vnitrostátnímu orgánu k rozhodnutí o vydání osoby dožadujícímu státu. Případné vyžádání dodatkových informací, notifikace rozhodnutí o žádosti o vydání a jakákoli další komunikace probíhá stejnou cestou, tj. mezi ústředními orgány obou zúčastněných států.

Pokud tak výslovně stanoví mezinárodní smlouva, mohou spolu ústřední orgány dožadujícího a dožádaného státu komunikovat přímo. V ostatních případech je nezbytné komunikovat diplomatickou cestou.

V případě extradice je vyloučen přímý styk justičních (tedy nikoli ústředních) orgánů. Výjimku představují některé speciální systémy, například předávání osob na základě evropského zatýkacího rozkazu, neboť článek 6 Rámcového rozhodnutí Rady ze dne 13. června 2002 o evropském zatýkacím rozkazu a postupech předávání mezi členskými státy (2002/584/SVV) zakotvuje přímý styk justičních orgánů dožádaného i dožadujícího státu.

4.1.1. Styk diplomatickou cestou

Jedná-li se o vydávání na bezesmluvním základě nebo trvá-li na tom mezinárodní smlouva, probíhá komunikace mezi dožadujícím a dožádaným státem výlučně diplomatickou cestou. V takovém případě ústřední orgán dožadujícího státu žádost o vydání postupuje svému zastupitelskému úřadu v dožádaném státě (či svému zastupitelskému úřadu v jiném státě, který je akreditován pro dožádaný stát), nebo,

²⁵⁶ Polák, P., Opatová, H., Kubíček, M. *Zákon o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních : Komentář*. 2., aktualizované a doplněné vydání. Praha : Wolters Kluwer, aktuálně v tisku. K § 8 odst. 1, bod 1.

v méně častých případech, svému ministerstvu zahraničních věcí. Zastupitelský úřad (nebo ministerstvo zahraničních věcí) dožadujícího státu následně žádost o vydání předá diplomatickou nótou ministerstvu zahraničních věcí dožádaného státu nebo zastupitelskému úřadu dožádaného státu ve státě, ve kterém se nachází zastupitelský úřad dožadujícího státu akreditovaný pro dožádaný stát.²⁵⁷ Příkladem může být doručování žádosti o vydání České republiky v pozici státu dožadujícího Namibijské republiky v pozici státu dožádaného. Jelikož Česká republika nemá ve Windhoeku svůj zastupitelský úřad, přičemž diplomatickou a konzulární působnost pro Namibijskou republiku vykonává Velvyslanectví České republiky v jihoafrické Pretorii, je nutné, aby žádost o vydání ústřední orgán České republiky, tj. Ministerstvo spravedlnosti, postoupil Velvyslanectví České republiky v Pretorii se žádostí o doručení diplomatickou cestou namibijské straně. Velvyslanectví České republiky v Pretorii tak doručí extradiční žádost Velvyslanectví Namibijské republiky v Pretorii, které ji následně předá Ministerstvu zahraničních věcí Namibie. Ministerstvo zahraničních věcí dožádaného státu doručitou extradiční žádost postoupí ústřednímu orgánu dožádaného státu k dalšímu řízení. Odpověď dožádaného státu se pak vrací stejnou cestou, tj. přes ministerstvo zahraničních věcí nebo zastupitelský úřad dožádaného státu.²⁵⁸

Je-li mezi dožadujícím a dožádaným státem sjednána mezinárodní smlouva o vydávání, často, zejména pokud jde o novější smlouvu, zakotvuje přímý styk ústředních orgánů. Není tomu však vždy. Řada dvoustranných extradičních smluv trvá na komunikaci, nebo alespoň na podání extradiční žádosti, a případně notifikaci finálního rozhodnutí, diplomatickou cestou. Podmínku styku diplomatickou cestou stanoví např. článek 11 Smlouvy o vydávání mezi Spojenými státy americkými a Venezuelou (Caracas, 19. leden 1922) společně s Dodatkovým článkem (Caracas, 21. leden 1922), článek 7 Smlouvy o vydávání mezi vládou Kanady a vládou Spojených států mexických (Mexico City, 16. března 1990), článek 8 odst. 1 Smlouvy o vydávání mezi Spojenými státy mexickými a Argentinou (Mexico City, 30. května 2011) či článek 5 odst. 1 a článek 8 odst. 1 Smlouvy o vydávání mezi Jihoafrickou republikou a Austrálií (Canberra, 9. prosince 1998). Smlouva o vydávání mezi vládou Indonéské republiky a vládou Malajsie (Jakarta, 7. června 1974) ve svém článku 15 odst. 1 stanoví, že extradiční

²⁵⁷ V praktické rovině samozřejmě může dojít k situaci, kdy člen diplomatického sboru zastupitelského úřadu dožadujícího státu, nacházejícího se na území jiného státu než státu dožádaného, vykonává cestu do dožádaného státu (např. konzulární návštěva), v rámci které požadované dokumenty doručí přímo ministerstvu zahraničních věcí v dožádaném státě).

²⁵⁸ Polák, P., Opatová, H., Kubíček, M. Op. cit. K § 8 odst. 2, bod 6.

žádost je nezbytné dožádané straně postoupit diplomatickou cestou, avšak článek 9 odst. 3 této smlouvy umožňuje postoupení žádosti o předběžnou vazbu jak diplomatickou cestou, tak také přímo nebo prostřednictvím Interpolu.

Spíše výjimku představuje doručení diplomatickou cestou, kdy však ústřední orgán extradiční žádost doručuje přímo zastupitelskému úřadu dožádaného státu. Možnost předat žádost o vydání zastupitelskému úřadu dožádaného státu výslovně upravuje např. článek 9 Smlouvy mezi republikou Československou a Spojenými Státy Severoamerickými o vzájemném vydávání zločinců (Praha, 2. července 1925) ve znění Dodatkové úmluvy mezi republikou Československou a Spojenými Státy Americkými o vzájemném vydávání zločinců (Washington, 29. dubna 1935) a Druhé dodatkové úmluvy o vydávání mezi Českou republikou a Spojenými státy americkými (Praha, 16. května 2006), který stanoví, že *„Je-li osoba, jejíž vydání je požadováno, předběžně zadržena v dožádaném státě, může dožadující stát splnit svou povinnost předat svou žádost o vydání a podklady diplomatickou cestou tím, že předá žádost a podklady velvyslanectví dožádaného státu v dožadujícím státě.“*²⁵⁹

4.1.2. Přímý styk ústředních orgánů

Stanoví-li tak mezinárodní smlouva, je možné, aby spolu ústřední orgány dožadujícího a dožádaného státu komunikovaly přímo, a to včetně přímého zasílání extradičních žádostí. Ústředními orgány jsou obvykle ministerstva spravedlnosti či úřady generálních prokurátorů.

Vychází-li možnost přímého styku ústředních orgánů z textu mnohostranné extradiční smlouvy, obvykle platí, že řada států k takové mezinárodní smlouvě učinila výhradu v tom smyslu, že je nutné zachovat styk diplomatickou cestou [např. Turecko k článku 5 Druhého dodatkového protokolu k Evropské úmluvě o vydávání (Štrasburk, 17. března 1978)].²⁶⁰

²⁵⁹ Článek 9 Smlouvy mezi republikou Československou a Spojenými Státy Severoamerickými o vzájemném vydávání zločinců (Praha, 2. července 1925) ve znění Dodatkové úmluvy mezi republikou Československou a Spojenými Státy Americkými o vzájemném vydávání zločinců (Washington, 29. dubna 1935) a Druhé dodatkové úmluvy o vydávání mezi Českou republikou a Spojenými státy americkými (Praha, 16. května 2006).

²⁶⁰ Council of Europe. *Reservations and Declarations for Treaty No. 098 – Second Additional Protocol to the European Convention on Extradition*. [online] [cit. 25. října 2019] Dostupné z WWW: Council of Europe, https://www.coe.int/en/web/conventions/search-on-treaties/-/conventions/treaty/098/declarations?p_auth=GPIopHpz.

I pokud smlouva umožňuje přímý styk ústředních orgánů, není vyloučen styk diplomatickou cestou.²⁶¹ V některých případech je preference styku diplomatickou cestou odůvodněná, a to např. v situaci, kdy dožádaný stát na žádost dožadujícího státu zaslano přímo nereaguje, či zda z předchozí praxe vyplývají negativní zkušenosti se zasíláním žádostí konkrétnímu státu v přímém styku ústředních orgánů.

Článek 6 Smlouvy o vydávání mezi Mongolskem a Čínskou lidovou republikou (Ulánbátar, 19. srpna 1997) zakotvuje přímý styk ústředních orgánů, aniž by blíže specifikoval, které konkrétní orgány to jsou. Předpokládá jejich určení smluvními stranami mimo text dané smlouvy. Zároveň stanoví, že i přes možnost přímé komunikace ústředních orgánů není diplomatický styk vyloučen. Článek 9 odst. 1 Dohody o předávání obviněných nebo odsouzených osob mezi vládou Austrálie a vládou Hongkongu (Hongkong, 15. listopadu 1993) rovněž stanoví přímý styk ústředních orgánů. Stejný způsob styku předpokládá článek 12 odst. 2 dohody rovněž pro předávání žádostí o vzetí žádané osoby do předběžné vazby, ačkoli pro urychlení umožňuje rovněž jejich předávání cestou Interpolu.

Přímý styk ústředních orgánů výrazně urychluje a zefektivňuje extradiční řízení, zejména doručování extradičních žádostí. Je-li umožněn přímý styk ústředních orgánů, orgány dožádaného a dožadujícího státu jsou v bližším kontaktu, obvykle navzájem znají konkrétní osobu, na kterou se v případě dotazů či nejasností v extradičním řízení mohou obrátit.

4.2. Úloha mezinárodních organizací a dalších mezistátních uskupení

V extradičním řízení hrají důležitou roli rovněž různé mezinárodní organizace, a to jak na celosvětové, tak na regionální úrovni. Neopominutelnou úlohu mají rovněž další uskupení nemající povahu mezinárodních organizací, avšak sdružující státy za účelem zefektivnění a zjednodušení vzájemné mezinárodní spolupráce v určitém regionu. Některé z těchto organizací či jiných typů uskupení vykonávají normotvornou funkci, kdy připravují např. modelové extradiční smlouvy či mezi svými členy přijímají mnohostranné smlouvy o vydávání; některé nabízejí spíše technickou podporu, která zúčastněným státům umožňuje efektivnější spolupráci a výměnu informací.

²⁶¹ Polák, P., Opatová, H., Kubíček M. Op. cit. K § 8 odst. 2, bod 6.

4.2.1. INTERPOL

Interpol neboli Mezinárodní organizace kriminální policie, založená v roce 1923, zajišťuje nejširší možnou spolupráci mezi policejními orgány jednotlivých členských států v kriminálně-policejní oblasti.²⁶² Interpol představuje bezpečný komunikační kanál, zdroj důležitých informací a operativní spolupráci a podporu.²⁶³

Generální sekretariát Interpolu sídlí ve francouzském Lyonu. Každá z členských zemí, kterých je k dnešnímu dni již 194, má na svém území zřízenou národní ústřednu Interpolu. Základní standardy činnosti národních ústředí Interpolu stanoví Pravidla zpracování dat, přičemž těmito základními standardy činnosti jsou např. zajištění nepřetržitého provozu národní ústředny, jazyková vybavenost, odborná příprava, sledování a zpracování dožadání apod.²⁶⁴

Nepřetržité spojení mezi členskými státy Interpolu zajišťuje zabezpečená globální komunikační síť I-24/7, která je rozdělena na komunikační zóny umožňující omezení nákladů na přenos dat a co nejrychlejší informační tok. Komunikačních zón je celkem osm, přičemž rozdělení je na regionální bázi (např. zóna 2 je Evropa a Severní Afrika, zóna 3 Blízký východ, zóna 6 severní Amerika apod.). Přes síť I-24/7 je možný přístup do databází Interpolu, zejména do automatizovaného pátracího systému e-ASF (ASF = Automated Search Facility), který obsahuje informace jak o osobách, tak o ztracených a odcizených cestovních či identifikačních dokladech, odcizených vozidlech či odcizených uměleckých předmětech. Lustraci v e-ASF mohou provádět jak národní ústředny Interpolu, tak další oprávněná policejní pracoviště (v omezeném přístupu).²⁶⁵

Interpol zajišťuje mezinárodní pátrání po osobách a komunikaci mezi jednotlivými státy na policejní úrovni prostřednictvím národních ústředí. V případě povolení vydání

²⁶² Interpol. *Constitution of the ICPO – Interpol*. I/CONS/GA/1956 (2017) Článek 2 odst. 1. [online] [cit. 24. října 2019] Dostupné z WWW: Interpol, <https://www.interpol.int/content/download/590/file/Constitution%20of%20the%20ICPO-INTERPOL-EN.pdf>.

²⁶³ Kersten, U. Enhancing International Law Enforcement Co-operation: a global overview. In: Aromaa, K., Viljanen, T. *Enhancing International Law Enforcement Cooperation, including Extradition Measures : Proceedings of the workshop held at the Eleventh United Nations Congress on Crime Prevention and Criminal Justice*. Helsinki : European Institute for Crime Prevention and Control, affiliated with the United Nations (HEUNI), 2005. S. 41.

²⁶⁴ Interpol. *Interpol's Rules on the Processing of Data*. III/IRPD/GA/2011 (2016) [online] [cit. 14. října 2019] Dostupné z WWW: Interpol, <https://www.interpol.int/content/download/5694/file/INTERPOL%20Rules%20on%20the%20Processing%20of%20Data-EN.pdf>.

²⁶⁵ Policie ČR. *Národní ústředna Interpolu*. [online] [cit. 10. dubna 2019] Dostupné z WWW: Policie ČR, <https://www.policie.cz/clanek/narodni-ustredna-Interpolu.aspx>.

je obvykle zástupci Interpolu, resp. národní ústředny Interpolu dožadujícího státu, zajištěn převoz osoby z dožádaného státu do státu dožadujícího. V případě potřeby, zejména jedná-li se o urgentní záležitost a umožňuje-li to mezinárodní smlouva, může dožadující stát postoupit prostřednictvím Interpolu dožádanému státu žádost o vzetí osoby do předběžné vazby nebo jinou žádost, u které je takový postup vhodný a potřebný.

V roce 2011 představil Interpol iniciativu pro tzv. e-extradici, tzn. zrychlení a zefektivnění vydávacího řízení na základě předávání elektronických extradičních žádostí cestou zabezpečené sítě místo výrazně pomalejšího dosavadního předávání žádostí o vydání diplomatickou cestou, případně přímo mezi ústředními orgány. E-extradice byla následně testována mezi vybranými státy.²⁶⁶ K jejímu uvedení do praxe a rozšíření zatím nedošlo, neboť je třeba vyřešit problém jejího souladu se stávajícími mezinárodními smlouvami o vydávání a požadavky států na formální podobu extradičních materiálů (zejména superlegalizace či apostila) či jejich předávání (požadavek řady států na doručování extradičních žádostí diplomatickou cestou).

4.2.2. Organizace spojených národů

Organizace spojených národů (OSN) kromě mnoha jiných svých funkcí poskytuje podporu a koordinaci rovněž v oblasti mezinárodní justiční spolupráce v trestních věcech.

Usnesením Ekonomické a sociální rady OSN č. 1992/1 z 6. února 1992 byla založena Komise pro trestní prevenci a trestní justici (CCPCJ). Na základě mandátu Komise, vyplývajícího z usnesení Ekonomické a sociální rady OSN č. 1992/22, je cílem Komise zlepšování mezinárodní spolupráce v boji proti národnímu a nadnárodnímu zločinu a zefektivňování trestního soudnictví. V roce 2006 došlo na základě rezoluce Valného shromáždění OSN č. 61/252 k rozšíření mandátu CCPCJ o řídicí funkci vůči Úřadu Organizace spojených národů pro drogy a kriminalitu (UNODC). Komise rovněž schvaluje rozpočet Fondu trestní prevence a trestní justice Organizace spojených národů, který poskytuje finanční podporu pro rozvoj trestní prevence a trestního soudnictví po celém světě. CCPCJ rovněž připravuje kongresy Organizace spojených národů týkající se trestní prevence a trestní justice. Výstupy z konferencí jsou přijímány formou rozhodnutí či usnesení CCPCJ, které jsou často dále postupovány k přijetí Ekonomickou

²⁶⁶ Interpol. *Interpol e-Extradition Initiative : Introductory Document*. [online] [cit. 12. října 2019] Dostupné z WWW: Interpol, <https://rm.coe.int/1680064de0>.

a sociální radou Organizace spojených národů, nebo dokonce Valným shromážděním Organizace spojených národů.²⁶⁷

Úřad Organizace spojených národů pro drogy a kriminalitu sídlící ve Vídni organizuje a koordinuje, mimo jiné, strategické mítinky států určené k diskuzi a výměně informací o praktické aplikaci úmluv Organizace spojených národů v oblasti mezinárodní justiční spolupráce ve věcech trestních,²⁶⁸ zejména Úmluvy Organizace spojených národů proti korupci (New York, 31. října 2003) a Úmluvy Organizace spojených národů proti nadnárodnímu organizovanému zločinu (New York, 15. listopadu 2000). Úřad Organizace spojených národů pro drogy a kriminalitu se všemožnými způsoby snaží usnadňovat a zefektivňovat vzájemnou spolupráci států v oblasti trestní justice. Na svých webových stránkách tak má k dispozici online databázi ústředních orgánů států příslušných v extradičním řízení či databázi modelových dokumentů, včetně modelové extradiční smlouvy,²⁶⁹ o které již bylo hovořeno v kapitole 3.

Článkem 63 odst. 1 Úmluvy Organizace spojených národů proti korupci (New York, 31. října 2003) byla založena Konference smluvních stran Úmluvy OSN proti korupci, jejímž účelem je zejména zlepšování spolupráce smluvních stran úmluvy a podpora jejího provádění.²⁷⁰ Konference za tímto účelem může vytvářet mechanismy či orgány, které napomohou efektivnímu uplatňování úmluvy v praxi.²⁷¹ Konference rovněž nabízí podporu smluvním stranám v oblasti implementace závazků vyplývajících z úmluvy do vnitrostátní legislativy a jejich dalšího provádění. Konference se za účelem naplňování svých cílů schází každé dva roky, přičemž možnost zúčastnit se jednání Konference mají všechny smluvní strany úmluvy. Státy, které úmluvu pouze podepsaly, avšak neratifikovaly, státy, které nejsou smluvní stranou úmluvy, mezivládní a nevládní organizace mají možnost účastnit se jednání v pozici pozorovatelů.²⁷²

Konference v souladu s článkem 63 odst. 7 úmluvy vytvořila celkem čtyři podřízené mechanismy, které jí pomáhají plnit stanovené cíle. Pokud jde o oblast

²⁶⁷ UNODC. *Commission on Crime Prevention and Criminal Justice*. [online] [cit. 10. dubna 2019] Dostupné z WWW: UNODC, <https://www.unodc.org/unodc/en/commissions/CCPCJ/index.html>.

²⁶⁸ UNODC. *About UNODC*. [online] [cit. 10. dubna 2019] Dostupné z WWW: UNODC, <https://www.unodc.org/unodc/en/about-unodc/index.html?ref=menutop>.

²⁶⁹ UNODC. *International Cooperation Tools and Publications*. [online] [cit. 12. října 2019] Dostupné z WWW: UNODC, <https://www.unodc.org/unodc/en/organized-crime/international-cooperation-tools.html>.

²⁷⁰ Článek 63 odst. 1 Úmluvy Organizace spojených národů proti korupci (New York, 31. října 2003)

²⁷¹ Článek 63 odst. 7 Úmluvy Organizace spojených národů proti korupci (New York, 31. října 2003)

²⁷² UNODC. *Conference of the States Parties to the United Nations Convention against Corruption*. [online] [cit. 10. května 2019] Dostupné z WWW: UNODC, <https://www.unodc.org/unodc/en/corruption/COSP/conference-of-the-states-parties.html>.

mezinárodní justiční spolupráce, usnesením Konference č. 4/2 byla založena Otevřená mezivládní expertní pracovní skupina pro mezinárodní spolupráci, jejímž smyslem je výměna informací a zkušeností jednotlivých států v oblasti mezinárodní justiční spolupráce, podpora rozvoje takové spolupráce mezi smluvními stranami a usnadnění vzájemné komunikace. Skupina se schází jedenkrát ročně.²⁷³

Článkem 32 odst. 1 Úmluvy Organizace spojených národů proti nadnárodnímu organizovanému zločinu (New York, 15. listopadu 2000) byla založena Konference smluvních stran Úmluvy OSN proti nadnárodnímu organizovanému zločinu. Cílem Konference je podpora a pomoc smluvním stranám v boji s nadnárodním organizovaným zločinem. Rovněž tato Konference založila několik pracovních expertních skupin specializovaných na různá témata, např. obchodování s lidmi, převaděčství či mezinárodní spolupráci,²⁷⁴ která je v souvislosti s potlačováním nadnárodního organizovaného zločinu obzvláště důležitá.

Dalším příkladem mezivládní koordinační skupiny vzniklé pod záštitou Organizace spojených národů, resp. CCPCJ, je Otevřená mezivládní expertní pracovní skupina pro problematiku kybernetické bezpečnosti a kybernetické kriminality. Tato skupina se schází od roku 2011 přibližně každé dva roky a slouží k výměně informací o vnitrostátních právních úpravách států a výměně praktických zkušeností s potlačováním počítačové kriminality.²⁷⁵

Organizace spojených národů rovněž podporuje a koordinuje činnost řady regionálních sítí justiční spolupráce, např. sítě CASC či WACAP, o nichž bude hovořeno níže.

4.2.3. Rada Evropy

Rada Evropy je mezinárodní organizací, jejímiž členy je 47 evropských zemí. Rada Evropy, kromě řady dalších funkcí, koordinuje a podporuje mezinárodní justiční

²⁷³ UNODC. *Open-ended intergovernmental expert meetings to enhance international cooperation under the United Nations Convention against Corruption*. [online] [cit. 10. května 2019] Dostupné z WWW: UNODC, <https://www.unodc.org/unodc/en/corruption/EM-InternationalCooperation/expert-meetings-on-international-cooperation.html>.

²⁷⁴ UNODC. *Conference of the Parties to the United Nations Convention against Transnational Organized Crime* :

Working groups and intergovernmental meetings. [online] [cit. 12. května 2019] Dostupné z WWW: UNODC, <https://www.unodc.org/unodc/en/organized-crime/intro/COP/working-groups.html>.

²⁷⁵ UNODC. *Open-ended Intergovernmental Expert Group Meeting on Cybercrime*. [online] [cit. 12. května 2019] Dostupné z WWW: UNODC, <https://www.unodc.org/unodc/en/cybercrime/egm-on-cybercrime.html>.

spolupráci států v trestních věcech v evropském kontextu. Kromě skutečnosti, že v rámci Rady Evropy byla sjednána a je i nadále sjednávána celá řada mnohostranných mezinárodních smluv upravující oblast mezinárodní justiční spolupráce ve věcech trestních, včetně Evropské úmluvy o vydávání (Paříž, 13. prosince 1957), již od roku 1981 působí v rámci Rady Evropy rovněž Výbor expertů pro fungování evropských úmluv o spolupráci v trestních věcech (Council of Europe's Committee of Experts on the Operation of European Conventions on Co-operation in Criminal Matters, dále také jako „PC-OC“). PC (Problèmes Criminels) – OC (Operation of Convention) pracuje pod záštitou Evropského výboru pro trestní problémy (CDPC) a sdružuje experty, konkrétně zástupce ústředních orgánů, ze členských států Rady Evropy, a dále pozorovatele z řad nečlenských států a různých organizací, kteří se pravidelně dvakrát ročně setkávají za účelem diskuze o poznatcích vyplývajících z praktické aplikace evropských úmluv týkajících se mezinárodní spolupráce v trestních věcech (zejména extradice, vzájemné právní pomoci v užším smyslu a předávání odsouzených osob), identifikace možných problémů, hledání jejich řešení a zlepšení vzájemné spolupráce zúčastněných států v oblasti mezinárodní justiční spolupráce ve věcech trestních. Důležitou činností výboru je rovněž sledování aktuální judikatury Evropského soudu pro lidská práva týkající se oblasti mezinárodní justiční spolupráce v trestních věcech včetně extradice.

Zmíněný výbor za účelem zjednodušení a zefektivnění aplikace evropských úmluv rovněž shromažďuje a připravuje různé užitečné podklady ve formě přehledných informací o jednotlivých státech a jejich aplikování evropských úmluv, vzorových písemností apod.²⁷⁶ Přípravu těchto dokumentů zajišťuje zejména pracovní skupina zvaná PC-OC Mod, sdružující omezený počet expertů, která se schází rovněž dvakrát ročně, a to vždy přibližně dva měsíce před zasedáním PC-OC.²⁷⁷ Aktuálně je v rámci PC-OC Mod na návrh belgického zástupce připravován návrh modelové extradiční žádosti.²⁷⁸

²⁷⁶ Council of Europe. *About the PC-OC Committee*. [online] [cit. 29. dubna 2019] Dostupné z WWW: Council of Europe, <https://www.coe.int/en/web/transnational-criminal-justice-pcoc/about-pc-oc>.

²⁷⁷ Council of Europe. *Restricted Group of Experts on International Co-operation (PC-OC Mod)*. [online] [cit. 29. dubna 2019] Dostupné z WWW: Council of Europe, https://www.coe.int/en/web/transnational-criminal-justice-pcoc/pc-oc-mod#portlet_56_INSTANCE_suVFK6Rkk7Eq.

²⁷⁸ Restricted Group of experts on international co-operation (PC-OC Mod). *List of decisions taken at the 28th meeting of the restricted Group of experts on international co-operation (PC-OC Mod) enlarged to all PC-OC members under the Chairmanship of Ms Barbara Goeth-Flemmich (Austria) 24-26 September 2019*. Štrasburk, 26. září 2019. Bod 6, písm. b). [online] [cit. 12. října 2019] Dostupné z WWW: Council of Europe, <https://rm.coe.int/pc-ocmod-2019-07listofdecisions28thmtg/168097edcc>.

4.2.4. OECD

Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) je mezivládní organizací sdružující 36 států, jejímž hlavním cílem je podpora ekonomické a sociálně-politické spolupráce mezi členskými státy.²⁷⁹ OECD také koordinuje spolupráci států v boji proti korupci. Za tímto účelem byla v rámci OECD sjednána mnohostranná Úmluva o boji proti podplácení zahraničních veřejných činitelů v mezinárodních podnikatelských transakcích (Paříž, 17. prosince 1997), o které je blíže hovořeno v kapitole 3.

4.2.5. Evropská unie

Evropská unie v oblasti mezinárodní justiční spolupráce vykonává funkci normotvornou i funkci technické podpory. Pokud jde o její normotvorné aktivity, jedná se zejména o přijímání evropské legislativy upravující justiční spolupráci v trestních věcech mezi členskými státy Evropské unie, kdy v oblasti extradice je to zejména Rámcové rozhodnutí Rady z 13. června 2002 o evropském zatýkacím rozkazu a postupech předávání mezi členskými státy (2002/584/SVV), které zefektivnilo vydávání osob mezi evropskými státy na základě zavedení tzv. evropského zatýkacího rozkazu. Evropská unie je však aktivní rovněž ve sjednávání mezinárodních smluv s třetími státy, přičemž tyto smlouvy zavazují všechny členské státy Evropské unie. V oblasti vydávání se jedná o v kapitole 3 již zmíněnou Dohodu o vydávání mezi Evropskou unií a Spojenými státy americkými (Washington, 25. června 2003) a o Dohodu mezi Evropskou unií a Islandskou republikou a Norským královstvím o postupu předávání mezi členskými státy Evropské unie a Islandem a Norskem (Vídeň, 28. června 2006).

Pokud jde o další funkce Evropské unie v oblasti vydávání, je to zejména podpora vzájemné spolupráce mezi členskými státy Evropské unie a umožnění pravidelného setkávání států za účelem výměny informací a přijímání dalších legislativních předpisů blíže konkretizujících vzájemnou spolupráci států v trestních věcech. V rámci Rady Evropské unie byla zřízena Pracovní skupina pro spolupráci v trestních věcech, tzv.

²⁷⁹ OECD. *Who we are*. [online] [cit. 29. září 2019] Dostupné z WWW: OECD, <http://www.oecd.org/about/>.

COPEN, která, mimo jiné, dohlíží nad implementací evropské legislativy týkající se justiční spolupráce v trestních věcech, do vnitrostátní legislativy členských států.²⁸⁰

4.2.6. Eurojust

Jednotka Evropské unie pro justiční spolupráci (Eurojust) vznikla v roce 2002 za účelem posílení mezinárodní justiční spolupráce mezi orgány činnými v trestním řízení jednotlivých členských států Evropské unie zodpovědných za stíhání závažné trestné činnosti, zejména organizované a přeshraniční. Eurojust tvoří kolegium státních zástupců vyslaných členskými státy Evropské unie.²⁸¹ V Eurojustu kromě zástupců členských zemí Evropské unie působí rovněž státní zástupci Norska, Spojených států amerických, Švýcarska, Černé Hory, Severní Makedonie a Ukrajiny.²⁸²

Článek 27a Rozhodnutí Rady o posílení Eurojustu a o změně rozhodnutí Rady 2002/187/SVV o zřízení Evropské jednotky pro soudní spolupráci (Eurojust) za účelem posílení boje proti závažné trestné činnosti umožňuje, aby styční zástupci Eurojustu působili rovněž na území třetích států.²⁸³ Dosud však k takovému vyslání styčného zástupce Eurojustu nedošlo.

Činnost Eurojustu spočívá zejména v koordinaci spolupráce členských zemí Evropské unie a v případě potřeby rovněž třetích států. Za tímto účelem Eurojust např. pořádá tzv. koordinační schůzky, během kterých jsou diskutovány konkrétní případy a plánovány operativní akce (např. souběžné zatýkání). Eurojust rovněž poskytuje součinnost národním orgánům při podávání a vyřizování žádostí o právní pomoc včetně extradičních žádostí či evropských zatýkacích rozkazů, je-li to třeba.

Činnost Eurojustu se zaměřuje zejména na závažnou kriminalitu jako např. terorismus, počítačová kriminalita, obchodování s lidmi, obchodování s drogami, praní špinavých peněz apod.²⁸⁴

²⁸⁰ Council of the EU. *Working Party on Cooperation in Criminal Matters (COPEN)*. [online] [cit. 29. září 2019] Dostupné z WWW: Council of the EU, <https://www.consilium.europa.eu/en/council-eu/preparatory-bodies/working-party-cooperation-criminal-matters/>.

²⁸¹ Eurojust. *Vítejte na stránkách Eurojustu*. [online] [cit. 5. května 2019] Dostupné z WWW: Eurojust, <http://eurojust.europa.eu/Pages/languages/cs.aspx>.

²⁸² Eurojust. *Third States and Organizations*. [online, [cit. 5. května 2019] Dostupné z WWW: Eurojust, <http://eurojust.europa.eu/about/Partners/Pages/third-states.aspx>.

²⁸³ Rozhodnutí Rady o posílení Eurojustu a o změně rozhodnutí Rady 2002/187/SVV o zřízení Evropské jednotky pro soudní spolupráci (Eurojust) za účelem posílení boje proti závažné trestné činnosti. 5347/3/09 REV 3 COPEN 9 EUROJUST 3 EJM 2. Brusel, 15. července 2009. Článek 27a.

²⁸⁴ Eurojust. *Vítejte na stránkách Eurojustu*. Op. cit.

V rámci Evropské unie aktuálně vzniká Úřad evropského veřejného žalobce. V souladu s Nařízením Rady (EU) 2017/1939 ze dne 12. října 2017, kterým se provádí posílená spolupráce za účelem zřízení Úřadu evropského veřejného žalobce, je Úřad evropského veřejného žalobce zřizován z Eurojustu,²⁸⁵ přičemž pokud se jedná o oblast vydávání osob, evropský veřejný žalobce bude mít pravomoc vydávat evropské zatýkácí rozkazy, nebo požadovat jejich vydání příslušnými vnitrostátními orgány dotčeného státu.²⁸⁶

4.2.7. Evropská justiční síť

Evropská justiční síť (EJN) je propojenou sítí národních kontaktních bodů jednotlivých členských států Evropské unie. EJN byla vytvořena již v roce 1998 na základě Společné akce 98/428 SVV ze dne 29. června 1998 přijaté Radou na základě článku K.3 Smlouvy o Evropské unii o vytvoření Evropské soudní sítě a následně posílena v roce 2008, a to rozhodnutím Rady 2008/976/SVV z 16. prosince 2008 o Evropské soudní síti. Sekretariát EJN sídlí v sídle Eurojustu v nizozemském Haagu. V rámci Evropské justiční sítě funguje více než 400 kontaktních bodů, a to nejen v členských státech Evropské unie, ale rovněž v kandidátských a třetích zemích.²⁸⁷

Národní kontaktní body tvoří zástupci ministerstev spravedlnosti, soudci a státní zástupci jednotlivých členských států Evropské unie. Prostřednictvím národních kontaktních bodů má Evropská justiční síť navázány kontakty rovněž s dalšími justičními sítěmi po celém světě a s řadou třetích států.²⁸⁸

Hlavním smyslem EJN je usnadnění vzájemné justiční spolupráce v trestních věcech mezi členskými státy Evropské unie, přičemž za tímto účelem si národní kontaktní body vyměňují informace, a to zejména o svých vnitrostátních právních úpravách či praktických zkušenostech, a zprostředkovávají přímý kontakt mezi příslušnými orgány dotčených států v konkrétních případech.²⁸⁹

²⁸⁵ Nařízení Rady (EU) 2017/1939 ze dne 12. října 2017, kterým se provádí posílená spolupráce za účelem zřízení Úřadu evropského veřejného žalobce. Preambule, bod 10.

²⁸⁶ Ibid. Preambule, bod 76; článek 33 odst. 2.

²⁸⁷ EJN. *Evropská justiční síť*. [online] [cit. 29. dubna 2019] Dostupné z WWW: EJN, https://www.ejn-crimjust.europa.eu/ejnupload/News/2532029%20-%20EJN-Leaflet_CS_V1%20-%202011-04-11.pdf.

²⁸⁸ EJN. *Společný dokument : Příručka pro justiční odborníky v oblasti mezinárodní spolupráce v trestních věcech : Evropská justiční síť a Eurojust*. [online] [cit. 29. dubna 2019] Dostupné z WWW: EJN, <https://www.ejn-crimjust.europa.eu/ejnupload/StaticPages/czech.pdf>.

²⁸⁹ EJN. *About EJN*. [online] [cit. 29. dubna 2019] Dostupné z WWW: EJN, https://www.ejn-crimjust.europa.eu/ejn/EJN_StaticPage.aspx?Bread=2.

Úlohu koordinace a zajištění interního fungování národních kontaktních bodů v každém státě zastává národní korespondent. Korespondent pro nástroje je pak zodpovědný za poskytování a aktualizaci údajů o konkrétním členském státě na webových stránkách EJM.²⁹⁰

4.2.8. EUROPOL

Europol neboli Evropský policejní úřad je agentura Evropské unie sídlící v nizozemském Haagu. Hlavním úkolem Europolu je poskytovat členským státům Evropské unie pomoc a podporu při vyšetřování a stíhání nejzávažnější trestné činnosti, zejména organizovaného zločinu a terorismu. Je rovněž významným centrem pro výměnu informací a praktických poznatků. Při samotné extradici je zapojení Europolu minimální, resp. v podstatě žádné, avšak důležitou funkci, spočívající zejména v analýze dat a výměně informací, plní zejména ve fázi před podáním extradiční žádosti, tj. při mezinárodním pátrání po žádané osobě.

V každém členském státě EU funguje národní jednotka Europolu,²⁹¹ často je spojená s národní ústřednou Interpolu.

Pro bezpečnou výměnu informací v rámci Europolu slouží zabezpečená síť SIENA. Přístup k této síti mají jak styční důstojníci Europolu a členské státy, tak třetí státy, se kterými má Europol uzavřeny dohody o spolupráci.²⁹² Tyto dohody má Europol uzavřeny s řadou států, např. se Spojenými státy americkými, Kanadou či Austrálií.²⁹³

Europol provozuje rovněž databázi zvanou Informační systém Europolu (EIS), fungující ve 22 jazycích. EIS obsahuje informace o závažné kriminalitě, podezřelých, stíhaných a odsouzených osobách a dalších okolnostech souvisejících s pácháním závažné trestné činnosti.²⁹⁴

Pro výměnu informací, písemností a praktických zkušeností mezi experty z řad orgánů činných v trestním řízení provozuje Europol rovněž zabezpečenou platformu s omezeným přístupem zvanou EPE (European Platform for Experts).²⁹⁵

²⁹⁰ EJM. *Evropská justiční síť*. Op. cit.

²⁹¹ Evropská unie. *Evropský policejní úřad (Europol)*. [online] [cit. 14. května 2019] Dostupné z WWW: Evropská unie, https://europa.eu/european-union/about-eu/agencies/Europol_cs.

²⁹² EUROPOL. *Services & Support*. [online] [cit. 14. května 2019] Dostupné z WWW: EUROPOL, <https://www.Europol.europa.eu/activities-services/services-support>.

²⁹³ EUROPOL. *Operational Agreements*. [online, 14. května 2019] Dostupné z WWW: EUROPOL, <https://www.Europol.europa.eu/partners-agreements/operational-agreements>.

²⁹⁴ EUROPOL. *Services & Support*. Op. cit.

²⁹⁵ Ibid.

Činnost Europolu vychází z předem vytvořených strategií. Tyto strategie se zaměřují na boj s různými typy závažné kriminality a reagují na aktuální vývoj. V návaznosti na strategii boje proti kyberkriminalitě a stoupající potřebě orgánů činných v trestním řízení v jednotlivých členských státech Evropské unie na poskytování elektronických důkazů (zejména přístup k emailu, sms či jiným komunikačním aplikacím) tak například v roce 2017 vznikl projekt SIRIUS, vytvořený Europolem v úzké spolupráci s Eurojustem a EJM. SIRIUS má za úkol pomoci orgánům činným v trestním řízení jednotlivých členských států Evropské unie s výměnou informací či praktických zkušeností při získávání elektronických důkazů od různých poskytovatelů.²⁹⁶

4.2.9. SIRENE

SIRENE je unijní obdoba Interpolu. Členské státy Evropské unie, které přistoupily k Schengenskému informačnímu systému (SIS), mají zřízeny národní centrály SIRENE. Schengenský informační systém je určen k pátrání po osobách, a to jak osobách hledaných pro účely dodání k trestnímu stíhání či do výkonu trestu, tak osobách pohřešovaných či nežádoucích, a k pátrání po věcech (např. po vozidlech či zbraních). Členské státy jsou povinny kontrolovat osoby a věci a v případě jejich lokalizování na území členského státu mají povinnost okamžitě konat.²⁹⁷

Národní centrály SIRENE zajišťují výměnu informací relevantních pro trestní řízení vedená v schengenském prostoru. Činí tak za pomoci zabezpečené sítě. Přes zabezpečenou síť SIRENE, tzv. SIS2, dochází mezi členskými státy Evropské unie k doručování evropských zatýkacích rozkazů.²⁹⁸

4.2.10. ASEAN

ASEAN neboli Společenství států jihovýchodní Asie je mezivládní organizace regionu jihovýchodní Asie, jejímiž členy je 10 asijských států – Indonésie, Thajsko,

²⁹⁶ EUROPOL. *Sirius Project*. [online] [cit. 14. května 2019] Dostupné z WWW: EUROPOL, <https://www.europol.europa.eu/activities-services/sirius-project>.

²⁹⁷ Policie ČR. *Schengenský informační systém*. [online] [cit. 15. května 2019] Dostupné z WWW: Policie ČR, <https://www.policie.cz/clanek/schengensky-informacni-system.aspx>.

²⁹⁸ European Commission. *SIRENE cooperation*. [online] [cit. 15. května 2019] Dostupné z WWW: European Commission, https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/borders-and-visas/schengen-information-system/sirene-cooperation_en.

Singapur, Malajsie, Filipíny, Vietnam, Barma, Brunej, Kambodža a Laos.²⁹⁹ ASEAN podporuje spolupráci svých členských států v mnoha oblastech, mimo jiné i v oblasti mezinárodní justiční spolupráce. Dne 12. října 2018 byla v laoském Vientiane členskými státy ASEANu přijata modelová extradiční smlouva,³⁰⁰ která má usnadnit sjednávání bilaterálních mezinárodních smluv o vydávání, a přinést tak do oblasti vydávání v tomto regionu větší právní jistotu. Modelová smlouva byla připravena zejména na popud Singapuru.³⁰¹

4.2.11. IberRed

Iberoamerická síť mezinárodní justiční spolupráce IberRed (La Red Iberoamericana de Cooperación Jurídica Internacional IberRed, dále jen „IberRed“) je propojenou sítí 23 iberoamerických států sdružující zástupce ústředních orgánů (zejména ministerstev spravedlnosti, generálních prokuratur či ministerstev vnitra) a dalších expertů ze zúčastněných států. Zúčastněnými státy jsou Venezuela, Kolumbie, Peru, Paraguay, Brazílie, Kostarika, Nikaragua, Panama, Mexiko, Kuba, Portoriko, Španělsko, Portugalsko, Bolívie, Chile, Argentina, Andorra, Uruguay, Dominikánská republika, Honduras, Salvador, Guatemala a Ekvádor.³⁰²

Smyslem IberRedu je zefektivnění mezinárodní justiční spolupráce mezi zúčastněnými státy a optimalizace její právní úpravy. IberRed funguje od roku 2004 a pro zúčastněné státy provozuje rovněž zabezpečený kanál pro přenos informací a dat zvaný Iber@.³⁰³

Zástupci ústředních orgánů zúčastněných států vytvářejí v rámci IberRedu šest pracovních skupin, přičemž jednou z těchto specializovaných pracovních skupin je i

²⁹⁹ ASEAN. *ASEAN Member States*. [online] [cit. 22. září 2019] Dostupné z WWW: ASEAN, <https://asean.org/asean/asean-member-states/>.

³⁰⁰ ASEAN. *Endorsed Model ASEAN Extradition Treaty by 10th ALAWMM*. [online] [cit. 22. září 2019] Dostupné z WWW: ASEAN, <https://asean.org/storage/2012/05/Endorsed-Model-ASEAN-Extradition-Treaty-by-10th-ALAWMM.pdf>.

³⁰¹ Baliga, Ananth. Singapore urges progress on Asean extradition treaty. *The Phnom Penh Post*. 1. května 2018. [online] [cit. 22. září 2019] Dostupné z WWW: The Phnom Penh Post, <https://www.phnompenhpost.com/national/singapore-urges-progress-asean-extradition-treaty>.

³⁰² IberRed. *Países Miembros*. [online] [cit. 25. října 2019] Dostupné z WWW, Red Iberoamericana de Cooperación Jurídica Internacional, <https://www.iberred.org/paises-miembros>.

³⁰³ La Conferencia de Ministros de Justicia de los Países Iberoamericanos. *Red Iberoamericana de Cooperación Jurídica Internacional : Presentación*. [online] [cit. 29. dubna 2019] Dostupné z WWW: La Conferencia de Ministros de Justicia de los Países Iberoamericanos, <https://iberred.org/node/1>.

skupina zaměřující se na otázku extradice. Tato pracovní skupina se schází každé dva roky a její členové si vyměňují poznatky týkající se vydávání pachatelů.³⁰⁴

4.2.12. Hemisférická síť pro spolupráci v trestních věcech

Hemisférická síť pro spolupráci v trestních věcech (Hemispheric Network for Legal Cooperation on Criminal Matters) vznikla pod záštitou Setkání ministrů spravedlnosti, dalších ministrů nebo generálních prokurátorů amerických států (REMJA) za účelem zvýšení a zlepšení spolupráce a výměny informací v oblasti mezinárodní justiční spolupráce v trestních věcech mezi členskými státy Organizace amerických států. Síť je tvořena třemi komponenty: veřejnými webovými stránkami, které obsahují řadu informací vztahujících se k extradici či právní pomoci, a to včetně informací o vnitrostátních právních úpravách extradice a vzájemné právní pomoci všech členských států Organizace amerických států; dále webovými stránkami s omezeným přístupem, obsahujícími informace pro orgány příslušné k vyřizování žádostí o vydání či žádostí o právní pomoc, a to včetně kontaktů na ústřední orgány jednotlivých států či informací o plánovaných společných jednáních a setkáních; a v neposlední řadě zabezpečenou síť pro elektronickou komunikaci, která umožňuje bezpečné a přímé spojení mezi ústředními orgány jednotlivých států, a to jak elektronickou poštou, tak virtuálními setkáními např. prostřednictvím videokonference.³⁰⁵

Zúčastněnými státy Hemisférické sítě pro spolupráci v trestních věcech jsou Antigua a Barbuda, Argentina, Bahamy, Barbados, Belize, Bolívie, Brazílie, Kanada, Chile, Kolumbie, Kostarika, Dominika, Dominikánská republika, Ekvádor, Salvador, Grenada, Guatemala, Guyana, Haiti, Honduras, Jamajka, Mexiko, Nikaragua, Panama, Paraguay, Peru, Svatý Kryštof a Nevis, Svatá Lucie, Svatý Vincent a Grenadiny, Surinam, Trinidad a Tobago, Spojené státy americké, Uruguay a Venezuela.³⁰⁶

Setkání ministrů spravedlnosti, dalších ministrů nebo generálních prokurátorů amerických států dalo kromě Hemisférické sítě za vznik rovněž Pracovní skupině pro spolupráci v trestních věcech. Smyslem fungování Pracovní skupiny je posílení spolupráce mezi členskými státy Organizace amerických států v oblasti vydávání

³⁰⁴ La Conferencia de Ministros de Justicia de los Países Iberoamericanos. *Grupos de Trabajo*. [online] [cit. 29. dubna 2019] Dostupné z WWW: La Conferencia de Ministros de Justicia de los Países Iberoamericanos, <https://iberred.org/node/911>.

³⁰⁵ UNODC. *International Cooperation Networks*. [online] [cit. 21. května 2019] Dostupné z WWW: UNODC, <https://www.unodc.org/unodc/en/legal-tools/international-cooperation-networks.html#OAS>.

³⁰⁶ UNODC. *International Cooperation Networks*. Op. cit.

pachatelů a právní pomoci v trestních věcech. V pracovní skupině jsou zúčastněni zástupci ústředních orgánů pro extradice a právní pomoc a další experti na tyto právní instituty ze všech členských států. Smyslem setkávání pracovní skupiny je výměna informací a praktických zkušeností a přijímání doporučení pro zlepšení fungování vzájemné spolupráce v trestních věcech v americkém regionu.³⁰⁷

4.2.13. WACAP

Západoafrická síť ústředních orgánů a prokurátorů proti organizovanému zločinu (West African Network of Central Authorities and Prosecutors against Organized Crime, dále jako „WACAP“), fungující od roku 2013, sdružuje zástupce 15 zemí převážně z Hospodářského společenství západoafrických států (ECOWAS), konkrétně Benin, Burkinu Faso, Kapverdy, Pobřeží slonoviny, Gambii, Ghanu, Guineu, Guineu Bissau, Libérii, Mali, Niger, Nigérii, Senegal, Sierra Leone a Togo. Členem sítě WACAP, avšak nikoli členským státem ECOWAS, je také Mauritánie.³⁰⁸

WACAP vznikla zejména za účelem provádění závazků vyplývajících z Úmluvy Organizace spojených národů proti nadnárodnímu organizovanému zločinu (New York, 15. listopadu 2000),³⁰⁹ a to v návaznosti na Deklaraci o beztrestnosti, spravedlnosti a lidských právech (Bamako, 4. prosince 2011, tzv. Bamacká deklarace), kterou se členské státy ECOWAS zavázaly posílit vzájemnou justiční spolupráci a zefektivnit trestní stíhání nadnárodního organizovaného zločinu v západní Africe.³¹⁰

Účelem sítě WACAP je vzájemná výměna informací a usnadnění justiční spolupráce v trestních věcech mezi zúčastněnými státy, a to zejména při stíhání nejzávažnějších zločinů či nadnárodních organizovaných zločinů včetně terorismu. WACAP zároveň usnadňuje přímou a rychlou komunikaci mezi zúčastněnými státy.³¹¹

³⁰⁷ OAS. *Hemispheric Network for Legal Cooperation on Criminal Matters : Working Group : Introduction*. [online] [cit. 21. května 2019] Dostupné z WWW: OAS, <http://web.oas.org/mla/en/Pages/workgroup.aspx>.

³⁰⁸ WACAP. *Main Achievements of the WACAP Network in 2017*. [online] [cit. 29. dubna 2019] Dostupné z WWW: WACAP, <https://www.wacapnet.com/content/wacap>.

³⁰⁹ WACAP. *Main Achievements of the WACAP Network in 2017*. Op. cit.

³¹⁰ United Nations Office for West Africa. *Bamako Declaration on Impunity, Justice and Human Rights*. 7. prosince 2011. [online] [cit. 29. září 2019] Dostupné z WWW: UNOWA, <https://unowa.unmissions.org/bamako-declaration-impunity-justice-and-human-rights>.

³¹¹ WACAP. *Main Achievements of the WACAP Network in 2017*. Op. cit.

4.2.14. CASC

Síť CASC (Network of Prosecutors and Central Authorities from Source, Transit and Destination Countries in response to Transnational Organized Crime in Central Asia and Southern Caucasus), fungující od roku 2014, byla založena na základě iniciativy Úřadu Organizace spojených národů pro drogy a kriminalitu. Podporuje a usnadňuje vzájemnou justiční spolupráci mezi státy střední Asie a jižního Kavkazu, a to včetně vydávání pachatelů. Zajišťuje rovněž propojení tohoto regionu s jinými státy, např. Spojenými státy americkými či Švédskem. V rámci plenárních setkání sítě CASC dochází k výměně informací, konzultacím konkrétních případů a navazování přímých kontaktů pro další spolupráci mezi státy. Síť CASC se zaměřuje na spolupráci mezi státy v oblasti trestního stíhání nadnárodního organizovaného zločinu.³¹²

4.2.15. Commonwealth Network of Contact Persons (CNCP)

Za účelem usnadnění vzájemné justiční spolupráce v trestních věcech (včetně extradice) funguje mezi státy Commonwealthu síť kontaktních bodů. Síť zjednodušuje vzájemnou komunikaci mezi příslušnými orgány zúčastněných států a umožňuje rychlou výměnu informací a praktických zkušeností. Každý ze zúčastněných států do sítě nominoval alespoň jednu osobu, kterou je možné kontaktovat za účelem asistence s přípravou žádosti o extradici či právní pomoc či za účelem poskytnutí potřebných informací.³¹³

Státy zapojenými do sítě kontaktních bodů Commonwealthu jsou Antigua a Barbuda, Austrálie, Bahamy, Bangladéš, Barbados, Belize, Botswana, Brunej, Kamerun, Kanada, Kypr, Dominika, Fidži, Gambie, Ghana, Grenada, Guyana, Indie, Jamajka, Keňa, Kiribati, Lesotho, Malawi, Malajsie, Maledivy, Malta, Mauricius, Mosambik, Namibie, Nauru, Nový Zéland, Nigérie, Pákistán, Papua – Nová Guinea, Samoa, Seychelské ostrovy, Sierra Leone, Singapur, Šalamounovy ostrovy, Jihoafrická republika, Srí Lanka, Svatý Kryštof a Nevis, Svatá Lucie, Svatý Vincent a Grenadiny,

³¹² UNODC. *Network of Prosecutors from Source, Transit and Destination Countries in response to Transnational Organized Crime*. [online] [cit. 29. dubna 2019] Dostupné z WWW: UNODC, <https://www.unodc.org/centralasia/en/news/response-to-transnational-organized-crime.html>.

³¹³ *Commonwealth Schemes for International Cooperation in Criminal Matters*. Op. cit. S. 44.

Svazijsko, Tonga, Trinidad a Tobago, Tuvalu, Uganda, Velká Británie, Tanzanie, Vanuatu a Zambie.³¹⁴

4.2.16. Regionální justiční platforma zemí Společenství Indického oceánu

Komise pro Indický oceán (La Commission de l'océan Indien, COI) je mezivládní organizace založená v Port-Louis v roce 1982 a ustavená na základě Dohody z Victorie, Seychelské ostrovy, z roku 1984, která sdružuje pět států: Komory, francouzský department Réunion, Madagaskar, Mauricius a Seychelské ostrovy.³¹⁵

Na základě podnětu Úřadu Organizace spojených národů pro drogy a kriminalitu byla v rámci Komise pro Indický oceán v roce 2008 ustavena justiční platforma podporující vzájemnou spolupráci zúčastněných států v trestních věcech, a to zejména v boji proti závažné trestné činnosti. Platforma usnadňuje vzájemnou komunikaci zúčastněných států při vydávání pachatelů a poskytování právní pomoci. Zástupci zúčastněných států se setkávají alespoň jedenkrát za rok za účelem diskuze nad fungováním platformy a vzájemnou spoluprací a výměny informací.³¹⁶

4.2.17. Regionální justiční platforma zemí Sahelu

Z podnětu Úřadu Organizace spojených národů pro drogy a kriminalitu byla v roce 2010 založena rovněž regionální justiční platforma podporující vzájemnou justiční spolupráci ve věcech trestních mezi zeměmi Sahelu. Zúčastněnými státy jsou Burkina Faso, Mali, Mauritánie a Niger. Státy se v zakládajícím dokumentu usnesly na ustavení kontaktní bodů, které mají sloužit zejména k výměně informací a zefektivnění vzájemné spolupráce v oblasti vydávání pachatelů a poskytování právní pomoci. Zástupci zúčastněných států by se měli setkávat jedenkrát do roka za účelem diskuze nad fungováním platformy.³¹⁷

³¹⁴ UNODC. *International Cooperation Networks : Commonwealth Network of Contact Persons*. [online] [cit. 26. září 2019] Dostupné z WWW: UNODC, <https://www.unodc.org/unodc/en/organized-crime/international-cooperation-networks.html>.

³¹⁵ La Commission de l'océan Indien. *Présentation de la COI*. [online] [cit. 26. září 2019] Dostupné z WWW: La Commission de l'océan Indien, <https://www.commissionoceanindien.org/presentation-coi/>.

³¹⁶ UNODC, La Commission de l'océan Indien. *Charte de fonctionnement de la plateforme régionale „Justice“ des pays de la COI*. [online] [cit. 26. září 2019]. Dostupné z WWW: UNODC, https://www.unodc.org/documents/treaties/organized_crime/internationalcooperation/Chart_IOC.pdf.

³¹⁷ UNODC. *Charte de la Plateforme Judiciaire Régionale des quatre Pays du Sahel suivants: Burkina Faso, Mali, Mauritanie et Niger*. Bamako, 24. července 2010. [online] [cit. 26. září 2019]. Dostupné z WWW: UNODC,

4.2.18. REFCO

V roce 2009 byla kanadskou vládou, na popud Úřadu Organizace spojených národů pro drogy a kriminalitu, založena Síť prokurátorů specializovaných na boj proti organizovanému zločinu (REFCO). Členy této sítě jsou zástupci úřadů generálních prokurátorů Belize, Kolumbie, Kostariky, Dominikánské republiky, Salvadoru, Guatemaly, Hondurasu, Mexika, Nikaraguy a Panamy. Účelem sítě je podpora vyšetřování a trestního stíhání organizovaného zločinu v regionu střední Ameriky a zefektivnění vzájemné spolupráce zúčastněných států.³¹⁸

4.2.19. Síť pro justiční spolupráci států z oblasti Velkých jezer

Síť pro justiční spolupráci států z oblasti Velkých jezer sdružuje kontaktní body pro justiční spolupráci v trestních věcech dvanácti afrických států, konkrétně Angoly, Středoafričské republiky, Konga, Demokratické republiky Kongo, Burundi, Keni, Rwandy, Súdánu, Jižního Súdánu, Tanzanie, Ugandy a Zambie. Síť byla vytvořena v listopadu 2016 a vychází z Paktu o bezpečnosti, stabilitě a rozvoji regionu Velkých jezer (Nairobi, 15. prosince 2006), přijatém na Mezinárodní konferenci regionu Velkých jezer v Nairobi v roce 2006. Tento pakt a jeho deset protokolů upravují vzájemné vztahy států regionu Velkých jezer. Jedním z protokolů Paktu je Protokol o justiční spolupráci (Nairobi, 1. prosince 2006), jehož smyslem je usnadnění vyšetřování, trestního stíhání, vydávání osob a výměny informací v regionu.

Zástupci zúčastněných států se s podporou Úřadu Organizace spojených národů pro drogy a kriminalitu pravidelně schází. K prvnímu setkání došlo v listopadu 2017 v súdánském Chartúmu, druhé setkání proběhlo v červnu 2018 v tanzanském Dar es Salaam, třetí v listopadu 2018 v ugandské Kampale a čtvrté, zatím poslední, v dubnu 2019 v konžském Brazzaville. Účelem vzájemného setkávání je diskuze nad vnitrostátní implementací mezinárodních smluv týkajících se oblasti mezinárodní justiční spolupráce a boje se zločinem, diskuze nad zřizováním a dalším fungováním ústředních orgánů

https://www.unodc.org/documents/treaties/organized_crime/internationalcooperation/Charte_Plateforme_Sahel.pdf.

³¹⁸ UNODC. *Network of specialized prosecutors against organized crime (REFCO)*. [online] [cit. 26. září 2019]. Dostupné z WWW: UNODC, <https://www.unodc.org/unodc/en/organized-crime/gptoc-refco.html>.

zabývajících se vzájemnými žádostmi o právní pomoc a o extradici a řešení současných i budoucích otázek vzájemné spolupráce.³¹⁹

4.2.20. SADC

Jihoafrické rozvojové společenství (SADC) je mezivládní organizace sídlící v botswanském Gaborone. SADC vzniklo v roce 1992 za účelem sociálně-ekonomického rozvoje a politické spolupráce členských států, kterými jsou Angola, Botswana, Demokratická republika Kongo, Lesotho, Madagaskar, Malawi, Mauricius, Mosambik, Namibie, Seychelské ostrovy, Jihoafrická republika, Svazijsko, Tanzanie, Zambie a Zimbabwe.³²⁰ Za účelem snížení kriminality a podpory justiční spolupráce v trestních věcech došlo v rámci SADC mezi jeho členskými státy k uzavření Protokolu o extradici (Luanda, 3. října 2002).³²¹

4.2.21. Styční zástupci v cizích státech

Řada států za účelem zefektivnění spolupráce s konkrétním státem či státy využívá možnosti dočasného umístění svých orgánů činných v trestním řízení na území daného cizího státu a se souhlasem takového státu. Nejčastěji se jedná o příslušníky policejního sboru jednoho státu, kteří po určitou dobu působí na území druhého státu, kde slouží jako kontaktní bod pro orgány svého domovského státu i pro orgány státu hostitelského. Takový policejní přidělenec často sídlí na území konkrétního cizího státu, avšak zajišťuje efektivní fungování spolupráce i s dalšími státy regionu.³²²

³¹⁹ Office of the Special Envoy for the Great Lakes. *Experts from the Great Lakes Judicial Cooperation Network Meet in Khartoum and Join Forces against Cross-Border Crime*. Chartúm, 6. listopadu 2017. [online] [cit. 26. září 2019] Dostupné z WWW: <https://ungreatlakes.unmissions.org/experts-great-lakes-judicial-cooperation-network-meet-khartoum-and-join-forces-against-cross-border>. Srov. Office of the Special Envoy for the Great Lakes. *3rd Meeting of the Great Lakes Judicial Cooperation Network*. Kampala, 13. listopadu 2018. [online] [cit. 26. září 2019] Dostupné z WWW: <https://ungreatlakes.unmissions.org/3rd-meeting-great-lakes-judicial-cooperation-network-1>.

³²⁰ Southern African Development Community. *About SADC*. [online] [cit. 29. září 2019] Dostupné z WWW: [Southern African Development Community, https://www.sadc.int/about-sadc/](https://www.sadc.int/about-sadc/).

³²¹ Southern African Development Community. *Protocol on Extradition (2002)*. [online] [cit. 29. září 2019] Dostupné z WWW: [Southern African Development Community, https://www.sadc.int/documents-publications/show/817](https://www.sadc.int/documents-publications/show/817).

³²² UNODC. *Manual on Mutual Legal Assistance and Extradition*. S. 32. [online] [cit. 25. září 2019] Dostupné z WWW: [UNODC, https://www.unodc.org/documents/organized-crime/Publications/Mutual_Legal_Assistance_Ebook_E.pdf](https://www.unodc.org/documents/organized-crime/Publications/Mutual_Legal_Assistance_Ebook_E.pdf).

Styční zástupci usnadňují vzájemnou spolupráci, jak justiční, tak policejní, neboť mají obvykle dobré znalosti právní úpravy a zvyklostí jak svého domovského státu, tak i státu hostitelského, přičemž v hostitelském státě mají navázány neocenitelné kontakty, které mohou mít velký vliv na rychlejší a efektivnější postup státu při vyřizování extradičních žádostí i žádostí o jiné formy spolupráce v trestních věcech.³²³ Jejich role je ovšem spíše koordinační, v žádném případě nenahrazují roli ústředních orgánů a jejich úkolem rozhodně ani není formální předávání žádostí o vydání.

Styční zástupci, obvykle policejní přidělenci, jsou nejčastěji umístěni v sídlech zastupitelského úřadu vysílajícího státu v hostitelské zemi.³²⁴

Příkladem lze uvést Austrálii, která má řadu policejních důstojníků umístěných na všech kontinentech. Australští policisté se tak nacházejí například v Londýně, Pretorii, Hanoji, Islámábádu, Hongkongu, Bogotě, New Yorku, Washingtonu, Haagu apod.³²⁵ Spojené státy americké mají své přidělence³²⁶ umístěné na 87 stanovištích mimo území Spojených států amerických, přičemž američtí přidělenci na těchto stanovištích pokrývají přibližně 180 států světa. Mimo jiné se američtí přidělenci nacházejí v Praze, Vídni, Bernu, Bruselu, Kodani, Londýně, Rize, Tbilisi, Ankaře, Dakaru, Nairobi, Abú Dhabí, Bagdádu či Rijádu.³²⁷ Velká Británie má své policejní zástupce rozmístěné v řadě zemí tak, že pokrývají spolupráci se 130 státy světa, přičemž se zabývají zefektivňováním spolupráce zejména při vyšetřování a stíhání nadnárodního organizovaného zločinu.³²⁸ Rovněž Policie České republiky vysílá své styčné důstojníky do zahraničí. Čeští styční důstojníci se nacházejí například v Hanoji, Berlíně, Bělehradu, Londýně, Varšavě či Bukurešti.³²⁹

³²³ ADB/OECD Anti-Corruption Initiative for Asia and the Pacific. *Mutual Legal Assistance, Extradition and Recovery of Proceeds of Corruption in Asia and Pacific* (2007). Op. cit. S. 50 – 51.

³²⁴ FBI. *International Operations*. [online] [cit. 21. září 2019] Dostupné z WWW: FBI, <https://www.fbi.gov/about/leadership-and-structure/international-operations>.

³²⁵ Australian Federal Police. *AFP Across the World*. [online] [cit. 21. září 2019] Dostupné z WWW: AFP, <https://www.afp.gov.au/what-we-do/our-work-overseas/afp-across-world>.

³²⁶ V případě Spojených států amerických termín „přidělenec“ zahrnuje zástupce řady amerických orgánů, a to zejména FBI, ICE (Immigration and Customs Enforcement), DHS (Department of Homeland Security), DEA (Drug Enforcement Administration) atd.

³²⁷ FBI. *Overseas Offices*. [online] [cit. 21. září 2019] Dostupné z WWW: FBI, <https://www.fbi.gov/contact-us/legal-attache-offices>.

³²⁸ National Crime Agency. *International network*. [online] [cit. 21. září 2019] Dostupné z WWW: National Crime Agency, <https://www.nationalcrimeagency.gov.uk/what-we-do/how-we-work/providing-specialist-capabilities-for-law-enforcement/international-network>.

³²⁹ Informace o umístění českých styčných policejních důstojníků lze získat na webových stránkách jednotlivých zastupitelských úřadů České republiky. Srov. Schön, D. *Praha hostila důležitou konferenci*. 21. června 2019 [online] [cit. 25. října 2019] Dostupné z WWW: Policie ČR, <https://www.policie.cz/clanek/praha-hostila-dulezitou-konferenci.aspx>.

4.3. Ověření a jazyk

Mezi nezbytné podmínky extradice patří mimo jiné dodržení předepsané formální podoby extradiční žádosti a jejích příloh, zejména opatření písemností nezbytnou formou ověření jejich pravosti a překladem do cizího jazyka dle požadavků a potřeb konkrétního dožádaného státu.

4.3.1. Ověření

Probíhá-li vydání osoby na základě mezinárodní smlouvy, taková mezinárodní smlouva obvykle stanoví, jaká forma ověření extradičních materiálů je vyžadována. Dvoustranné extradiční smlouvy často obsahují úpravu vylučující povinnost opatřovat písemnosti tzv. vyšším ověřením. V takových případech postačuje veškeré extradiční materiály opatřit otiskem razítka orgánu, který je vydal. Jedná-li se o fotokopii, postačí její opatření ověřovací doložkou a otiskem razítka orgánu, který uvedenou doložkou ověřuje shodu kopie s originálem.

V rámci Evropské unie rovněž není vyšší ověření vyžadováno.

Pokud není ověření písemností upraveno mezinárodní smlouvou, a to buď z toho důvodu, že v daném případě aplikovatelná mezinárodní smlouva o vydávání úpravu ověření neobsahuje, nebo proto, že mezi dotčenými státy není žádná mezinárodní smlouva o vydávání v platnosti, a vydávání tak probíhá na bezesmluvním základě, je nezbytné, aby extradiční materiály byly tzv. superlegalizovány. Superlegalizací se rozumí *„formální úkon, jímž diplomatictí či konzulární zástupci země, ve které má být listina předložena, potvrzují pravost podpisu, oprávněnost osoby listinu podepsat, a jestliže je to třeba, pravost pečeti nebo razítka, jímž je opatřena.“*³³⁰

Výjimky z povinnosti superlegalizace vyplývají z Úmluvy o zrušení požadavku ověřování cizích veřejných listin (Haag, 5. října 1961, dále tzv. „Úmluva o Apostile“), přičemž platí, že smluvní strany Úmluvy o apostile nevyžadují superlegalizaci písemností, avšak pouze jejich opatření tzv. apostilou. Apostila je doložka připojená k oficiálním listinám, potvrzující pravost podpisu, oprávněnost osoby listinu podepsat, případně potvrzující pravost pečeti či razítka, jimiž je listina opatřena. Apostilu k listině

³³⁰ Článek 2 Úmluvy o zrušení požadavku ověřování cizích veřejných listin (Haag, 5. října 1961).

připojuje příslušný orgán státu, ve kterém byla listina vydána.³³¹ Vzor apostilní doložky tvoří přílohu Úmluvy o Apostile, přičemž je stanoveno, že apostila by měla být čtvercového formátu se stranami alespoň 9 cm dlouhými.³³²

Písemnosti, které mají být opatřené superlegalizací či apostilou, je nejprve nezbytné opatřit otiskem úředního razítka orgánu, který dané písemnosti vydal, případně otiskem orgánu ověřujícího shodu fotokopie písemnosti s jejím originálem. Superlegalizací ani apostilou totiž není ověřován obsah písemnosti, avšak pouze pravost úředního razítka a podpisu oprávněné osoby na takové písemnosti. Smyslem vyššího ověření, do kterého lze počítat jak superlegalizaci, tak apostilu, je prokázání, že písemnost byla vydána či ověřena určitým orgánem,³³³ v případě vydávání osob nejčastěji orgánem justičním.

Superlegalizace na rozdíl od apostily představuje poměrně náročný proces, neboť kromě ověření písemnosti příslušnými vnitrostátními orgány dožadujícího státu je nezbytné o ověření v posledním kroku požádat rovněž dožádaný stát. O superlegalizaci písemností je nejčastěji žádán zastupitelský úřad dožádaného státu akreditovaný pro stát dožadující, výjimečně přímo ministerstvo zahraničních věcí dožádaného státu, není-li pro dožadující stát akreditován žádný zastupitelský úřad dožádaného státu. Příkladem lze uvést Bolívii, která pro Českou republiku nemá akreditovaný žádný ze svých zahraničních zastupitelských úřadů, a o superlegalizaci je tak třeba žádat přímo Ministerstvo zahraničních věcí Bolívie.³³⁴

V České republice je u písemností vydaných justičními orgány proces superlegalizace třístupňový, přičemž nejprve k ověřované písemnosti připojuje své vyšší ověření Ministerstvo spravedlnosti, následuje vyšší ověření Ministerstvem zahraničních věcí a v závěru písemnosti ověřuje zastupitelský úřad dožádaného státu, tj. státu, ve kterém mají být písemnosti následně použity za účelem vedení řízení o vydání osoby.³³⁵ V případě apostily je proces vyššího ověření písemností jednodušší, neboť odpadá nutnost několikastupňového ověřování včetně zapojení zastupitelského úřadu dožádaného státu. Ověření písemností apostilou vyžaduje pouze jediný formální úkon, a

³³¹ Článek 3 Úmluvy o zrušení požadavku ověřování cizích veřejných listin (Haag, 5. října 1961).

³³² Úmluva o zrušení požadavku ověřování cizích veřejných listin (Haag, 5. října 1961), příloha.

³³³ Ministerstvo spravedlnosti. *Informace k ověřování českých veřejných listin pro jejich použití v cizině*. [online] [cit. 1. března 2019]. Dostupné z WWW: Ministerstvo spravedlnosti, <https://portal.justice.cz/Justice2/MS/ms.aspx?j=33&o=23&k=5815&d=9064>.

³³⁴ Ministerstvo spravedlnosti. Dopis z 11. listopadu 2019. Informace poskytnutá na základě žádosti autorky dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím. Dříve bylo příslušné Velvyslanectví Bolivijského mnohonárodnostního státu ve Vídni, ale již přibližně od roku 2012 tomu tak není. Ověřeno telefonicky na Velvyslanectví Bolivijského mnohonárodnostního státu ve Vídni.

³³⁵ Ministerstvo spravedlnosti. *Informace k ověřování českých veřejných listin pro jejich použití v cizině*. Op. cit.

to připojení apostilní doložky k ověřované písemnosti příslušným orgánem dožadujícího státu.

Úmluva o Apostile má v současné době 117 smluvních stran, jejich aktuální seznam je dostupný na webových stránkách Haagské konference.³³⁶ Mezi nejnověji přistoupiвшими státy je např. Guatemala (od roku 2017), Bolívie, Tunis (oba státy od roku 2018), Filipíny a Guyana (od roku 2019). Dva státy, konkrétně Spojené státy americké³³⁷ a Filipíny,³³⁸ při přistoupení k Úmluvě o Apostile učinily prohlášení, že se tato úmluva nevztahuje na ověřování písemností pro účely extradičního řízení.

Některé mezinárodní smlouvy nebo vnitrostátní právní předpisy konkrétních států předepisují specifitější formu ověření extradičních materiálů. Příkladem lze uvést Nový Zéland, z jehož extradičního zákona z roku 1999³³⁹ plyne povinnost, aby veškeré dokumenty tvořící extradiční žádost byly podepsány nebo ověřeny soudcem nebo příslušným úředníkem státu, ve kterém byly vyhotoveny, a dále buď opatřeny přísahou svědka, nebo příslušného úředníka státu, ve kterém byly vyhotoveny, nebo opatřeny úřední pečeti dožadujícího státu, příslušného ministerstva takového státu nebo příslušné úřední osoby (např. ministra). Specifická forma ověření je upravena rovněž článkem 11 Smlouvy mezi republikou Československou a Spojenými Státy Severoamerickými o vzájemném vydávání zločinců (Praha, 2. července 1925) ve znění Dodatkové úmluvy mezi republikou Československou a Spojenými Státy Americkými o vzájemném vydávání zločinců (Washington, 29. dubna 1935) a Druhé dodatkové úmluvy o vydávání mezi Českou republikou a Spojenými státy americkými (Praha, 16. května 2006), dle kterého je nezbytné, aby extradiční materiály byly ověřeny osvědčením nebo úředním razítkem ministerstva spravedlnosti nebo ministerstva zahraničních věcí dožadujícího státu.

³³⁶ Hague Conference on Private International Law. *Convention of 5 October 1961 Abolishing the Requirement of Legalisation for Foreign Public Documents : Status Table*. [online] [cit. 10. dubna 2019] Dostupné z WWW: The World Organisation for Cross-border Co-operation in Civil and Commercial Matters (HCCH), <https://www.hcch.net/en/instruments/conventions/status-table/?cid=41>.

³³⁷ Hague Conference on Private International Law. *Prohlášení Spojených států amerických*. [online] [cit. 10. dubna 2019] Dostupné z WWW: The World Organisation for Cross-border Co-operation in Civil and Commercial Matters (HCCH), <https://www.hcch.net/en/instruments/conventions/status-table/notifications/?csid=353&disp=resdn>.

³³⁸ Hague Conference on Private International Law. *Prohlášení Filipín k článkům 4 a 5 z 12. září 2018*. [online] [cit. 10. dubna 2019] Dostupné z WWW: The World Organisation for Cross-border Co-operation in Civil and Commercial Matters (HCCH), <https://www.hcch.net/en/instruments/conventions/status-table/notifications/?csid=1398&disp=resdn>.

³³⁹ Článek 78 extradičního zákona Nového Zélandu č. 55 z roku 1999. Dostupné z WWW: [online] [cit. 11. července 2019] New Zealand Legislation, <http://www.legislation.govt.nz/act/public/1999/0055/latest/whole.html>.

4.3.2. Jazyk

Jazykem je myšlen jazyk, ve kterém je podávána extradiční žádost, či jazyk, překladem do kterého je extradiční žádost opatřena. Stejného jazyka je, samozřejmě, použito i pro veškeré přílohy extradiční žádosti, pro případné dodatkové informace, je-li o ně dožadujícím státem požádáno, či pro případnou žádost dožadujícího státu o souhlas s re-extradicí (tj. dalším vydáním) osoby do třetího státu. Často, ne však vždy, se rovněž jedná o jazyk, ve kterém spolu komunikují dožadující a dožádaný stát v rámci extradičního řízení (např. dotazy na stav extradičního řízení v dožádaném státě či dotazy dožadujícího státu na stav přípravy dodatkových informací).

Obvykle je třeba extradiční materiály opatřit překladem do úředního jazyka dožádaného státu. To platí zejména v případě, kdy je o vydání žádáno na bezesmluvním základě. Mezinárodní smlouvy o vydávání, mnohostranné i dvoustranné, mohou jazykový režim upravit odlišně. Meziamerická úmluva o vydávání (Caracas, 25. února 1981) ve svém článku 11 odst. 2 stanoví, že žádost o vydání i veškeré související dokumenty musí být opatřeny překladem do jazyka dožádaného státu. Avšak článek 23 Evropské úmluvy o vydávání (Paříž, 13. prosince 1957) stanoví, že extradiční materiály mají být v jazyce dožadujícího nebo dožádaného státu, přičemž ale dožádaná strana má právo požadovat, aby byly extradiční materiály zaslány s překladem do jednoho z oficiálních jazyků Rady Evropy. Řada smluvních stran však k tomuto článku učinila prohlášení, kterým jazykový režim dále upravila. Např. Andorra vyžaduje, aby veškeré žádosti o vydání a další související dokumenty zasílané andorrské straně v režimu Evropské úmluvy o vydávání, kdy je Andorra dožádanou stranou, byly opáreny překlady do katalánštiny, španělštiny nebo francouzštiny. Ázerbájdžán vyžaduje výhradně překlady do ázerbájdžánštiny. Belgie vyžaduje extradiční materiály ve francouzštině, avšak akceptuje rovněž vlámsštinu a němčinu. Velká Británie akceptuje pouze překlady do anglického jazyka, Gruzie zvolila možnost výběru mezi angličtinou a ruštinou a Izrael mezi angličtinou a hebrejštinou. Řada států požaduje překlady do svého úředního jazyka, avšak jako alternativu nabízí možnost nechat extradiční materiály přeložit do jednoho z oficiálních jazyků Rady Evropy (např. Arménie, Německo, Bulharsko, Moldavská republika, Ukrajina, Slovenská republika).³⁴⁰

³⁴⁰ Council of Europe. *Reservations and Declarations for Treaty No. 024 - European Convention on Extradition*. [online] [cit. 2. prosince 2018] Dostupné z WWW: Council of Europe,

Dvoustranné smlouvy o vydávání obvykle obsahují speciální ustanovení upravující jazykový režim mezi smluvními stranami. Je zcela na dohodě států v rámci sjednávání takové smlouvy, zda zvolí jednotný jazyk (nejčastěji poměrně univerzální angličtinu, dříve to u států východního bloku bývala ruština), nebo zda smlouva zakotví např. jazyk dožádané strany, což je u dvoustranných smluv nejčastější případ. Některé, zejména starší dvoustranné smlouvy o vydávání zakotvují možnost zvolit jak jazyk dožádané, tak dožadující strany. U vícestranných regionálních smluv je jazykový režim standardně také upraven.

Úmluva o právní pomoci a právních vztazích v občanských, rodinných a trestních věcech (Minsk, 22. ledna 1993), kterou mezi sebou uzavřely Arménie, Bělorusko, Kazachstán, Kyrgyzstán, Moldávie, Ruská federace, Turkmenistán, Tádžikistán, Ukrajina a Uzbekistán, v článku 17 stanoví, že ve vzájemném styku smluvní strany užívají svých úředních jazyků nebo jazyka ruského. Článek 7 odst. 4 Smlouvy mezi Kambodžským královstvím a Čínskou lidovou republikou o vydávání (Peking, 9. února 1999) stanoví, že žádosti o vydávání musejí být zasílány v jazyce dožádaného státu nebo v jazyce anglickém. Smlouva mezi Vládou Indonésie a Vládou Malajsie (Jakarta, 7. června 1974) v článku 15 odst. 4 určuje za jazyk extradiční žádosti výhradně angličtinu. Totožně jazykový režim upravuje článek 5 odst. 4 Smlouvy o vydávání mezi Jihoafrickou republikou a Austrálií (Canberra, 9. prosince 1998). Článek 5 odst. 2 Smlouvy o vydávání mezi Chilskou republikou a Brazílskou republikou (Rio de Janeiro, 8. listopadu 1936) a stejně tak článek 8 odst. 5 Smlouvy o vydávání mezi Korejskou republikou a Austrálií (Soul, 5. září 1990) naopak stanoví výlučné použití jazyka dožádaného státu.

Některé mezinárodní smlouvy o vydávání mohou stanovit, že extradiční materiály je možné zasílat bez překladu. U států, které nemají totožný úřední jazyk, se jedná spíše o výjimku. Příkladem lze uvést článek 3 Smlouvy mezi Českou republikou a Slovenskou republikou o právní pomoci poskytované justičními orgány a o úpravě některých právních vztahů v občanských a trestních věcech (Praha, 29. října 1992), podle kterého nebylo potřeba žádosti a dokumenty zasílané dle této smlouvy opatřovat překladem. Smlouva pozbyla platnosti v souvislosti s evropským zatýkacím rozkazem.

V praxi se často ukazuje, že ne vždy je jazyk, který si konkrétní země stanovila, např. v rámci prohlášení k mezinárodní úmluvě, za jazyk, ve kterém je ochotna přijímat extradiční žádosti, skutečně přijímán. Z hlediska praxe České republiky lze uvést např.

https://www.coe.int/en/web/conventions/search-on-treaties/-/conventions/treaty/024/declarations?p_auth=F1Ie2dj5.

Ukrajinu, se kterou má Česká republika v oblasti vydávání pachatelů čilý styk. Ačkoli Ukrajina v rámci prohlášení k Evropské úmluvě o vydávání (Paříž, 13. prosince 1957) určila, že kromě ukrajinštiny akceptuje překlady extradičních materiálů rovněž do některého z oficiálních jazyků Rady Evropy, tedy do angličtiny nebo do francouzštiny, v praxi se tak neděje. Ukrajinská strana se zabývá pouze žádostmi o vydání, ke kterým je přiložen jejich úřední překlad do ukrajinského jazyka.

Požadavek na opatření extradičních materiálů překladem do požadovaného jazyka dožádaného státu se vztahuje rovněž na situaci, kdy je osoba po povolení vydání vydána, přičemž následně původně dožadující stát obdrží žádost třetího státu o vydání této osoby. Jedná se o tzv. další vydání neboli re-extradici, o které je blíže hovořeno v kapitole 13. Z hlediska jazykového režimu je však důležité, že aby nedošlo k porušení zásady speciality, je nezbytné, aby původně dožadující stát, který obdržel žádost třetího státu o další vydání dotčené osoby, vyžádal souhlas původně dožádaného státu s dalším vydáním. Za tímto účelem zasílá původně dožádanému státu žádost o vyslovení souhlasu s dalším vydáním, přičemž hlavní součástí této žádosti je extradiční žádost třetího státu. Ačkoli třetí stát extradiční žádost původně dožadujícímu státu zasílá s překladem do jazyka, který pro žádost o vydání vyžaduje původně dožadující stát, který je v dané situaci v pozici státu dožádaného, je nezbytné, aby původně dožadující stát od třetího státu vyžádal extradiční materiály rovněž v jazyce, který pro extradiční žádost vyžaduje původně dožádaný stát, neboť tento stát přezkoumává extradiční materiály třetího státu za účelem vyslovení souhlasu s re-extradicí osoby.

Kromě oficiálních žádostí o vydání a případných dodatkových informací spolu dožádaný a dožadující stát obvykle komunikují rovněž o praktických aspektech extradičního řízení, např. prováděním dotazů na stav vyřizování žádosti o vydání, dotazů na trvání předběžné vazby vyžádané osoby apod. Jazykový režim tohoto styku obvykle není smluvně upraven a závisí na způsobu, četnosti a kvalitě styku dotčených států. Státy, mezi kterými v oblasti vydávání pachatelů panuje čilá a častá spolupráce, mají obvykle praxí stanovený univerzální jazyk, kterým spolu pro pracovní linii komunikují. Nejčastěji to bývá angličtina. V případě států, mezi kterými není spolupráce tak častá, anebo které za všech okolností vyžadují zachování styku diplomatickou cestou, je obvyklým jazykem veškeré komunikace jazyk dožádaného státu.

Pokud je žádáno o vydání osoby, která nehovoří jazykem, ve kterém jsou vyhotoveny extradiční materiály, má za účelem seznámení se s jejich obsahem právo, aby jí extradiční materiály byly předloženy v jejím mateřském jazyce. Mezinárodní smlouvy

o vydávání však upravují pouze požadavek na předložení extradičních materiálů v úředním jazyce dožádaného státu, případně v jiném jazyce, specifikovaném danou mezinárodní smlouvou, či prohlášením států k takové smlouvě. K zajištění překladu extradičních materiálů do mateřského jazyka žádané osoby by tak byl příslušný spíše stát dožádaný. Extradiční materiály jsou ale obvykle velmi rozsáhlý materiál, jehož překlad je tedy spojen s velkými finančními nároky. Jak blíže vysvětluje kapitola 12, věnující se tématu nákladů extradičního řízení, mezinárodní smlouvy o vydávání obvykle upravují hrazení nákladů v tom smyslu, že za úhradu nákladů extradičního řízení je zodpovědný ten stát, na jehož území tyto náklady vznikly. Výjimku představují obvykle pouze náklady spojené s realizací vydání. S ohledem na finanční nákladnost zajištění překladů extradičních materiálů by však v konkrétním případě záviselo na dohodě stran, neboť dožádaný stát by mohl náklady překladu požadovat po státu dožadujícím jakožto mimořádné náklady. Mezinárodní smlouvy však tyto specifické náklady a jejich řešení neupravují, proto by skutečně záviselo na dohodě dotčených států v každém konkrétním případě.

4.4. Mezinárodní pátrání

4.4.1. Vyhlášení mezinárodního pátrání, oběžníky Interpolu

Nezbytným předpokladem zahájení vyžadovacího (neboli rekvizičního) řízení, tj. řízení spočívajícího v přípravě a podání extradiční žádosti dožadujícím státem státu dožádanému, je zjištění, kde se žádaná osoba v cizině nachází. Za tímto účelem se osoba zařazuje do evidence mezinárodně hledaných osob, tj. je po ní vyhlášeno mezinárodní pátrání.

Vyhlášení mezinárodního pátrání po osobě obvykle předchází vydání zatýkacího rozkazu na vnitrostátní úrovni. Není-li osoba vypátrána na území státu, který vydal vnitrostátní zatýkací rozkaz, je příslušným vnitrostátním orgánem (nejčastěji soudem) vydán mezinárodní zatýkací rozkaz nebo, v rámci členských států Evropské unie, také evropský zatýkací rozkaz. Vyhlášení mezinárodního pátrání je obvykle zajišťováno národní ústřednou Interpolu zapsáním osoby do pátrací databáze Interpolu.³⁴¹

³⁴¹ Polák, P., Opatová, H., Kubíček, M. Op. cit. K § 80 odst. 1, bod 1.

V momentě, kdy jsou národní ústřednou do databáze Interpolu zadány údaje ke konkrétní osobě, přechází tyto informace do ústředí Interpolu v Lyonu, kde prochází kontrolou, zda se nejedná o mezinárodní pátrání v rozporu s článkem 3 Ústavy Interpolu, tj. pátrání motivované převážně politicky, vojensky, rasově nebo nábožensky.³⁴² Tuto kontrolu provádí Komise pro kontrolu svazků Interpolu. V běžném případě taková kontrola trvá několik vteřin a záznam je téměř okamžitě po zadání zveřejněn v databázi Interpolu. Jestliže Komise shledá, že by v konkrétním případě mohlo být mezinárodní pátrání v rozporu s článkem 3 Ústavy Interpolu, k vyhlášení mezinárodního pátrání po dané osobě nedojde. Jestliže přesto proběhne extradiční řízení (na základě extradiční žádosti dožadujícího státu zasláné státu dožádanému po ověření lokalizace osoby v daném státě jiným způsobem než cestou Interpolu), není možné pro takové extradiční řízení či pro případnou realizaci vydání žádané osoby, jde-li vydání povoleno, jakýmkoli způsobem využít národní ústřednu Interpolu (např. pro komunikaci dožádaného a dožadujícího státu či pro zajištění realizace vydání osoby).³⁴³

Ihned po zveřejnění zápisu v systému Interpolu jsou všem členským státům rozeslány tzv. difuze, tj. oznámení o vyhlášení mezinárodního pátrání po konkrétní osobě. Národní ústředna Interpolu státu, který vyhlašuje osobu do pátrání, může rozeslání difuze lokálně omezit, a to tak, že v konkrétním případě vybere stát či státy, kterým difuze zaslána nebude. Lokální omezení rozesílaných difuzí přichází v úvahu zejména vůči státu, jehož je hledaná osoba státním příslušníkem, pokud je známo, že tento stát vlastní státní příslušníky nevydává, nebo pokud skutek, pro jehož spáchání je po osobě vyhlášováno mezinárodní pátrání, není v konkrétních státech trestným činem (příkladem je trestný čin zanedbání povinné výživy dle § 196 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku České republiky, kdy u řady států, např. na Novém Zélandě,³⁴⁴ není skutek spočívající v neplacení výživného na nezaopatřené dítě trestným činem). Lokální omezení rozesílaných difuzí se označuje jako „flagování“ nebo „flag“. I státy, kterým difuze nebyla zaslána, však mají přístup k danému záznamu v databázi Interpolu.

Na základě obdržení difuze by všechny členské státy Interpolu měly obratem provést standardní prověrku dané osoby, zda neprochází jejich vnitrostátními databázemi (např. databáze žadatelů o trvalý pobyt, informace z hotelů apod.). V praxi tak však činí

³⁴² Interpol. *Repository of Practice : Application of Article 3 of Interpol's Constitution in the context of the processing of information via Interpol's channels*. 2. vydání. Lyon : Interpol General Secretariat, 2013. S. 5.

³⁴³ Informace získána v rámci stáže na Národní ústředně Interpolu Praha dne 17. dubna 2019.

³⁴⁴ Ministerstvo spravedlnosti. Dopis z 11. listopadu 2019. Op. cit.

jen velmi malý počet států. Jedním z hlavních důvodů je velký počet rozesílaných difuzí, obvykle několik stovek denně.³⁴⁵

Jedná-li se o závažnější trestnou činnost, může být na osobu národní ústřednou Interpolu kromě výše uvedeného zápisu a rozeslání difuze vydán také tzv. Červený oběžník Interpolu (Red Notice). Vydání Červeného oběžníku je na zvážení národních ústředen Interpolu v každém konkrétním případě. Jednou z podmínek vydání Červeného oběžníku je, že za trestnou činnost, pro kterou je po osobě pátráno, musí být možné uložit trest odnětí svobody v minimální délce 2 let, v případě vydání k výkonu již uloženého trestu musí být uložen trest v minimální výši 6 měsíců odnětí svobody.

Je-li vydán Červený oběžník, je opět rozeslán všem členským státům Interpolu. V případě Červeného oběžníku není flagování možné. S ohledem na jeho závažnost obvykle každý členský stát, v rámci svých možností, provede lustraci hledané osoby na svém území. Úspěšnost takovýchto lustrací závisí mimo jiné na administrativní vyspělosti konkrétních států, kdy je třeba počítat s tím, že ne každý stát vede přesné evidence, ať již obyvatel, či jiné.

Dle informací zveřejněných na webových stránkách Interpolu je v současnosti vydáno přibližně 58 000 aktivních Červených oběžníků, z nichž převážná většina je k dispozici pouze policejním složkám a pouze přibližně 7000 tvoří veřejný záznam.³⁴⁶

Kromě Červených oběžníků používá Interpol ještě další typy oběžníků rozlišených barvami. Z hlediska vydávání osob je hned po Červeném oběžníku nejdůležitější Modrý oběžník, na základě kterého jsou shromažďovány informace o identitě zájmových osob, jejich lokalizaci a zapojení do trestné činnosti. Dále lze jmenovat Žlutý oběžník určený pro pátrání po osobách (nikoli však pro účely trestního řízení), Černý oběžník, určený pro identifikaci neznámých mrtvol, či Zelený oběžník, který slouží jako varování před osobami, které by mohly představovat bezpečnostní riziko.³⁴⁷

³⁴⁵ Informace získána v rámci stáže na Národní ústředně Interpolu Praha dne 17. dubna 2019.

³⁴⁶ Interpol. *Red Notices*. [online] [cit. 18. dubna 2019] Dostupné z WWW: Interpol, <https://www.Interpol.int/en/How-we-work/Notices/Red-Notices>.

³⁴⁷ Interpol. *About Notices*. [online] [cit. 18. dubna 2019] Dostupné z WWW: Interpol, <https://www.Interpol.int/en/How-we-work/Notices/About-Notices>.

5. Předběžná vazba

Již s počátkem rozvoje extradičního práva v moderním slova smyslu si státy uvědomovaly, že pro účely úspěšné extradice je nezbytné zamezit žádané osobě, aby před ukončením extradičního řízení opustila území dožádaného státu a uprchla do jiného státu. V extradičních smlouvách 19. století, zejména francouzských, se proto začaly objevovat klauzule zakotvující tzv. předběžnou vazbu.³⁴⁸ V současné době je již ustanovení upravující předběžnou vazbu standardní součástí mezinárodních smluv o vydávání.

Předběžná vazba je specifickým druhem vazby, jejímž účelem je „zajistit dosažitelnost osoby, o jejíž vydání jde, v průběhu extradičního řízení“.³⁴⁹ Článek 5 odst. 1 Evropské úmluvy o lidských právech a základních svobodách (Řím, 4. listopadu 1950) upravuje právo na svobodu a osobní bezpečnost, přičemž uvádí taxativní výčet případů, kdy lze osobu zbavit osobní svobody, samozřejmě vždy pouze v zákonném řízení. Písm. f) uvedeného článku uvádí jakožto jeden z případů zákonného omezení svobody „zákonné zatčení nebo jiné zbavení svobody osoby, aby se zabránilo jejímu nepovolenému vstupu na území nebo osoby, proti níž probíhá řízení o vyhoštění nebo vydání.“³⁵⁰ Evropský soud pro lidská práva opakovaně judikoval, že předběžná vazba nesmí být zneužívána pro jiné účely.³⁵¹ Soud rovněž uvedl, že pokud je zřejmé, že k vydání žádané osoby v konkrétním případě nemůže dojít (např. týká-li se žádost o vydání státního příslušníka dožádaného státu, přičemž vnitrostátní právní předpisy tohoto státu nepřipouštějí vydávání vlastních státních příslušníků), je její držení v předběžné vazbě nezákonné.³⁵²

Zda bude osoba vzata do předběžné vazby, záleží na rozhodnutí dožádaného státu.³⁵³ Stát dožadující však může dožádanému státu, ještě před zasláním extradiční žádosti, zaslat žádost o vzetí osoby do předběžné vazby, má-li věrohodné informace, že se žádaná osoba zdržuje na území daného státu. Dozví-li se stát, že se na jeho území nachází údajný pachatel trestného činu, o jehož vydání má zájem jiný stát, měl by,

³⁴⁸ Shearer, I. A. *Extradition in International Law*. Manchester, University Press, 1971. S. 201.

³⁴⁹ Polák, P., Opatová, H., Kubiček, M. Op. cit. K § 94 odst. 1, bod 1.

³⁵⁰ Článek 5 odst. 1 písm. f) Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (Řím, 4. listopadu 1950)

³⁵¹ Rozsudek ESLP z 15. ledna 2015 ve věci *Eshonkulov proti Rusku*, č. 68900/13. Body 62 – 65. Srov. rozsudek ESLP z 23. září 2010 ve věci *Iskandarov proti Rusku*, č. 17185/05. Body 148 – 150.

³⁵² Rozsudek ESLP ze 7. června 2007 ve věci *Garabayev proti Rusku*, č. 38411/02. Bod 89. Srov. rozsudek ESLP z 10. listopadu 2011 ve věci *Mokallal proti Ukrajině*, č. 19246/10. Body 42 a 43.

³⁵³ Kloučková, S., Fenyk, J. *Mezinárodní justiční spolupráce v trestních věcech*. 2. aktualizované a doplněné vydání. Praha : Linde, 2005. S. 137.

v případě splnění podmínek stanovených mezinárodní smlouvou či vnitrostátními právními předpisy, zahájit řízení o jeho vydání do takového státu a osobu vydat, nebo proti osobě sám zahájit trestní stíhání. Blíže se otázce tzv. zásady *aut dedere aut judicare* věnuje kapitola 10.³⁵⁴

U předběžné vazby lze rozlišovat její dvě fáze, a to fázi před doručení extradiční žádosti a fázi po jejím doručení. Zatímco ve fázi před doručení extradiční žádosti je předběžná vazba obvykle časově omezená, ve fázi po doručení extradiční žádosti tak tomu často není, byť ani tak nesmí být její délka nepřiměřená (viz kapitola 5.5). Dle české právní úpravy je dále rozlišována vazba před rozhodnutím o žádosti dožadujícího státu o vydání osoby, tj. vazba předběžná, a vazba po rozhodnutí dožadovaného státu až do doby realizace povoleného vydání. Tento typ vazby se dle českých právních předpisů označuje jako tzv. vazba vydávací.³⁵⁵ Mezinárodní smlouvy o vydávání však obvykle extradiční vazbu takto terminologicky nerozlišují. Podobnou úpravu, zejména z hlediska terminologie, lze nalézt v trestním řádu Slovenské republiky, dle kterého je však předběžnou vazbou chápána pouze vazba před doručení extradiční žádosti, zatímco po doručení této žádosti je osoba převáděna do tzv. vazby vydávací.³⁵⁶ Tato práce vychází z české terminologie, konkrétně ze zákona č. 104/2013 Sb., o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních, tj. rozlišuje vazbu předběžnou a vazbu vydávací, ačkoli v mezinárodním právu i ve vnitrostátních právních úpravách jiných států je tato vazba obvykle upravena jednotnějším pojmem „předběžná vazba“³⁵⁷ nebo „extradiční vazba“.

5.1. Zadržení a vzetí do předběžné vazby

Zadržení osoby a její vzetí do předběžné vazby je prvotní, nikoli však nezbytnou, fází extradičního řízení. K lokalizaci, zadržení a případnému vzetí osoby do předběžné vazby velmi často dochází ještě před doručení extradiční žádosti a má za účel zajistit,

³⁵⁴ Např. rozsudek Mezinárodního soudního dvora z 20. července 2012 ve věci *Questions relating to the Obligation to Prosecute or Extradite (Belgium v. Senegal)*. Body 86, 95, 118, 120, 121.

³⁵⁵ § 101 zákona č. 104/2013 Sb., o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních.

³⁵⁶ § 505 - § 506 zákona č. 301/2005 Z. z., trestný poriadok Slovenské republiky.

³⁵⁷ Např. ve Spojených státech amerických, kde je používán termín „provisional arrest“. Viz Bassiouni, M. Ch. *International Extradition : United States Law and Practice*. Fifth edition. New York : Oxford University Press, 2007. S. 831.

aby extradiční řízení nebylo zmařeno, tj. aby žádaná osoba před doručením extradiční žádosti nebo již v průběhu extradičního řízení neopustila území dožádaného státu.³⁵⁸

Vzetí osoby do předběžné vazby závisí na rozhodnutí dožádaného státu, pro další průběh extradičního řízení není předběžná vazba vydávané osoby obvykle obligatorní. Neshledá-li dožádaný stát předběžnou vazbu důvodnou, může vést extradiční řízení s osobou na svobodě. Řada států, zejména státy common law (Spojené státy americké, Kanada atd.), předběžnou vazbu nahrazuje uvalením kauce. Extradiční řízení tak může být zahájeno pouhou notifikací, tj. vyrozuměním dožadujícího státu státem dožádaným, že se hledaná osoba nachází na území dožádaného státu, přičemž takováto notifikace obvykle obsahuje výzvu k zaslání extradiční žádosti a informaci, zda byla osoba vzata do předběžné vazby, nebo ne. Není-li na osobu na počátku extradičního řízení předběžná vazba uvalena, neznamená to, že ke vzetí osoby do předběžné vazby nemůže dojít později v extradičním řízení (jsou-li splněny zákonné podmínky).

Dojde-li k zadržení osoby, je tato osoba v souladu s právem státu, který provedl její zadržení, seznámena s důvodem zadržení a případně s obsahem extradičních materiálů, má-li je dožádaný stát v okamžiku zadržení již k dispozici, a poučena o svých právech. Umožňuje-li vnitrostátní právo státu, který provedl zadržení, tzv. zjednodušené vydání, tj. vydání osoby, která po řádném poučení vysloví se svým vydáním souhlas, bez standardně vedeného vydávacího řízení, je osoba poučena rovněž o možnosti vyslovit souhlas s vydáním a důsledcích tohoto kroku.

5.2. Žádost o předběžnou vazbu

K zadržení osoby a jejímu vzetí do předběžné vazby může dojít buď na základě záznamu o mezinárodním pátrání po dotčené osobě v databázi Interpolu, nebo na základě předchozí žádosti dožadujícího státu o vzetí osoby do předběžné vazby.

Řada států v případě lokalizace osoby, po které bylo vyhlášeno mezinárodní pátrání, na jejich území zadrží takovou osobu pouze na základě záznamu v pátrací databázi Interpolu, především je-li na osobu vydán Červený oběžník Interpolu. Jiné státy vyžadují, aby o zadržení a vzetí osoby do předběžné vazby stát, který osobu vyhlásil do mezinárodního pátrání, výslovně požádal (např. Spojené státy americké či Kanada), a to

³⁵⁸ Polák, P., Opatová, H., Kubíček, M. Op. cit. K § 94 odst. 1, bod. 1.

buď formou samostatné žádosti o předběžnou vazbu, nebo souběžně s podáním extradiční žádosti.

Na samostatnou žádost o vzetí osoby do předběžné vazby jsou kladeny nižší nároky stran v ní obsažených informací a přiložených podkladů než na žádost o vydání osoby. Obsahem žádosti o předběžnou vazbu musí být zejména informace o osobě, jež má být zadržena, identifikace soudního rozhodnutí (obvykle zatýkacího rozkazu či odsuzujícího rozsudku), na základě kterého bude žádáno o vydání osoby, a alespoň stručná informace o spáchaném trestném činu. Žádost o předběžnou vazbu rovněž musí obsahovat příslib brzkého zaslání extradiční žádosti.³⁵⁹

Je-li mezi konkrétním dožádaným a dožadujícím státem v platnosti mezinárodní smlouva o vydání, obsahuje obvykle mimo jiné úpravu předběžné vazby a žádosti o předběžnou vazbu, zejména obsahových náležitostí této žádosti a lhůty, ve které je následně po zadržení osoby nezbytné doručit žádost o vydání.³⁶⁰ Blíže se lhůtě pro doručení extradiční žádosti po zadržení osoby věnuje kapitola 5.4.

S ohledem na urgentní povahu předběžné vazby umožňuje řada zejména novějších dvoustranných mezinárodních smluv o vydávání rychlejší způsob předávání žádostí o předběžnou vazbu, a to nejčastěji cestou Interpolu, případně alespoň přímým stykem mezi ústředními orgány dožádaného a dožadujícího státu, a to i když pro doručení extradiční žádosti je striktně vyžadován diplomatický styk. Některé státy akceptují žádosti o předběžnou vazbu zasláné například faxem či elektronickou poštou. Článek 9 odst. 1 Smlouvy mezi Thajským královstvím a Kambodžským královstvím o vydávání (Bangkok, 19. prosince 2000) tak pro zasílání žádostí o předběžnou vazbu předepisuje diplomatickou cestou, avšak povoluje rovněž jejich zasílání cestou Interpolu. Totožnou úpravu obsahuje článek 9 odst. 1 Smlouvy mezi Kambodžským královstvím a Čínskou lidovou republikou o vydávání (Peking, 9. února 1999). Článek 9 odst. 1 Smlouvy o vydávání mezi Austrálií a Filipínskou republikou (Manila, 7. března 1988) dokonce umožňuje postupování žádostí o předběžnou vazbu nejen cestou Interpolu, ale i jiným způsobem umožňujícím písemný záznam, tj. například poštou. Stejný postup umožňuje rovněž článek 11 odst. 1 Smlouvy o vydávání mezi Korejskou republikou a Thajským královstvím (Soul, 26. dubna 1999) či článek 8 Smlouvy o vydávání mezi Jihoafrickou

³⁵⁹ Bassiouni, M. Ch. (2007) Op. cit. S. 832.

³⁶⁰ Např. článek 11 Smlouvy o vydávání mezi Spojenými státy mexickými a Argentinskou republikou (Mexico City, 30. května 2011), článek 8 Smlouvy o vydávání mezi Spojenými státy americkými a Brazílií (Rio de Janeiro, 13. ledna 1961) či článek 9 Smlouvy o vydávání mezi Vládou Indonéské republiky a Vládou Malajsie (Jakarta, 7. června 1974).

republikou a Austrálií (Canberra, 9. prosince 1998). Naopak článek 8 Smlouvy o vydávání mezi Spojenými státy americkými a Brazílií (Rio de Janeiro, 13. ledna 1961) a stejně tak článek 10 ve spojení s článkem 7 Smlouvy o vydávání mezi vládou Kanady a vládou Spojených států mexických (Mexico City, 16. března 1990) či článek 18 odst. 1 Smlouvy o vydávání mezi vládou Spojených států mexických a vládou Venezuelské republiky (Caracas, 15. dubna 1998) vyžadují i pro předávání žádostí o předběžnou vazbu výlučně diplomatický styk.

5.3. Notifikace zadržení

Bez zbytečného odkladu po zadržení hledané osoby je nezbytné o této skutečnosti informovat stát, který osobu zařadil do evidence osob, po kterých je mezinárodně pátráno, aby mohl připravit a včas zaslat extradiční žádost. Notifikaci obvykle provádí ústřední orgán státu, který provedl zadržení, ústřednímu orgánu dožadujícího státu. K notifikaci dochází diplomatickou cestou, nebo v přímém styku, vždy závisí, jak je způsob styku upraven mezi konkrétními státy. V zájmu urychlení je v praxi informace mezi státy obvykle zasílána rovněž prostřednictvím Interpolu.

Pokud je zadrženou hledanou osobou cizí státní příslušník, což je u států, které nevydávají vlastní státní příslušníky pravidlem, je obvykle třeba o zadržení osoby informovat rovněž konzulární úřad státu, jehož je zadržená osoba státním příslušníkem. Notifikace státu, jehož je zadržená osoba státním příslušníkem, je upravena příslušnou konzulární smlouvou mezi takovým státem a státem, na jehož území byla osoba zadržena (dožádaným státem). Konzulární úmluva může stanovit, že k notifikaci dochází vždy a bez zbytečného odkladu,³⁶¹ nebo v konzulární smlouvou předepsané lhůtě,³⁶² nebo pouze v případě, že o to zadržená osoba po náležitém poučení sama požádá,³⁶³ nebo pokud informování konzulárního úřadu státu, jehož je státním příslušníkem, po náležitém poučení zadržená osoba výslovně nezakáže.³⁶⁴

³⁶¹ Např. článek 38 odst. 1 Konzulární úmluvy mezi Československou socialistickou republikou a Tureckou republikou (Ankara, 15. listopad 1977).

³⁶² Např. článek 39 odst. 2 Konzulární úmluvy mezi Československou socialistickou republikou a Mongolskou lidovou republikou (Ulánbátar, 3. června 1976).

³⁶³ Článek 36 odst. 1 písm. b) Vídeňské úmluvy o konzulárních stycích (Viedeň, 24. dubna 1963).

³⁶⁴ Např. článek 11 odst. 1 písm. e) Konzulární úmluvy mezi Austrálií a Čínskou lidovou republikou (Canberra, 8. září 1999).

Jde-li o vydání osoby z členského státu Evropské unie do třetího státu a vyžadovaná osoba je státním příslušníkem jiného členského státu Evropské unie, je v souladu s rozsudkem Soudního dvora Evropské unie z 6. září 2016 ve věci C-182/15 *Aleksei Petruhhin* nezbytné vyrozumět rovněž tento stát původu osoby pro případ, že daný stát požádá o předání osoby na základě evropského zatýkacího rozkazu. Ze souvisejícího rozsudku Soudního dvora Evropské unie z 10. dubna 2018 ve věci C-191/16 *Romano Piscioti* je však zřejmé, že informační povinnosti bude učiněno zadost, bude-li o zadržení nebo vzetí osoby do předběžné vazby, eventuálně o podání žádosti o vydání třetím státem, informován zastupitelský úřad toho členského státu Evropské unie, jehož je vyžádaná osoba občanem.³⁶⁵

Některé mezinárodní smlouvy stanoví povinnosti i k jiným notifikacím. Například článek 13 odst. 5 Úmluvy o trestných a některých jiných činech spáchaných na palubě letadla (Tokio, 14. září 1963) stanoví povinnost informovat o vzetí osoby do vazby rovněž stát registrace letadla, či kterýkoli jiný zainteresovaný stát, pokud je to vhodné. Článek 6 odst. 4 Úmluvy proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání (New York, 10. prosince 1984) pak předepisuje o vzetí osoby do vazby informovat stát, na jehož území byl trestný čin spáchán, stát registrace lodi či letadla, na jehož palubě byl trestný čin spáchán, stát, jehož státním příslušníkem je domnělý pachatel, a stát, jehož státním příslušníkem je oběť předmětného trestného činu, je-li to vhodné.

5.4. Délka předběžné vazby před doručením extradiční žádosti

Mezinárodní smlouvou nebo vnitrostátním právem dožádaného státu je obvykle stanoven časový limit pro doručení žádosti o vydání dožadujícím státem státu dožádanému, přičemž platí, že nebude-li v daném časovém úseku extradiční žádost doručena, zadržená osoba musí být propuštěna z předběžné vazby. Bude-li extradiční žádost doručena později, nic nebrání tomu, aby osoba byla znovu zadržena a vzata do vazby. Lhůta pro doručení extradiční žádosti neběží, pokud osoba nebyla vzata do

³⁶⁵ Rozsudek Soudního dvora Evropské unie z 6. září 2016 ve věci C-182/15 *Aleksei Petruhhin* a rozsudek Soudního dvora Evropské unie z 10. dubna 2018 ve věci C-191/16 *Romano Piscioti*. Srov. Polák, P., Opatová, H., Kubíček, M. Op. cit. K § 94 odst. 1, bod 3.

předběžné vazby, tj. pokud byla ponechána na svobodě, či pokud se nachází ve vyšetřovací vazbě nebo ve výkonu trestu odnětí svobody.

Lhůta pro doručení extradiční žádosti se nejčastěji počítá od doby zadržení osoby na území dožádaného státu, avšak některé státy lhůtu počítají až od okamžiku oficiální notifikace dožadujícího státu (obvykle diplomatickou nótou).³⁶⁶

Mezinárodní smlouvy obvykle stanoví lhůtu pro doručení extradičních materiálů a okamžik, od kterého se lhůta počítá, velmi konkrétně. Například článku 8 Smlouvy o vydávání mezi Spojenými státy americkými a Brazílií (Rio de Janeiro, 13. leden 1961) společně s Dodatkovým protokolem (Rio de Janeiro, 18. červen 1962) stanoví lhůtu pro doručení extradiční žádosti v délce 60 dnů, což je z hlediska obvyklé délky lhůt spíše nadprůměrný časový limit. Naopak článek 9 odst. 5 Smlouvy o vydávání mezi Vládou Indonésie a Vládou Malajsie (Jakarta, 7. červen 1974) stanoví lhůtu podstatně kratší, a to 20 dní od okamžiku zadržení osoby. Z hlediska dvoustranných extradičních smluv platných pro Českou republiku stanoví nejkratší lhůtu pro doručení extradičních materiálů článek 39 odst. 2 Smlouvy mezi Československou socialistickou republikou a Afghánskou demokratickou republikou o právní pomoci ve věcech občanských a trestních (Praha, 24. června 1981) a článek 39 odst. 2 Smlouvy mezi Československou socialistickou republikou a Jemenskou lidovou demokratickou republikou o právní pomoci ve věcech občanských a trestních (Praha, 19. ledna 1989), a to shodně 15 dnů od zadržení, pokud k zadržení došlo bez předchozí žádosti o vzetí osoby do předběžné vazby. Nejdelší lhůta, 2 měsíce, je obsažena ve vícero mezinárodních smlouvách, a to v článku 68 odst. 2 Smlouvy mezi Československou socialistickou republikou a Vietnamskou socialistickou republikou o právní pomoci ve věcech občanských a trestních (Praha, 12. října 1982, článku 11 odst. 4 Smlouvy mezi republikou Československou a Spojenými Státy Severoamerickými o vzájemném vydávání zločinců (Praha, 2. července 1925) ve znění Dodatkové úmluvy mezi republikou Československou a Spojenými Státy Americkými o vzájemném vydávání zločinců (Washington, 29. dubna 1935) a Druhé dodatkové úmluvy o vydávání mezi Českou republikou a Spojenými státy americkými (Praha, 16. května 2006), článku 74 odst. 2 Smlouvy mezi Československou socialistickou republikou a Mongolskou lidovou republikou o poskytování právní pomoci

³⁶⁶ Např. článek 50 zákona Argentinské republiky č. 24.767 o mezinárodní spolupráci v trestních věcech [online] [cit. 12. července 2019] Dostupné z WWW: OAS, https://www.oas.org/juridico/mla/sp/arg/sp_arg-mla-leg-24-767.html. Srov. článek 442 zákona č. 19.696, trestního řádu Chile [online] [cit. 12. července 2019] Dostupné z WWW: Biblioteca del Congreso Nacional de Chile, <https://www.leychile.cl/Navegar?idNorma=176595>.

a o právních vztazích v občanských, rodinných a trestních věcech (Ulánbátar, 15. října 1976), v článku 68 odst. 2 Smlouvy mezi Československou socialistickou republikou a Kubánskou republikou o vzájemné právní pomoci ve věcech občanských, rodinných a trestních (Praha, 18. dubna 1980) a v článku 61 odst. 4 Smlouvy mezi Českou republikou a Republikou Uzbekistán o právní pomoci a právních vztazích v občanských a trestních věcech (Taškent, 18. ledna 2002).

Rovněž mnohostranné mezinárodní smlouvy o vydávání obsahují ustanovení upravující lhůtu pro doručení extradiční žádosti. Evropská úmluva o vydávání (Paříž, 13. prosince 1957) ve svém článku 16 odst. 4 stanoví lhůtu 18 dní ode dne zadržení, která však může být prodloužena až na 40 dnů. Ze všech států přistoupivších k této úmluvě pouze Arménie využila možnost upravit délku lhůty pro doručení extradičních materiálů prohlášením k úmluvě a stanovila lhůtu pro doručení v délce 1 měsíc od zadržení osoby.³⁶⁷ Meziamerická úmluva o vydávání (Caracas, 25. února 1981) ve svém článku 14 odst. 3 stanoví lhůtu pro doručení extradiční žádosti delší než Evropská úmluva o vydávání, a to na 60 dní od okamžiku zadržení osoby. Mnohostranné mezinárodní úmluvy kriminalizující určité jednání a obsahující extradiční doložku obvykle lhůtu pro doručení extradiční žádosti nekonkretizují,³⁶⁸ je nutné vycházet z vnitrostátní právní úpravy dožádaného státu, případně z jiné relevantní smluvní úpravy mezi dotčenými státy.

Není-li mezi dožádaným a dožadujícím státem v platnosti žádná mezinárodní smlouva o vydávání, odvozuje se délka lhůty pro doručení žádosti o vydání z vnitrostátních právních předpisů dožádaného státu. V případě, že je délka předběžné vazby stanovena vnitrostátním právem dožádaného státu, může být uvedena konkrétně, nebo může být stanoveno, že předběžná vazba musí být „přiměřená“. Příkladem je botswanský extradiční zákon č. 18 z roku 1990, který ve svém článku 11 odst. 2 stanoví, že zadržená osoba musí být propuštěna z předběžné vazby, pokud žádost o vydání není dožadujícím státem předložena v přiměřené lhůtě, přičemž o přiměřenosti rozhoduje příslušný soudce dle konkrétních okolností každého jednotlivého případu. Obdobně má lhůtu pro předložení extradiční žádosti upravenou Brunej (článek 8 odst. 3 extradičního zákona Bruneje), Malawi (článek 9 odst. 3 extradičního zákona Malawi z roku 1968) či Malajsie (článek 16 odst. 1 extradičního zákona č. 479 z roku 1992). Častější je však

³⁶⁷ Council of Europe. *Reservations and declarations for Treaty No. 024 – European Convention on Extradition*. Op. cit.

³⁶⁸ Např. článek 6 odst. 8 Úmluvy Organizace spojených národů proti nedovolenému obchodu s omamnými a psychotropními látkami (Vídeň, 20. prosince 1988) či článek 44 odst. 10 Úmluvy Organizace spojených národů proti korupci (New York, 31. října 2003).

stanovení lhůty konkrétně, tedy v řádu dnů, týdnů či měsíců, přičemž mezi vnitrostátními právními úpravami jednotlivých států jsou poměrně značné rozdíly. Jednu z nejkratších lhůt pro doručení extradiční žádosti stanoví extradiční zákon Kostariky, a to 10 dnů od okamžiku zadržení osoby (článek 7 extradičního zákona Kostariky č. 4795 z roku 1971 ve znění pozdějších předpisů). Státy s nejdelšími lhůtami pro doručení extradiční žádosti jsou Brazílie a Bolívie, které shodně stanoví lhůtu 90 dnů od zadržení osoby (článek 81 odst. 2 cizineckého zákona Brazílie č. 6.815 z roku 1980, resp. článek 154 odst. 2 trestního řádu Bolívie č. 1970 z roku 1999).

5.5. Předběžná vazba po doručení žádosti o vydání

Jakmile je doručena žádost o vydání, je další trvání předběžné vazby upraveno vnitrostátními právními předpisy dožádaného státu. K tématu předběžné vazby a jejího trvání existuje také bohatá judikatura mezinárodních soudů.

Zákonnost vazby v extradičním řízení je odvozována nejen z mezinárodních smluv o vydávání a vnitrostátních právních předpisů dotčených států, ale rovněž z některých mezinárodních smluv o lidských právech, zejména z Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (Řím, 4. listopadu 1950), která ve svém článku 5 odst. 1 písm. f) jakožto jeden z případů zákonného omezení osobní svobody uvádí „*zákonné zatčení nebo jiné zbavení svobody [...] osoby, proti níž probíhá řízení o vyhoštění nebo vydání.*“³⁶⁹ Nelze však akceptovat pouze formálně probíhající řízení, je nezbytné, aby příslušné orgány dožádaného státu aktivně vedly extradiční řízení. Český překlad Evropské úmluvy o lidských právech a základních svobodách tak není zcela přesný, přesnější je anglické znění úmluvy, které ohledně zadržené osoby stanoví povinnost činit kroky k provedení jejího vydání: „*against whom action is being taken with a view to deportation or extradition*“.³⁷⁰ Dle názoru Evropského soudu pro lidská práva tak v případě, že řízení o vydání není vedeno s dostatečnou péčí, držení vyžádané osoby v předběžné vazbě není ospravedlnitelné.³⁷¹ Je nutné, aby po celou dobu, kdy je osoba

³⁶⁹ Článek 5 odst. 1 písm. f) Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (Řím, 4. listopadu 1950).

³⁷⁰ Kmec, J., Kosař, D., Kratochvíl, J., Bobek, M. *Evropská úmluva o lidských právech : Komentář*. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2012. S. 498.

³⁷¹ Rozsudek ESLP z 15. listopadu 1996 ve věci *Chahal proti Velké Británii*, č. 22414/93. Bod 113. Srov. Rozhodnutí Evropské komise pro lidská práva z 12. prosince 1977 ve věci *X. proti Velké Británii*, č. 8081/77.

držena v předběžné vazbě, bylo možné extradiční řízení označit za stále probíhající. I pokud je spolu s extradičním řízením souběžně vedeno řízení o žádosti žadané osoby o udělení mezinárodní ochrany na území dožádaného státu, po dobu takového řízení, jehož výsledek nelze předjímat, a to ani za situace, kdy zjištěné skutečnosti naznačují, že případné udělení mezinárodní ochrany by mohlo být důvodné, není držení osoby v předběžné vazbě nezákonné, neboť pouhé probíhající řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany ještě nepředstavuje definitivní překážku vydání osoby. I pokud by nakonec mezinárodní ochrana byla udělena, a vydání by tak nemohlo být realizováno, nelze retroaktivně prohlásit předběžnou vazbu v době probíhajícího řízení o mezinárodní ochraně za nezákonnou.³⁷²

Evropský soud pro lidská práva ve svém rozsudku z 8. února 2005, č. 49491/99, ve věci *Bordovskiy proti Rusku* uvedl, že „Čl. 5 odst. 1 písm. f) Úmluvy nevyžaduje, aby vnitrostátní právo stanovovalo lhůtu pro vazbu po dobu extradičního řízení. Pokud však toto řízení není vedeno s nezbytnou péčí, vazba může přestat být podle tohoto ustanovení ospravedlnitelnou.“³⁷³ Nelze proto generalizovat možnou maximální délku předběžné vazby, neboť ta se liší podle toho, zda příslušné orgány dožádaného státu věnují dostatečnou péči vedení extradičního řízení v konkrétním případě. Evropský soud pro lidská práva tak například považoval za ospravedlnitelnou vazbu trvající dva roky a osm měsíců³⁷⁴ nebo dokonce tři roky a sedm měsíců,³⁷⁵ avšak nikoli vazbu trvající necelé dva roky v jiném případě (*Quinn proti Francii*, rozsudek z 22. března 1995, č. 18580/91, § 47 – 49).³⁷⁶

Americká úmluva o lidských právech (San José, 22. listopadu 1969) ve svém článku 7, který upravuje právo na osobní svobodu, speciální úpravu extradiční vazby neobsahuje. Meziamerický soud pro lidská práva však judikoval, že článek 7 úmluvy se vztahuje rovněž na vazbu v extradičním řízení.³⁷⁷ Meziamerický soud pro lidská práva ve svém rozsudku ve věci *Wong Ho Wing proti Peru* z 30. června 2015 odkazuje na judikaturu Evropského soudu pro lidská práva, zejména rozsudky Evropského soudu pro lidská práva ve věci *Kolompar proti Belgii* (č. 11613/85 z 24. září 1992) a *Ryabikin proti Rusku* (č. 8320/04 z 19. června 2008) a shodně uvádí, že předběžná vazba v extradičním řízení

³⁷² Rozsudek ESLP z 10. listopadu 2011 ve věci *Mokallal proti Ukrajině*, č. 19246/10. Bod 43.

³⁷³ Rozsudek ESLP z 8. února 2005 ve věci *Bordovskiy proti Rusku*, č. 49491/99. Bod 50.

³⁷⁴ Rozsudek ESLP z 24. září 1992 ve věci *Kolompar proti Belgii*, č. 11613/95. Body 40 – 43.

³⁷⁵ Rozsudek ESLP z 15. listopadu 1996 ve věci *Chahal proti Velké Británii*, č. 22414/93. Body 114 – 123.

³⁷⁶ Rozsudek ESLP z 22. března 1995 ve věci *Quinn proti Francii*, č. 18580/91. Body 47 – 49.

³⁷⁷ Rozsudek Meziamerického soudu pro lidská práva z 30. června 2015 ve věci *Wong Ho Wing v. Peru*. Bod 269.

musí být přiměřená a nesmí být zcela neomezená. Dožádaný stát by měl vždy zvážit, zda v konkrétním případě nelze použít méně invazivní opatření než je vazba.³⁷⁸

Ve Spojených státech amerických je předběžná vazba často nahrazena propuštěním osoby na kauci, tzv. bail. Při rozhodování, zda konkrétní osobu z vazby propustit či nikoli, přihlížejí americké soudy k řadě faktorů, mimo jiné k pravděpodobnosti, že extradiční žádosti bude vyhověno. V rozsudku ve věci *Sidali* americký soud došel k závěru, že pravděpodobnost, že extradiční žádosti nebude vyhověno, je převážena závažností spáchaného skutku, pro který je žádáno o vydání.³⁷⁹ Naopak louisianský soud ve věci vydání Ricarda Gonzalese do Mexika rozhodl o propuštění dotčené osoby na kauci, neboť z důvodu nedostatků důkazů poskytnutých mexickou stranou byla shledána vysoká pravděpodobnost, že extradiční žádosti nebude vyhověno.³⁸⁰

Pro další trvání předběžné vazby v extradičním řízení je důležité posoudit zejména osobní situaci vyžádané osoby a dosavadní průběh extradičního řízení či jeho možné průtahy.³⁸¹

5.6. Možnost přezkumu předběžné vazby

Proti vzetí do předběžné vazby a jejímu dalšímu trvání je obvykle možné podat stížnost či jiný opravný prostředek, který má za cíl dosáhnout propuštění osoby z vazby na svobodu.

Evropský soud pro lidská práva v tomto směru uvádí, že vyžadované osobě musí být v průběhu vazby „poskytnuta možnost podat opravné prostředky, kterými dosáhne rychlého přezkumu zákonnosti její vazby a které mohou, podle okolností, vést k jejímu propuštění.“³⁸² Evropský soud pro lidská práva v této souvislosti dále trvá na tom, aby využití opravného prostředku bylo v praxi realistické.

³⁷⁸ Rozsudek Meziamerického soudu pro lidská práva z 30. června 2015 ve věci *Wong Ho Wing v. Peru*. Body 268, 270 – 272.

³⁷⁹ U. S. District Court for the District of New Jersey. *Extradition of Mehmet Semih Sidali*. 868 F. Supp 656 (D.N.J. 1994) 18. listopadu 1994 [online] [cit. 15. října 2019] Dostupné z WWW: Justia U. S. Law, <https://law.justia.com/cases/federal/district-courts/FSupp/868/656/2148761/>.

³⁸⁰ U. S. District Court for the Western District of Louisiana. *In re Extradition of Gonzales*. 52 F. Supp. 2d 725 (W. D. La. 1999) 6. dubna 1999 [online] [cit. 15. října 2019] Dostupné z WWW: Casetext, <https://casetext.com/case/in-re-extradition-of-gonzalez>.

³⁸¹ Polák, P., Opatová, H., Kubíček, M. Op. cit. K § 94 odst. 1, bod 7.

³⁸² Rozsudek ESLP z 8. ledna 2009 ve věci *Khudyakova proti Rusku*, č. 13476/04. Bod 89.

K obdobnému závěru dospěl rovněž Meziamerický soud pro lidská práva, který uvádí, že k přezkumu zákonnosti a dalšího trvání vazby může být příslušný pouze soud,³⁸³ přičemž nestačí, že zákon připouští možnost soudního přezkumu vazby. Je nezbytné, aby soudní přezkum byl efektivní rovněž v praktické rovině.³⁸⁴

³⁸³ Rozsudek Meziamerického soudu pro lidská práva z 21. listopadu 2007 ve věci *Chaparro Álvarez a Lapo Íñiguez v. Ekvádor*. Bod 128. Srov. Rozsudek Meziamerického soudu pro lidská práva z 20. listopadu 2014 ve věci *Espinoza González v. Peru*. Bod 135.

³⁸⁴ Rozsudek Meziamerického soudu pro lidská práva z 24. června 2005 ve věci *Acosta Calderón v. Ekvádor*. Bod 97. Srov. Rozsudek Meziamerického soudu pro lidská práva z 20. listopadu 2014 ve věci *Espinoza González v. Peru*. Bod 135.

6. Extradíční žádost

Nejdůležitějším podkladem pro vedení extradíčního řízení je extradíční žádost. Extradíční žádost nemá žádnou univerzálně platnou předepsanou formu a obsah, náležitosti této žádosti jsou obvykle stanoveny příslušnou mezinárodní smlouvou, na základě které je žádáno o vydání, nebo vnitrostátním právem dožádaného státu. Obecně platí, že je extradíční žádost podávána v písemné formě.

Na přípravě extradíční žádosti se obvykle podílí více osob či orgánů, přičemž příslušnost konkrétních orgánů ve vyžadovacím (rekvizičním) řízení stanoví vnitrostátní právní předpisy konkrétního státu. Nemusí se jednat pouze o justiční orgány (soudy a státní zastupitelství), ale zapojeny mohou být rovněž i např. ministerstvo vnitra, policejní orgány či celní orgány, jestliže v daném státě vykonávají příslušné funkce ve vyšetřování trestných činů a jejich stíhání.³⁸⁵ Spojujícím faktorem bývá ústřední orgán dožadujícího státu, který veškeré písemnosti tvořící extradíční žádost neboli extradíční materiály kompletuje, případně některé sám vytváří, a zejména je obvykle příslušný k postoupení extradíční žádosti dožádanému státu.

6.1. Orgán příslušný k podání extradíční žádosti

Extradíční žádost zasílá ústřední orgán dožadujícího státu ústřednímu orgánu státu dožádaného, a to buď diplomatickou cestou, nebo přímo. Blíže se styku ústředních orgánů věnuje kapitola 4.1.

Ústřední orgán, tj. orgán příslušný k přijetí (v případě státu dožádaného) extradíční žádosti, nebo k jejímu odeslání (v případě státu dožadujícího), je určován vnitrostátními právními předpisy dotčených států. Ustanovení určující ústřední orgány obsahují obvykle rovněž mezinárodní smlouvy o vydávání.³⁸⁶ V případě bilaterálních mezinárodních smluv bývají ústřední orgány obou států určeny velmi konkrétně. U mnohostranných mezinárodních smluv jsou ústřední orgány obvykle konkretizovány v prohlášeních smluvních stran k dané mezinárodní smlouvě, někdy i včetně uvedení přesné adresy,

³⁸⁵ Polák, P., Opatová, H., Kubíček, M. *Zákon o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních : Komentář*. 2., aktualizované a doplněné vydání. Praha : Wolters Kluwer, aktuálně v tisku. K § 2 písm. c), bod 4.

³⁸⁶ Ibid. K § 88, bod 9.

telefonického a faxového spojení a elektronické adresy. V rámci různých mezistátních platforem a expertních skupin, o kterých se podrobně hovoří v kapitole 4.2, si státy rovněž vyměňují informace o svých ústředních orgánech, a to často i s uvedením jména pověřené osoby a přímého spojení. Tyto informace jsou nezdědka dostupné na webových stránkách příslušných platforem či skupin.³⁸⁷

V případě, že je o vydání žádáno na základě mezinárodní smlouvy o vydávání, by tak pro dožádaný stát mělo být snadno rozpoznatelné, zda extradiční žádost podal k tomu oprávněný orgán státu dožadujícího. Je-li žádáno o vydání na bezsmluvním základě, je příslušný orgán dožadujícího státu určován pouze jeho vnitrostátními právními předpisy. Není-li si tak dožádaný stát jist, zda žádost o vydání podal příslušný orgán státu dožadujícího, může si tuto informaci včetně podrobnějšího vysvětlení a případně i uvedení příslušných vnitrostátních právních norem dožadujícího státu vyžádat formou tzv. dodatkových informací, o kterých blíže hovoří kapitola 7.

V této souvislosti je vhodné doplnit, že dle mezinárodního práva jsou některé orgány státu způsobilé zastupovat stát navenek zpravidla bez dalšího zmocnění, tj. jiné státy budou považovat úkony těchto orgánů za úkony daného státu, aniž by bylo potřeba blíže zkoumat jejich oprávnění v konkrétním případě. Dle mezinárodního práva jsou způsobilí takto zastupovat stát ve všech zahraničních věcích hlava daného státu, předseda vlády, ministr zahraničních věcí a zastupitelské úřady. Všechny ostatní osoby a orgány jsou považovány za zástupce státu jen v případě, že se prokáží plnou mocí.³⁸⁸ Ve vymezených oblastech a v omezeném rozsahu mohou stát zastupovat rovněž státní orgány příslušné dle vnitrostátního zmocnění nebo mezinárodní smlouvy k jednání v dané oblasti.³⁸⁹ V oblasti vydávání osob takové zmocnění představují vnitrostátní právní předpisy o vydávání a mezinárodní smlouvy o vydávání. V případě postupování žádosti o vydání diplomatickou cestou se vychází z článku 3 odst. 1 písm. a) Vídeňské úmluvy o diplomatických stycích (Vídeň, 18. dubna 1961).

Obvykle jsou ústředními orgány příslušnými pro přijímání a podávání žádostí o vydání ministerstva spravedlnosti nebo úřady generálního prokurátora. V případě

³⁸⁷ Např. Council of Europe. *Extradition : Country information*. [online] [cit. 19. října 2019] Dostupné z WWW: Council of Europe, <https://www.coe.int/en/web/transnational-criminal-justice-pcoc/extradition-country-information>. Obdobně např. UNODC. *Country Profiles*. [online] [cit. 19. října 2019] Dostupné z WWW: UNODC, <https://www.unodc.org/unodc/en/treaties/CAC/country-profile/index.html>.

³⁸⁸ Čepelka, Č., Šturma, P. *Mezinárodní právo veřejné*. 2. vydání. Praha : C. H. Beck, 2018. S. 292 - 299.

³⁸⁹ Potočný, M., Ondřej, J. *Mezinárodní právo veřejné : Zvláštní část*. 5., doplněná a rozšířená vydání. Praha : C. H. Beck, 2006. S. 187.

doručování extradičních žádostí diplomatickou cestou jsou zapojeny rovněž ministerstva zahraničních věcí a zastupitelské úřady.

Osobu příslušnou k podepsání extradiční žádosti stanoví vnitřní předpisy ústředního orgánu dožadujícího státu, pokud mezinárodní smlouva neurčí jinak. Obvykle se jedná o ministra spravedlnosti, generálního prokurátora, nebo jejich zástupce, či o ředitele odboru ústředního orgánu zabývajícího se mezinárodní spoluprací v trestních věcech.

Žádost o vydání zpracovává ústřední orgán dožadujícího státu na základě podnětu prokuratury (státního zastupitelství) či soudu, u kterých je vedeno trestní řízení, pro které má být o vydání osoby žádáno. Příslušné státní zastupitelství či soud ústřednímu orgánu poskytuje rovněž veškeré informace a podklady nezbytné k vypracování extradiční žádosti, a to dle požadavků stanovených mezinárodní smlouvou nebo vnitrostátními právními předpisy dožadovaného státu. Veškeré extradiční materiály posléze kompletuje ústřední orgán.

Ačkoli standardně k vydávání osob dochází pouze mezi suverénními státy,³⁹⁰ existují rovněž výjimky. Příkladem lze uvést Hongkong, tedy zvláštní administrativní oblast Čínské lidové republiky. Dle článků 96 a 151 hongkongského Základního zákona může Zvláštní administrativní oblast Čínské lidové republiky Hongkong samostatně udržovat vzájemné vztahy s cizími státy a uzavírat s nimi mezinárodní smlouvy, a to včetně oblasti vzájemné justiční spolupráce.

6.2. Forma extradiční žádosti

Extradiční žádost je obvykle tvořena samotnou žádostí, kterou zpracovává k tomu příslušný orgán dožadujícího státu (obvykle ústřední orgán), a jejími přílohami.

Některé státy však zahrnují extradiční žádost do diplomatické nóty zastupitelského úřadu dožadujícího státu akreditovaného pro dožadovaný stát, přičemž potřebné přílohy extradiční žádosti jsou ústřednímu orgánu dožadovaného státu postupovány spolu s takovou

³⁹⁰ O výjimce spočívající v tzv. vertikální spolupráci, tj. vydávání mezinárodním trestním soudům či tribunálům, blíže hovoří kapitola 1.

diplomatickou nótou. Postupují tak např. Spojené státy americké,³⁹¹ Argentina³⁹² či Kanada.³⁹³

Konkrétní požadavky na formu a obsah extradiční žádosti jsou určovány tím, z jaké právní tradice vychází dožádaný stát. Rozlišujeme státy vycházející z kontinentální právní tradice, z právní tradice common law a z islámské právní tradice. Zjednodušeně řečeno, kontinentální právo je založeno na psaném právu (zákoníky, kodexy), common law je právo, které se vyvíjí zejména soudní praxí, a islámské právo vychází z přesvědčení, že islámské náboženství odpovídá na veškeré otázky ohledně správného chování, přičemž příliš nerozlišuje mezi právním řádem a jinými způsoby dohledu nad lidským chováním.³⁹⁴

Jelikož islámský právní systém je poměrně specifický, přičemž v oblasti extradice sám o sobě není příliš rozvinutý, neboť často přejímá prvky kontinentálního práva nebo common law,³⁹⁵ bude dále vycházeno pouze z kontinentálního práva a z common law.

Z hlediska extradičního práva, zejména pokud jde o požadavky na podobu extradiční žádosti, jsou mezi kontinentálním právem a common law rozdíly, které mohou způsobit komplikace při přípravě extradiční žádosti, pokud je dožádaným státem stát vycházející z tradice common law a státem dožadujícím stát uplatňující kontinentální právo, nebo naopak. Zejména pro státy kontinentálního práva může být příprava extradiční žádosti v podobě, kterou vyžadují státy common law, poněkud náročná. Případnou nejistotu ohledně správného vypracování žádosti mohou zmírnit dvoustranné mezinárodní smlouvy o vydávání, ve kterých jsou požadavky obou smluvních stran dostatečně konkretizovány, vzájemná komunikace dotčených států a vyjasnění případných nesrovnalostí ještě před podáním extradiční žádosti,³⁹⁶ či využití různých instrumentů soft law, tzv. best practices či různých přehledů vypracovaných státy týkajících se jejich požadavků na podobu extradičních materiálů, které jsou často

³⁹¹ The United States Department of Justice. *International Extradition and Related Matters : Documents Required in Support of Request for Extradition*. [online] [cit. 21. září 2019] Dostupné z WWW: U. S. Department of Justice, <https://www.justice.gov/jm/jm-9-15000-international-extradition-and-related-matters#9-15.100>.

³⁹² OAS. *Description of the Extradition Procedure*. [online] [cit. 17. října 2019] Dostupné z WWW: OAS, https://www.oas.org/juridico/mla/en/arg/en_arg_mla_des_extrad_proce.pdf.

³⁹³ Krivel, E. F., Beveridge, T., Hayward, J. W. *A Practical Guide to Canadian Extradition*. Toronto : Carswell, 2002. S. 449 – 450.

³⁹⁴ United Nations. *Manual on Mutual Legal Assistance*. S. 9. [online] [cit. 16. září 2019] Dostupné z WWW: UNODC, https://www.unodc.org/documents/organized-crime/Publications/Mutual_Legal_Assistance_Ebook_E.pdf.

³⁹⁵ Reichel, P. *Comparative Criminal Justice Systems : A Topical Approach*. 3. vydání. Upper Saddle River : Prentice Hall, 2002. S. 98.

³⁹⁶ United Nations. *Manual on Mutual Legal Assistance*. Op. cit. S. 13, 47.

zveřejněny na webových stránkách různých platforem podporujících justiční spolupráci mezi státy.³⁹⁷

Obecně platí, že extradiční materiály musejí obsahovat, buď přímo v žádosti, nebo v jejích přílohách, informaci o justičním orgánu, který žádá vydání osoby, soudní příkaz či rozhodnutí, na základě kterého je požadováno vydání (obvykle zatýkáací rozkaz a/nebo odsuzující rozsudek), bližší informace o identifikaci osoby (jméno a příjmení žádané osoby, její fotografie, písemný popis, daktyloskopická karta, informace o zaměstnání, přezdívkce, dětech, manželce či manželovi, rodičích, cestovním dokladu apod.) a citaci příslušných ustanovení vnitrostátních právních předpisů dožadujícího státu týkajících se dané trestní věci a úpravy běhu promlčecí doby. Další požadavky na extradiční materiály se liší podle toho, zda je dožádaným státem stát *common law*, nebo stát kontinentálního práva. Zatímco státy uplatňující kontinentální právo vyžadují, aby extradiční materiály obsahovaly popis skutku, pro který se žádá o vydání osoby, a to bez nutnosti přiložení konkrétních důkazů, státy *common law* obvykle vyžadují, aby extradiční materiály spíše než prostý popis skutku obsahovaly shrnutí podstatných důkazů nebo přímo ověřené kopie takových důkazů, a to proto, aby příslušné orgány dožádaného státu mohly samy posoudit, zda z důkazů, které má dožadující stát k dispozici, lze přesvědčivě usuzovat, že žádaná osoba je pachatelem trestného činu, pro který se žádá o její vydání (jedná se o prokázání tzv. *probable cause* neboli pravděpodobné příčiny, tzn. aby z extradičních materiálů bylo možné přesvědčivě usuzovat, že žádaná osoba spáchala trestný čin, pro který je o její vydání žádáno), nebo dokonce vyžadují, aby k extradiční žádosti byly přiloženy *prima facie* důkazy, tj. takové důkazy, které by v případě, že by byl skutek spáchán na území dožádaného státu, opravňovaly postavení pachatele takového skutku, tj. žádané osoby, před soud v dožádaném státě.³⁹⁸

V případě, že je žádáno o vydání osoby k výkonu trestu odnětí svobody, je samozřejmě nezbytné, aby součástí extradičních materiálů byl rovněž odsuzující rozsudek, ze kterého je patrná výše trestu uloženého vyžadované osobě.

³⁹⁷ Např. Council of Europe. *Extradition : European Standards : Explanatory notes on the Council of Europe convention and protocols and minimum standards protecting persons subject to transnational criminal proceedings*. [online] [cit. 17. října 2019] Dostupné z WWW: Council of Europe, <https://rm.coe.int/extradition-european-standards-explanatory-notes-on-the-council-of-eur/16804924cc>.
Srov. Committee of Experts on the Operation of European Conventions in the Penal Field (PC-OC). *European Convention on Extradition (ETS 24) : A Guide to Procedures*. PC-OC INF 4. Štrasburk, 2. července 2012. [online] [cit. 17. října 2019] Dostupné z WWW: Rada Evropy, <https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=090000168008922b>.

³⁹⁸ United Nations. *Manual on Mutual Legal Assistance*. Op. cit. S. 47.

Standardně jsou bližší požadavky na podobu extradičních materiálů uvedeny v mezinárodní smlouvě.

Evropská úmluva o vydávání (Paříž, 13. prosince 1957) tak v článku 12 odst. 2 stanoví, že k žádosti o vydání je nezbytné přiložit originál či ověřenou kopii zatýkacího rozkazu či vykonatelného rozsudku o trestu či rozhodnutí o uložení ochranného opatření; popis spáchaného skutku, včetně uvedení doby a místa jeho spáchání; právní kvalifikaci spáchaného skutku; znění příslušných právních předpisů a popis žádané osoby. Meziamerická úmluva o vydávání (Montevideo, 26. prosince 1933) zase v článku 5 stanoví, že pokud již byla žádaná osoba soudy dožadujícího státu shledána vinnou a odsouzena, je nezbytné k extradiční žádosti přiložit odsuzující rozsudek, ze kterého je patrná výše uloženého trestu. Pokud je žádáno o vydání osoby k trestnímu stíhání, součástí extradičních materiálů musí být zatýkací rozkaz, podrobný popis spáchaného činu a znění příslušných zákonných ustanovení týkajících se spáchaného skutku a běhu promlčecí doby. Jak žádost o vydání osoby k výkonu trestu, tak žádost o vydání osoby k trestnímu stíhání musí zároveň obsahovat co nejvíce osobních údajů žádané osoby, které pomohou s jejím ztotožněním.

Dle článku 5 odst. 2 Smlouvy o vydávání mezi Jihoafrickou republikou a Austrálií (Canberra, 9. prosince 1998) je nezbytné, aby součástí extradičních materiálů, kromě samotné extradiční žádosti, byl zatýkací rozkaz či odsuzující rozsudek, popis spáchaného skutku, znění příslušných zákonných ustanovení a popis hledané osoby. V případě, že se jedná o žádost o vydání k trestnímu stíhání ze strany Austrálie, musí být žádost dále doplněna o oficiální vyjádření příslušného vyšetřujícího orgánu, že disponuje dostatečnými důkazními prostředky odůvodňujícími trestní stíhání dotčené osoby. Článek 8 odst. 2, odst. 3 Smlouvy o vydávání mezi Spojenými státy mexickými a Argentinskou republikou (Mexico City, 30. května 2011) udává, že součástí žádosti o vydání musí být popis spáchaného skutku, jeho právní kvalifikace včetně znění příslušných právních předpisů, popis žádané osoby včetně uvedení informace o její státní příslušnosti a zatýkací rozkaz nebo odsuzující rozsudek. Jestliže je žádáno o vydání osoby k výkonu trestu, je nezbytné, aby žádost obsahovala informaci, kolik z uloženého trestu zbývá vykonat. Smlouva o vydávání mezi Peruánskou republikou a Španělským královstvím (Madrid, 28. června 1989) v článku 15 odst. 2 ve spojení s článkem 10 stanoví, že žádost o vydání musí obsahovat co nejvíce osobních údajů žádané osoby, příslušná znění trestních předpisů dožadujícího státu, včetně ustanovení týkajících se uložení trestu, popis spáchaného skutku, zatýkací rozkaz či odsuzující rozsudek a, je-li to třeba, ujištění, že

osobě nebude, v případě jejího vydání, v dožadujícím státě uložen trest smrti nebo trest odnětí svobody na doživotí a nebude vystavena ponižujícímu či nehumánnímu zacházení. Článek 9 Smlouvy o vydávání mezi Spojenými státy americkými a Brazílií (Rio de Janeiro, 13. ledna 1961) vyžaduje, aby extradiční žádost v případě, že je žádáno o vydání osoby k výkonu trestu odnětí svobody, obsahovala finální rozsudek příslušného soudu dožadujícího státu. Jestliže jde o vydání osoby k trestnímu stíhání, je nezbytné, aby k extradiční žádosti byl přiložen zatýkací rozkaz. Extradiční žádost musí také obsahovat identifikační údaje žádané osoby, citace příslušných zákonných ustanovení a ověřené kopie podstatných důkazů týkajících se dané trestní věci. Smlouva o vydávání mezi Spojenými státy americkými a Novým Zélandem (Washington, 10. března 1971) ve svém článku 10 zase stanoví, že žádost o vydání musí obsahovat identifikační údaje žádané osoby, popis spáchaného skutku, znění příslušných zákonných ustanovení dožadujícího státu včetně ustanovení upravujícího předmětný trestný čin, pro který se žádá o vydání, ustanovení upravujícího ukládání trestu a ustanovení týkajícího se běhu promlčecí doby. Jestliže je osoba žádána k trestnímu stíhání, je nezbytné k žádosti o vydání přiložit zatýkací rozkaz a *prima facie* důkazy. V případě žádosti o vydání za účelem výkonu již uloženého trestu odnětí svobody postačí k žádosti, kromě výše uvedeného, přiložit odsuzující rozsudek a informaci o tom, kolik zbývá žádané osobě vykonat z uloženého trestu.

Kromě formálních náležitostí extradičních materiálů předepisují vnitrostátní právní předpisy některých států, zejména států common law, nezbytný formální krok po obdržení extradiční žádosti před zahájením samotného extradičního řízení, a to formální stvrzení příslušným orgánem dožádaného státu, obvykle ministrem, že extradiční žádost dožadujícího státu je v pořádku, tj. že splňuje nezbytné podmínky pro vedení extradičního řízení na území dožádaného státu, a že je možné vést extradiční řízení. Jedná o tzv. *authority to proceed*. Některé státy toto stvrzení vyžadují v případě žádosti o vydání od jakéhokoli státu. Například v Kanadě je pro zahájení extradičního řízení vždy vyžadován nejprve souhlas ministra spravedlnosti s přijetím a zpracováním extradiční žádosti, dojde-li ministr k závěru, že jsou splněny nezbytné podmínky stanovené extradičním zákonem Kanady, zejména podmínka dostatečné závažnosti trestného činu, pro který je o vydání osoby žádáno, tj. že za daný trestný čin musí dle trestního zákona dožadujícího státu hrozit uložení trestu odnětí svobody alespoň dva roky nebo trestu závažnějšího nebo, pokud je žádáno o vydání osoby za účelem výkonu již uloženého trestu, musí zbývat

vykonat alespoň šest měsíců trestu odnětí svobody.³⁹⁹ V Keni je k vydání tzv. authority to proceed příslušný generální prokurátor,⁴⁰⁰ v Tuvalu⁴⁰¹ či jiných tichomořských státech předseda vlády. Tuvalu je k vydání tzv. authority to proceed příslušný předseda vlády. V jiných případech je tzv. authority to proceed nezbytné jen v případě extradiční žádosti států, se kterými daný dožádaný stát nemá v platnosti žádnou mezinárodní smlouvu o vydávání nebo s nimi nemá navázán žádný formální extradiční vztah. Příkladem lze uvést Nový Zéland, který v případě, že je žádost o vydání podána státem, se kterým nemá Nový Zéland navázán formální extradiční vztah, je zahájení extradičního řízení podmíněno souhlasem ministra spravedlnosti Nového Zélandu s přijetím a dalším zpracováním této extradiční žádosti. Při udílení souhlasu ministr spravedlnosti Nového Zélandu zvažuje řadu různých faktorů, zejména otázku reciprocitu a závažnost spáchaného trestného činu, pro který je žádáno o vydání.

Dále si detailněji přiblížíme požadavky vybraných států na podobu extradičních materiálů. Z hlediska České republiky, tedy státu vycházejícího z kontinentální právní tradice, jsou nejzajímavějšími požadavky států common law, které často v praxi při přípravě extradičních materiálů mohou způsobit značné nesnáze. Pro bližší zkoumání nároků některých států na formální podobu extradičních materiálů, ač jisté provázanosti i s požadavky materiálními se nelze vyhnout, byly proto vybrány převážně státy common law.

6.2.1. Spojené státy americké

Jelikož dle práva Spojených států amerických je vydávání pachatelů možné, až na sporadické výjimky, pouze na základě mezinárodní smlouvy,⁴⁰² stanoví konkrétní požadavky na obsahovou a formální podobu extradičních materiálů právě příslušná mezinárodní smlouva o vydávání. Požadavky se tak smlouvu od smlouvy mohou lišit. Základní náležitosti však jsou vždy shodné.

³⁹⁹ Krivel, E. F., Beveridge, T., Hayward, J. W. (2002) Op. cit. S. 75 – 76. Srov. § 15 odst. 1 ve spojení s § 3 odst. 1, odst. 3 extradičního zákona Kanady z roku 1999. Op. cit.

⁴⁰⁰ § 7 extradičního zákona Keni z roku 1985, revize z roku 2012. [online] [cit. 11. listopadu 2019] Dostupné z WWW: Verification Research, Training and Information Centre, http://www.vertic.org/media/National%20Legislation/Kenya/KE_Extradition_Commonwealth_Act.pdf.

⁴⁰¹ § 11 extradičního zákona Tuvalu. [online] [cit. 11. listopadu 2019] Dostupné z WWW: UNODC, https://sherloc.unodc.org/cld/en/legislation/tuv/extradition_act/part_2/section_7-22/part_2.html.

⁴⁰² Bassiouni, M. Ch. *International Extradition : United States Law and Practice*. Fifth edition. New York : Oxford University Press, 2007. S. 79 – 80. Srov. U. S. Code, Title 18, Part II, Chapter 209 (Extradition), § 3181 [online] [cit. 10. července 2019] Dostupné z WWW: U. S. Government Publishing Office, <https://www.govinfo.gov/app/details/USCODE-2009-title18/USCODE-2009-title18-partII-chap209>.

Spojené státy americké mají na obsah a formu extradiční žádosti specifické požadavky, které se liší v závislosti na tom, zda je žádáno o vydání k trestnímu stíhání, anebo k výkonu či uložení trestu odnětí svobody. Zvláštním případem je žádost o vydání k trestu odnětí svobody uloženého v nepřítomnosti vyžadované osoby.

Základním požadavkem amerického extradičního práva je prokázání tzv. *probable cause* neboli pravděpodobné příčiny.⁴⁰³ Aby mohl americký soud vyslovit souhlas s vydáním osoby, musí dospět k přesvědčení, že předložené extradiční materiály dostatečně prokazují pravděpodobnou příčinu,⁴⁰⁴ přičemž pojmem pravděpodobná příčina je v souvislosti s extradicí myšlen „*přiměřený základ přesvědčení, že osoba, o jejíž vydání se žádá, spáchala trestné činy, kvůli kterým je žádáno o její vydání.*“⁴⁰⁵ Aby bylo možné prokázat pravděpodobnou příčinu, musí být z extradičních materiálů zřejmé, že dožadující stát disponuje spolehlivými důkazy, na základě kterých lze dojít k přesvědčivému závěru, že žádaná osoba spáchala trestný čin či trestné činy, pro které je o její vydání žádáno.⁴⁰⁶

S ohledem na nutnost prokázat pravděpodobnou příčinu je nezbytné, aby součástí (ve smyslu přílohy) extradiční žádosti bylo tzv. Shrnutí případu (Case Summary). Shrnutí případu je přísězné prohlášení příslušného justičního orgánu dožadujícího státu, které obsahuje především shrnutí podstatných důkazů v dané trestní věci. Kromě popisu důkazů musí být ve Shrnutí případu rovněž uvedeno jméno a funkce osoby, která Shrnutí případu připravila (typicky soudce či státní zástupce), bližší identifikace žádané osoby, shrnutí procesní historie případu, konkretizace trestných činů, pro které je vydání žádáno, délka trestu, kterou je za ně možné uložit, informace o běhu promlčecí lhůty, to vše včetně uvedení příslušných zákonných ustanovení trestních předpisů dožadujícího státu. Přílohu Shrnutí případu musí tvořit zatýkácí rozkaz či obžaloba, případně rozhodnutí o vině a trestu (typicky rozsudek). Nezbytná je rovněž fotografie osoby a bližší údaje k její identifikaci. Pro podporu extradiční žádosti je možné ke Shrnutí případu připojit rovněž ověřené kopie podstatných důkazů.⁴⁰⁷

⁴⁰³ U. S. Code, Title 18, Part II, Chapter 209 (Extradition). Op. cit. § 3184

⁴⁰⁴ Viz např. United States District Court for the Northern District of New York. *Ex parte Sternaman*. 77 F. 595 (C.C.D.C.N.Y. 1896). 24. prosince 1896. [online] [cit. 27. června 2019] Dostupné z WWW: Harvard Law School, Caselaw Access Project, <https://cite.case.law/f/77/595/>.

⁴⁰⁵ Ministerstvo spravedlnosti. Dopis z 11. listopadu 2019. Informace poskytnutá na základě žádosti autorky dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.

⁴⁰⁶ U. S. Supreme Court. *Collins v. Loisel*. 259 U.S. 309 (1922). 4. června 1923 [online] [cit. 27. června 2019] Dostupné z WWW: Justia U. S. Law, <https://supreme.justia.com/cases/federal/us/262/426/>.

Srov. U. S. Supreme Court. *McNamara v. Henkel*. 226 U.S. 520 (1913). 6. ledna 1913. [online] [cit. 27. června 2019] Dostupné z WWW: Justia U. S. Law, <https://supreme.justia.com/cases/federal/us/226/520/>.

⁴⁰⁷ Bassiouni, M. Ch. (2007) Op. cit. S. 823, 825.

Jestliže je žádáno o vydání osoby k výkonu trestu odnětí svobody uloženého v její nepřítomnosti, je nezbytné k žádosti o vydání připojit stejné materiály jako k žádosti o vydání osoby k trestnímu stíhání. Mimoto je třeba připojit informaci o případném právu osoby na nový soudní proces či na podání odvolání.

Pokud konkrétní mezinárodní smlouva o vydávání mezi Spojenými státy americkými a dožadujícím státem nestanoví jinak, musí extradiční žádost obsahovat rovněž certifikaci provedenou zastupitelským úřadem Spojených států amerických v dožadujícím státě. Obsahem certifikace je potvrzení, že všechny písemnosti obsažené v žádosti o vydání byly ověřeny v souladu s vnitrostátním právním řádem dožadujícího státu a že by byly přípustné pro podobný účel rovněž před soudy dožadujícího státu.⁴⁰⁸

6.2.2. Kanada

Kanadský extradiční zákon z roku 1999 stanoví, jakou podobu by měla mít žádost o vydání osoby z Kanady. Konkrétní podoba extradiční žádosti vychází z toho, zda dožadující stát žádá kanadskou stranu o vydání osoby za účelem trestního stíhání, nebo za účelem výkonu trestu odnětí svobody. Specifickým případem je vydání osoby k trestu odnětí svobody uloženého v její nepřítomnosti (*in absentia* či *in contumacium*). Pro každou z těchto tří situací jsou předepsány v určitých aspektech se lišící požadavky na podobu extradičních materiálů. Nejprísnější požadavky na podobu extradičních materiálů jsou stanoveny pro žádosti o vydání osoby k trestnímu stíhání a pro vydání osoby k výkonu trestu odnětí svobody uloženého v její nepřítomnosti.

Nezbytnou součástí žádosti o vydání osoby z Kanady je tzv. Záznam případu (Record of the Case) a tzv. Obecné právní prohlášení (General Legal Statement).

Kanadská strana klade velmi přísné nároky na formální podobu extradičních materiálů. S ohledem na skutečnost, že jak Záznam případu, tak Obecné právní prohlášení slouží v kanadském extradičním řízení k jinému účelu, je potřeba, aby Záznam případu a Obecné právní prohlášení tvořily dva zcela samostatné (fyzicky oddělené) dokumenty. Zatímco Záznam případu je předkládán kanadskému soudu rozhodujícímu o přípustnosti či nepřípustnosti vydání, který na základě v něm obsažených informací posoudí, zda je splněna podmínka oboustranné trestnosti, tj. zda by spáchaný skutek byl trestným činem

⁴⁰⁸ U. S. Code, Title 18, Part II, Chapter 209 (Extradition). Op. cit. § 3190. Viz také U. S. Court of Appeals, Sixth Circuit. *O'Brien v. Rozman*. 554 F.2d 780 (6th Cir. 1977). 3. května 1977. [online] [cit. 27. června 2019] Dostupné z WWW: Casetext, <https://casetext.com/case/obrien-v-rozman>. Dále též: Bassiouni, M. Ch. (2007) Op. cit. S. 823 - 826.

rovněž dle kanadského práva. Na druhou stranu informace obsažené v Obecném právním prohlášení přezkoumává Ministerstvo spravedlnosti Kanady za účelem zjištění, zda jsou splněny zákonné podmínky extradice. Dokumenty je rovněž nezbytné kanadské straně zasílat v původním znění, tj. v jazyce dožadujícího státu, a v případě, že úředním jazykem dožadujícího státu není angličtina či francouzština, rovněž s úředním překladem do anglického nebo francouzského jazyka. Jak je blíže rozebráno dále v textu, pro některé části extradičních materiálů kanadské extradiční právo předepisuje přesné jazykové znění, jehož nedodržení může způsobit vážné komplikace v extradičním řízení.

Kanadský extradiční zákon z roku 1999 stanoví, že důkazy obsažené v Záznamu případu mohou být použity jako důkazy v extradičním řízení, a to v některých případech i tehdy, pokud by jinak důkazy nespĺňovaly požadavky na důkazy pro kanadské trestní řízení.⁴⁰⁹ Za tímto účelem je nezbytné, aby Záznam případu obsahoval požadované informace a ověření. Pokud Záznam případu trpí obsahovými nebo formálními nedostatky, kanadský soud, rozhodující o žádosti o vydání, jej nepřijme.

Obecně lze konstatovat, že Záznam případu musí vždy obsahovat jméno a funkci osoby, která Záznam případu vypracovala, a její úlohu v trestním řízení; popis spáchaného trestného činu a v neposlední řadě podrobné shrnutí dostupných důkazů včetně informací o totožnosti žádané osoby. Nezbytnou součástí Záznamu případu je rovněž tzv. osvědčení, které se týká správnosti poskytnutých podkladů, anebo dostupnosti důkazů pro trestní řízení v dožadujícím státě (podrobněji viz níže). Osobou zpracovávající Záznam případu musí vždy být prokurátor nebo soudce obeznámený s případem. Nelze tedy akceptovat Záznam případu připravený ústředním orgánem.

V případě, že je žádáno o vydání osoby k trestnímu stíhání nebo k výkonu trestu odnětí svobody uloženému v její nepřítomnosti, musí Záznam případu obsahovat shrnutí důkazů, kterými dožadující stát disponuje v trestním řízení vedeném proti vyžádané osobě. Kanadský extradiční zákon z roku 1999 tím zmírnil dřívější požadavky na podobu extradičních materiálů, předepisované zejména řadou dvoustranných mezinárodních smluv Kanady s jinými státy, kdy nezbytnou součástí extradiční žádosti byly ověřené kopie konkrétních důkazů, zejména místopřísežná prohlášení svědků či posudky znalců.⁴¹⁰ Záznam případu naproti tomu tedy představuje stručnější dokument, obsahující

⁴⁰⁹ § 32 odst. 1 extradičního zákona Kanady z roku 1999 (S.C. 1999, c. 18). [online] [cit. 2. července 2019] Dostupné z WWW: Government of Canada, <https://laws-lois.justice.gc.ca/eng/acts/E-23.01/FullText.html>. Srov. Krivel, E. F., Beveridge, T., Hayward, J. W. (2002) Op. cit. S. 249n.

⁴¹⁰ Např. článek 10 odst. 2 písm. b), c) Smlouvy o vydávání mezi vládou Kanady a vládou Francie (Ottawa, 17. listopadu 1988).

shrnutí závěrů vyplývajících z podstatných důkazů, přičemž úkolem kanadského soudu je posoudit, zda je splněna podmínka oboustranné trestnosti, tj. zda skutek, pro jehož spáchání je žádáno o vydání dotčené osoby, je *prima facie* trestným činem rovněž dle kanadského trestního práva.

Shrnutí důkazů by mělo představovat sumarizaci výpovědí svědků, zpráv znalců a dalších důkazů, které jsou v dané trestné věci dostupné orgánům činných v trestním řízení. Kromě sumarizace obsahu jednotlivých důkazů je nezbytné uvést také jejich původ, tj. zda jde o výpověď svědka před policejním orgánem, v rámci hlavního líčení atd., a to včetně uvedení data pořízení takového důkazu a konkretizace orgánu, kterým byl důkaz získán. Shrnutí důkazů nelze pořizovat ve formě prohlášení faktů, tj. popisu spáchaného skutku. Máme-li být konkrétní, ve shrnutí důkazů nelze například uvést, že „pan Josef Novák dne 1. ledna 2000 ve 3:15 ve Zlíně v ulici Kvítková třikrát bodl kuchyňským nožem o délce čepele 15 cm poškozeného Václava Svobodu do oblasti břicha, přičemž poškozený na následky zranění následně při převozu do nemocnice zemřel“. Takováto formulace je pouhým závěrem, který soud (či jiný orgán činný v trestním řízení) dovedl z dostupných důkazů. Správná forma Záznamu případu by však v části obsahující shrnutí důkazů měla uvádět například toto: „Svědkyň Marie Nová dne 2. ledna 2000 před policejním orgánem Policie ČR, Krajským ředitelstvím Policie Zlínského kraje vypověděla, že dne 1. ledna 2000 kolem 3:00 venčila svého psa, přičemž na rohu ulic Kvítkové a Lorencovy zahlédla dva muže, kteří se hlasitě hádali, a jeden na druhého následně zaútočil nožem; útočícího muže zná od vidění, neboť bydlí ve stejném domě jako ona, domnívá se, že se jmenuje Novák.“ V případě potřeby je možné k Záznamu případu připojit i ověřené kopie nejdůležitějších důkazů. Jestliže se žádost o vydání osoby týká trestu odnětí svobody uloženého v její nepřítomnosti, měl by Záznam případu obsahovat rovněž shrnutí odsuzujících rozsudků, přičemž není nezbytné, aby k němu tyto rozsudky, resp. jejich ověřené kopie, byly připojeny.

Je-li žádáno o vydání osoby za účelem uložení nebo výkonu trestu odnětí svobody, který byl uložen v její přítomnosti, může být Záznam případu stručnější. Kanadská strana v takových případech již bere spáchaný skutek a jeho pachatele za prokázaný, proto Záznam případu nemusí obsahovat shrnutí důkazů. Postačí uvedení procesní historie případu, tj. zejména podrobnosti o odsuzujícím rozsudku či případném odvolání a rozhodnutí o něm, a sumarizace zjištěných skutečností zakládajících odsouzení (vycházející z rozsudků). Ze Záznamu musí být možné posoudit trestnost spáchaného jednání dle kanadského práva (podmínka oboustranné trestnosti) a účast vyžádané osoby.

K Záznamu případu musí být připojeny odsuzující rozsudky, a to včetně rozsudků odvolacích soudů, bylo-li podáno odvolání.

Kromě shrnutí důkazů a dalších již zmíněných náležitostí musí Záznam případu obsahovat rovněž informace týkající se totožnosti žádané osoby. Kanadské extradiční právo v tomto směru požaduje, aby na základě informací obsažených v Záznamu případu mohl příslušný kanadský soud posoudit dvě otázky. Zaprvé, zda osoba, která se nachází před kanadským soudem a je rozhodováno o jejím případném vydání, je tou samou osobou, jejíž vydání dožadující stát požaduje. Zadruhé, zda dožadující stát disponuje takovými důkazy, ze kterých se lze přesvědčivě domnívat, že žádaná osoba byla zapojena do spáchání předmětného trestného činu. Záznam případu tak musí obsahovat důkazy pro obě tyto otázky. K prokázání totožnosti v prvním případě slouží zejména fotografie žádané osoby, otisky prstů, slovní popis osoby, datum narození, číslo pasu atd. K prokázání totožnosti žádané osoby v druhé otázce nejčastěji slouží prohlášení svědka či poškozeného, kterému je předložena fotografie osoby, že osobou na fotografii je osoba, která byla zapojena do spáchání předmětného trestného činu. Fotografie, podle které svědek žádanou osobu identifikuje, by měla tvořit nedílnou součást Záznamu případu.

Jednou z nejdůležitějších formálních náležitostí Záznamu případu je tzv. osvědčení, které musí obsahovat každý Záznam případu, aby mohl být přijat jako důkaz v kanadském extradičním řízení. Osvědčení je opět odlišné v případě vyžádání osoby k trestnímu stíhání, nebo k výkonu trestu odnětí svobody.

V případě, že je žádáno o vydání osoby pro účely trestního stíhání, musí orgán dožadujícího státu, který vypracoval Záznam případu, k Záznamu případu připojit osvědčení obsahující prohlášení, že veškeré důkazy, které jsou shrnuty v Záznamu případu, jsou k dispozici pro účely trestního řízení vedeného v dožadujícím státě. Prohlášení příslušného orgánu dožadujícího státu musí dále obsahovat ještě jedno ze dvou následujících ujištění, a to buď že důkazy shrnuté v Záznamu případu jsou dle práva dožadujícího státu dostatečným důvodem pro vedení trestního stíhání, nebo že tyto důkazy byly shromážděny v souladu s vnitrostátními právními předpisy dožadujícího státu. Výběr z těchto dvou alternativ je odvislý od rozdílu mezi zeměmi aplikujícími common law či kontinentální právo. První alternativa ujištění, tj. že důkazy obsažené v Záznamu případu dle práva dožadujícího státu dostatečně odůvodňují vedení trestního stíhání proti žádané osobě, je bližší státům aplikujícím common law. Státy vycházející z tradice kontinentálního práva se uchylují spíše k druhé alternativě ujištění, tj. že důkazy byly získány v souladu s vnitrostátním právem dožadujícího státu. Volba mezi

uvedenými dvěma alternativami ujištění je však na orgánu, který vypracovává Záznam případu. Ujištění o dostupnosti shromážděných důkazů pro trestní řízení však v Záznamu případu musí být obsaženo vždy.

V případě žádosti o vydání pro účely uložení nebo vykonání trestu odnětí svobody je znění osvědčení odlišné. Obsahem osvědčení v takovém případě musí být ujištění příslušného soudu, že veškeré podklady obsažené v Záznamu případu jsou správné.

Je-li žádáno o vydání osoby k výkonu trestu odnětí svobody uloženého v její nepřítomnosti, je osvědčení kombinací obou předchozích. Takové osvědčení musí obsahovat ujištění, že shromážděné důkazy jsou dostupné pro trestní řízení, jsou správné a byly získány v souladu s právními předpisy dožadujícího státu.

Kanadská strana klade velký důraz na přesnou formulaci osvědčení, jakou předepisuje kanadský extradiční zákon. Aby mohl být Záznam případu přijat v kanadském extradičním řízení, je nezbytné, aby anglické (nebo francouzské) znění osvědčení doslovně odpovídalo požadavkům kanadského extradičního zákona. V případě, že je v textu jazyková odchylka, může být Záznam případu kanadskou stranou shledán nepřijatelný, a dožadující stát jej musí přepracovat.

Druhý dokument tvořící nezbytnou součást žádosti o vydání osoby z Kanady, tj. Obecné právní prohlášení, musí být připraven příslušným justičním orgánem vedoucím trestní řízení proti vyžadované osobě v dožadujícím státě a měl by obsahovat zejména identifikaci osoby, která prohlášení připravila (včetně uvedení její kvalifikace a pracovní pozice), vysvětlení vztahu této osoby k dané věci (např. že se jedná o osobu, která má případ na starosti), uvedení, zda se žádá o vydání osoby k trestnímu stíhání, za účelem uložení či výkonu trestu odnětí svobody, nebo k výkonu trestu odnětí svobody uloženému v nepřítomnosti vyžadované osoby, uvedení trestných činů, pro které je žádáno o vydání, citace související právní úpravy, a to včetně právní úpravy týkající se ukládání trestu a běhu promlčecí lhůty a výslovného prohlášení, že uvedená právní úprava byla platná v době spáchání trestného činu a je platná i v době podání žádosti o vydání, dále vysvětlení dosavadního běhu promlčecí lhůty a jejího případného přerušování či zastavení, uvedení informace o zatýkacím rozkaze a/nebo rozsudku, v případě, že jde o vydání osoby odsouzené v její nepřítomnosti, informace o řízení, o obhajobě a o případném právu na nový proces. K Obecnému právnímu prohlášení je třeba přiložit ověřenou kopii zatýkacího rozkazu, případně obžalobu, nebo odsuzující rozsudek.⁴¹¹

⁴¹¹ Ministerstvo spravedlnosti. Dopis z 11. listopadu 2019. Op. cit.

6.2.3. Nový Zéland

Extradiční zákon Nového Zélandu č. 55 z roku 1999 stanoví tři různé režimy pro podobu extradiční žádosti. Požadavky na podobu extradičních materiálů se tak liší v závislosti na tom, do kterého režimu spadá konkrétní dožadující stát. Postup dle části 3 extradičního zákona se týká zemí, se kterými má Nový Zéland uzavřenou smlouvu o vydávání, dále zemí Commonwealthu a výjimečně rovněž dalších zemí, které nařízením určila Výkonná rada. Postup dle části 4 extradičního zákona je tzv. zrychlený a týká se pouze Austrálie a Velké Británie. Postup podle části 5 extradičního zákona se týká žádostí o vydání podaných ostatními státy. Nový Zéland na formální podobu extradiční žádosti klade vysoké nároky.

Jestliže je Nový Zéland dožadujícím státem žádán o vydání osoby na základě části 3 novozélandského extradičního zákona, tj. dožadující stát je smluvní stranou mezinárodní smlouvy o vydávání platné rovněž pro Nový Zéland nebo je členským státem Commonwealthu, musí žádost o vydání obsahovat zatýkácí rozkaz a další dokumenty lišící se podle toho, zda je žádáno o vydání k trestnímu stíhání, nebo k výkonu trestu. Jestliže se žádost o vydání osoby týká výkonu trestu odnětí svobody uloženého v její nepřítomnosti, musí být žádost o vydání vypracována v rozsahu požadovaném pro žádost o vydání pro účely trestního stíhání.

V případě žádosti o vydání k trestnímu stíhání je nezbytné, aby k žádosti o vydání byly připojeny ověřené kopie podstatných důkazů. Na jejich základě novozélandský soud posoudí, zda by, v případě, že by totožné trestní řízení bylo vedeno na Novém Zélandě, byly dostupné důkazy dostatečně silné pro to, aby byla osoba postavena před soud. Ověřené kopie podstatných důkazů musí zahrnovat především písemné výpovědi obsahující informace o spáchaném trestném činu a jeho popis, přičemž z předložených důkazů musí být patrné, že popisovaný skutek je trestným činem, jakým způsobem došlo k jeho spáchání a jak se na spáchání trestného činu podílela vyžadovaná osoba. Nezbytná je rovněž informace, jaký je za takový trestný čin možné uložit trest.⁴¹² Poskytnuté

⁴¹² Článek 18 odst. 4 písm. a), c) extradičního zákona Nového Zélandu č. 55 z roku 1999. Dostupné z WWW: [online] [cit. 11. července 2019] New Zealand Legislation, <http://www.legislation.govt.nz/act/public/1999/0055/latest/whole.html>. Srov. Ministerstvo spravedlnosti. Dopis z 11. listopadu 2019. Op. cit.

materiály nesmějí obsahovat nepřímé důkazy, neboť nepřímé důkazy jsou u novozélandských soudů až na přesně určené výjimky nepřípustné.⁴¹³

Extradiční zákon stanoví rovněž formu písemných výpovědí. Je možné je učinit jedním ze tří způsobů předepsaných zákonem, a to buď pod přísahou, čestným prohlášením (tzv. affirmation), nebo před justičním orgánem dožadujícího státu, je-li v dožadujícím státě křivá výpověď trestným činem. Volbu konkrétní formy písemných výpovědí činí dožadující stát dle možností svých vnitrostátních právních předpisů.

Z povinnosti přiložit k extradiční žádosti ověřené kopie podstatných důkazů existuje výjimka, ze které vyplývají zjednodušené požadavky na podobu extradičních materiálů. V souladu s článkem 17 extradičního zákona má Výkonná rada Nového Zélandu právo nařízením určit tzv. země s udělenou výjimkou. K uvedenému rozhodnutí může dojít pouze na základě předchozího podnětu ministra spravedlnosti Nového Zélandu. V důsledku tyto konkrétně určené země nemají povinnost k žádosti o vydání připojovat kopie důkazů, nýbrž postačuje, předloží-li tzv. Záznam o případu. Orgán zpracovávající Záznam o případu v tomto dokumentu popíše fakta případu a zejména důkazy, které tyto fakta podporují.⁴¹⁴ Zeměmi s udělenou výjimkou jsou Spojené státy americké, Česká republika, Korejská republika a Tonga.⁴¹⁵

Jestliže se žádost o vydání týká dodání osoby do výkonu trestu odnětí svobody, je nezbytné spolu se žádostí o vydání zaslat rovněž podklady, ze kterých je patrné, že osoba byla shledána vinnou a jaký jí byl uložen trest (typicky rozsudek), a informaci, zda již osoba vykonala část uloženého trestu a, pokud ano, v jaké výši. Dále je nezbytné předložit písemné výpovědi obsahující popis okolností spáchaného trestného činu.⁴¹⁶

Extradiční řízení dle části 4 extradičního zákona je řízením zjednodušeným, ve kterém příslušný novozélandský soudce na žádost dožadujícího státu uzná zatýkací rozkaz, vydaný soudem nebo jiným příslušným orgánem dožadujícího státu, přičemž tímto uznáním dojde k autorizaci zatýkacího rozkazu na území Nového Zélandu a jeho následnému vykonání. Zjednodušená forma extradičního řízení dle části 4 extradičního zákona je přípustná pro extradiční žádosti Austrálie a Velké Británie, avšak není

⁴¹³ Ministerstvo spravedlnosti. Dopis z 11. listopadu 2019. Op. cit.

⁴¹⁴ Článek 17 odst. 1 ve spojení s článkem 25 odst. 1, odst. 2 extradičního zákona Nového Zélandu č. 55 z roku 1999. Op. cit. Viz také Ministerstvo spravedlnosti. Dopis z 11. listopadu 2019. Op. cit.

⁴¹⁵ Law Commission. *Categorisation of countries*. [online] [cit. 17. října 2019] Dostupné z WWW: Law Commission, <http://ip37.publications.lawcom.govt.nz/Chapter+6+-+Categorisation+of+countries/Current+categorisation>.

⁴¹⁶ Článek 18 odst. 4 písm. b), c) extradičního zákona Nového Zélandu č. 55 z roku 1999. Op. cit.

vyloučeno, aby tato možnost byla nařízením Výkonné rady za splnění zákonem stanovených podmínek rozšířena i na jiné země.

Podání žádosti o vydání dle části 5 extradičního zákona Nového Zélandu, tj. podání žádosti státem, se kterým nemá Nový Zéland navázán formální extradiční vztah, je, jak je již uvedeno výše, podmíněno souhlasem ministra spravedlnosti Nového Zélandu s přijetím a dalším zpracováním této extradiční žádosti. Pomineme-li nezbytnost souhlasu ministra spravedlnosti s přijetím žádosti, jsou formální a obsahové náležitosti extradiční žádosti při postupu dle části 5 extradičního zákona naprosto totožné jako u postupu dle části 3.

Důležitou formální náležitostí extradičních materiálů určených Novému Zélandu v postavení dožádaného státu je rovněž specifická forma jejich ověření, o které bylo hovořeno již v kapitole 4.3.

6.2.4. Austrálie

Požadavky australské strany na podobu extradičních materiálů vycházejí z platných mezinárodních smluv o vydávání, jichž je Austrálie smluvní stranou, a z australského extradičního zákona č. 4 z roku 1988. Extradiční žádost Austrálie akceptuje od států, s nimiž má uzavřenu mezinárodní smlouvu o vydávání, od států aplikujících commonwealthský (londýnský) extradiční model, či od států, které byly vnitrostátním rozhodnutím určeny za tzv. extradiční státy.⁴¹⁷

V případě, že je žádáno o vydání osoby k trestnímu stíhání, je nezbytné k žádosti o vydání přiložit zatýkací rozkaz. Jestliže se žádost o vydání týká výkonu trestu odnětí svobody, musí být k žádosti o vydání přiložen dokument obsahující verdikt o vině a dokument obsahující verdikt o trestu (obvykle odsuzující rozsudek či rozsudky), případně dokument uvádějící jaká část trestu již byla vykonána. Nezbytnou součástí jakékoli žádosti o vydání je dostatečně podrobný a jasný popis spáchaného trestného jednání a jasné označení, o jaký trestný čin se jedná, a to včetně informace o trestu, který je dle právního řádu dožadujícího státu za takový trestný čin možné uložit.⁴¹⁸ K žádosti o vydání je rovněž potřeba přiložit dokument prokazující totožnost hledané osoby, přičemž

⁴¹⁷ Australian Government. *International Crime Cooperation Arrangements*. [online] [cit. 17. října 2019] Dostupné z WWW: <https://www.ag.gov.au/Internationalrelations/Internationalcrimecooperationarrangements/Pages/default.aspx>.

⁴¹⁸ Článek 19 odst. 3 extradičního zákona Austrálie č. 4 z roku 1988. [online] [cit. 8. července 2019] Dostupné z WWW: Federal Register of Legislation, <https://www.legislation.gov.au/Details/C2018C00197>.

postačuje fotografie žádané osoby a k ní připojené prohlášení příslušného soudu, že se jedná o osobu, o jejíž vydání je žádáno.⁴¹⁹ V případě žádosti o vydání osoby k výkonu trestu odnětí svobody uloženého v nepřítomnosti dotčené osoby je třeba zaslat extradiční materiály v podobě požadované k vydání osoby k trestnímu stíhání.⁴²⁰

Z formálního hlediska je nezbytné, aby extradiční žádost byla svázána v jeden celek se všemi svými přílohami a opatřena ověřením ústředního orgánu dožadujícího státu, který extradiční žádost podává, v tom smyslu, že připojené dokumenty jsou určeny na podporu extradiční žádosti týkající se žádané osoby. K ověření musí být připojena pečeť (razítko) ústředního orgánu.

6.2.5. Stát Izrael

Dle výhrady Izraele k Evropské úmluvě o vydávání (Paříž, 13. prosince 1957) a shodně dle informací Ministerstva spravedlnosti Izraele, izraelská strana požaduje, aby extradiční žádost dosvědčovala existenci *prima facie* důkazů, tedy že dožadující strana disponuje takovými důkazy, že pokud by ke spáchání dotčeného trestného činu došlo na území Izraele, bylo by možné osobu postavit před soud. Izraelská strana tedy konkrétně vyžaduje, aby žádost o vydání byla podpořena ověřenými kopiemi podstatných důkazů a dalšími nezbytnými dokumenty, zejména zatýkacím rozkazem či rozsudky, byla-li žádaná osoba v dožadujícím státě již odsouzena. Extradiční materiály musejí být ověřeny pečeti či razítkem soudce nebo ústředního orgánu.⁴²¹

6.2.6. Spojené arabské emiráty

Spojené arabské emiráty nevyžadují žádnou zvláštní formu extradiční žádosti a jejich příloh. Zcela tak postačuje, je-li k žádosti o vydání připojen dokument osvědčující totožnost žádané osoby, popis spáchaného skutku, pro který je žádáno o vydání, a znění relevantních zákonných ustanovení trestních předpisů dožadujícího státu týkajících se spáchaného trestného činu a ukládání trestu. V případě žádosti o vydání osoby k trestnímu

⁴¹⁹ Ministerstvo spravedlnosti. Dopis z 11. listopadu 2019. Op. cit.

⁴²⁰ Článek 10 odst. 1 extradičního zákona Austrálie č. 4 z roku 1988. Op. cit.

⁴²¹ Council of Europe. *Reservations and Declarations for Treaty No. 024 - European Convention on Extradition*. [online] [cit. 15. dubna 2019] Dostupné z WWW: Council of Europe, https://www.coe.int/en/web/conventions/search-on-treaties/-/conventions/treaty/024/declarations?p_auth=F1Ie2dj5. Srov. State Attorney. *Extradition*. [online] [cit. 28. srpna 2019] Dostupné z WWW: Ministry of Justice, <https://www.justice.gov.il/En/Units/StateAttorney/DepartmentInternational/Pages/Extradition.aspx>.

stíhání je dále nezbytné k žádosti připojit zatýkací rozkaz nebo jiný dokument vydaný orgánem dožadujícího státu činným v trestním řízení prokazující, že je na území dožadujícího státu vedeno trestního řízení proti žádané osobě. Jestliže je o vydání osoby žádáno za účelem výkonu trestu odnětí svobody, je potřeba k extradiční žádosti připojit rovněž rozsudek či rozsudky, kterými byla osoba uznána vinnou a kterými jí byl uložen trest.⁴²²

Jediný speciální požadavek Spojených arabských emirátů na formální podobu extradiční žádosti je, že každý list připojený k žádosti o vydání, a to včetně případného překladu do arabského jazyka, jsou-li extradiční materiály vypracovány v jiném jazyce, musí být opatřen otiskem úředního razítka příslušného justičního (nikoli ústředního) orgánu dožadujícího státu a parafovy vyřizující osoby.⁴²³

6.2.7. Malajsie

Požadavky na formální a obsahovou podobu extradičních materiálů pro Malajsii jsou stanoveny v článku 12 odst. 2 extradičního zákona Malajsie č. 479 z roku 1992. Malajsie požaduje, aby extradiční žádost byla podložena standardními přílohami, a to zatýkacím rozkazem či jiným procesním rozhodnutím soudu prokazujícím oprávněnost vedení trestního stíhání žádané osoby (tzv. charging document, obvykle usnesení o zahájení trestního stíhání, obžaloba apod.) nebo, v případě vydání za účelem výkonu trestu, rozhodnutím příslušného justičního orgánu dožadujícího státu o vině a uložení trestu odnětí svobody. Extradiční materiály musí dále obsahovat co nejpodrobnější informace o totožnosti žádané osoby, popis spáchaného trestného činu a znění příslušných zákonných ustanovení trestních předpisů dožadujícího státu týkajících se trestného činu, pro který je žádáno o vydání, ukládání trestu a běhu promlčecí doby.⁴²⁴

Nad rámec standardních požadavků na extradiční materiály Malajsie dále vyžaduje, aby k žádosti o vydání bylo připojeno přísnežné prohlášení vyšetřovatele nebo prokurátora a ověřené kopie usvědčujících důkazů,⁴²⁵ které vedly k vydání zatýkacího rozkazu, a to

⁴²² Článek 11 federálního zákona Spojených arabských emirátů č. 39 o mezinárodní justiční spolupráci v trestních věcech [online] [cit. 8. července 2019] Dostupné z WWW: UAE Laws and Islamic Finance <https://uaelaws.wordpress.com/2010/07/15/uae-federal-law-no-39-on-international-judicial-co-operation-in-criminal-matters/>.

⁴²³ Ministerstvo spravedlnosti. Dopis z 11. listopadu 2019. Op. cit.

⁴²⁴ Článek 12 odst. 2 extradičního zákona Malajsie č. 479 z roku 1992 [online] [cit. 8. července 2019] Dostupné z WWW: Attorney General's Chambers of Malaysia, <http://www.agc.gov.my/agcportal/uploads/files/Publications/LOM/EN/Act%20479.pdf>.

⁴²⁵ Ibid.

zejména prohlášení svědků.⁴²⁶ Na základě předložených důkazů musí být malajsijská strana schopna posoudit, zda je v daném případě splněna podmínka oboustranné trestnosti v tom smyslu, zda jednání, kterého se týká žádost o vydání, je *prima facie* trestným činem rovněž dle malajsijského trestního práva.⁴²⁷

⁴²⁶ Ministerstvo spravedlnosti. Dopis z 11. listopadu 2019. Op. cit.

⁴²⁷ OECD. *Malaysia : The Legal Framework for Extradition, MLA and Recovery of Proceeds of Corruption*. [online] [cit. 16. července 2019] Dostupné z WWW: OECD, <http://www.oecd.org/site/adboecdanti-corruptioninitiative/39984984.pdf>.

IV. Formální aspekty extradice v průběhu extradičního řízení a na jeho konci

7. Dodatkové informace

Pokud dožádaný stát neshledá informace obsažené v extradiční žádosti dostatečnými, může si od státu dožadujícího vyžádat poskytnutí tzv. dodatkových informací.

Žádost o poskytnutí dodatkových informací zasílá ústřední orgán dožádaného státu ústřednímu orgánu státu dožadujícího, a to přímo, nebo diplomatickou cestou (viz blíže kapitola 4.1). Většina států umožňuje postoupení žádosti o dodatkové informace rovněž cestou Interpolu, a to zejména jedná-li se o neodkladnou záležitost a povaha vyžadovaných dodatkových informací to umožňuje.⁴²⁸ Ústřední orgán dožádaného státu o poskytnutí dodatkových informací žádá na základě podnětu vnitrostátního orgánu dožádaného státu, který je aktuálně příslušný k vedení extradičního řízení. Tímto příslušným orgánem tak může být státní zástupce (prokurátor) či soudce, ale také ústřední orgán, který o dodatkové informace může požádat rovněž z vlastního podnětu, jestliže je v dané fázi extradičního řízení příslušný k vedení extradičního řízení, tj. např. k vydání konečného rozhodnutí ve věci (typicky rozhodnutí ministra).⁴²⁹

Dodatkové informace je vždy možné žádat pouze od dožadujícího státu, tj. od státu, který v daném případě žádá o vydání osoby. Vyžádání informací od třetího státu, neúčastného na daném extradičním řízení, typicky státu původu vyžadované osoby, není-li stát původu rovněž státem dožadujícím, není vyloučeno, avšak třetí stát lze o informace požádat pouze na základě mezinárodní zdvořilosti, neboť pro vyžádání dodatkových informací přímo od třetího státu neexistuje právní základ. Nejedná se tedy o dodatkové informace ve smyslu extradičního řízení.⁴³⁰ Případné poskytnutí požadované informace tak záleží zcela na vůli třetího státu.

O dodatkové informace je možné žádat kdykoli v průběhu celého extradičního řízení, tedy i po konečném rozhodnutí o povolení vydání (avšak před jeho realizací), a to zejména pro potřeby stížnostního řízení jak u vnitrostátních orgánů, např.

⁴²⁸ Polák, P., Opatová, H., Kubiček, M. *Zákon o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních : Komentář*. 2., aktualizované a doplněné vydání. Praha : Wolters Kluwer, aktuálně v tisku. K § 98, bod 3.

⁴²⁹ Ibid. K § 98, bod 1.

⁴³⁰ Ibid. K § 98, bod 2.

u ústavního či jiného soudu dožádaného státu, nebo u orgánů mezinárodních, např. u Evropského soudu pro lidská práva.⁴³¹ Tento závěr ostatně potvrzuje i judikatura Evropského soudu pro lidská práva, a to rozsudkem ve věci *López Elorza proti Španělsku* z 12. prosince 2017.⁴³²

O dodatkové informace může stát požádat rovněž v případě, kdy rozhoduje o případném souhlasu s dalším vydáním (re-extradicí) osoby do třetího státu, tj. v situaci, kdy osoba již byla z původně dožádaného státu vydána do státu původně dožadujícího, přičemž tento původně dožadující stát následně obdržel žádost třetího státu o vydání osoby. Aby nedošlo k porušení zásady speciality, které se blíže věnuje kapitola 13., je nezbytné, aby s takovým dalším vydáním (re-extradicí) vyslovil souhlas i původně dožádaný stát. Za účelem posouzení žádosti o vyslovení souhlasu s re-extradicí je tak tento stát rovněž oprávněn požádat o dodatkové informace, shledá-li, že informace poskytnuté v žádosti o vyslovení souhlasu s dalším vydáním nejsou dostatečné. Původně dožadující stát, aktuálně vedoucí řízení o vydání osoby do třetího státu, zasílá žádost o vyslovení souhlasu s dalším vydáním osoby třetímu státu původně dožádanému státu. K žádosti o vydání však přikládá extradiční žádost třetího státu. Jestliže však původně dožádaný stát, který rozhoduje o vyslovení souhlasu s re-extradicí, neshledá poskytnuté podklady dostatečnými, o poskytnutí dodatkových informací žádá vždy původně dožadující stát, který mu žádost o vyslovení souhlasu s re-extradicí zaslal. Tento původně dožadující stát následně může o poskytnutí konkrétních dodatkových informací, požadovaných původně dožádaným státem, požádat třetí stát, který žádá o vydání osoby.

Není vyloučeno, aby dožadující stát poskytl dožádanému státu dodatkové informace i bez předchozí žádosti. K tomu může dojít zejména v případě, shledá-li dožadující stát po podání extradiční žádosti a na základě vlastního uvážení, že v extradiční žádosti byly opomenuty důležité informace, nebo pokud jsou takové informace dožadujícím státem zjištěny až po podání extradiční žádosti.

Z formálního hlediska platí pro dožadující stát poskytující vyžádané dodatkové informace stejný režim jako u podávání extradiční žádosti. Je tak nezbytné dodržet požadavky dožádaného státu, plynoucí buď z mezinárodní smlouvy o vydávání či z vnitrostátních právních předpisů dožádaného státu, není-li mezi státy v platnosti žádná extradiční smlouva, na překlad a případné vyšší ověření poskytovaných dodatkových

⁴³¹ Ibid. K § 98, bod 1.

⁴³² Rozsudek ESLP z 12. prosince 2017 ve věci *López Elorza proti Španělsku*, č. 30614/15. Bod 110.

informací. Výjimečně mohou státy v zájmu urychlení, např. je-li žádaná osoba ve vazbě, zvážit akceptaci dodatkových informací i bez překladu či bez vyššího ověření.⁴³³

7.1. Orgán příslušný k poskytnutí dodatkových informací

Dle judikatury Evropského soudu pro lidská práva je nezbytné, aby požadované dodatkové informace dožádanému státu poskytl k tomu oprávněný orgán dožadujícího státu, kterým je obvykle orgán příslušný k podání extradiční žádosti, tj. ústřední orgán dožadujícího státu. Ústřední orgán dožadujícího státu se však za účelem přípravy požadovaných dodatkových informací často musí obrátit na justiční orgány, které v dané věci vedou trestní řízení, za účelem poskytnutí požadovaných informací, neboť těmi ústřední orgán státu, nejde-li například pouze o informace o vnitrostátní právní úpravě apod., zpravidla nedisponuje.

7.2. Lhůta pro poskytnutí dodatkových informací

Dožádaný stát může státu dožadujícímu pro poskytnutí požadovaných dodatkových informací stanovit přiměřenou lhůtu.

Při určování délky lhůty by dožádaný stát měl vycházet zejména z okolností konkrétního případu, zejména z předpokládaného rozsahu požadované dodatkové informace, možné nezbytnosti opatření jejího překladu z jazyka státu dožadujícího do jazyka akceptovaného státem dožádaným či z geografické vzdálenosti, a to jak mezi státem dožádaným a státem dožadujícím, tak i vzdálenosti mezi sídlem ústředního orgánu dožadujícího státu (obvykle v hlavním městě), jež obdrží žádost o poskytnutí dodatkové informace, a sídlem příslušného orgánu dožadujícího státu, který vede trestní řízení, pro jehož potřeby je o vydání osoby žádáno, a který tak bude příslušný k přípravě požadované dodatkové informace.⁴³⁴

Stanoví-li dožádaný stát pro poskytnutí požadovaných dodatkových informací lhůtu a dojde k tomu, že dožadující stát dodatkové informace poskytne až po uplynutí této

⁴³³ Polák, P., Opatová, H., Kubíček, M. Op. cit. K § 98, bod 6.

⁴³⁴ Ibid. K § 98, bod 4.

lhůty nebo je neposkytne vůbec, neznamená to, že extradiční řízení musí být ukončeno. Nestanoví-li mezinárodní smlouva nebo vnitrostátní právní předpisy dožádaného státu jinak, závisí další postup na rozhodnutí příslušného orgánu dožádaného státu v každém jednotlivém případě. Jestliže dožadující stát neposkytne požadované dodatkové informace v předem stanovené lhůtě, může příslušný orgán dožádaného státu vyčkat přiměřenou dobu, zda nebude dodatková informace doručena se zpožděním, a v případě jejího opožděného doručení pokračovat v extradičním řízení. Neposkytne-li dožadující stát dodatkovou informaci vůbec, nebo ji poskytne až po uplynutí velmi dlouhé doby, kdy například s ohledem na držení žádané osoby ve vazbě není možné, aby dožádaný stát na dodání informace čekal, vyhodnotí příslušný orgán dožádaného státu, zda lze v extradičním řízení pokračovat i bez požadované dodatkové informace,⁴³⁵ případně extradiční řízení ukončí dle vnitrostátních právních předpisů daného dožádaného státu a žádosti o vydání dožadujícího státu z tohoto důvodu nevyhoví. Mezinárodní smlouva či vnitrostátní právní předpisy dožádaného státu však mohou stanovit jiný postup, byť úprava konkrétních důsledků nedodržení lhůty pro poskytnutí dodatkových informací je v mezinárodních smlouvách o vydávání spíše výjimečná. Například článek 8 Smlouvy o vydávání mezi Kambodžským královstvím a Čínskou lidovou republikou (Peking, 9. února 1999) tak stanoví, že není-li požadovaná dodatková informace poskytnuta dožadujícím státem v předem stanovené lhůtě, považuje dožádaný stát extradiční žádost dožadujícího státu za odvolanou, tj. vychází z domněnky, že dožadující stát již o vydání osoby nemá dále zájem. Ukončení extradičního řízení v případě včasného neposkytnutí dodatkových informací předpokládá rovněž článek 9 odst. 2 Smlouvy o vydávání mezi Korejskou republikou a Austrálií (Soul, 5. září 1990) či článek 7 odst. 2 Smlouvy o vydávání mezi Jihoafrickou republikou a Austrálií (Canberra, 9. prosince 1998). Velké množství mezinárodních smluv nicméně upravuje pouze možnost stanovení lhůty pro poskytnutí dodatkových informací, avšak bez konkretizace následků jejího nedodržení. Takto k úpravě dodatkových informací přistupuje např. článek 16 Smlouvy o vydávání mezi Peruánskou republikou a Španělským královstvím (Madrid, 28. června 1989), článek 12 Smlouvy o vydávání mezi Spojenými státy americkými a Brazílií (Rio de Janeiro, 13. ledna 1961) nebo článek 9 Smlouvy o vydávání mezi vládou Kanady a vládou Spojených států mexických (Mexico City, 16. března 1990). Délku lhůty mezinárodní smlouvy obvykle ponechávají na úvaze dožádaného státu v konkrétním případě. Některé

⁴³⁵ Ibid. K § 98, bod 4.

mezinárodní smlouvy o vydávání však lhůtu pro poskytnutí dodatkových informací mohou stanovit i velmi konkrétně, zvláště v případě, že je žádaná osoba držena v předběžné vazbě. Např. článek 12 odst. 1 Meziamerické úmluvy o vydávání (Caracas, 25. února 1981) tak stanoví lhůtu pro poskytnutí dodatkových informací v délce 30 dnů, přičemž tuto lhůtu lze prodloužit o dalších 30 dnů.

7.3. Rozsah a obsah požadovaných informací

Rozsah a obsah požadovaných dodatkových informací není obecně stanoven, avšak nelze pochybovat o tom, že požadované dodatkové informace se musí vztahovat k předmětné extradiční žádosti a/nebo k vyžadované osobě. Obvykle tak dožádaný stát žádá např. o doplnění popisu skutku, není-li z obsahu extradičních materiálů některá z okolností spáchaného trestného činu zcela zřejmá, či o doplnění informací o právních předpisech dožádaného státu, např. o úpravě institutu promlčení nebo možném ukládání trestu smrti. Často je v rámci dodatkových informací vyžadováno také vyjádření dožadujícího státu k tvrzení žádané osoby v extradičním řízení. Zvláštním typem dodatkových informací jsou diplomatická ujištění, jejichž obsahem jsou závazky dožadujícího státu ohledně zacházení s osobou, dojde-li k jejímu vydání (viz blíže následující podkapitola 7.4).

7.4. Diplomatická ujištění

Specifickým příkladem dodatkových informací jsou tzv. diplomatická ujištění, což jsou ujištění poskytovaná dožadujícím státem státu dožádanému, která se nejčastěji vztahují k zacházení s osobou v případě jejího vydání do dožadujícího státu, konkrétně k dodržování lidských práv a základních svobod vydané osoby. Příklady ujištění, která jsou obvykle vyžadována, jsou ujištění o právu na nový proces, pokud se žádost o vydání týká osoby odsouzené v dožadujícím státě v její nepřítomnosti, ujištění, že nebude uložen či vykonán trest smrti, ujištění, že osoba nebude podrobena mučení nebo ponižujícímu či nelidskému zacházení apod.

S ohledem na úzkou provázanost poskytovaných ujištění s dodržováním lidských práv a základních svobod existuje k otázce poskytování ujištění bohatá judikatura Evropského soudu pro lidská práva, který opakovaně judikoval, že pokud z okolností konkrétní extradiční věci vyplývá, že v případě vydání může osobě v dožadujícím státě hrozit reálné riziko porušení jejích lidských práv a základních svobod zaručených příslušnými mezinárodními smlouvami, je možné toto riziko odvrátit či alespoň snížit, pokud si dožádaný stát od státu dožadujícího vyžádá ujištění ohledně zacházení s osobou v dožadujícím státě, bude-li vydána.⁴³⁶ Pouze ve výjimečných případech je obecná lidskoprávní situace v konkrétním státě natolik tristní, že případným ujištěním poskytnutým tímto státem nelze přikládat žádnou váhu.⁴³⁷

Evropský soud pro lidská práva ve své rozhodovací praxi opakovaně stanovil kritéria, podle kterých je třeba posuzovat kvalitu a věrohodnost poskytnutých ujištění. Komplexní shrnutí těchto kritérií lze nalézt v rozsudku Evropského soudu pro lidská práva ve věci *Othman (Abu Qatada) proti Spojenému království* ze 17. ledna 2012, č. 8139/09.⁴³⁸ Poskytnutá ujištění musejí být dostatečně konkrétní a individualizovaná, tj. musí reflektovat rizika existující v daném případě a u konkrétní žádané osoby.⁴³⁹ Ujištění rovněž musí obsahovat efektivní kontrolní mechanismus,⁴⁴⁰ tj. například se dožadující stát musí zaručit, že pracovníci zastupitelského úřadu dožádaného státu v dožadujícím státě budou moci navštívit osobu, bude-li vydána, ve věznici či se budou moci zúčastnit soudního projednání dané trestní věci v dožadujícím státě. Evropský soud pro lidská práva také uvedl, že při posuzování věrohodnosti poskytnutých ujištění v extradičním řízení je nutné přihlížet k délce a intenzitě vzájemných vztahů mezi dožadujícím a dožádaným státem, a to včetně předchozích zkušeností s dodržováním již dříve poskytnutých ujištění v jiných extradičních případech,⁴⁴¹ a ke skutečnosti, zda konkrétní

⁴³⁶ Rozsudek ESLP z 31. ledna 2012 ve věci *M. S. proti Belgii*, č. 50012/08. Bod 131. Srov. rozsudek ESLP ze dne 12. dubna 2005 ve věci *Shamayev a další proti Gruzii a Rusku*, č. 36378. Bod 352.

⁴³⁷ Např. rozsudek ESLP z 21. října 2010 ve věci *Gafarov proti Rusku*, č. 25404/09. Bod 138. Srov. rozsudek ESLP ze 4. listopadu 2010 ve věci *Sultanov proti Rusku*, č. 15303/09. Bod 73.

⁴³⁸ Rozsudek ESLP ze 17. ledna 2012 ve věci *Othman (Abu Qatada) proti Spojenému království*, č. 8139/09. Bod 189.

⁴³⁹ Rozsudek ESLP z 1. dubna 2010 ve věci *Klein proti Rusku*, č. 24268/08. Bod 55. Srov. rozsudek ESLP z 20. května 2010 ve věci *Khaydarov proti Rusku*, č. 21055/09. Bod 111. Srov. rozsudek ESLP z 28. února 2008 ve věci *Saadi proti Itálii*, č. 37201/06. Bod 148.

⁴⁴⁰ Usnesení ESLP ze 17. února 2009 ve věci *Gasayev proti Španělsku*, č. 48514/06. Srov. rozsudek ESLP z 19. června 2008 ve věci *Ryabikin proti Rusku*, č. 8320/04. Bod 119. Srov. rozsudek ESLP ze 17. června 2010 ve věci *Kolesnik proti Rusku*, č. 26876/08. Bod 73. Srov. také Zpráva Rady OSN pro lidská práva z 10. listopadu 2006 ve věci *Mohammed Alzery v. Sweden*, č. CCPR/C/88/D/1416/2005. Bod 11.5.

⁴⁴¹ Usnesení ESLP z 6. července 2010 ve věci *Babar Ahmad a další proti Spojenému království*, č. 24027/07, č. 11949/08 a č. 36742/08. Body 107 a 108. Srov. usnesení ESLP z 20. února 2007 ve věci *Al-Moayad proti Německu*, č. 35865/03. Bod. 68.

zacházení, kterého se týkají poskytnutá ujištění, je v poskytujícím, tj. dožadujícím, státě trestné či nikoli (např. poskytuje-li stát ujištění, že na osobě nebude vykonán trest smrti, je třeba přihlídnout, zda dle vnitrostátních právních předpisů daného státu je uložení trestu smrti přípustné, nebo zda trestní předpisy daného státu trest smrti vylučují, případně zda bylo vyhlášeno a je dodržováno moratorium na jeho vykonávání).⁴⁴²

Další nezbytnou podmínkou diplomatických ujištění je skutečnost, že musí být poskytnuty oprávněným orgánem dožadujícího státu, tj. orgánem, který je oprávněn stát zavazovat navenek, neboť poskytnutá ujištění jsou mezinárodněprávně závazná.⁴⁴³ Dle mezinárodního práva jsou způsobilí takto zastupovat stát ve všech zahraničních věcech hlava daného státu, předseda vlády, ministr zahraničních věcí a zastupitelské úřady. Všechny ostatní osoby a orgány jsou považováni za zástupce státu jen v případě, že se prokáží plnou mocí.⁴⁴⁴ Ve vymezených oblastech a v omezeném rozsahu mohou stát zastupovat rovněž státní orgány příslušné dle vnitrostátního zmocnění nebo mezinárodní smlouvy k jednání v dané oblasti.⁴⁴⁵ V oblasti vydávání osob takové zmocnění představují vnitrostátní právní předpisy o vydávání a mezinárodní smlouvy o vydávání. Existují-li u dožádaného státu pochybnosti o tom, zda ujištění poskytl k tomu příslušný orgán dožadující státu, je možné od dožadujícího státu v rámci vyžádání dalších dodatkových informací vyžádat příslušná ustanovení vnitrostátních právních předpisů upravujících příslušnost orgánů.⁴⁴⁶ Specifikum představují federální státy, kdy o vydání osoby žádá ústřední orgán federální vlády, který také poskytuje požadovaná ujištění. Dožádaný stát by se měl ujistit, zda takto poskytnutá ujištění zavazují i orgány jednotlivých států dané federace.⁴⁴⁷

V této souvislosti je třeba podotknout, že orgán oprávněný k poskytnutí ujištění dožádanému státu však nemusí být shodný s orgánem, který je dle vnitrostátních právních předpisů dožadujícího státu oprávněn vyjadřovat se k obsahu konkrétních ujištění,

⁴⁴² Např. usnesení ESLP z 18. září 2006 ve věci *Youb Saoudi proti Španělsku*, č. 22871/06.

⁴⁴³ Rozsudek ESLP z 12. dubna 2005 ve věci *Shamayev a další proti Gruzii a Rusku*, č. 36378. Body 263, 343 – 345. Srov. rozsudek ESLP z 18. února 2010 ve věci *Baysakov a další proti Ukrajině*, č. 54131/08. Bod 51. Srov. rozsudek ESLP z 23. října 2008 ve věci *Soldatenko proti Ukrajině*, č. 2440/07. Bod 73.

⁴⁴⁴ Čepelka, Č., Šturma, P. *Mezinárodní právo veřejné*. 2. vydání. Praha : C. H. Beck, 2018. S. 292 – 299.

⁴⁴⁵ Potočný, M., Ondřej, J. *Mezinárodní právo veřejné : Zvláštní část*. 5., doplněné a rozšířené vydání. Praha : C. H. Beck, 2006. S. 187.

⁴⁴⁶ Polák, P., Opatová, H., Kubíček, M. Op. cit. K § 91 odst. 1 písm. o), bod 44.

⁴⁴⁷ Rozsudek ESLP z 15. listopadu 1996 ve věci *Chahal proti Spojenému království*, č. 22414/93. Body 105 – 107. Srov. usnesení ESLP z 3. července 2001 ve věci *Nivette proti Francii*, č. 44190/98.

konkrétně k tomu, zda plnění konkrétních ujištění je dle vnitrostátního právního řádu dožadujícího státu vůbec možné.⁴⁴⁸

⁴⁴⁸ Polák, P., Opatová, H., Kubiček, M. Op. cit. K § 82, bod 2. Srov. rozsudek ESLP ze 7. července 1989 ve věci *Soering proti Spojenému království*, č. 14038/88. Body 69, 75, 97.

8. Souběh extradičních žádostí

O souběhu extradičních žádostí hovoříme za situace, kdy dožádaný stát obdrží žádosti o vydání konkrétní osoby od dvou či více různých dožadujících států. Aby se jednalo o souběh, platí, že žádosti o vydání musejí být dožádanému státu doručeny před rozhodnutím příslušných orgánů dožádaného státu o povolení vydání osoby do určitého státu, neboť jakékoli další extradiční žádosti doručené až po tomto okamžiku již v souběhu nelze zohledňovat. Dožadující stát, jehož žádost o vydání byla dožádanému státu doručena až po rozhodnutí dožádaného státu o povolení vydání osoby do jiného, dříve žádajícího státu, by měl svou žádost o vydání směřovat tomuto třetímu státu.⁴⁴⁹

O souběžných extradičních žádostech je obvykle rozhodováno tak, že nejprve je posouzena přípustnost vydání u každé z nich zvlášť a následně dojde k rozhodnutí, které z extradičních žádostí, u nichž byla shledána přípustnost vydání, bude dána přednost. Státy v tomto směru uplatňují různá kritéria. Jedná-li se o vydání na základě mezinárodní smlouvy, taková smlouva nezřídka obsahuje rovněž úpravu souběhu extradičních žádostí a konkrétní kritéria, ke kterým má být dožádaným státem přihlíženo.

Článek 10 Smlouvy o vydávání mezi Spojenými státy americkými a Brazílií (Rio de Janeiro, 13. ledna 1961) tak určuje, že v případě souběhu extradičních žádostí je dána přednost žádosti státu, na jehož území došlo ke spáchání trestného činu, týkají-li se všechny extradiční žádosti totožného činu. Jedná-li se o rozdílné činy, upřednostní se žádost státu, v jehož jurisdikci žádaná osoba spáchala závažnější trestný čin. Jestliže je závažnost trestných činů, pro jejichž spáchání je osoba žádána různými státy obdobná, upřednostní se extradiční žádost dle pořadí doručení dožádanému státu. Článek 12 odst. 2 Smlouvy o vydávání mezi vládou Kanady a vládou Spojených států mexických (Mexico City, 16. března 1990) nestanoví sice přesný postup, jak má dožádaný stát o konkurenčních extradičních žádostech více států rozhodnout, ale zakotvuje kritéria, ke kterým by dožádaný stát měl přihlídnout, a to například závažnost trestných činů, pro které jednotlivé státy žádají o vydání osoby, datum přijetí jednotlivých extradičních žádostí dožádaným státem, státní příslušnost žádané osoby a její místo pobytu či čas a místo spáchání trestných činů, pro které státy žádají o vydání dané osoby. Totožnou

⁴⁴⁹ Polák, P., Opatová, H., Kubíček, M. *Zákon o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních : Komentář*. 2., aktualizované a doplněné vydání. Praha : Wolters Kluwer, aktuálně v tisku. K § 102 odst. 1, bod 1.

úpravu obsahuje rovněž článek 13 odst. 2 Smlouvy o vydávání mezi Korejskou republikou a Austrálií (Soul, 5. září 1990).

Komplikovanější situaci představuje souběh klasické extradiční žádosti a evropského zatýkacího rozkazu. S ohledem na povahu evropského zatýkacího rozkazu, jehož smyslem je usnadnění a zefektivnění předávacího řízení mezi členskými státy Evropské unie, kdy o předání osoby rozhodují přímo justiční orgány dožádaného státu, nikoli například ministr spravedlnosti, generální prokurátor, vláda apod., jak tomu obvykle bývá u klasických extradičních žádostí ve finálním stupni rozhodování v extradičním řízení, dochází v případě souběhu evropského zatýkacího rozkazu s extradiční žádostí třetího státu k narušení standardní procedury zpracování evropského zatýkacího rozkazu, neboť po rozhodnutí příslušného justičního orgánu dožádaného státu o předání nedochází k realizaci předání, nýbrž poté, kdy je rozhodnuto rovněž o přípustnosti vydání osoby i dle extradiční žádosti třetího státu, rozhoduje příslušný orgán dožádaného státu o tom, které z žádostí, tj. zda evropskému zatýkacímu rozkazu, nebo extradiční žádosti třetího státu, dá přednost, přičemž při svém rozhodování zvaží všechny okolnosti, zejména závažnost a místo spáchání trestných činů, pro které je žádáno o vydání či o předání dle evropského zatýkacího rozkazu, data vydání evropského zatýkacího rozkazu a mezinárodního zatýkacího rozkazu či zda k vydání zatýkacích rozkazů došlo pro účely trestního stíhání nebo dodání osoby do výkonu trestu.⁴⁵⁰

Klasické schéma rozhodování o souběhu extradiční žádosti třetího státu a evropského zatýkacího rozkazu narušil svou judikaturou Soudní dvůr Evropské unie v souvislosti se zohledňováním státní příslušnosti žádané osoby. Soudní dvůr Evropské unie ve svém rozsudku z 6. září 2016 ve věci C-182/15 *Aleksei Petruhhin* uvedl, že pokud členský stát Evropské unie obdrží žádost třetího státu o vydání státního příslušníka jiného členského státu Evropské unie, je jeho povinností informovat daný členský stát Evropské unie, tj. domovský stát žádané osoby, resp. stát, jehož je osoba státním příslušníkem, o podané žádosti třetího státu o vydání této osoby, a v případě zájmu tohoto členského státu Evropské unie je povinen mu žádanou osobu předat na základě evropského zatýkacího rozkazu vydaného státem původu žádané osoby. Soudní dvůr Evropské unie v takových případech tedy nařizuje aplikaci doložky národního zacházení, která by se však na oblast justiční spolupráce v trestních věcech vůbec neměla vztahovat, jak je patrné i ze samotného Rámcového rozhodnutí Rady z 13. června 2002 o evropském zatýkacím

⁴⁵⁰ Článek 16 odst. 3 Rámcového rozhodnutí Rady ze dne 13. června 2002 o evropském zatýkacím rozkazu a postupech předávání mezi členskými státy (2002/584/SVV).

rozkazu a postupech předávání mezi členskými státy (2002/584/SVV), které výslovně upravuje možnost odlišného zacházení s vlastními státními příslušníky konkrétního dožádaného členského státu Evropské unie v určitých oblastech, např. možnost odmítnout předání takové osoby či možnost odmítnout povolení jejího průvozu při realizaci jejího předání mezi jinými členskými státy Evropské unie.⁴⁵¹ Soudní dvůr Evropské unie ve svém rozsudku z 6. září 2016 ve věci C-182/15 Aleksei Petruhhin argumentuje článkem 18 Smlouvy o fungování Evropské unie, kdy sice uznává, že v případě, že mezi Evropskou unií a dožadujícím třetím státem není uzavřena smlouva o vydávání, spadají pravidla pro extradici výlučně do pravomoci jednotlivých členských států, avšak dále uvádí, že vnitrostátní právní předpisy jednotlivých členských států Evropské unie týkající se vydávání osoby mohou mít vliv na svobodu pohybu státních příslušníků ostatních členských států Evropské unie. Dle názoru Soudního dvora Evropské unie tak, jestliže dojde k vydání občana členského státu Evropské unie, a tedy i občana Evropské unie, jiným členským státem Evropské unie do třetího státu, jedná se o omezení svobody pohybu podle článku 21 Smlouvy o fungování Evropské unie, a to přesto, že Soudní dvůr Evropské unie připouští, že se může jednat o omezení svobody pohybu odůvodněné, například snahou států zabránit beztrestnosti pachatelů trestných činů. Soudní dvůr Evropské unie nicméně požaduje, aby členské státy v takových případech hledaly alternativní, méně invazivní opatření, než je vydání osoby třetímu státu. Takovýmto opatřením tak má dle Soudního dvora Evropské unie být právě informování členského státu Evropské unie, jehož je osoba občanem, o podané extradiční žádosti třetího státu, a případné upřednostnění evropského zatýkacího rozkazu takového členského státu Evropské unie před dříve podanou extradiční žádostí třetího státu. Soudní dvůr Evropské unie nicméně ve svém rozsudku ani v na něj navazující další judikatuře příliš nezohlednil související komplikace (zejména skutečnost, že evropský zatýkací rozkaz členského státu Evropské unie, jehož je žadaná osoba občanem, by se měl týkat totožného skutku, pro který o vydání osoby žádal třetí stát, přičemž tento členský stát zjevně nebude mít k dispozici dostatek informací a podkladů pro zahájení trestního stíhání osoby pro trestný čin spáchaný v jurisdikci třetího státu, připustíme-li že vnitrostátní právní předpisy daného členského státu Evropské unie umožňují stíhání občanů na základě principu aktivní personality pro trestné činy spáchané na území třetího státu, a dožádaný členský stát Evropské unie nebude oprávněn tyto informace a podklady státu původu žádané

⁴⁵¹ Polák, P., Opatová, H., Kubíček, M. Op. cit. K § 91 písm. a), bod 6.

osoby poskytnout, neboť se jedná o důvěrné informace sdílené pouze mezi státem dožadným a státem dožadujícím, přičemž dožadovaný stát není oprávněn sdílet informace o trestním stíhání vedeném v třetím státě s jiným státem, tedy ani se státem původu žádané osoby) a zejména nereflektoval úpravu souběhu evropských zatýkacích rozkazů s extradičními žádostmi třetích států obsaženou v článku 16 odst. 3 Rámcového rozhodnutí Rady o evropském zatýkacím rozkazu, která byla vysvětlena v předchozím odstavci. Soudní dvůr Evropské unie tak zcela přešel skutečnost, že Rámcové rozhodnutí Rady o evropském zatýkacím rozkazu nestanoví automatickou přednost evropského zatýkacího rozkazu.

Jestliže dožadovaný stát rozhoduje o souběhu dvou či více extradičních žádostí, kromě toho, že rozhodne o povolení vydání do jednoho z dožadujících států a následně toto povolené vydání i realizuje, může souběžně vyslovit i souhlas s případným následným vydáním osoby do dalšího z dožadujících států.⁴⁵² Tím původně dožadujícímu státu, kterému byla osoba původně dožadným státem vydána, odpadá povinnost vyžádat si souhlas původně dožadného státu s dalším vydáním, tj. re-extradicí, osoby do dalšího z dožadujících států, jehož žádost o vydání nebyla původně dožadným státem upřednostněna a který proto požádal znovu o vydání osoby, a to ten stát, kterému byla osoba vydána. Blíže se otázce re-extradice a související zásadě speciality věnuje kapitola 13.

⁴⁵² Např. § 102 odst. 1 věta čtvrtá zákona č. 104/2013 Sb., o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních. Srov. Polák, P., Opatová, H., Kubíček, M. Op. cit. K § 103 odst. 4, bod 6.

9. Formální důvody odmítnutí extradice

Důvody, pro které nelze žádanou osobu vydat, představují právní důvody, podle kterých by případné vydání žádané osoby bylo v rozporu s mezinárodní smlouvou o vydávání, na základě které se v konkrétním případě žádá o vydání, s jinými mezinárodními smlouvami, zejména smlouvami o lidských právech, nebo s vnitrostátním právním řádem dožádaného státu.⁴⁵³ Důvody nevyhovění žádosti o vydání mohou být mandatorní nebo fakultativní, formální nebo materiální.

Mezi materiální důvody odmítnutí extradice zpravidla řadíme důvody nepřipustnosti vydání, jak je stanoví konkrétní mezinárodní smlouva o vydávání, na základě které se v daném případě o vydání žádá, nebo vnitrostátní právo dožádaného státu. Příkladem lze uvést článek 4 Evropské úmluvy o vydávání (Paříž, 13. prosince 1957), který stanoví, že „*Vydávání pro trestné činy vojenské, které nejsou obecnými trestnými činy, je vyloučeno z působnosti této Úmluvy.*“⁴⁵⁴ Jedná se zároveň o mandatorní důvod nepřipustnosti vydání. Na druhou stranu článek 4 odst. 1 Smlouvy o vydávání mezi Kanadou a Filipínskou republikou (Ottawa, 7. listopadu 1989) stanoví, že vydání může být odmítnuto, jestliže je osoba, jejíž vydání je žádáno, státním příslušníkem dožádaného státu. Jedná se však pouze o fakultativní důvod nevyhovění extradiční žádosti a závisí na vůli dožádaného státu, zda tento důvod nepřipustnosti vydání v konkrétním případě využije, či nikoli.

Formální důvody nevyhovění žádosti o vydání obvykle nejsou výslovně uvedeny, ačkoli vyplývají z formálních požadavků na podobu extradiční žádosti a jejích příloh, vysvětlených v předcházejících kapitolách. Mezinárodní smlouva o vydávání či vnitrostátní právní předpisy dožádaného státu stanoví obvykle velmi jasně, v jaké formě má být vyhotovena extradiční žádost. Jestliže některá z těchto formálních náležitostí chybí a nedojde-li k nápravě ani po předchozím upozornění dožádaným státem a stanovení časového limitu pro nápravu formálních nedostatků, jedná se o důvod pro odmítnutí extradiční žádosti.

Není-li žádosti o vydání vyhověno na základě formálních důvodů, neprobíhá obvykle ani celé extradiční řízení, neboť ihned na jeho počátku, respektive po poskytnutí

⁴⁵³ Polák, P., Opatová, H., Kubíček, M. *Zákon o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních : Komentář*. 2., aktualizované a doplněné vydání. Praha : Wolters Kluwer, aktuálně v tisku. K § 91 odst. 1, bod 1.

⁴⁵⁴ Článek 4 Evropské úmluvy o vydávání (Paříž, 13. prosince 1957).

přiměřené doby dožadující straně ke zhojení formálních nedostatků extradiční žádosti, dojde k odmítnutí žádosti o vydání, čímž celé extradiční řízení končí. Známe ovšem také formální důvody nevyhovění extradiční žádosti vedoucí k rozhodnutí o nepřipustnosti vydání až v řádně proběhnuvším extradičním řízení.

9.1. Nedostatek vzájemnosti

Není-li mezi dožádaným a dožadujícím státem v platnosti žádná mezinárodní smlouva, na základě které by v konkrétním případě mohlo být žádáno o vydání osoby, a umožňují-li vnitrostátní právní předpisy obou států, aby o vydání bylo žádáno na bezesmluvním základě za předpokladu poskytnutí ujištění o vzájemnosti, bude neposkytnutí takového ujištění nebo jeho poskytnutí v nedostatečné formě právním důvodem pro nevyhovění extradiční žádosti.

Nedostatek vzájemnosti však nemusí spočívat pouze v neposkytnutí výslovného ujištění o reciprocitě ze strany dožadujícího státu. Ne vždy je nutné, aby ujištění o vzájemnosti bylo výslovně poskytnuto. Podstata vzájemnosti je podrobně vysvětlena v kapitole 3.1. Důvodem nevyhovění extradiční žádosti může být tzv. vzájemnost v negativním smyslu, konkrétně např. situace, kdy dožadující stát už dříve v obdobném případě nevyhověl žádosti o spolupráci dožádanému státu, nebo pokud je zřejmé, že dožadující stát by v obdobném případě požadovanou spolupráci také neposkytl (např. pokud dožadující stát učinil v tomto smyslu výhradu či prohlášení k mezinárodní smlouvě).⁴⁵⁵ Nedostatek vzájemnosti také může být zjištěn také až v průběhu extradičního řízení, a to v souvislosti s reciproční žádostí. Jak je blíže vysvětleno v kapitole 3.1, vzájemnost má vždy dvoustrannou povahu. Podstatou vzájemnosti je ujištění, že v obdobném případě může být případné budoucí žádosti aktuálně dožádaného státu rovněž vyhověno. Obdobnost je spatřována zejména ve skutkových okolnostech a konkrétním typu požadované spolupráce.⁴⁵⁶ Jestliže tedy například Brazílie požádá Českou republiku o vydání osoby, přičemž svou žádost o vydání založí na ujištění o vzájemnosti, a následně, ještě v době probíhajícího extradičního řízení v České republice, požádá Česká republika v obdobném případě o vydání osoby z Brazílie do České

⁴⁵⁵ Polák, P., Opatová, H., Kubíček, M. Op. cit. K § 103 odst. 4, bod 6. K § 4 odst. 1, body 1 a 2.

⁴⁵⁶ Ibid. K § 4 odst. 5, bod 9.

republiky, přičemž brazilská strana žádosti České republiky nevyhoví, jedná se z pohledu extradičního řízení vedeného v České republice o brazilské extradiční žádosti o nedostatek vzájemnosti, a tedy důvod pro rozhodnutí o nepřípustnosti vydání.⁴⁵⁷

9.2. Chybějící překlad

Je-li mezi státem dožádaným a státem dožadujícím uzavřena dvoustranná mezinárodní smlouva o vydávání a nemají-li takové státy totožný úřední jazyk (který má např. většina států jižní Ameriky), obsahuje mezinárodní smlouva standardně ustanovení upravující jazyk, ve kterém mají být předkládány žádosti o vydání i veškeré související dokumenty. Na úpravu jazykového režimu obvykle pamatují rovněž mnohostranné mezinárodní smlouvy o vydávání, přičemž konkrétně mohou jednotlivé státy požadované jazyky specifikovat rovněž v prohlášeních a výhradách k takové mezinárodní smlouvě.

Jestliže mezi konkrétními státy není žádná mezinárodní smlouva o vydávání v platnosti, je třeba, aby žádost o vydání byla předkládána v jazyce dožádaného státu, nebo v jazyce státu dožadujícího, avšak opatřená překladem do jazyka státu dožádaného. Jelikož je vyhotovování překladů extradičních materiálů časově i finančně velmi náročné, přičemž v některých státech ani nemusí být možné zajištění tlumočnicka do méně známého úředního jazyka některého státu, může stát dožadující nabídnout státu dožádanému speciální ujištění o vzájemnosti týkající se jazykového režimu pro případ extradičních žádostí mezi těmito státy. Dožadující stát takovým ujištěním o vzájemnosti zaručí, že jestliže dožádaný stát nyní akceptuje žádost o vydání v jazyce dožadujícího státu nebo v jakémkoli jiném jazyce než v jazyce státu dožádaného, přijme tento stát recipročně rovněž případné budoucí extradiční žádosti druhého státu vyhotovené v jeho úředním jazyce nebo v jiném jazyce.⁴⁵⁸ Příkladem může být vydávání mezi Českou republikou a Spojenými arabskými emiráty. Jestliže Spojené arabské emiráty zašlou České republice žádost o vydání vyhotovenou v anglickém jazyce, je nezbytné, aby součástí žádosti o vydání bylo rovněž ujištění, že v případě budoucí extradiční žádosti České republiky adresované Spojeným arabským emirátům bude taková žádost arabskou stranou rovněž

⁴⁵⁷ Ibid. K § 91 odst. 1, bod 2.

⁴⁵⁸ Ibid. K § 12 odst. 3, bod 3.

akceptována v anglickém jazyce a nebude vyžadován překlad extradičních materiálů do arabštiny.

Nezašle-li dožadující stát žádost o vydání v jazyce určeném mezinárodní smlouvou, nebo v jazyce dožádaného státu, je-li o vydání žádáno na bezesmluvním základě, či neopatrí-li žádost o vydání překladem do takového jazyka, přičemž zároveň také neposkytne dožádanému státu ujištění o vzájemnosti týkající se jazykového režimu či takové ujištění o vzájemnosti dožádaný stát nepřijme, je v takových případech extradiční žádost dožádaným státem zpravidla odmítnuta, neboť dožádaný stát není povinen opatřovat překlad extradičních materiálů, často velice finančně náročný, na vlastní náklady.

9.3. Chybějící vyšší ověření

Jestliže je nutnou formální náležitostí žádosti o vydání některá z forem vyššího ověření, o kterých je blíže hovořeno v kapitole 4.3, a to buď proto, že mezinárodní smlouva, na základě které je žádáno o vydání, nezbavuje smluvní strany povinnosti opatřit extradiční materiály vyšším ověřením, nebo je o vydání žádáno na bezesmluvním základě, a extradiční žádost dožadujícího státu potřebné vyšší ověření neobsahuje, přičemž dožadující stát ani státu dožádanému neposkytne související ujištění o reciprocitě, tj. že v případě obdobné žádosti o vydání podané státem nyní dožádaným by vyšší ověření písemností rovněž nebylo vyžadováno, je to důvodem pro nevyhovění žádosti o vydání, a to zejména v případě, že dožádaný stát nejprve stát dožadující upozorní na tento nedostatek extradičních materiálů a vyzve jej k nápravě, přičemž dožadující stát chybějící vyšší ověření v přiměřené lhůtě nedoplní.

9.4. Žádost útvaru, který dožádaný stát neuznává za stát

Obdrží-li dožádaný stát žádost o vydání od útvaru, který sám za stát neuznává, je to jasný důvod pro nevyhovění extradiční žádosti. Příkladem může být situace, kdy by Českou republiku o vydání osoby požádala tzv. Severokyperská turecká republika, kterou

Česká republika neuznává za stát. Žádost útvaru, který dožádaný stát neuznává za stát, nelze považovat za extradiční žádost, a nelze o ní tedy vést ani extradiční řízení.⁴⁵⁹

9.5. Žádost nepřislusného orgánu

Extradiční žádost je oprávněn podat pouze k tomu zmocněný orgán dožadujícího státu. Otázce oprávněnosti orgánů k podání extradiční žádosti je věnována kapitola 6.1. Jestliže je žádost podána nepřislusným orgánem nebo osobou a dožadující stát na základě upozornění státu dožádaného nezjedná nápravu, nelze ve věci vést extradiční řízení a žádosti o vydání nemůže být vyhověno.

⁴⁵⁹ Ibid. K § 89 odst. 1, bod 1.

10. Notifikace rozhodnutí

Jakmile příslušný orgán dožádaného státu vydá finální rozhodnutí o žádosti dožadujícího státu o vydání osoby, je nezbytné toto rozhodnutí bez zbytečného odkladu notifikovat dožadujícímu státu, ať již jde o rozhodnutí souhlasné, nebo zamítavé. Nevyhoví-li dožádaný stát žádosti o vydání, je i toto negativní rozhodnutí potřeba notifikovat státu dožadujícímu, a to obvykle s uvedením důvodu, pro který nebylo extradiční žádosti vyhověno.

Evropská úmluva o vydávání (Paříž, 13. prosince 1957) ve svém článku 18 stanoví dožádané straně povinnost informovat dožadující stranu o svém rozhodnutí ohledně žádosti dožadující strany o vydání osoby. Pokud dožádaná strana žádosti o vydání nevyhoví, byť jen částečně, je povinna informovat dožadující stranu o důvodech celkového nebo částečného odmítnutí vydání.⁴⁶⁰ Totožnou úpravu obsahuje článek 14 Smlouvy o vydávání mezi Vládou Spojených států amerických a Vládou Rakouské republiky (Washington, 8. ledna 1998), článek 18 odst. 1, odst. 2 Smlouvy o vydávání mezi Peruánskou republikou a Španělským královstvím (Madrid, 28. června 1989), článek 10 odst. 1, odst. 2 Smlouvy mezi Kambodžským královstvím a Čínskou lidovou republikou o vydávání (Peking, 9. února 1999), článek 14 odst. 1 Smlouvy o vydávání mezi Korejskou republikou a Austrálií (Soul, 5. září 1990) či článek 12 odst. 1, odst. 2 Smlouvy o vydávání mezi Spojenými státy mexickými a Argentinskou republikou (Mexico City, 30. května 2011). Na druhou stranu článek 13 Smlouvy o vydávání mezi Spojenými státy americkými a Brazílií (Rio de Janeiro, 13. ledna 1961), článek 10 odst. 1 Smlouvy o vydávání mezi Austrálií a Belgickým královstvím (Brusel, 4. září 1985) či článek 15 Smlouvy o vydávání mezi Spojenými státy americkými a Novým Zélandem (Washington, 10. března 1971) upravují pouze povinnost dožádaného státu vyrozumět stát dožadující o svém konečném rozhodnutí o žádosti o vydání, avšak nezakotvují povinnost sdělit dožadujícímu státu důvody případného nevyhovění, byť částečného, extradiční žádosti.

Notifikaci rozhodnutí o žádosti o vydání je třeba provést stejným způsobem, jaký je předepsán pro podání žádosti o vydání, tj. diplomatickou cestou, případně přímým stykem mezi ústředními orgány, umožňuje-li to mezinárodní smlouva.

⁴⁶⁰ Článek 18 odst. 1, odst. 2 Evropské úmluvy o vydávání (Paříž, 13. prosince 1957).

Bylo-li vydání povoleno, pojí se s notifikací finálního rozhodnutí dožádaného státu závažné důsledky, neboť provedením notifikace obvykle počíná běžet lhůta, je-li stanovena mezinárodní smlouvou, vnitrostátními právními předpisy dožádaného státu nebo *ad hoc*, ve které je nezbytné realizovat vydání, tj. zajistit předání osoby orgány dožádaného státu orgánům státu dožadujícího. I z tohoto důvodu je vhodné i nutné zachovat smlouvou předepsaný způsob styku orgánů dožádaného a dožadujícího státu, byť často je rozhodnutí souběžně pro urychlení sděleno rovněž např. cestou Interpolu. Případný počátek běhu lhůty pro realizaci vydání je však nejčastěji počítán od okamžiku oficiální notifikace, tj. od data doručení diplomatické nóty či dopisu ústředního orgánu dožádaného státu. Blíže se běhu lhůty pro realizaci povoleného vydání věnuje kapitola 11.

S případným nevyhověním extradiční žádosti se úzce pojí zásada *aut dedere aut judicare*, tedy v případě, že nedojde k vydání osoby, povinnost dožádaného státu osobu sám stíhat. K této zásadě existuje řada přístupů, které jsou přiblíženy v následující podkapitole.

10.1. Aut dedere aut judicare

Již Hugo Grotius v 17. století vyjádřil názor, že pokud se na území státu nachází osoba, která v jiném státě spáchala trestný čin, má stát povinnost tuto osobu vydat, a pokud ji nevydá, musí ji sám stíhat.⁴⁶¹ Grotiův názor se zformoval do obecně známé zásady *aut dedere, aut punire*, tj. vydat, nebo potrestat. Později došlo k úpravě zásady na pravidlo *aut dedere, aut judicare*, tj. vydat, nebo stíhat (případně soudit), a to zejména s ohledem na vývoj právního názoru v tom směru, že nejprve je potřeba osobu soudit a prokázat jí vinu, teprve pak je možné uložit a vykonat trest.⁴⁶² V posledních letech byl v rámci práce Komise pro mezinárodní právo vznesen dokonce názor, že termín

⁴⁶¹ Grotius, H. *De Jure Belli Ac Pacis Libri Tres*. Kniha II., kapitola XXI., body III. a IV. Čerpáno z: *The Classics of International Law : De Jure Belli Ac Pacis Libri Tres : Volume II*. Přeložil Kelsey, F. W., úvod napsal Scott, J. B. Oxford : Clarendon Press, 1925. S. 526 – 529.

⁴⁶² Bassiouni, M. Ch. *International Criminal Law : Volume II : Multilateral and Bilateral Enforcement Mechanisms*. Leiden : Martinus Nijhoff Publishers, 2008. S. 35.

„judicare“ dostatečně neodpovídá termínu „stíhat“ a měl by tak být nahrazen termínem „prosequi“. Celá zásada by tak zněla *aut dedere aut prosequi*.⁴⁶³

Zásada *aut dedere aut judicare* představuje jistou formu ochrany před beztrestností.⁴⁶⁴

Komise pro mezinárodní právo v roce 2005 zařadila téma Povinnost vydat nebo stíhat (*aut dedere aut judicare*) do svého programu. Zvláštní zpravodaj Z. Galicki v letech 2006, 2007, 2008 a 2011 předložil celkem čtyři zprávy.⁴⁶⁵ Zvláštní pracovní skupina v roce 2009 navrhla obecný rámec otázek, na které by se zvláštní zpravodaj měl zaměřit.⁴⁶⁶

Komise pro mezinárodní právo v roce 2014 na téma zásady *aut dedere aut judicare* vypracovala Závěrečnou zprávu. V této Závěrečné zprávě Komise vycházela mimo jiné ze Studie sekretariátu Komise k tématu povinnosti vydat nebo stíhat z 18. června 2010.⁴⁶⁷ Ve Studii i v Závěrečné zprávě jsou rozpracovány čtyři různé přístupy k zásadě *aut dedere aut judicare* v textech mezinárodních smluv.⁴⁶⁸

V první skupině, kam patří zejména Úmluva o potírání penězokazectví (Ženeva, 20. dubna 1929) a další mezinárodní smlouvy dle obdobného modelu,⁴⁶⁹ je zásada upravena tím způsobem, že státy jsou povinny vlastními vnitrostátními právními předpisy kriminalizovat jednání, kterého se týká daná mezinárodní smlouva, a stíhat pachatele takového činu, pokud odmítly jeho vydání jinému státu. V první skupině jsou tedy mezinárodní smlouvy, které dávají přednost vydání před stíháním, avšak zároveň upravují povinnost ve vnitrostátních právních rádech zakotvit trestnost jimi kriminalizovaného jednání.

⁴⁶³ International Law Commission. *The obligation to extradite or prosecute (aut dedere aut judicare)* : *Final Report of the International Law Commission*. S. 3. [online] [cit. 15. října 2019] Dostupné z WWW: United Nations, http://legal.un.org/ilc/texts/instruments/english/reports/7_6_2014.pdf.

⁴⁶⁴ Ibid. S. 2.

⁴⁶⁵ Šturma, P. Povinnost aut dedere aut judicare a nový smíšený trestní tribunál pro stíhání zločinů podle mezinárodního práva v Čadu. *Jurisprudence*. 2004, č. 4. S. 13.

⁴⁶⁶ International Law Commission. *Report of the International Law Commission*. Sixty-first session (4 May – 5 June and 6 July – 7 August 2009). A/64/10. § 204. [online] [cit. 15. října 2019] Dostupné z WWW: United Nations, http://legal.un.org/ilc/documentation/english/reports/a_64_10.pdf.

⁴⁶⁷ Secretariat. *Survey of multilateral instruments which may be of relevance for the work of the International Law Commission on the topic “The obligation to extradite or prosecute (aut dedere aut judicare)”*. Document A/CN.4/630. [online] [cit. 15. října 2019] Dostupné z WWW: United Nations, http://legal.un.org/ilc/documentation/english/a_cn4_630.pdf.

⁴⁶⁸ International Law Commission. *The obligation to extradite or prosecute (aut dedere aut judicare)*. Op. cit. S. 4 - 5.

⁴⁶⁹ Např. Úmluva o potlačování obchodu s lidmi a využívání prostitutce druhých osob (Lake Success, 21. března 1950) či Jednotná úmluva o omamných látkách (New York, 31. března 1961).

Druhá skupina zahrnuje převážně regionální úmluvy o vydávání, které rovněž upřednostňují vydání před vlastním stíháním osoby, avšak jsou univerzálnějšího rázu a nejsou zaměřeny na jediný typ jednání, neobsahují povinnost kriminalizovat určité jednání. Příkladem takových úmluv jsou např. Evropská úmluva o vydávání (Paříž, 13. prosince 1957) či Úmluva o mezinárodním právu soukromém (Havana, 20. února 1928).

Do třetí skupiny jsou řazeny zejména Ženevské úmluvy a jejich Dodatkový protokol I, přičemž preference je dávana vedení trestního stíhání, a to bez ohledu na to, zda byla ve věci rovněž podána extradiční žádost či nikoli. Jako alternativu trestního stíhání může stát zvolit vydání osoby jinému státu, pokud tento stát o vydání osoby požádá a pokud má k dispozici *prima facie* důkazy.

Čtvrtou skupinu tvoří zejména Úmluva o potlačení protiprávního zmocnění se letadel (Haag, 16. prosince 1970), kterou byla inspirována řada dalších obdobných mezinárodních smluv uzavřených po roce 1970.⁴⁷⁰ Čtvrtá skupina se svým přístupem k zásadě *aut dedere aut judicare* podobá třetí skupině, tj. přístupu zvolenému v Ženevských úmluvách, neboť dává přednost trestnímu stíhání, přičemž povinnosti vést samy trestní stíhání se státy mohou zbavit tím, že osobu vydají jinému státu, který o její vydání požádá. Tento přístup se označuje jako tzv. Haagská formulace.⁴⁷¹

Komise pro mezinárodní právo výše popsané přístupy dále zjednodušila a rozdělila na dvě kategorie, a to na takovou úpravu v mezinárodních smlouvách, na základě které vyvstává povinnost osobu trestně stíhat až v případě, že stát nevyhoví žádosti jiného státu o její vydání, a na úpravu, dle které existuje závazek osobu trestně stíhat vždy, kdy je osoba v moci konkrétního státu, přičemž tento stát se z povinnosti trestního stíhání může vyvázat vydáním osoby jinému státu na základě žádosti o vydání.⁴⁷² První přístup byl poprvé obsažen v Úmluvě o potírání penězokazectví (Ženeva, 20. dubna 1929) a poté převzat do řady dalších mezinárodních smluv, včetně řady mnohostranných smluv o vydávání.⁴⁷³ V druhém případě nastává povinnost zahájit trestní stíhání v okamžiku, kdy je ověřen pobyt dané osoby na území konkrétního státu. Pouze v případě, že tento stát

⁴⁷⁰ Např. Mezinárodní úmluva proti braní rukojmí (New York, 17. prosince 1979), Meziamerická úmluva proti korupci (Caracas, 29. března 1996) či Úmluva Organizace spojených národů proti nadnárodnímu organizovanému zločinu (New York, 15. listopadu 2000).

⁴⁷¹ International Law Commission. *The obligation to extradite or prosecute (aut dedere aut judicare)*. Op. cit. S. 4 - 5.

⁴⁷² Ibid. S. 13.

⁴⁷³ Např. do Úmluvy o potlačování obchodu s lidmi a využívání prostituce druhých osob (Lake Success, 21. března 1950) či do Jednotné úmluvy o omamných látkách (New York, 31. března 1961).

obdrží žádost jiného státu o vydání dotčené osoby, může se rozhodnout, zda dá přednost vedení trestního stíhání na vlastním území, nebo vydání osoby jinému státu.⁴⁷⁴

Zásadě *aut dedere aut judicare* se velmi podrobně věnoval rovněž Mezinárodní soudní dvůr ve svém rozsudku z 20. července 2012 ve věci *Otázky týkající se povinnosti stíhat nebo vydat (Belgie proti Senegal)*, a to zejména ve vztahu k Úmluvě proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání (New York, 10. prosince 1984), která k zásadě *aut dedere aut judicare* přistupuje dle druhého z výše zmíněných přístupů, tj. primární je závazek osobu stíhat, přičemž z tohoto závazku je možné se vyvázat případným vydáním osoby jinému státu.⁴⁷⁵ Mezinárodní soudní dvůr uvedl, že tyto dvě alternativy, tj. stíhat, nebo vydat, nemají dle úmluvy totožnou váhu. Zatímco vydání osoby je pouhou možností, kterou úmluva nabízí k vyvázání se z primárního závazku státu vést trestní stíhání proti dotčené osobě, závazek osobu stíhat je povinností vyplývající z úmluvy, jejíž porušení zakládá mezinárodní odpovědnost daného státu.⁴⁷⁶

Ze Závěrečné zprávy Komise pro mezinárodní právo vyplývá, že státy si samy volí, kterému přístupu k zásadě *aut dedere aut judicare* dají v mezinárodních smlouvách přednost. Zásadu *aut dedere aut judicare* tak není třeba harmonizovat, resp. jednotně kodifikovat, avšak je důležité ji vykládat v kontextu s dalšími závazky z mezinárodních smluv i vnitrostátních právních úprav jednotlivých států, neboť se zásadou úzce souvisí řada dalších otázek, které mezinárodní smlouvy či vnitrostátní právní řády států musí standardně také upravit. Zejména se jedná o úpravu jurisdikce, tj. aby stát byly schopny dostát svým mezinárodněprávním závazkům z jednotlivých mezinárodních úmluv a vést trestní stíhání, a to jak jurisdikce teritoriální či personální, tak i další typy jurisdikce, včetně jurisdikce univerzální.⁴⁷⁷ Zásada *aut dedere aut judicare* v praxi může narazit na řadu konfliktů, a to jak s jinými zásadami a principy, tak i se souvisejícími právními úpravami, např. nepřipustnost vydání v případě, že dotčená osoba disponuje imunitou dle vnitrostátního právního řádu dožadovaného státu či pokud lze přesvědčivě usuzovat, že se

⁴⁷⁴ International Law Commission. *The obligation to extradite or prosecute (aut dedere aut judicare)*. Op. cit. S. 14.

⁴⁷⁵ Článek 7 odst. 1 Úmluvy proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání (New York, 10. prosince 1984).

⁴⁷⁶ Rozsudek Mezinárodního soudního dvora z 20. července 2012 ve věci *Questions relating to the Obligation to Prosecute or Extradite (Belgium v. Senegal)*. Bod 95.

⁴⁷⁷ Šturma, P. (2004) Op. cit. S. 14.

jedná o politicky motivované trestní stíhání; nedostatek oboustranné trestnosti či souběh s extradičními žádostmi jiných států.⁴⁷⁸

Jak je patrné z příkladů uvedených výše, většina mnohostranných mezinárodních smluv upravujících otázku vydávání osob (alespoň ve své části) obsahuje úpravu zásady *aut dedere aut judicare*. Některé mezinárodní smlouvy, byť jich není mnoho, však tuto úpravu neobsahují. Jedná se např. o Úmluvu o zabránění a trestání zločinu genocidia (New York, 8. prosince 1948) či Úmluvu o potlačení a trestání zločinu apartheidu (New York, 30. listopadu 1973). Ve dvoustranných extradičních smlouvách se zásada *aut dedere aut judicare* objevuje většinou výlučně v souvislosti s nevydáváním vlastních státních příslušníků jakožto důvodem pro nevyhovění žádosti o vydání. Příkladem lze uvést článek 3 odst. 2 písm. a) Smlouvy o vydávání mezi Jihoafrickou republikou a Austrálií (Canberra, 9. prosince 1998), článek 7 odst. 2 Smlouvy o vydávání mezi Peruánskou republikou a Španělským královstvím (Madrid, 28. června 1989), článek 4 odst. 2 Smlouvy o vydávání mezi Spojenými státy americkými a Norským královstvím (Oslo, 9. června 1977) či článek 7 odst. 2 Smlouvy o vydávání mezi vládou Spojených států mexických a vládou Venezuelské republiky (Caracas, 15. dubna 1998).

⁴⁷⁸ International Law Commission. *The obligation to extradite or prosecute (aut dedere aut judicare)*. Op. cit. S. 8 – 9, 19.

11. Realizace vydání

Po rozhodnutí o povolení vydání a notifikaci dožadujícího státu přichází na řadu realizace povoleného vydání. Ačkoli se jedná o realizaci vydání, používá se pro označení samotného technického provedení povoleného vydání osoby spíše termín „předání“, který vychází z anglického termínu používaného běžně v této souvislosti, a to „surrender“.

11.1. Vydávací vazba

V zájmu zajištění plynulé realizace již povoleného vydání je obvykle po povolení vydání osoba vzata do vazby, pokud ve vazbě nebyla již před finálním rozhodnutím o povolení vydání. Účelem vazby tak je „zajistit provedení vydání.“⁴⁷⁹ Otázce zákonnosti držení osoby ve vazbě a její délky je věnována podstatná část 5. kapitoly. Zjištění a závěry této kapitoly se týkají rovněž vazby po rozhodnutí o povolení vydání, neboť rozlišení vazby na vazbu předběžnou a vazbu vydávací (v této práci použité struktury) je záležitostí českého zákona č. 104/2013 Sb., o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních, přičemž v mezinárodním právu ani v řadě států obdobné rozlišování neexistuje a vazba v extradičním řízení je označována pouze za vazbu předběžnou či za vazbu extradiční.

Maximální doba vazby osoby po povolení vydání je určována lhůtami pro realizaci vydání, stanovenými mezinárodními smlouvami či vnitrostátními právními předpisy dožádaných států. O těchto lhůtách je blíže hovořeno v následující podkapitole 11.2.

Vazba a případná realizace vydání může být ovlivněna dalšími souběžně probíhajícími řízeními. Může to být například řízení o mezinárodní ochraně, neboť článek 33 odst. 1 Úmluvy o právním postavení uprchlíků (Ženeva, 28. července 1951) stanoví, že „Žádný smluvní stát nevyhostí jakýmkoli způsobem nebo nevrátí uprchlíka na hranice země, ve kterých by jeho život či osobní svoboda byly ohroženy na základě jeho rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité společenské vrstvě či politického přesvědčení.“ Jedná se o tzv. zásadu non-refoulement. Tuto úpravu lze nalézt rovněž

⁴⁷⁹ Polák, P., Opatová, H., Kubíček, M. *Zákon o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních : Komentář*. 2., aktualizované a doplněné vydání. Praha : Wolters Kluwer, aktuálně v tisku. K § 101 odst. 1, bod 1.

v článku 3 odst. 1 Úmluvy proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání (New York, 10. prosince 1984): „*Žádný stát, který je smluvní stranou této Úmluvy, nevypraví, nevrátí či nevydá osobu jinému státu, jsou-li vážné důvody se domnívat, že by jí v něm hrozilo nebezpečí mučení.*“ Jelikož otázce souběhu extradičního řízení s řízením o mezinárodní ochraně by mohla být věnována samostatná odborná práce, z hlediska vazby je důležité uvést alespoň skutečnost, že pokud žádaná osoba v dožádaném státě podá žádost o udělení mezinárodní ochrany vůči státu, který je zároveň státem dožadujícím v extradičním řízení, obvykle platí, že tuto osobu nelze po dobu běhu řízení o mezinárodní ochraně vydat tomuto dožadujícímu státu.⁴⁸⁰

Dalším příkladem je řízení o stížnosti osoby proti rozhodnutí státu o povolení vydání k Evropskému soudu pro lidská práva či jinému soudu. Například Evropský soud pro lidská práva je v souladu s článkem 39 Jednacího řádu soudu oprávněn vydat předběžné opatření, na základě kterého pak v dožádaném státě obvykle dochází k pozastavení realizace povoleného vydání.

V případě, že již bylo rozhodnuto o povolení vydání a osoba je držena ve vydávací vazbě, je nutné, i pokud dle vnitrostátních právních předpisů dožádaného státu nejvyšší přípustná doba trvání vydávací vazby s ohledem na probíhající jiné řízení (řízení o mezinárodní ochraně či řízení o stížnosti k Evropskému soudu pro lidská práva) neběží, přezkoumávat oprávněnost a přiměřenost délky vydávací vazby. Jestliže tak s ohledem na dlouhé čekání na výsledek např. řízení o mezinárodní ochraně začne být vydávací vazba nepřiměřená, je nutné osobu z vazby propustit. Nepřiměřenost vazby lze posuzovat dle řady kritérií, např. dle maximální délky trestu, který je možné dle práva dožadujícího státu osobě uložit za trestný čin, pro který je žádáno o její vydání, oproti již vykonané vazbě. Ohledně zákonnosti držení osoby ve vazbě po dobu běhu takovýchto řízení, když z povahy věci extradiční řízení již není aktivně vedeno, neboť již bylo rozhodnuto o povolení vydání, platí závěr Evropského soudu pro lidská práva z rozsudku z 28. února 2008 ve věci *Saadi proti Itálii*, že řízení musí být vedeno s náležitou péčí. Omezení osobní svobody vyžádané osoby je akceptovatelné po dobu, po kterou lze extradiční řízení označit za aktivně probíhající. Pokud dožádaný stát nevede extradiční řízení s dostatečnou péčí, představuje další držení osoby ve vazbě porušení článku 5 odst. 1 písm. f) Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (Řím, 4. listopadu

⁴⁸⁰ Srov. § 501 písm. b) zákona č. 301/2005 Z. z., trestný poriadok Slovenskej republiky nebo stanovisko pléna Ústavního soudu ČR z 13. srpna 2013, Pl.ÚS st. 37/13.

1950).⁴⁸¹ Evropský soud pro lidská práva však dále uvedl, že pokud dojde k povolení vydání a realizace povoleného vydání je následně pozastavena na základě předběžného opatření Evropského soudu pro lidská práva dle článku 39 Jednacího řádu tohoto soudu, a to například i s ohledem na probíhající řízení o mezinárodní ochraně v dožádaném státě, je extradiční řízení, byť v něm po dobu platnosti předběžného opatření nejsou činěny žádné procesní úkony, považováno za „probíhající“, a držení osoby po tuto dobu ve vazbě není v rozporu s článkem 5 odst. 1 písm. f) Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (Řím, 4. listopadu 1950). Ohledně maximálních lhůt vazby je však nezbytné dodržet podmínky vnitrostátních právních předpisů dotčeného státu.⁴⁸²

11.2. Realizace

Konkrétní termín a další detaily realizace předání jsou v každém konkrétním případě dohodnuty mezi dožádaným a dožadujícím státem. Mezinárodní smlouvy stanoví, že předání má být dohodnuto mezi ústředními orgány, avšak v praxi jsou obvykle technické detaily realizace povoleného vydání, tj. datum a čas, číslo letu, jména a čísla pasů členů eskortní skupiny apod., mezi státy komunikovány prostřednictvím Interpolu,⁴⁸³ a to z praktických důvodů, neboť zástupci národní ústředny Interpolu dožadujícího státu jsou obvykle členy eskorty, jež cestuje do dožádaného státu, přebírá osobu a zajišťuje její další transport do dožadujícího státu, a rovněž z důvodu rychlosti, neboť zabezpečený kanál Interpolu nabízí možnost rychlé komunikace mezi dožádaným a dožadujícím státem, což je v případě přípravy předání naprosto klíčové, a to z důvodu nutnosti dodržení lhůty pro realizaci povoleného vydání stanovené mezinárodní smlouvou nebo vnitrostátním právem dožádaného státu.

Jak již bylo řečeno výše, mezinárodní smlouva, na základě které bylo v konkrétním případě žádáno o vydání osoby, nebo vnitrostátní právo dožádaného státu v případě, že o vydání bylo žádáno na bezesmluvním základě, může stanovit lhůtu, ve které je nezbytné realizovat vydání osoby mezi státem dožádaným a státem dožadujícím. V případě, že k předání osoby ve stanovené lhůtě nedojde, musí být vyžádaná osoba propuštěna z

⁴⁸¹ Rozsudek ESLP z 28. února 2008 ve věci *Saadi proti Itálii*, č. 37201/06. Body 72 a 74.

⁴⁸² Rozsudek ESLP z 18. září 2012 ve věci *Umirov proti Rusku*, č. 17455/11. Body 135, 139 – 140. Srov. rozsudek ESLP ze 14. listopadu 2013 ve věci *Kasymakhunov proti Rusku*, č. 29604/12. Bod 171. Srov. rozsudek ESLP z 20. prosince 2011 ve věci *Yoh-Ekale Mwanje proti Belgii*, č. 10486/10. Body 120 – 125.

⁴⁸³ Polák, P., Opatová, H., Kubíček, M. Op. cit. K § 101 odst. 4, bod 8.

vydávací vazby a dožadovaný stát má následně právo odmítnout vydání osoby do dožadujícího státu pro stejný skutek. Řada mezinárodních smluv, případně i vnitrostátní právní předpisy států, stanoví možnost prodloužení lhůty pro realizaci vydání, a to zejména, pokud se dožadujícímu (nebo i dožádanému) nepodařilo stanovenou maximální lhůtu dodržet z důvodů neodvislých na vůli dotčených států, např. z důvodu přírodní katastrofy, nemoci vydávané osoby, průtahů na straně třetího státu, který je žádán o povolení průvozu apod.⁴⁸⁴

Lhůta pro realizaci povoleného vydání může být určena jednotně pro všechny případy nebo v každém konkrétním případě zvlášť. Například článek 10 odst. 3 Smlouvy o vydávání mezi Jihoafrickou republikou a Austrálií (Canberra, 9. prosince 1998) předpokládá, že v každém jednotlivém případě dožadovaný stát určí přiměřenou lhůtu pro realizaci povoleného vydání. Obdobnou úpravu obsahuje také článek 10 odst. 3 Smlouvy o vydávání mezi Austrálií a Belgickým královstvím (Brusel, 4. září 1985). Naopak článek XIII Smlouvy o vydávání mezi Spojenými státy americkými a Brazílií (Rio de Janeiro, 13. ledna 1961) stanoví lhůtu pro realizaci vydání 60 dnů od oficiální notifikace povoleného vydání. Článek 14 odst. 3 Smlouvy o vydávání mezi Vládou Spojených států amerických a Vládou Rakouské republiky (Washington, 8. ledna 1998) zase stanoví, že lhůta pro realizaci vydání bude určena vnitrostátními právními předpisy dožádaného státu a pokud vnitrostátní právo dožádaného státu lhůtu pro realizaci vydání neupravuje, bude dožadovým státem určena přiměřená lhůta pro realizaci povoleného vydání. Článek 10 odst. 3, odst. 4 a odst. 5 Smlouvy mezi vládou Malajsie a vládou Indonéské republiky (Jakarta, 7. června 1974) dokonce stanoví, že dožadovaný stát určí konkrétní termín, nikoli pouze lhůtu, pro realizaci vydání, avšak v případě, že neočekávané skutečnosti znemožní realizaci předání v určený den, smlouva připouští možnost uskutečnit předání osoby v patnácti, případně až třiceti, následujících dnech. Evropská úmluva o vydávání (Paříž, 13. prosinec 1957) v článku 18 odst. 4, odst. 5 stanoví, že pokud k předání osoby z důvodů neodvislých na vůli dožádaného i dožadujícího státu nedorazí ve smluvený den, může být po 15 dnech propuštěna z vazby na svobodu. K jejímu propuštění musí dojít nejpozději po 30 dnech, pokud do té doby nedorazí k realizaci jejího vydání.

Pokud mezinárodní smlouva nebo vnitrostátní právní předpisy dožádaného státu stanoví lhůtu konkrétně, je počátek běhu lhůty obvykle počítán od okamžiku oficiální notifikace dožadujícího státu státem dožádaným o konečném rozhodnutí o povolení

⁴⁸⁴ Ibid. K § 101 odst. 5, bod 11.

vydání osoby. Příkladem začátku počítání lhůty od oficiální notifikace finálního rozhodnutí dožádaným státem je článek 11 Meziamerické smlouvy o vydávání (Montevideo, 26. prosince 1933), který stanoví lhůtu pro realizaci vydání v délce dvou měsíců od oficiální notifikace dožadujícího státu státem dožádaným. Jde-li však o vydání osoby mezi dvěma státy, které mají společné hranice, je lhůta pro realizaci povoleného vydání zkrácena na 40 dní. Rovněž článek 18 odst. 3 Smlouvy o vydávání mezi Peruánskou republikou a Španělským královstvím (Madrid, 28. června 1989) stanoví počátek běhu lhůty pro realizaci vydání na okamžik oficiální notifikace finálního rozhodnutí o žádosti o vydání, přičemž k vydání musí dojít nejpozději do 45 dnů od takové notifikace. Některé státy počítají lhůtu pro realizaci vydání od okamžiku vzetí osoby do vydávací vazby. Příkladem je § 101 odst. 1 zákona č. 104/2013 Sb., o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních.

Realizaci předání obvykle zajišťují pověřené osoby dožadujícího státu, v praxi se jedná nejčastěji o příslušníky policie nebo jiných ozbrojených složek (Interpol, letečtí maršálové apod.). Spíše výjimečně je vydání zajištěno pověřenými osobami státu dožádaného.

Samotný proces předání osoby orgány státu dožádaného zástupcům státu dožadujícího není nikterak podrobně formalizován, vždy záleží především na domluvě obou dotčených států. Nejčastěji však k samotnému předání osoby mezi zástupci státu dožádaného a státu dožadujícího dochází na některém z mezinárodních letišť na území dožádaného státu, obvykle poblíž věznic, ve které je vydávaná osoba držena v extradiční vazbě. Z praktických důvodů je hledáno letecké spojení s co nejmenším množstvím přestupů ve třetích státech, není-li možné spojení přímé, a to z důvodu nezbytnosti zajištění povolení průvozu eskorty územím třetích států. V případě pozemního transportu osoby probíhá předání obvykle na hranicích, to platí zejména pro případ realizace vydání mezi sousedícími státy.⁴⁸⁵

Některé mezinárodní smlouvy o vydávání zakotvují rovněž povinnost, aby dožádaný stát informoval dožadující stát o přesné době, po kterou byla žádaná osoba v dožádaném státě držena ve vazbě za účelem jejího vydání státu dožadujícímu, aby tato doba mohla být v dožadujícím státě následně započtena do délky trestu odnětí svobody, bude-li uložen. Takovouto povinnost zakotvuje např. článek 14 odst. 2 Smlouvy o

⁴⁸⁵ UNODC. *Manual on Mutual Legal Assistance and Extradition*. S. 60. [online] [cit. 27. září 2019] Dostupné z WWW: UNODC, https://www.unodc.org/documents/organized-crime/Publications/Mutual_Legal_Assistance_Ebook_E.pdf.

vydávání mezi vládou Spojených států amerických a vládou Rakouské republiky (Washington, 8. ledna 1998), článek 11 odst. 1 Smlouvy mezi Kambodžským královstvím a Čínskou lidovou republikou (Peking, 9. února 1999) či článek 10 odst. 3 Smlouvy mezi vládou Indonéské republiky a vládou Malajsie (Jakarta, 7. června 1974) o vydávání.

11.3. Odložení vydání

Pokud dožádaný stát rozhodne o povolení vydání osoby, avšak je nezbytné, aby osoba dále setrvala na území dožádaného státu za účelem provedení jejího trestního stíhání nebo výkonu trestu odnětí svobody v dožádaném státě, mohou příslušné justiční orgány dožádaného státu rozhodnout o odložení realizace vydání.

Vydání není možné odložit na konkrétní dobu. Nelze předjímat, kdy bude skončeno trestní stíhání, pro jehož účely bylo vydání dotčené osoby odloženo, či kdy osoba skutečně vykoná již uložený trest odnětí svobody, tj. zda a kdy z něj bude např. podmíněně propuštěna.⁴⁸⁶

Jestliže v době trvání odložení vydání požádá dožadující stát o vydání osoby pro další skutek, než pro skutek, kterého se týkala původní extradiční žádost a pro který již bylo vydání povoleno (a odloženo), vede dožádaný stát nové extradiční řízení. Dojde-li k povolení vydání i ve druhé extradiční věci, zváží znovu dožádaný stát, zda vydání odloží i v tomto případě – vždy přihlíží k zájmu dožádaného státu na vedení svého trestního řízení a zájmu státu dožadujícího na vedení obou trestních řízení, pro které dožadující stát žádal o vydání osoby.⁴⁸⁷

Po dobu odložení vydání by osoba neměla být ponechána v předběžné vazbě. Evropský soud pro lidská práva v rozsudku ve věci *Kolompar proti Belgii* z 24. září 1992, č. 11613/85, uvedl, že držení osoby v extradiční vazbě i během odložení vydání není v rozporu s článkem 5 odst. 1 písm. f) Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (Řím, 4. listopadu 1950), avšak dle názoru Evropského soudu pro lidská práva v posuzovaném případě nedošlo k rozporu jen proto, že extradiční vazba vykonaná vyžádanou osobou v Belgii v době odložení vydání byla belgickými započtena do délky trestu odnětí svobody uloženého belgickým soudem, a nejednalo se tedy o čistě

⁴⁸⁶ Polák, P., Opatová, H., Kubíček, M. Op. cit. K § 99, bod 2.

⁴⁸⁷ Ibid. K § 99, bod 5.

extradiční vazbu.⁴⁸⁸ Je-li však vydání odloženo z důvodu probíhajícího trestního stíhání na území dožádaného státu, je třeba osobu propustit z předběžné vazby, nachází-li se v ní, a vzít ji do vazby vyšetřovací, jsou-li pro to splněny podmínky stanovené vnitrostátním právem dožádaného státu. V případě odložení vydání z důvodu výkonu trestu odnětí svobody na území dožádaného státu vydávací vazba přichází v úvahu až po vykonání tohoto trestu.

Důvody pro odložení vydání pominou, dojde-li na území dožádaného státu k zastavení trestního stíhání, ke zproštění obžaloby, k předání trestního řízení do dožadujícího státu, k předání odsouzené osoby k výkonu trestu do dožadujícího státu, k podmíněnému propuštění osoby, k udělení milosti či amnestie či k vykonání uloženého trestu.⁴⁸⁹ Výčet situací, kdy pominou důvody pro odložení vydání, není taxativní, neboť závisí na vnitrostátní právní úpravě konkrétních států. Jakmile pominou důvody pro odložení vydání, dochází k realizaci extradice (pokud k realizaci nedochází *ipso facto* předáním osoby k výkonu trestu odnětí svobody do dožadujícího státu).⁴⁹⁰

Většina novodobých mezinárodních smluv o vydávání obsahuje úpravu odložení vydání, ačkoli obvykle se jedná o úpravu stručnou, která detaily ponechává na vnitrostátní legislativě jednotlivých států. Evropská úmluva o vydávání (Paříž, 13. prosince 1957) ve svém článku 19 odst. 1 stanoví, že „*Dožádaná strana může poté, když přijme rozhodnutí o žádosti vydání, odložit předání vyžádané osoby, aby ji mohla trestně stíhat, nebo pokud již byla odsouzena, aby na ni mohl být na jejím území vykonán trest za jiný trestný čin, než pro který je žádáno o vydání.*“⁴⁹¹ Obdobnou úpravu obsahují i další mezinárodní smlouvy – článek 4 Smlouvy o vydávání mezi Jihoafrickou republikou a Austrálií (Canberra, 9. prosince 1998), článek 6 Smlouvy o vydávání mezi Spojenými státy americkými a Venezuelou (Caracas, 19. ledna 1922), článek 9 Smlouvy o vydávání mezi Spojenými státy americkými a Norským královstvím (Oslo, 9. června 1977) či článek 4 Smlouvy o vydávání mezi Austrálií a Belgickým královstvím (Brusel, 4. září 1985). Článek 13 Smlouvy o vydávání mezi Spojenými státy mexickými a Argentinskou republikou (Mexico City, 30. května 2011) nad rámec standardní stručné úpravy dále výslovně zakotvuje, že po dobu, kdy je odloženo vydání, dochází v dožadujícím státě

⁴⁸⁸ Rozsudek ESLP z 24. září 1992 ve věci *Kolompar proti Belgii*, č. 11613/85. Body 38 – 43, 46.

⁴⁸⁹ Polák, P., Opatová, H., Kubíček, M. Op. cit. K § 99, bod 7.

⁴⁹⁰ Ibid. K § 99, bod 9.

⁴⁹¹ Článek 19 odst. 1 Evropské úmluvy o vydávání (Paříž, 13. prosince 1957).

k zastavení běhu promlčecí doby v souvislosti s trestním stíháním či výkonem trestu, pro které bylo žádáno o vydání dotčené osoby.

11.4. Podmíněné vydání či předání

Některé státy v souvislosti s vydáváním či předáváním svých státních příslušníků k trestnímu stíhání do dožadujícího státu, mohou povolení a realizaci vydání spojit s podmínkou, známou také jaké tzv. Dutch clause, že žádaná osoba, státní příslušník dožádaného státu, bude po ukončení jejího trestního stíhání na území dožadujícího státu a případném odsouzení navrácena dožádanému státu, tj. státu původu, kde vykoná uložený trest odnětí svobody. Typicky je předání osoby takto podmiňováno některými členskými státy Evropské unie v rámci předávání osob na základě evropského zatýkacího rozkazu. Podmínku navrácení osoby k výkonu trestu na území domovského státu pro případy předání vlastních státních příslušníků na základě evropského zatýkacího rozkazu uplatňují Rakousko, Bulharsko, Kypr, Estonsko, Finsko, Francie, Maďarsko, Nizozemí, Rumunsko a Slovinsko.⁴⁹²

Mimo členské státy Evropské unie stanoví totožnou podmínku pro vydávání svých státních příslušníků například Izrael.⁴⁹³

11.5. Dočasné předání

Pokud byla dožádaným státem dočasně odložena realizace již povoleného vydání, neboť je proti žádané osobě vedeno trestní stíhání na území dožádaného státu, nebo je na území státu ve výkonu trestu odnětí svobody, je možné osobu dočasně předat do dožadujícího státu za účelem provedení trestního stíhání či provedení dílčího úkonu trestního řízení (nikoli výkonu trestu) pro které bylo povoleno (a odloženo) vydání osoby. Mělo by se jednat zejména o vyšetřovací úkony, kdy hrozí nebezpečí z prodlení.⁴⁹⁴

⁴⁹² The Crown Prosecution Service. *Extradition : Conditional Surrender : Return to Serve Sentence Imposed*. [online] [cit. 23. září 2019] Dostupné z WWW: The Crown Prosecution Service, https://www.cps.gov.uk/legal-guidance/extradition#_Toc877219.

⁴⁹³ State Attorney. *Extradition*. [online] [cit. 3. října 2019] Dostupné z WWW: Ministry of Justice, <https://www.justice.gov.il/En/Units/StateAttorney/DepartmentInternational/Pages/Extradition.aspx>.

⁴⁹⁴ Fenyk, J., Ondruš, R. *Právní styk s cizinou v trestním a netrestním řízení a před orgány veřejné správy*. Praha : Linde, 1997. S. 74.

K dočasnému předání žádané osoby může dojít pouze do státu, do kterého bylo vydání osoby povoleno a následně byla jeho realizace odložena, nikoli do státu třetího.⁴⁹⁵ Dočasné předání závisí na úvaze orgánu dožádaného státu, který vede trestní stíhání nebo který osobě uložil trest odnětí svobody. Je nezbytné zvážit, zda by dočasné předání nezmařilo trestní řízení v dožádaném státě.

Obvykle může k dočasnému předání osoby dojít až po rozhodnutí o povolení jejího vydání. Výjimku představuje rámcové rozhodnutí Rady ze dne 13. června 2002 o evropském zatýkacím rozkazu a postupech předávání mezi členskými státy (2002/584/SVV), neboť dle jeho článku 18 může dojít k dočasnému předání, resp. tzv. dočasnému přemístění, osoby ještě před přijetím rozhodnutí o předání.

V případě dočasného předání je obvykle předem dohodnuta maximální doba, na kterou bude osoba do dožadujícího státu předána. Jakmile je proveden úkon, pro který byla osoba dočasně předána, avšak nejpozději v okamžiku uplynutí předem stanovené doby, pokud se státy nedohodnou na jejím prodloužení, musí dožadující stát, jemuž byla osoba dožádaným státem dočasně předána, osobu vrátit státu dožádanému. Za účelem vrácení dočasně předané osoby nesmí dožadující stát od státu dožádaného požadovat předložení extradiční žádosti, resp. žádosti o zpětnou extradiční. Platí, že kroky k navrácení osoby musí učinit nejen stát, kterému byla osoba dočasně předána, ale spolupracovat musí rovněž stát dožádaný.⁴⁹⁶

Jestliže v průběhu dočasného předání dojde v dožádaném státě k zastavení trestního stíhání dotčené osoby, nebo uplyne doba výkonu trestu (neboť vazba vykonávaná dotčenou osobou na území dožadujícího státu v rámci dočasného předání je stále vazbou dožádaného státu, resp. výkonem trestu odnětí svobody uloženým dožádaným státem, ačkoli některé státy vazbu vykonávanou osobou během dočasného předání zvlášť započítávají do trestu v dožádaném státě), informuje dožádaný stát o této skutečnosti stát dožadující, neboť v takových případech odpadají důvody pro vrácení osoby na území dožádaného státu a *ipso facto* dochází k provedení vydání.⁴⁹⁷

Článek 14 odst. 1 Smlouvy o vydávání mezi Spojenými státy americkými a Spojeným královstvím Velké Británie a Severního Irska (Washington, 31. března 2003) stanoví možnost dočasného předání osoby za účelem provedení dílčích úkonů trestního řízení, za předpokladu, že dožadující stát bude po celou dobu dočasného předání držet

⁴⁹⁵ Polák, P., Kubíček, M., Opatová, H. Op. cit. K § 100, bod 1.

⁴⁹⁶ Srov. rozsudek ESLP ze 17. dubna 2018 ve věci *Paci proti Belgii*, č. 45597/09. Bod 77.

⁴⁹⁷ Polák, P., Opatová, H., Kubíček, M. Op. cit. K § 100, bod 4.

osobu ve vazbě a dodrží další podmínky dočasného předání dohodnuté v každém dílčím případě. Článek 19 odst. 2 Evropské úmluvy o vydávání (Paříž, 13. prosince 1957) upravuje dočasné předání pouze stručně v tom smyslu, že k dočasnému předání žádané osoby může dojít na základě podmínek dohodnutých mezi dožádaným a dožadujícím státem. Obdobně stručnou úpravu dočasného předání obsahuje rovněž článek 19 odst. 1 Smlouvy o vydávání mezi Peruánskou republikou a Španělským královstvím (Madrid, 28. června 1989), článek 12 odst. 2 Smlouvy mezi Kambodžským královstvím a Čínskou lidovou republikou o vydávání (Peking, 9. února 1999). Naopak velmi podrobně otázku dočasného předání upravuje článek 14 Smlouvy o vydávání mezi Spojenými státy mexickými a Argentinskou republikou (Mexico City, 30. května 2011), který stanoví jasné podmínky, co musí obsahovat žádost dožadujícího státu o dočasné předání osoby. Nezbytnou podmínkou dočasného předání je zejména záruka dožadujícího státu, že osoba bude navracena státu dožádanému ihned po skončení úkonů trestního řízení, pro které byla dočasně předána, avšak nejpozději po uplynutí dvou let od okamžiku předání, i pokud by úkony trestního řízení v dožadujícím státě v té době ještě nebyly skončeny. V případě zvláštních okolností může být doba dočasného předání prodloužena až do doby odsouzení dotčené osoby dožadujícím státem.

Otázce dočasného předání se věnují rovněž vnitrostátní právní úpravy jednotlivých států. Extradíční zákon Kanady z roku 1999 upravuje dočasné předávání v člancích 66 až 68, přičemž zakotvuje, že nestanoví-li konkrétní extradíční smlouva jinak, musí dožadující stát, kterému byla žádaná osoba dočasně předána, tuto osobu vrátit státu dožádanému nejpozději třicet dní poté, kdy v dožadujícím státě skončilo trestní stíhání či soudní projednání, pro jehož účely došlo k dočasnému předání osoby.

11.6. Průvoz

Dojde-li k povolení vydání a je-li sjednán termín realizace takového povoleného vydání, je často třeba řešit otázku průvozu územím třetího státu (nebo územími více států).

K průvozu územím třetího státu dochází, probíhá-li, v případě realizace vydání leteckou cestou, vydání mezi státy, mezi kterými neexistuje přímé letecké spojení, nebo pokud sice přímé letecké spojení existuje, avšak z určitých důvodů je nelze využít, nebo, v případě

realizace vydání pozemní cestou, je-li při předání osoby třeba překonat území třetího státu.

V naprosté většině případů je třeba vyžádat si oficiální souhlas třetího státu s průvozem vydávané osoby jeho územím. Žádost o povolení průvozu obvykle podává dožadující stát, neboť tento stát standardně rovněž připravuje eskortu, která vydávanou osobu dopraví z dožádaného státu do státu dožadujícího. Otázka průvozu je upravována jak mnohostrannými, tak dvoustrannými mezinárodními smlouvami o vydávání. Není-li v konkrétním případě mezi dotčenými státy v platnosti žádná mezinárodní smlouva, na základě které by bylo možné o povolení průvozu žádat, je možné, umožňují-li to vnitrostátní právní úpravy obou států, o průvoz žádat na bezesmluvním základě, např. na základě poskytnutí ujištění o vzájemnosti.⁴⁹⁸

O povolení průvozu je nezbytné žádat rovněž v případě realizace dočasného předání, o kterém blíže hovoří kapitola 11.5.

O povolení průvozu není třeba žádat v případě realizace vydání osoby pozemní cestou mezi dvěma sousedními státy, nebo v případě leteckého průvozu bez plánovaného mezipřistání, tj. přeletu. Některé mezinárodní smlouvy však mohou stanovit povinnost, aby stát, nad jehož územím k průvozu (přeletu) dochází, byl o průvozu alespoň informován [např. článek 21 odst. 4 písm. a) Evropské úmluvy o vydávání (Paříž, 13. prosince 1957)]. Dojde-li k neplánovanému mezipřistání na území třetího státu, je nezbytné obratem podat žádost o průvoz.

Specifickým případem je realizace vydání osoby nikoli civilním, ale státním (vojenským, policejním nebo celním) letadlem. Pro přelet takového letadla nad územím třetího státu, a to jak s vydávanou osobou, tak i bez ní (např. cesta policejní eskorty do dožádaného státu za účelem vyzvednutí osoby), se uplatní obecná pravidla mezinárodního práva [viz článek 3 písm. b), písm. c) Úmluvy o mezinárodním civilním letectví (Chicago, 7. prosince 1944)].⁴⁹⁹

Žádost o povolení průvozu musí vykazovat stejné formální náležitosti jako žádost o vydání. Je tedy nezbytné, aby dožadující stát dodržel předepsaný způsob styku, tj. doručení žádosti o průvoz diplomatickou cestou, nebo přímo mezi ústředními orgány dotčených států, umožňuje-li to mezinárodní smlouva; dále aby žádost o povolení průvozu byla opatřena vyšším ověřením v podobě apostily či superlegalizace, je-li to nutné, a aby jak žádost, tak její přílohy byly opatřeny úředním překladem do jazyka státu,

⁴⁹⁸ Ibid. K § 141, bod 3.

⁴⁹⁹ Ibid. K § 142 odst. 4, bod 7.

který je žádán o povolení průvozu, nebo do jiného jazyka, který předepisuje konkrétní mezinárodní smlouva. Některé mezinárodní smlouvy o vydávání předpokládají vypracování žádosti o povolení průvozu ve stejném rozsahu, jaký je předepsaný pro žádost o vydání. Příkladem lze uvést Evropskou úmluvu o vydávání (Paříž, 13. prosince 1957), která ve svém článku 21 odst. 1, odst. 3 stanoví, že žádost o povolení průvozu musí obsahovat stejné podklady jako žádost o vydání a musí být podána stejným způsobem. Jiné mezinárodní smlouvy o vydávání nemají na podobu žádosti o povolení průvozu tak přísné požadavky. Například Smlouva mezi Republikou československou a Spojenými státy severoamerickými o vzájemném vydávání zločinců (Praha, 2. července 1925) ve znění Dodatkové úmluvy mezi Republikou československou a Spojenými státy americkými o vzájemném vydávání zločinců (Washington, 29. dubna 1935) a Druhé dodatkové úmluvy o vydávání mezi Českou republikou a Spojenými státy americkými (Praha, 16. května 2006) v článku 12a stanoví pouze, že „*Žádost obsahuje popis přepravované osoby a krátkou zprávu o skutečnostech případu*“.⁵⁰⁰

Pokud jsou dožadujícím státem i státem průvozu členské státy Evropské unie, jsou požadavky na podobu žádosti o povolení průvozu upraveny v článku 25 odst. 1, odst. 5 Rámcového rozhodnutí Rady 2002/584/SVV ze dne 13. června 2002 o evropském zatýkacím rozkazu a postupech předávání mezi členskými státy, který stanoví, že žádost o povolení průvozu musí obsahovat informaci o totožnosti a státní příslušnosti provážené osoby, informaci o existenci evropského zatýkacího rozkazu nebo mezinárodního zatýkacího rozkazu, na základě kterého dochází k předání či vydání osoby, informaci o povaze a právní kvalifikaci trestného činu a popis okolností spáchání trestného činu.

O souhlasu s průvozem svým územím obvykle třetí stát nevydává žádné formální rozhodnutí, pouze svůj souhlas či nesouhlas notifikuje dožadujícímu státu. Pro urychlení se v praxi často využívá notifikace neformální cestou, je-li to možné, a to obvykle prostřednictvím emailu, nebo notifikace cestou Interpolu. I v takovém případě je však třeba oznámení o souhlasu s průvozem doručit dožadujícímu státu rovněž přímo, nebo diplomatickou cestou.⁵⁰¹

Bližší podmínky a průběh průvozu si státy stanovují svým vnitrostátním právem.

⁵⁰⁰ Článek 12a Smlouvy mezi Republikou československou a Spojenými státy severoamerickými o vzájemném vydávání zločinců (Praha, 2. července 1925) ve znění Dodatkové úmluvy mezi Republikou československou a Spojenými státy americkými o vzájemném vydávání zločinců (Washington, 29. dubna 1935) a Druhé dodatkové úmluvy o vydávání mezi Českou republikou a Spojenými státy americkými (Praha, 16. května 2006).

⁵⁰¹ Polák, P., Opatová, H., Kubíček, M. Op. cit. K § 142 odst. 1, bod 3.

Vydávaná osoba je po dobu průvozu omezena na osobní svobodě a je doprovázena zástupci příslušných orgánů dožadujícího státu realizujícími vydání. Jestliže je průvoz územím třetího státu prováděn pozemní cestou nebo je-li sice osoba přepravována letecky, avšak je z nějakého důvodu nucena opustit vyhrazený prostor letiště, nebo i z jiných důvodů stanovených vnitrostátními právními předpisy státu, přes jehož území je průvoz prováděn, může být osoba příslušnými orgány státu průvozu vzata do vazby. Vazba se obvykle uplatní rovněž v případech, kdy je vydání realizováno letecky bez plánovaného mezipřistání, avšak dojde k neplánovanému přistání na území třetího státu.⁵⁰² Podmínky případné vazby jsou blíže upraveny vnitrostátními právními předpisy státu, přes jehož území je průvoz realizován. Příkladem je § 143 zákona č. 104/2013 Sb., o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních, který ve svém druhém odstavci vzetí osoby do tzv. průvozní vazby předepisuje pro situace, kdy je průvoz prováděn pozemní cestou a doba průvozu neplánovaně překročí 8 hodin, nebo pokud je během průvozu potřeba opustit vyhrazený prostor letiště. Doba průvozu se počítá od chvíle, kdy se letadlo v právním smyslu již nenachází v režimu „za letu“, do chvíle, kdy se znovu v režimu „za letu“ ocitne. Pro správné spočítání této doby lze analogicky vycházet z článku 2 písm. a) Úmluvy o potlačování protiprávních činů ohrožujících bezpečnost civilního letectví (Montreal, 23. září 1971), tj. doba „za letu“ se počítá od chvíle, kdy jsou všechny vnější dveře letadla po nastoupení cestujících uzavřeny až do chvíle, kdy jsou tyto dveře zase otevřeny za účelem vystoupení cestujících, přičemž při nouzovém přistání je let považován za trvající až do okamžiku, kdy odpovědné orgány převezmou odpovědnost za letadlo, jeho náklad i cestující.⁵⁰³

⁵⁰² Ibid. K § 143 odst. 1, bod 1.

⁵⁰³ Ibid. K § 143 odst. 1, bod 1.

12. Náklady

Extradiční řízení je spojeno s celou řadou finančních nároků. Jedná se zejména o náklady na vyhotovení překladů extradičních materiálů do jazyka, ve kterém jejich předložení požaduje dožádaný stát, náklady na vyšší ověření extradičních materiálů, náklady držení osoby v předběžné či vydávací vazbě či náklady spojené s realizací povoleného vydání, tj. s fyzickým přesunem osoby ze státu dožádaného na území státu dožadujícího.

Obvykle platí, že výdaje spojené s vedením extradičního řízení hradí ten stát, na jehož území vznikly. Mezinárodní smlouva však hrazení nákladů může upravovat odlišně.⁵⁰⁴ Náklady realizace povoleného vydání a náklady průvozu obvykle nese dožadující strana. Ve spíše výjimečných případech se mohou státy dohodnout jinak, to platí zejména v případě, kdy dožádaný stát aktivněji asistuje dožadujícímu státu s realizací povoleného vydání.⁵⁰⁵

Článek 25 Meziamerické úmluvy o vydávání (Caracas, 25. února 1981) stanoví, že veškeré výdaje spojené se zadržením žádané osoby, jejím držením ve vazbě a přepravou a výdaje spojené s údržbou a přepravou spolu s osobou předávaných movitých věcí nese dožádaný stát až do okamžiku, kdy osobu předá orgánům státu dožadujícího. Veškeré další náklady nese stát dožadující. Stejnou úpravu hrazení nákladů obsahuje rovněž Úmluva o vydávání (Montevideo, 26. prosince 1933).⁵⁰⁶

Odlišná úprava hrazení nákladů je obsažena v tzv. Bustamantově kodexu neboli Úmluvě o mezinárodním právu soukromém (Havana, 20. února 1928), který ve svém článku 372 stanoví, že veškeré náklady spojené s držením osoby v extradiční vazbě a s realizací jejího vydání nese dožadující stát, kromě nákladů spojených se službami poskytovanými státními zaměstnanci dožádaného státu.⁵⁰⁷

Článek 24 Evropské úmluvy o vydávání (Paříž, 13. prosince 1957) stanoví, že náklady vzniklé na území dožádaného státu v souvislosti s extradičním řízením nese dožádaný stát. Výjimku představuje vydání z nemetropolitního území dožádaného státu, neboť v takovém případě náklady na dopravu mezi tímto územím a metropolitním

⁵⁰⁴ Fenyk, J., Ondruš, R. *Právní styk s cizinou v trestním a netrestním řízení a před orgány veřejné správy*. Praha : Linde, 1997. S. 79.

⁵⁰⁵ Bassiouni, M. Ch. *International Extradition : United States Law and Practice*. Fifth edition. New York : Oxford University Press, 2007. S. 964.

⁵⁰⁶ Článek 16 Úmluvy o vydávání (Montevideo, 26. prosince 1933)

⁵⁰⁷ Článek 372 Úmluvy o mezinárodním právu soukromém (Havana, 20. února 1928).

územím dožadujícího a/nebo dožádaného státu hradí dožadující stát. Evropská úmluva o vydávání se dále zabývá náklady vzniklými v souvislosti s průvozem osoby přes území třetího státu během realizace povoleného vydání, přičemž stanoví, že náklady průvozu přes území třetího státu nese stát dožadující.

Rovněž bilaterální extradiční smlouvy tradičně obsahují ustanovení upravující hrazení nákladů spojených s extradicí. Například Smlouva o vydávání mezi Spojenými státy americkými a Venezuelou spolu s dodatkovým článkem (Caracas, 19. a 21. ledna 1922) ve svém článku 9 stanoví, že náklady spojené se zadržením, vazbou i přepravou žádané osoby nese dožadující stát. Naopak článek 18 Smlouvy o vydávání mezi Spojenými státy mexickými a Argentinou (Mexico City, 30. května 2011) stanoví, že náklady související s extradicí osoby nese ten stát, na jehož území vznikly. Pouze náklady spojené s transportem osoby v rámci realizace již povoleného vydání a náklady případného průvozu vydávané osoby územím třetího státu nese výlučně dožadující stát. Obdobně Smlouva o vydávání mezi Korejskou republikou a Austrálií (Soul, 5. září 1990) ve svém článku 18 stanoví, že náklady spojené se zadržením a vazbou žádané osoby nese dožádaný stát, zatímco dožadující stát hradí náklady realizace povoleného vydání, tj. náklady spojené s převozem osoby a jejím průvozem územím třetího státu. Stejným způsobem upravuje hrazení nákladů rovněž článek 18 odst. 2 Smlouvy o vydávání mezi Kambodžským královstvím a Čínskou lidovou republikou (Peking, 9. února 1999), článek 25 Smlouvy o vydávání mezi vládou Spojených států mexických a vládou Venezuelské republiky (Caracas, 15. dubna 1998) či článek 15 odst. 2, odst. 3 Smlouvy o vydávání mezi Jihoafrickou republikou a Austrálií (Canberra, 9. prosince 1998). Obdobnou úpravu obsahuje rovněž článek 9 Smlouvy mezi Republikou československou a Spojenými státy severoamerickými o vzájemném vydávání zločinců (Praha, 2. července 1925) ve znění Dodatkové úmluvy mezi Republikou československou a Spojenými státy americkými o vzájemném vydávání zločinců (Washington, 29. dubna 1935) a Druhé dodatkové úmluvy o vydávání mezi Českou republikou a Spojenými státy americkými (Praha, 16. května 2006), který však výslovně zmiňuje i náklady spojené s překladem potřebných extradičních materiálů, které má nést, stejně jako náklady převozu vydávané osoby a případného průvozu územím třetího státu, dožadující stát. Smlouva o vydávání mezi Chile a Venezuelou (Santiago de Chile, 10. června 1962) v článku 21 hrazení nákladů rozděluje mezi stát dožádaný a stát dožadující podle toho, na území kterého ze států konkrétní náklady vznikly.

13. Zásada speciality

13.1. Význam zásady speciality

K vydání žádané osoby dochází vždy pro konkrétní čin, trestný dle práva dožadujícího i dožádaného státu. Jestliže je vydání povoleno a realizováno, je dožadující stát oprávněn osobu stíhat a trestat pouze pro tento speciální čin, pro který bylo žádáno o vydání a vydání povoleno, nikoli pro jiné trestné činy spáchané před vydáním, ať již pro ně bylo o vydání také žádáno, ale nebylo povoleno, nebo pro ně o vydání žádáno nebylo, neboť se nejedná o extradiční trestné činy (tj. pokud jde např. o trestné činy vojenské) a předem bylo zřejmé, že extradiční žádosti pro takové trestné činy by nemohlo být dožádaným státem vyhověno.⁵⁰⁸ Zásadou speciality jsou tak vytyčeny meze vydání.⁵⁰⁹

Účinky zásady speciality, dle některých autorů také zásady výlučnosti,⁵¹⁰ se tak projevují až po realizaci vydání, kdy se zakládá nestíhatelnost vydané osoby pro činy spáchané před jejím vydáním, pro které nebylo žádáno o vydání, či pro které nebylo vydání povoleno. Vydanou osobu tak lze stíhat pouze pro činy, pro které bylo povoleno vydání, nebo pro činy spáchané touto osobou až po jejím vydání. V opačném případě by došlo k porušení zásady speciality. Jestliže k vydání osoby došlo na základě mezinárodní smlouvy, dochází také k porušení smluvního závazku, neboť mezinárodní smlouvy o vydávání nezřídka obsahují úpravu zásady speciality.⁵¹¹

Zásada speciality se vztahuje rovněž na možnost dalšího vydání (re-extradice) osoby do třetího státu.

Se zásadou speciality úzce souvisí otázka případného překvalifikování trestného činu. Jestliže bylo o vydání osoby žádáno pro účely trestního stíhání, přičemž po realizaci vydání došlo v dožadujícím státě k překvalifikování skutku na jiný trestný čin, není toto překvalifikování, pokud jsou stále zachovány stejné skutkové znaky, porušením zásady speciality ani důvodem pro vyžadování dalšího souhlasu dožádaného státu, neboť vydání se vždy týká skutku, nikoli jeho legislativního pojmenování v konkrétním státě.⁵¹² Jak

⁵⁰⁸ Kloučková, S., Fenyk, J. *Mezinárodní justiční spolupráce v trestních věcech*. 2. aktualizované a doplněné vydání. Praha : Linde, 2005. S. 66-67.

⁵⁰⁹ Kronberger, F. *Materiální právo vydávací*. *Soudcovské listy*. 1929, roč. X., č. 3. S. 31.

⁵¹⁰ Fenyk, J., Ondruš, R. *Právní styk s cizinou v trestním a netrestním řízení a před orgány veřejné správy*. Praha : Linde, 1997. S. 65.

⁵¹¹ Kloučková, S., Fenyk, J. (2005) *Op. cit.* S. 67.

⁵¹² *Ibid.* S. 67-68.

uvádí Evropská úmluva o vydávání (Paříž, 13. prosince 1957), „*pokud se v průběhu trestního stíhání změní popis trestného činu, vydaná osoba bude trestně stíhána nebo potrestána, jen pokud trestný čin i podle nového popisu vykazuje skutkové znaky trestného činu, který by podléhal vydání.*“⁵¹³ Problém by však představovala situace, kdy by po takovém překvalifikování trestného činu bylo náhle možné osobě uložit trest smrti či trest odnětí svobody bez možnosti podmíněného propuštění.

Mezinárodní smlouvy o vydávání obvykle upravují zásadu speciality a možnosti jejího prolomení. Obecně jsou známy tři způsoby prolomení zásady speciality, tj. umožnění trestního stíhání osoby i pro jiné trestné činy, než pro které bylo původně vydání povoleno, nebo možnost jejího dalšího vydání třetímu státu, ale ne vždy konkrétní mezinárodní smlouva o vydávání připouští všechny tři způsoby. Základní možností prolomení zásady speciality je získání souhlasu původně dožádaného státu, a to buď souhlasu s rozšířením vydání, nebo souhlasu s re-extradicí osoby do třetího státu. Další možností, kterou připouští většina mezinárodních smluv o vydávání, je uplynutí určité lhůty, po kterou je osoba na území dříve dožadujícího státu ponechána na svobodě s možností neomezeného odcestování z území tohoto státu. Nevyužije-li osoba svého práva z území odcestovat, po určité, přesně stanovené době, se na ni již zásada speciality nevztahuje, a je možné ji trestně stíhat pro další trestné činy nebo ji vydat do třetího státu bez získávání souhlasu původně dožádaného státu. Poslední možností prolomení zásady speciality je, připouští-li to mezinárodní smlouva nebo vnitrostátní právní předpisy dožádaného státu, souhlas dotčené osoby, po náležitém poučení, s dalším trestním stíháním nebo re-extradicí do třetího státu.

Evropská úmluva o vydávání (Paříž, 13. prosince 1957) zakotvuje zásadu speciality ve svém článku 14, který stanoví, že až na vyjmenované konkrétní případy „*Proti osobě, která byla vydána, nebude vedeno trestní stíhání, nebude odsouzena ani zbavena svobody z důvodu výkonu trestu nebo ochranného opatření pro jakýkoli jiný trestný čin spáchaný před jejím předáním než pro ten, pro který byla vydána, ani ze žádného jiného důvodu nebude omezena její osobní svoboda [...].*“⁵¹⁴ Konkrétními případy, kdy nedochází k aplikaci zásady speciality, Evropská úmluva o vydávání rozumí výslovný souhlas dožádané strany, nebo pokud osoba ve lhůtě 45 dnů od propuštění z vazby či z výkonu trestu odnětí svobody ve státě, kterému byla vydána, tj. v původně dožadujícím státě,

⁵¹³ Článek 14 odst. 3 Evropské úmluvy o vydávání (Paříž, 13. prosince 1957).

⁵¹⁴ Článek 14 odst. 1 Evropské úmluvy o vydávání (Paříž, 13. prosince 1957).

nevyužije možnosti svobodného opuštění území tohoto státu, nebo se na území takového státu po jeho opuštění dobrovolně vrátí.⁵¹⁵

Meziamerická úmluva o vydávání (Montevideo, 26. prosince 1933) připouští prolomení zásady speciality pouze za předpokladu výslovného souhlasu dožádaného státu, neboť stanoví: „*Jakmile je povoleno vydání, dožadující stát se zavazuje nestíhat a netrestat osobu pro běžný trestný čin spáchaný před podáním žádosti o vydání, který nebyl v žádosti o vydání obsažen, kromě případů, kdy dotčená strana výslovně souhlasí.*“⁵¹⁶

Zásadu speciality upravují rovněž dvoustranné mezinárodní smlouvy o vydávání. Článek 15 odst. 1 Smlouvy o vydávání mezi Spojenými státy americkými a Norským královstvím (Oslo, 9. června 1977) tak připouští prolomení zásady speciality v případě, že osoba odcestuje z území původně dožadujícího státu a následně se na toto území zase vrátí, nebo pokud ve lhůtě 45 dnů nevyužije možnosti území původně dožadujícího státu opustit, nebo pokud s jejím dalším vydáním či trestním stíháním pro jiný trestný čin, než pro který bylo vydání povoleno, souhlasí původně dožádaný stát. Totožně zásadu speciality upravuje článek 16 odst. 1 Smlouvy o vydávání mezi Korejskou republikou a Austrálií (Soul, 5. září 1990). Obdobně je zásada speciality upravena rovněž v článku 15 Smlouvy o vydávání mezi vládou Kanady a vládou Spojených států mexických (Mexico City, 16. března 1990), jen s malým rozdílem, že tato smlouva stanoví osobě lhůtu k opuštění původně dožadujícího státu až 60 dní.

Specifickým příkladem je Smlouva mezi Českou republikou a Slovenskou republikou o právní pomoci poskytované justičními orgány a úpravě některých právních vztahů v občanských a trestních věcech (Praha, 29. října 1992) ve znění Protokolu o změně a doplnění Smlouvy mezi Českou republikou a Slovenskou republikou o právní pomoci poskytované justičními orgány a o úpravě některých právních vztahů v občanských a trestních věcech z 29. října 1992 a jejího Závěrečného protokolu (Uherské Hradiště, 29. října 2012), neboť dle článku 30 odst. 3 této smlouvy se v případě vydávání, resp. předávání dle evropského zatýkacího rozkazu, osob mezi Českou republikou a Slovenskou republikou zásada speciality uplatní pouze v případě, že se jedná o předání vlastního občana.

⁵¹⁵ Článek 14 odst. 1 písm. a), písm. b) Evropské úmluvy o vydávání (Paříž, 13. prosince 1957).

⁵¹⁶ Článek 17 písm. a) Meziamerické úmluvy o vydávání (Montevideo, 26. prosince 1933). Překlad autorky. Originální text zní: „*Concedida la extradición, el Estado requiriente se obliga: a) A no procesar ni a castigar al individuo por un delito común con anterioridad al pedido de extradición y que no haya sido incluido el, a menos que el interesado manifieste expresamente su conformidad.*“

13.2. Rozšíření souhlasu s vydáním

Jedním z projevů zásady speciality je institut rozšíření vydání. Jestliže po realizaci povoleného vydání vyjde dodatečně najevo další trestný čin spáchaný vydanou osobou v dožadujícím státě v době před jejím vydáním, je možné osobu stíhat rovněž pro tento trestný čin za předpokladu dodatečného souhlasu dožádaného státu s rozšířením povoleného vydání rovněž na tento trestný čin.⁵¹⁷ O vyslovení souhlasu musí dožadující stát požádat stát dožádaný, který o žádosti rozhodne v souladu se svými vnitrostátními právními předpisy, tj. dožádaný stát obvykle vede řízení o vydání jako v případě, kdy bylo rozhodováno o první extradiční žádosti dožadujícího státu ještě před povolením a realizací vydání.

Žádost dožadujícího státu o rozšíření vydání je co do obsahu a formy totožná se žádostí extradiční, resp. jedná se opět o extradiční žádost. Dožadující stát tedy musí dodržet veškeré náležitosti stanovené konkrétní mezinárodní smlouvou o vydávání, nebo vnitrostátními právními předpisy dožádaného státu, jestliže je o vydání žádáno na bezesmluvním základě, a to co se týče formální i obsahové podoby extradiční žádosti, tj. opatření extradiční žádosti a jejích příloh překladem do úředního jazyka dožádaného státu či do jazyka, který je stanoven mezinárodní smlouvou o vydávání nebo prohlášením dožádaného státu k takové mezinárodní smlouvě, opatření extradičních materiálů vyšším ověřením, je-li v konkrétním případě vyšší ověření nutné, a dodržení veškerých dalších požadavků dožádané strany na podobu extradičních materiálů. Žádost je následně potřeba diplomatickou cestou, případně přímo, pokud to umožňuje mezinárodní smlouva o vydávání, na základě které je v konkrétním případě o rozšíření vydání žádáno, postoupit dožádanému státu k rozhodnutí.

Neshledá-li dožádaný stát žádost o rozšíření souhlasu býti dostatečnou, může dožadující stát požádat o poskytnutí dodatkových informací.

Odlišnost od klasického extradičního řízení lze spatřovat zejména až v závěru řízení o rozšíření vydání, neboť k realizaci obvykle dochází již notifikací rozhodnutí

⁵¹⁷ Kloučková, S., Fenyk, J. (2005) Op. cit. S. 67.

dožadujícímu státu, neboť osoba již byla předána.⁵¹⁸ Výjimku představuje situace, kdy v původním extradičním řízení dojde k odložení vydání, přičemž žádost o rozšíření vydání je dožádanému státu státem dožadujícím postoupena ještě v době trvajících odkladu. V takovém případě, dojde-li k rozhodnutí o žádosti o rozšíření souhlasu s vydáním předtím, než pomínou důvody odložení vydání a vydání je realizováno, dochází v případě kladného rozhodnutí dožádaného státu k realizaci provedení vydání osoby (není-li osoba vydána před skončením řízení o žádosti o rozšíření vydání z důvodu pomínutí důvodů pro odložení vydání vázaného k první žádosti o vydání).

13.3.Re-extradice

Jestliže po realizaci povoleného vydání obdrží v původním extradičním řízení dožadující stát žádost třetího státu o vydání osoby k trestnímu stíhání či k výkonu trestu odnětí svobody do tohoto třetího státu a jestliže neuplynula určitá, obvykle mezinárodní smlouvou o vydávání či vnitrostátními právními předpisy stanovená doba, po kterou by se vydaná osoba na území původně dožadujícího státu po realizaci vydání z dožádaného státu již nacházela na svobodě s možností svobodného vycestování, je další vydání osoby do třetího státu možné pouze se souhlasem původně, tj. v původním extradičním řízení, dožádaného státu.

Souhlasu není zapotřebí pouze v ojedinělém případě, kdy k re-extradici dochází po původním souběhu dvou či více extradičních žádostí, přičemž dožádaný stát rozhodl o povolení vydání do jednoho z dožadujících států, ale souběžně již vyslovil souhlas s následným vydáním osoby do dalšího z dožadujících států.⁵¹⁹

Za účelem vyslovení souhlasu původně dožádaného státu s dalším vydáním (re-extradicí) osoby do třetího státu je nezbytné, aby původně dožadující stát, který poté, kdy mu byla původně dožádaným státem vydána žádaná osoba, obdržel žádost třetího státu o vydání této osoby, předložil dožádanému státu žádost o vyslovení souhlasu s re-extradicí osoby do třetího státu, jejíž součástí bude extradiční žádost třetího státu, přičemž extradiční žádost třetího státu je nezbytné dožádanému předložit v podobě, kterou

⁵¹⁸ Polák, P., Opatová, H., Kubiček, M. *Zákon o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních : Komentář*. 2., aktualizované a doplněné vydání. Praha : Wolters Kluwer, aktuálně v tisku. K § 103 odst. 1, bod 2.

⁵¹⁹ Např. § 102 odst. 1 věta čtvrtá zákona č. 104/2013 Sb., o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních. Srov. Polák P., Opatová, H., Kubiček, M. Op. cit. K § 103 odst. 4, bod 5.

předepisuje mezinárodní smlouva o vydávání platná mezi původně dožadným a původně dožadujícím státem, nebo vnitrostátní právní předpisy dožadného státu. V případě re-extradice osoby tak původně dožadující stát, který je třetím státem žádán o vydání dotčené osoby, od třetího státu vyžádá extradiční žádost v podobě požadované mezinárodní smlouvou o vydávání platnou mezi tímto státem a třetím státem, tak v podobě požadované mezinárodní smlouvou o vydávání platnou mezi tímto státem a původně dožadným státem, a to včetně překladů do příslušného jazyka či opatření extradiční žádosti vyšším ověřením, je-li potřeba.

Pro jasnější pochopení situace lze uvést konkrétní příklad. Jestliže Chorvatsko požádalo Ukrajinu o vydání osoby například k výkonu trestu odnětí svobody do Chorvatska, ukrajinská strana žádosti Chorvatska vyhověla, a došlo tedy k realizaci vydání osoby z Ukrajiny do Chorvatska, přičemž následně Chorvatsko obdrželo žádost Spojených států amerických o vydání totožné osoby pro trestní stíhání vedené na území Spojených států amerických, je pro úspěšnou extradici osoby do Spojených států amerických nezbytné, aby s vydáním osoby z Chorvatska do Spojených států amerických vyslovilo souhlas nejen Chorvatsko, ale z důvodu uplatnění zásady speciality rovněž Ukrajina. Za tímto účelem musí Chorvatsko postoupit ukrajinské straně žádost o vyslovení souhlasu, jejíž součástí bude extradiční žádost Spojených států amerických, opatřená překladem do ukrajinského jazyka.

13.4. Porušení zásady speciality

Jestliže původně dožadující stát po realizaci vydání vydanou osobu podrobí trestnímu stíhání nebo trestu odlišnému od trestního stíhání či trestu obsaženého v extradiční žádosti, nebo jestliže tuto osobu dále vydá dalšímu státu, a to aniž by si pro takový postup vyžádal souhlas původně dožadného státu nebo dotčené osoby, nebo aniž by osobě po určitou dobu umožnil svobodné opuštění svého území, dopustí se tento stát porušení zásady speciality. Jestliže k vydání osoby došlo na základě mezinárodní smlouvy, dochází také k porušení smluvního závazku, neboť mezinárodní smlouvy o vydávání nezřídka obsahují úpravu zásady speciality.

V případě porušení zásady speciality náleží vládě dožádaného státu právo diplomatické intervence.⁵²⁰

⁵²⁰ Kloučková, S., Fenyk, J. (2005) Op. cit. S. 67.

V. Závěr

Cílem této disertační práce bylo provést komplexní analýzu různých formálních aspektů extradičního práva, resp. těch formálních aspektů, které mají mezinárodní rozměr. Autorka již v úvodu této práce nastínila záměr nehledat jednotné pravidlo, spojující formální aspekty extradice pro všechny státy. Smyslem práce tak bylo zpracování podrobného přehledu různých přístupů k jednotlivým formálním aspektům extradice.

Tento přehled má neocenitelný odborný přínos, neboť každý stát klade jiné nároky na formální podobu extradičních materiálů, na způsob styku ústředních orgánů, má jiné jazykové požadavky či stanoví různou dobu, po kterou je možné osobu držet ve vazbě. V praxi je tak při spolupráci států v oblasti extradice naprosto nezbytné, aby každý stát, který má v úmyslu jinému státu zaslat žádost o vydání, zkoumal konkrétní podmínky a nároky právě tohoto státu, neboť bez jejich dodržení nelze dosáhnout úspěšného vydání osoby z daného státu. Z praktického hlediska tak má komplexní přehled formálních aspektů extradice veliký přínos, byť samozřejmě tato disertační práce nenabízí vyčerpávající přehled formálních nároků a podmínek všech států světa. Představuje však jednotlivé formální aspekty extradice, na které je třeba se v praktickém případě zaměřit, přičemž uvádí přehled hlavních mnohostranných mezinárodních smluv v této oblasti a rovněž příklady z vybraných dvoustranných mezinárodních smluv o vydávání či jiných pramenů, z nichž je možné udělat si představu, jakým způsobem každý jednotlivý formální aspekt extradice řeší mezinárodní smlouvy a potažmo i jednotlivé státy.

Pokud se extradiční právo dostane do zájmu odborného zkoumání, je jeho předmětem obvykle materiální stránka extradice, tedy konkrétní podmínky vydání jako je např. otázka vydávání či nevydávání vlastních státních příslušníků, zásada oboustranné trestnosti či zásada nevydávání pro politické či vojenské trestné činy. Základem materiálního extradičního práva je zejména vzájemný poměr mezi dvěma důležitými zájmy, kterými jsou snaha o zabránění beztrestnosti pachatelů trestných činů na jedné straně a ochrana lidských práv na straně druhé.

Na rozdíl od materiálního extradičního práva je formální extradiční právo poněkud opomíjeno, neboť je vnímáno převážně jako oblast práva, která má spíše technický charakter, který nepřináší větší právní problémy. Tato disertační práce však, při postupném zkoumání různých formálních aspektů vydávání, ukazuje, že tomu tak není.

Naopak, bez důsledného seznámení se s formálními aspekty extradice by nebylo možné přistoupit ke zkoumání její materiální stránky.

Autorka v disertační práci obsáhla, popsala a blíže vysvětlila, a to včetně uvedení konkrétních případů, formální aspekty extradice, které mají mezinárodní rozměr.

První, obecnější část disertační práce ve třech kapitolách představila základní pojmy spojené s extradicí, a to zejména termíny jako vyžádaná osoba, dožadující stát a dožádaný stát. Byla také vysvětlena podstata extradice a uvedeny příklady jejích alternativ, konkrétně deportace, vylákání osoby do jiného státu či únos zájmové osoby, přičemž bylo blíže uvedeno, které z uvedených alternativ se pohybují na hranici legálnosti a které ji dokonce i překračují. Pozornost byla věnována také pojmu suverénní stát, přičemž bylo vysvětleno, že v případě horizontální spolupráce se jedná o vydávání osob pouze mezi suverénními státy. Byly však uvedeny výjimky spočívající v možnosti žádat za určitých podmínek o vydání osoby z okupovaného území či v možnosti zaslat žádost o vydání osoby autonomní oblasti jiného státu, pokud k takovému postupu daný suverénní stát dal přivolení např. ve formě vnitrostátního zákonného zmocnění.

Druhá kapitola přinesla podrobný popis historie vydávání osob, který v českých odborných pracích nemá obdoby, a neopomenula ani přiblížení vývoje právní teorie týkající se extradice. Dějiny extradice byly popsány od nejstarších dob, přičemž bylo zjištěno, že již ve 13. století před naším letopočtem vznikla první mezinárodní smlouva obsahující závazek ke vzájemnému vydávání osob. K vydávání osob docházelo ve starověku i ve středověku, jak je možné doložit z tehdy uzavíraných mezinárodních smluv či z historických pramenů popisujících konkrétní příklady uskutečněného vydání. Až do konce 18. století se však jednalo převážně o vydávání pachatelů politických či náboženských trestných činů, tj. osob, které se z určitého důvodu znelíbily králi či papeži. Příčinou požadavku na vydání osoby tak obvykle byla zrada, organizace povstání či jiné revolty nebo hereze. V případě mezinárodních smluv se nejednalo o čistě extradiční smlouvy, nýbrž obvykle to byly smlouvy mírové nebo smlouvy o přátelství, obchodu či plavbě, které závazek k vydávání pachatelů upravovaly pouze okrajově. Rozvoj extradičního práva v moderním slova smyslu tak pozvolna začíná až od konce 18. století, přičemž intenzity nabývá zejména ve století devatenáctém., kdy je mezi státy uzavíráno velké množství mezinárodních extradičních smluv a vznikají rovněž první vnitrostátní právní úpravy extradice. Ve 20. a 21. století pak rozvoj extradičního práva pokračuje, přičemž se sílicí globalizací jsou ze strany států vyvíjeny snahy k usnadnění a zefektivnění vzájemné spolupráce, a to i v oblasti vydávání.

Třetí kapitola představuje ucelený přehled pramenů právní úpravy vydávání. V rámci důkladného průzkumu a zhodnocení jednotlivých typů pramenů, na základě kterých je možné žádat o vydání, bylo zjištěno, že kromě řady mezinárodních smluv, dvoustranných i mnohostranných, může k vydávání osob docházet rovněž na bezesmluvním základě, na základě ujištění o reciprocitě či dokonce, v určitých oblastech s vyšší mírou integrace a vzájemné spolupráce, na základě jednotných právních předpisů dotčených států. S ohledem na širokou materii mezinárodních extradičních smluv byly v disertační práci smlouvy rozděleny z hlediska počtu smluvních stran na smlouvy mnohostranné a dvoustranné, a v případě mnohostranných mezinárodních smluv pak byla věnována speciální pozornost jednotlivým regionům. Kapitola tak obsahuje ucelený přehled nejdůležitějších mezinárodních smluv v oblasti vydávání osob, a to jak mezinárodních smluv zaměřených speciálně na vydávání osob či v širším měřítku na více typů mezinárodní justiční spolupráce (typicky smlouvy o vzájemné právní pomoci ve věcech občanských, rodinných a trestních), tak i mezinárodních smluv zaměřených na kriminalizaci určitého typu jednání (např. korupce, nadnárodní organizovaný zločin), které kromě jiného obsahují rovněž závazek k vydávání pachatelů daného trestného jednání (tzv. extradiční doložku).

V druhé části disertační práce se autorka soustředila na výzkum těch formálních aspektů extradice, které jsou rozhodné pro zahájení extradičního řízení.

Čtvrtá kapitola má poměrně široký záběr, neboť popisuje řadu různých formálních prvků extradice a rovněž další související témata. Nejprve tak byl zkoumán způsob, jakým spolu státy komunikují a jaké výhody či nevýhody přináší vzájemný přímý styk ústředních orgánů dotčených států, nebo naopak komunikace diplomatickou cestou. Bylo zjištěno, že byť přímý styk ústředních orgánů znamená výrazné zrychlení celého extradičního řízení, styk diplomatickou cestou rozhodně neztrácí na důležitosti, neboť se jedná o v podstatě jediný možný způsob styku v případě, že mezi konkrétními státy neexistuje žádná mezinárodní smlouva o vydávání a o vydání osoby je tak žádáno na bezesmluvním základě. Bylo také prokázáno, že některé státy i v případě uzavření dvoustranné mezinárodní smlouvy stále vyžadují styk diplomatickou cestou. Kromě způsobů vzájemné komunikace států v konkrétních extradičních případech byla pozornost zaměřena rovněž na průzkum možností, za kterých se státy setkávají za účelem diskuze, výměny informací a konzultací vzájemné spolupráce v obecnější rovině. Byla tak představena činnost celé řady mezinárodních organizací a jiných uskupení států, zejména rozličných platforem, zaměřených, zcela, nebo alespoň částečně, na podporu

vzájemné justiční spolupráce států v trestních věcech. Byla popsána jak role obecně známých mezinárodních organizací jako Organizace spojených národů, Rada Evropy či Evropská unie, tak rovněž speciální expertní platformy zaměřené na spolupráci států určitého regionu jako jsou např. IberRed v oblasti jižní a střední Ameriky, WACAP v oblasti západní Afriky či CASC sdružující kavkazské státy. Čtvrtá kapitola se dále věnovala otázce jazykového režimu extradičních materiálů. Byly přezkoumány požadavky států vyplývající z různých mezinárodních smluv a z prohlášení či výhrad týkajících se požadavků na jazykovou úpravu extradičních materiálů, které učinily státy ke konkrétním mezinárodním smlouvám. Bylo zjištěno, že v naprosté většině případů je nezbytné, aby dožadující stát opatřil extradiční materiály překladem do úředního jazyka dožádaného státu. Některé mezinárodní smlouvy však umožňují i využití jiných, univerzálnějších jazyků, nejčastěji angličtiny či francouzštiny. Dalším předmětem zkoumání byly požadavky států na případné opatření extradičních materiálů tzv. vyšším ověřením. Bylo vysvětleno, co se chápe pod pojmem vyšší ověření a jaký je rozdíl mezi tzv. superlegalizací a tzv. apostilou. Popsány byly rovněž specifické formy ověření extradičních materiálů vyžadované některými státy. Předmětem posledního zkoumání čtvrté kapitoly bylo mezinárodní pátrání po osobách, které se měly dopustit trestného činu. Byla tak obšírně popsána zejména činnost Interpolu v dané oblasti a způsob vyhledávání mezinárodního pátrání. Bylo zjištěno, že v rámci zabezpečené sítě Interpol jsou za účelem mezinárodního pátrání po osobách rozesílány tzv. difuze a tzv. oběžníky. Kapitola se věnovala zkoumání rozdílu mezi difuzí a oběžníkem a s ohledem na existenci většího množství druhů těchto oběžníků vysvětlila rovněž rozdíly mezi jednotlivými barevnými typy oběžníků, přičemž bylo zjištěno, že v oblasti mezinárodního pátrání po osobách za účelem jejich extradice je nejrelevantnější tzv. červený oběžník, případně také tzv. modrý oběžník Interpolu.

V páté kapitole disertační práce se autorka věnovala institutu předběžné vazby. V kapitole bylo vycházeno z terminologie používané zákonem České republiky č. 104/2013 Sb., o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních, který vazbu v extradičním řízení terminologicky rozlišuje na vazbu předběžnou, která se dělí na fázi před doručení extradiční žádosti a fázi po jejím doručení, a vazbu vydávací. Byť u jiných států stejné terminologie nemusí být využíváno, neboť často je vazba v extradičním řízení označována pouze jako tzv. extradiční či předběžná vazba (v angličtině tzv. preliminary custody), pro zjištění a závěry týkající se vazby není použita terminologie rozhodná. V rámci přezkumu předběžné vazby byl zkoumán význam vazby

v extradičním řízení, kdy bylo zjištěno, že se jedná o opatření směřující k zabránění osobě opustit území dožádaného státu, a tedy k zabránění zmaření cíle extradičního řízení, jímž je případné vydání osoby dožadujícímu státu. Pátá kapitola se však soustředila zejména na lhůty spojené s institutem předběžné vazby a otázku její zákonnosti. Bylo zjištěno, že striktní časové omezení předběžné vazby se týká zejména její fáze před doručení žádosti o vydání, kdy je buď mezinárodními smlouvami, nebo vnitrostátními právními předpisy dožádaných států, stanoven časový limit, obvykle v rozmezí 15 až 90 dnů, je-li stanoven konkrétně, ve kterém musí být extradiční žádost doručena, přičemž pokud tento limit není dodržen, musí být osoba propuštěna z vazby na svobodu. Některé smlouvy či vnitrostátní právní předpisy určují časový limit zcela konkrétně, jiné předpokládají, že bude příslušným orgánem dožádaného státu určen v každém jednotlivém případě zvlášť. Ohledně fáze předběžné vazby po doručení extradiční žádosti bylo zjištěno, že často není konkrétně časově omezena, avšak po celou její dobu je nutné přezkoumávat, zda je stále oprávněná. S ohledem na skutečnost, že předběžná vazba představuje závažný zásah do práva na svobodu, byla tématu oprávněnosti a zákonnosti předběžné vazby věnována také bohatá judikatura mezinárodních soudů, zejména Evropského soudu pro lidská práva, ale také Meziamerického soudu pro lidská práva. Pátá kapitola tak obsahuje rozbor relevantní judikatury těchto soudů, přičemž z tohoto rozboru vyplynulo, že předběžná vazba nemusí být nutně časově omezená, avšak vždy musí být přiměřená. Vazbu lze považovat za oprávněnou jen v případě, že je uložena v souvislosti s extradičním řízením, které je vedeno s náležitou péčí a je možné jej označit za skutečně aktivně probíhající.

Šestá kapitola se věnuje velmi důležitému tématu extradiční žádosti. Extradiční žádost je základním pilířem extradičního řízení. Bez extradiční žádosti nelze zahájit ani vést extradiční řízení. S ohledem na celosvětový rozměr extradice, kdy za účelem vydání pachatele trestného činu jsou ke spolupráci často vedeny státy z různých koutů světa, které vycházejí z odlišných právních tradic, tradice kontinentálního práva, tradice islámského práva nebo z tradice common law, byly důkladně rozebrány často velmi se lišící požadavky vybraných států na podobu extradiční žádosti a jejích nezbytných příloh, tj. extradičních materiálů. Jelikož tato disertační práce vznikla v České republice, tj. ve státě vycházejícím z tradice kontinentálního práva, byla větší pozornost věnována detailnímu rozboru požadavků států common law, neboť formální a obsahové nároky těchto států na podobu extradičních materiálů jsou pro státy kontinentálního práva při přípravě extradičních materiálů často velmi těžce uchopitelné. Kromě rozboru požadavků vybraných států na formální podobu extradiční žádosti byla v šesté kapitole věnována

pozornost také otázce příslušnosti vnitrostátních orgánů států k podání extradiční žádosti, přičemž bylo zjištěno, že ústřední orgány států jsou obvykle určovány přímo mezinárodní smlouvou, zejména jedná-li se o smlouvu dvoustrannou, případně prohlášením státu k mnohostranné mezinárodní smlouvě. Pokud mezi státy není v platnosti žádná mezinárodní smlouva o vydávání nebo pokud taková smlouva úpravu ústředních orgánů neupravuje, je třeba vycházet zejména z vnitrostátních právních předpisů dožadujícího státu.

Ve třetí a zároveň poslední části disertační práce byla pozornost zaměřena na formální aspekty extradice vyskytující se v již probíhajícím extradičním řízení, nebo až po rozhodnutí dožádaného státu o povolení či nepovolení vydání žádané osoby.

V sedmé kapitole byla zkoumána situace, kdy dožádaný stát dojde k přesvědčení, že extradiční materiály poskytnuté dožadujícím státem nejsou pro účely extradičního řízení dostatečné. Byla popsána možnost dožádaného státu domáhat se na dožadujícím státu poskytnutí tzv. dodatkových informací, přičemž bylo zjištěno, že mezinárodní smlouvy o vydávání obvykle obsahují pouze velmi stručnou úpravu poskytování dodatkových informací, a proto jsou jejich rozsah, obsah, případná lhůta pro jejich dodání či následky nedodržení této lhůty ponechány na dohodě mezi dotčenými státy, nebo na jednostranném rozhodnutí dožádaného státu. Závěrem kapitoly byla pozornost věnována specifickému typu dodatkových informací, a to tzv. diplomatickým ujištěním. Diplomatická ujištění poskytuje dožadující stát státu dožádanému a jejich obsahem se vyjadřuje zejména k zacházení se žádanou osobou, bude-li tato osoba dožadujícímu státu vydána. Jelikož diplomatická ujištění mají úzkou souvislost s dodržováním lidských práv a základních svobod, je součástí kapitoly rovněž rozbor související judikatury mezinárodních soudů, konkrétně zejména Evropského soudu pro lidská práva, který opakovaně judikoval, že vyžádáním a poskytnutím diplomatických ujištění je možné odvrátit či alespoň výrazně snížit riziko možné hrozby porušení lidských práv a základních svobod vydávané osoby. Bylo zjištěno, že Evropský soud pro lidská práva za účelem posouzení kvality poskytovaných diplomatických ujištění stanovil určitá kritéria, ke kterým dožádaný stát musí přihlídnout při rozhodování o extradiční žádosti dožadujícího státu. Dožádaný stát tak musí zohlednit např. délku a intenzitu vzájemných diplomatických vztahů mezi dožádaným a dožadujícím státem, zda dožadující stát v minulosti poskytnutá diplomatická ujištění již někdy porušil, či zda ujištění poskytl k tomu oprávněný orgán.

V osmé kapitole byly zkoumány možnosti postupu dožádaného státu v případě souběhu extradičních žádostí dvou či více států, tj. pokud o vydání jedné konkrétní osoby projeví zájem více dožadujících států. Byly představeny úpravy této otázky v různých mezinárodních smlouvách a nad rámec klasického souběhu dvou či více extradičních žádostí byla zkoumána specifika souběhu extradiční žádosti a evropského zatýkacího rozkazu, a to včetně související aktuální judikatury Soudního dvora Evropské unie. Bylo zjištěno, že závěry vyplývající z této judikatury zcela neodpovídají postupu stanovenému Rámcovým rozhodnutím Rady z 13. června 2002 o evropském zatýkacím rozkazu a postupech předávání mezi členskými státy (2002/584/SVV), kdy judikatura Soudního dvora Evropské unie ukládá státům v případě souběhu extradiční žádosti a evropského zatýkacího rozkazu dát přednost evropskému zatýkacímu rozkazu, přičemž rámcové rozhodnutí o evropském zatýkacím rozkaze tuto povinnost nestanoví a nechává rozhodnutí na konkrétních státech.

Devátá kapitola velmi úzce souvisí s předcházejícími kapitolami, které vysvětlovaly konkrétní formální aspekty extradice. Kapitola popisuje, z jakých formálních důvodů nelze vyhovět extradiční žádosti. Bylo zjištěno, že mezinárodní smlouvy o vydávání obsahují ve výčtu důvodů odmítnutí extradiční žádosti obvykle důvody materiálního charakteru (např. pokud se žádost o vydání týká vojenského či politického trestného činu), zatímco formální důvody je třeba hledat analogicky. Často se jedná o takové důvody, pro které extradiční řízení ani nemůže být zahájeno. Jedná se o důvody spočívající v nedodržení nezbytné formy, např. je-li žádost o vydání podána k tomu nepřislušným orgánem, podá-li ji útvar, který dožádaný stát neuznává za stát, či pokud zcela absentuje právní základ, tj. v případě neexistence mezinárodní smlouvy o vydání dožadující stát neposkytne ujištění o vzájemnosti, byť to dožádaný stát vyžaduje.

Desátá kapitola se zaměřuje na způsob a praktické provedení notifikace dožadujícího státu státem dožádaným o jeho rozhodnutí o extradiční žádosti. Z provedeného zkoumání vyplynulo, že dožádaný stát je povinen sdělit výsledek extradičního řízení státu dožadujícímu v každém případě, tj. ať je rozhodnutí pozitivní, nebo negativní, přičemž je potřeba dodržet stejný způsob styku dožádaného a dožadujícího státu, jaký je stanoven mezi konkrétními státy pro podání extradiční žádosti. Ohledně situace, kdy extradiční žádosti není dožádaným státem vyhověno, byla blíže vysvětlena související zásada *aut dedere aut judicare*, kterou představil již Hugo Grotius v 17. století a jejímž smyslem je, že pokud dožádaný stát osobu nevydá, měl by ji sám

trestně stíhat. Byla představena a blíže popsána studie Komise OSN pro mezinárodní právo a její Závěrečná zpráva týkající se rozboru zásady *aut dedere aut judicare*.

Jedenáctá kapitola popisuje postup přicházející v úvahu, je-li žádosti o vydání vyhověno. Kromě rozboru vazby nastupující po povolení vydání byl podrobně zkoumán také proces samotné realizace povoleného vydání, který je obvykle zajišťován příslušnými orgány dožadujícího státu. Bylo zjištěno, že v určitých případech nelze povolené vydání ihned realizovat. Jedná se o situaci, kdy je žádaná osoba současně trestně stíhána nebo ve výkonu trestu odnětí svobody v dožádaném státě. Byly vysvětleny důsledky této situace, zejména možnost dočasného předání této osoby dožadujícímu státu za účelem provedení nezbytných procesních úkonů. Závěrem jedenácté kapitoly byla vysvětlena speciální forma justiční spolupráce úzce související s extradicí, tzv. průvoz. V případě, že dožádaný a dožadující stát nemají společnou hranici a neexistuje mezi nimi přímé letecké spojení, nebo takové přímé letecké spojení nelze v konkrétním případě využít, je nezbytné osobu převézt přes území jiného státu, a to buď pozemním transferem, nebo v rámci přestupu na mezinárodním letišti. Za tímto účelem je nezbytné daný stát požádat o tzv. povolení průvozu. Kapitola podrobně popsala nároky jednotlivých mezinárodních smluv o vydávání týkající se průvozu, tj. zejména požadavky na formu a obsah žádosti o průvoz, přičemž bylo zjištěno, že žádost o průvoz má často předepsané stejné formální i obsahové náležitosti jako žádost o vydání.

Ve dvanácté kapitole byla rozebrána spíše technická otázka související s extradicí osoby, a to hrazení nákladů extradičního řízení. Důležitost této kapitoly nelze zastírat, neboť extradiční řízení je obvykle spojeno s velkými finančními nároky, zejména za překlady extradičních materiálů, vazbu žádané osoby a samotnou realizaci eskorty pro její vydání. Ze zkoumání vyplynulo, že většina mezinárodních smluv o vydání obsahuje úpravu nákladů extradičního řízení, a to nejčastěji v tom smyslu, že konkrétní náklady hradí ten stát, na jehož území vznikly, přičemž nedohodnou-li se státy jinak, náklady realizace povoleného vydání nese dožadující stát.

Poslední kapitola se zaměřila na tzv. zásadu speciality. Ačkoli se zásada speciality řadí do materiálních aspektů extradicce, s formálními aspekty je velmi úzce provázána. Smyslem zásady speciality je, že osobu, která byla vydána dožadujícímu státu, nelze v dožadujícím státě stíhat pro jiné trestné činy spáchané před jejím vydáním, než pro ty, kterých se týkala žádost o vydání a pro které bylo současně vydání osoby povoleno. Osobu rovněž nelze ani dále vydat třetímu státu. Kapitola třináctá zkoumala zejména možnosti prolomení této zásady, přičemž bylo zjištěno, že pro možnost neaplikování

zásady speciality je nejčastěji potřeba získání souhlasu dožadovaného státu. Bylo popsáno, jakým způsobem lze tento souhlas opatřit a jaké jsou rozdíly mezi získáváním souhlasu v případě rozšíření vydání pro další trestní řízení v dožadujícím státě a získáváním souhlasu pro další vydání osoby do třetího státu, tzv. re-extradice. Závěrem kapitoly byly vysvětleny důsledky porušení zásady speciality, kdy bylo shledáno, že poruší-li dožadující stát zásadu speciality, má dožadovaný stát právo diplomatické intervence.

V souladu s již v úvodu nastíněnou hlavní výzkumnou otázkou se disertační práce komplexně věnovala formálním aspektům extradičního práva, které vykazují mezinárodní rozměr. Autorka v práci postupně představila jednotlivé formální aspekty a náležitosti spojené s institutem extradice, a to zejména různé možnosti styku států, požadavky na jazykový režim a vyšší ověření dokumentů předkládaných v extradičním řízení, institut předběžné vazby, konkrétní formální a obsahové požadavky vybraných států na podobu extradičních materiálů, otázku příslušnosti k podání extradiční žádosti, otázku vyžadování dodatkových informací, institut průvozu při extradici či otázku souběhu extradičních žádostí více států. Za účelem odhalení konkrétních formálních aspektů a náležitostí extradičního řízení byly zkoumány nejen požadavky nejvýznamnějších mezinárodních smluv v této oblasti, jejichž smluvními stranami je celá řada států, a které tak tvoří jakási univerzální pravidla extradice, ale pozornost byla věnována také dvoustranným smlouvám mezi státy za účelem porovnání rozličných úprav mezi státy různých kontinentů a právních tradic. Přihlédnuto bylo rovněž k vnitrostátním právním úpravám vybraných států. Disertační práce díky tomu představuje ucelený přehled různých formálních aspektů extradice, přičemž dokazuje, že se nejedná o pouhý systém procesních norem, ale o různorodou oblast práva, ve které je důležité v každém jednotlivém případě zkoumat různé prameny a praxi konkrétních států. Odlišné přístupy k úpravě vydávání a formálních aspektů spojených s extradicí byly zjištěny zejména mezi státy vycházejícími z kontinentálního práva a státy uplatňujícími common law. Je však patrné, že řada dvoustranných i mnohostranných mezinárodních smluv upravujících závazek k vydávání osob napomáhá odstraňovat či usměrňovat případné odlišné či rozporné požadavky jednotlivých států v oblasti formálního extradičního práva.

Z hlediska dožadujícího státu, tj. státu, který se snaží dosáhnout vydání konkrétní osoby ze státu dožadovaného, kde se tato osoba nachází, za účelem jejího trestního stíhání, uložení trestu či jejího dodání do výkonu trestu v dožadujícím státě, je naprosto nezbytné věnovat náležitou pozornost právě formálním aspektům extradice, tj. zjistit, jaké nároky – na jazykový režim, na vyšší ověření, na způsob styku, na právní základ extradice (tj.

zda je nutná mezinárodní smlouva, či je možné vydání i na bezesmluvním základě), na předpoklady pro vzetí osoby do předběžné vazby, na lhůtu pro doručení extradiční žádosti, je-li osoba v předběžné vazbě, na formu a obsah extradiční žádosti či na lhůtu pro realizaci vydání, je-li extradiční žádosti vyhověno – má konkrétní stát, na jehož území je žádaná osoba a na který se dožadující stát chystá obrátit se žádostí o její vydání. Z hlediska dožadujícího státu tak nejsou klíčové materiální aspekty extradice, tj. podmínky, které přezkoumává dožádaný stát, aby mohl rozhodnout, zda extradiční žádosti dožadujícího státu vyhoví nebo ne. Kouzlem formálního extradičního práva je právě variabilita mezi nároky a požadavky jednotlivých států.

VI. Seznam použitých zkratk

ASEAN	Společenství států jihovýchodní Asie (Association of Southeast Asian Nations)
CASC	Síť prokurátorů a ústředních orgánů pro spolupráci států střední Asie a jižního Kavkazu v oblasti boje proti nadnárodnímu organizovanému zločinu (Network of Prosecutors and Central Authorities from Source, Transit and Destination Countries in response to Transnational Organized Crime in Central Asia and Southern Caucasus)
CNCP	Síť kontaktních osob Commonwealthu (Commonwealth Network of Contact Persons)
CCPCJ	Komise pro trestní prevenci a trestní justici (Commission on Crime Prevention and Criminal Justice)
CDPC	Evropský výbor pro trestní problémy (Council of Europe European Committee on Crime Problems)
CIA	Central Intelligence Agency
COPEN	Pracovní skupina pro spolupráci v trestních věcech (Working Party on Cooperation in Criminal Matters)
ČR	Česká republika
DEA	Drug Enforcement Administration
DHS	Department of Homeland Security
ECOWAS	Ekonomické společenství západoafrických států (Economic Community of West African States)
EJN	Evropská justiční síť (European Judicial Network)
ESLP	Evropský soud pro lidská práva
EU	Evropská unie
Europol	Evropská organizace kriminální policie
FBI	Federal Bureau of Investigation
ICE	Immigration and Customs Enforcement
Interpol	Mezinárodní organizace kriminální policie
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (Organisation for Economic Co-operation and Development)
OSN	Organizace spojených národů

PC-OC	Výbor expertů pro fungování evropských úmluv o spolupráci v trestních věcech (Council of Europe's Committee of Experts on the Operation of European Conventions on Co-operation in Criminal Matters)
REFCO	Síť prokurátorů specializovaných na boj proti organizovanému zločinu (La Red de Fiscales contra el Crimen Organizado)
SADC	Jihoafrické rozvojové společenství (Southern African Development Community)
SIS	Schengenský informační systém
UNODC	Úřad Organizace spojených národů pro drogy a kriminalitu (United Nations Office on Drugs and Crime)
WACAP	Západoafrická síť ústředních orgánů a prokurátorů proti organizovanému zločinu (West African Network of Central Authorities and Prosecutors against Organized Crime)

VII. Seznam zdrojů

Mezinárodní smlouvy

- mírová smlouva mezi egyptským faraonem Ramessem II. a chetitským králem Chatušilem III. (přibližně 1270 př. n. l.)
- smlouva mezi Přemyslem Otakarem II. a uherským králem Štěpánem V. (13. července 1271)
- smlouva mezi českým králem Janem, markrabětem moravským Karlem, vévodou korutanským Janem a uherským králem Karlem (3. září 1335)
- smlouva mezi Karlem, markrabětem moravským, a Albrechtem II, vévodou rakouským a jeho synovci Friedrichem II. a Leopoldem II. (Vídeň, 16. prosince 1341)
- Nařízení o vzájemném navrácení zlodějů, vrahů, žhářů a dalších zločinců (Compiègne, 17. srpna 1736)
- Úmluva mezi Francií a Württemberskem o vzájemném navrácení dezertérů a zločinců (Versailles, 27. března 1759)
- Úmluva mezi králem Francie a králem Španělska týkající se dezertérů (Versailles, 29. září 1765)
- Smlouva o spojení mezi Francií a Švýcarskem (Soleure, 28. května 1777)
- Smlouva mezi králem Ludvíkem XVI. a biskupem z Basileje o deliktech páchaných na hranicích, souvisejících s lesnictvím, lovem a rybařením (19. prosince 1781)
- Dohoda mezi o přátelských vztazích, obchodu a plavbě, tzv. Jayova smlouva (Londýn, 19. listopadu 1794)
- Smlouva z Amiens (Amiens, 27. března 1802) Digithèque de matériaux juridiques et politiques. *Grands traités politiques : Traité de paix d'Amiens*. [online] [cit. 26. srpna 2019] Dostupné z WWW: Université de Perpignan – Digithèque de matériaux juridiques et politiques, <http://mjp.univ-perp.fr/traites/1802amiens.htm>.
- Smlouva mezi Saskem a Vestfálskem o vydávání dezertérů (Lipsko, 24. – 25. května 1809)
- Smlouva mezi Württemberskem a Bádenskem o zabránění lesním trestným činům v sousedících lesích (Stuttgart, 18. prosince 1823)
- Smlouva o vydávání uzavřená mezi Francií a Belgií (Brusel, 22. listopadu 1834)

- Smlouva o vydávání mezi Belgií a Pruskem (Berlín, 29. července 1836)
- Smlouva mezi Velkou Británií a Spojenými státy americkými o vymezení hranic, potlačení obchodu s otroky a o extradici, tzv. Webster-Asburtonova smlouva (Washington, 9. srpna 1842) The Avalon Project. *British-American Diplomacy : The Webster-Ashburton Treaty*. Článek 10. [online] [cit. 27. srpna 2019] Dostupné z WWW: Yale Law School, Lillian Goldman Law Library, https://avalon.law.yale.edu/19th_century/br-1842.asp#art10.
- Konfедераční smlouva mezi Peruánskou republikou, Bolívií, Chile, Ekvádorem a Grenadou (Lima, 8. února 1848)
- Smlouva o přátelství, obchodu a vydávání mezi Spojenými státy americkými a Švýcarskem (Bern, 25. listopadu 1850)
- Smlouva o přátelství, obchodu, plavbě a vydávání pachatelů mezi Spojenými státy americkými a Královstvím obojí Sicílie (Neapol, 1. října 1855)
- Smlouva mezi Spojenými státy americkými a Rakouskem o vydávání (Washington, 3. července 1856)
- Smlouva mezi Spojeným královstvím Velké Británie a Irska a Francií o vzájemném vydávání uprchlých zločinců (Paříž, 14. srpna 1876)
- Smlouva mezi Velkou Británií a Španělským královstvím o vzájemném vydávání uprchlých zločinců (Londýn, 4. června 1878)
- Smlouva o vydávání (Lima, 27. března 1879)
- Smlouva o mezinárodním trestním právu (Montevideo, 23. ledna 1889) UNHCR. *Treaty on International Penal Law*. [online] [cit. 14. září 2019] Dostupné z WWW: UNHCR, <https://www.refworld.org/docid/3ae6b3781c.html>.
- Smlouva o vydávání zločinců a o ochraně proti anarchismu (Mexico City, 28. ledna 1902)
- Úmluva o zákonech a obyčejích pozemní války (Haag, 18. října 1907)
- Smlouva o vydávání (Washington, 20. prosince 1907)
- Mezinárodní úmluva o potírání obchodu s děvčaty (Paříž, 4. května 1910)
- Úmluva o vydávání (Caracas, 18. července 1911)
- Mezinárodní úmluva o potírání obchodu se ženami a dětmi (Bern, 30. září 1921)
- Smlouva o vydávání mezi Spojenými státy americkými a Venezuelou (Caracas, 19. ledna 1922) a její Dodatkový článek (Caracas, 21. ledna 1922)

- Smlouva mezi republikou Československou a říší Německou o vydávání zločinců a jiné právní pomoci ve věcech trestních (Praha, 8. května 1922)
- Smlouva o vydávání (Washington, 7. února 1923)
- Smlouva mezi republikou Československou a Spojeným královstvím Velké Británie a Irska o vzájemném vydávání zločinců (Londýn), 11. listopadu 1924) a její Protokol (Londýn, 4. června 1926)
- Smlouva mezi republikou Československou a Spojenými Státy Severoamerickými o vzájemném vydávání zločinců (Praha, 2. července 1925)
- Úmluva mezi republikou Československou a republikou Lotyšskou o vydávání zločinců a právní pomoci ve věcech trestních (Riga, 6. července 1926)
- Úmluva o vydávání zločinců a právní pomoci ve věcech trestních, uzavřená mezi republikou Československou a královstvím Belgickým (Brusel, 19. července 1927)
- Úmluva o mezinárodním právu soukromém, tzv. Bustamantův kodex (Havana, 20. února 1928)
- Úmluva mezi Československem a Francií o vydávání zločinců a právní pomoci ve věcech trestních (Paříž, 7. května 1928)
- Úmluva o potírání penězokazectví (Ženeva, 20. dubna 1929) a její Fakultativní protokol
- Úmluva o právech a povinnostech států (Montevideo, 26. prosince 1933)
- Meziamerická úmluva o vydávání (Montevideo, 26. prosince 1933)
- Středoamerická smlouva o vydávání (Guatemala City, 12. dubna 1934)
- Dodatková úmluva mezi republikou Československou a Spojenými státy americkými o vzájemném vydávání zločinců (Washington, 29. dubna 1935)
- Úmluva o vydávání zločinců a právní pomoci ve věcech trestních mezi republikou Československou a velkovévodstvím Lucemburským (Praha, 24. března 1936)
- Smlouva o vydávání mezi Chilskou republikou a Brazílskou republikou (Rio de Janeiro, 8. listopadu 1936)
- Smlouva o mezinárodním trestním právu (Montevideo, 19. března 1940)
- Úmluva o mezinárodním civilním letectví (Chicago, 7. prosince 1944)
- Úmluva o zabránění a trestání zločinu genocidia (New York, 8. prosince 1948)
- Smlouva mezi republikou Československou a republikou Polskou o vzájemných právních stycích ve věcech občanských i trestních (Varšava, 21. ledna 1949)

- Ženevské úmluvy (Ženeva, 12. srpna 1949) – Ženevská úmluva o zlepšení osudu raněných a nemocných příslušníků ozbrojených sil v poli, Ženevská úmluva o zlepšení osudu raněných, nemocných a trosečníků ozbrojených sil na moři, Ženevská úmluva o zacházení s válečnými zajatci a Ženevská úmluva o ochraně civilních osob za války
- Úmluva o potlačování obchodu s lidmi a využívání prostituce druhých osob (Lake Success, 21. března 1950)
- Evropská úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod (Řím, 4. listopadu 1950)
- Úmluva o právním postavení uprchlíků (Ženeva, 28. července 1951)
- Úmluva o vydávání (Káhira, 14. září 1952)
- Evropská úmluva o vydávání (Paříž, 13. prosince 1957)
- Evropská úmluva o vzájemné pomoci v trestních věcech (Štrasburk, 20. dubna 1959)
- Smlouva o vydávání mezi Spojenými státy americkými a Brazílií (Rio de Janeiro, 13. ledna 1961)
- Jednotná úmluva o omamných látkách (New York, 31. března 1961)
- Vídeňská úmluva o diplomatických stycích (Vídeň, 18. dubna 1961)
- Smlouva mezi Československou socialistickou republikou a Polskou lidovou republikou o úpravě právních vztahů ve věcech občanských, rodinných a trestních (Varšava, 4. července 1961)
- Úmluva o justiční spolupráci (Antananarivo, 12. září 1961)
- Úmluva o zrušení požadavku ověřování cizích veřejných listin (Haag, 5. října 1961)
- Smlouva o vydávání mezi Chile a Venezuelou (Santiago de Chile, 10. června 1962)
- Dodatkový protokol ke Smlouvě o vydávání mezi Spojenými státy americkými a Brazílií (Rio de Janeiro, 18. června 1962)
- Úmluva o vydávání a justiční spolupráci ve věcech trestních (Brusel, 27. června 1962)
- Vídeňská úmluva o konzulárních stycích (Vídeň, 24. dubna 1963)
- Úmluva o trestných a některých jiných činech spáchaných na palubě letadla (Tokio, 14. září 1963)

- Smlouva mezi Československou socialistickou republikou a Socialistickou federativní republikou Jugoslávií o úpravě právních vztahů ve věcech občanských, rodinných a trestních (Bělehrad, 20. ledna 1964)
- Vídeňská úmluva o smluvním právu (Vídeň, 29. května 1969)
- Americká úmluva o lidských právech (San José, 22. listopadu 1969)
- Úmluva o potlačení protiprávního zmocnění se letadel (Haag, 16. prosince 1970)
- Úmluva o předcházení a trestání teroristických činů, které mají podobu trestných činů proti osobám, popřípadě s těmito činy souvisejícího vydírání, a vyvolávají mezinárodní důsledky (Washington, 2. února 1971)
- Smlouva o vydávání mezi Spojenými státy americkými a Novým Zélandem (Washington, 10. března 1971)
- Úmluva o potlačování protiprávních činů ohrožujících bezpečnost civilního letectví (Montreal, 23. září 1971)
- Protokol k Jednotné úmluvě o omaným látkách (Ženeva, 25. března 1972)
- Úmluva o potlačení a trestání zločinu apartheidu (New York, 30. listopadu 1973)
- Úmluva o zabránění a trestání trestných činů proti osobám požívajícím mezinárodní ochrany včetně diplomatických zástupců (New York, 14. prosince 1973)
- Smlouva o vydávání mezi vládou Indonéské republiky a vládou Malajsie (Jakarta, 7. června 1974)
- Dodatkový protokol k Evropské úmluvě o vydávání (Štrasburk, 15. října 1975)
- Konzulární úmluva mezi Československou socialistickou republikou a Mongolskou lidovou republikou (Ulánbátar, 3. června 1976)
- Úmluva o ochraně archeologického, historického a uměleckého dědictví amerických národů (Santiago de Chile, 16. června 1976)
- Smlouva mezi Československou socialistickou republikou a Mongolskou lidovou republikou o poskytování právní pomoci a o právních vztazích v občanských, rodinných a trestních věcech (Ulánbátar, 15. října 1976)
- Evropská úmluva o potlačování terorismu (Štrasburk, 27. ledna 1977)
- Dodatkový protokol k Ženevským úmluvám z 12. srpna 1949 o ochraně obětí mezinárodních ozbrojených konfliktů (Ženeva, 8. června 1977)
- Smlouva o vydávání mezi Spojenými státy americkými a Norským královstvím (Oslo, 9. června 1977)

- Konzulární úmluva mezi Československou socialistickou republikou a Tureckou republikou (Ankara, 15. listopad 1977)
- Smlouva o vydávání mezi Spojenými státy americkými a Japonskem (Tokio, 3. března 1978)
- Druhý dodatkový protokol k Evropské úmluvě o vydávání (Štrasburk, 17. března 1978)
- Úmluva o fyzické ochraně jaderných materiálů (Vídeň, 26. října 1979)
- Mezinárodní úmluva proti braní rukojmí (New York, 17. prosince 1979)
- Smlouva mezi Československou socialistickou republikou a Kubánskou republikou o vzájemné právní pomoci ve věcech občanských, rodinných a trestních (Praha, 18. dubna 1980)
- Meziamerická úmluva o vydávání (Caracas, 25. února 1981)
- Smlouva mezi Československou socialistickou republikou a Afghánskou demokratickou republikou o právní pomoci ve věcech občanských a trestních (Praha, 24. června 1981)
- Smlouva mezi Československou socialistickou republikou a Svazem sovětských socialistických republik o právní pomoci a právních vztazích ve věcech občanských, rodinných a trestních (Moskva, 12. srpna 1982)
- Smlouva mezi Československou socialistickou republikou a Vietnamskou socialistickou republikou o právní pomoci ve věcech občanských a trestních (Praha, 12. října 1982)
- Dohoda z Victorie (Victoria, 10. ledna 1984)
- Úmluva proti mučení a jinému krutému, nelidskému a ponižujícímu zacházení nebo trestání (New York, 10. prosince 1984)
- Smlouva o vydávání mezi Austrálií a Belgickým královstvím (Brusel, 4. září 1985)
- Úmluva o potlačování terorismu (Káthmándú, 4. listopadu 1987)
- Smlouva o vydávání mezi Austrálií a Filipínskou republikou (Manila, 7. března 1988)
- Smlouva o vydávání mezi vládou Spojených států mexických a vládou Belize (Mexico City, 29. srpna 1988)
- Smlouva o vydávání mezi vládou Kanady a vládou Francie (Ottawa, 17. listopadu 1988)

- Úmluva Organizace spojených národů proti nedovolenému obchodu s omamnými a psychotropními látkami (Vídeň, 20. prosince 1988)
- Smlouva mezi Československou socialistickou republikou a Jemenskou lidovou demokratickou republikou o právní pomoci ve věcech občanských a trestních (Praha, 19. ledna 1989)
- Dohoda mezi dvanácti členskými státy Evropského společenství o zjednodušení a modernizaci způsobů doručování žádostí o vydání (San Sebastian, 26. ledna 1989)
- Smlouva o vydávání mezi Peruánskou republikou a Španělským královstvím (Madrid, 28. června 1989)
- Smlouva o vydávání mezi Kanadou a Filipínskou republikou (Ottawa, 7. listopadu 1989)
- Smlouva o vydávání mezi vládou Kanady a vládou Spojených států mexických (Mexico City, 16. března 1990)
- Úmluva k provedení Schengenské dohody ze dne 14. června 1985 mezi vládami států Hospodářské unie Beneluxu, Spolkové republiky Německo a Francouzské republiky o postupném odstraňování kontrol na společných hranicích (Schengen, 19. června 1990)
- Smlouva o vydávání mezi Korejskou republikou a Austrálií (Soul, 5. září 1990)
- Smlouva mezi Českou republikou a Slovenskou republikou o právní pomoci poskytované justičními orgány a o úpravě některých právních vztahů v občanských a trestních věcech (Praha, 29. října 1992)
- Dohoda o justiční spolupráci a justičních vztazích mezi Estonskou republikou, Lotyšskou republikou a Litevskou republikou (Tallinn, 11. listopadu 1992)
- Úmluva o právní pomoci a právních vztazích v občanských, rodinných a trestních věcech (Minsk, 22. ledna 1993)
- Dohoda o předávání obviněných nebo odsouzených osob mezi vládou Austrálie a vládou Hongkongu (Hongkong, 15. listopadu 1993)
- Smlouva mezi Českou republikou a Rakouskou republikou o dodatku k Evropské úmluvě o vydávání z 13. prosince 1957 a o usnadnění jejího uplatnění (Vídeň, 27. června 1994)
- Úmluva o vydávání (Abuja, 6. srpna 1994)

- Úmluva vypracovaná na základě článku K.3 Smlouvy o Evropské unii o zjednodušeném postupu vydávání mezi členskými státy Evropské unie (Brusel, 10. března 1995)
- Meziamerická úmluva proti korupci (Caracas, 29. března 1996)
- Úmluva vypracovaná na základě článku K.3 Smlouvy o Evropské unii o vydávání mezi členskými státy Evropské unie (Brusel, 27. září 1996)
- Smlouva o vydávání mezi Mongolskem a Čínskou lidovou republikou (Ulánbátar, 19. srpna 1997)
- Úmluva o boji proti podplácení zahraničních veřejných činitelů v mezinárodních podnikatelských transakcích (Paříž, 17. prosince 1997)
- Smlouva o vydávání mezi vládou Spojených států amerických a vládou Rakouské republiky (Washington, 8. ledna 1998)
- Smlouva o vydávání mezi vládou Spojených států mexických a vládou Venezuelské republiky (Caracas, 15. dubna 1998)
- Arabská úmluva o potlačování terorismu (Káhira, 22. dubna 1998)
- Statut Mezinárodního trestního soudu (Řím, 17. července 1998)
- Smlouva o vydávání mezi Jihoafrickou republikou a Austrálií (Canberra, 9. prosince 1998)
- Smlouva mezi Kambodžským královstvím a Čínskou lidovou republikou o vydávání (Peking, 9. února 1999)
- Smlouva o vydávání mezi Korejskou republikou a Thajským královstvím (Soul, 26. dubna 1999)
- Úmluva Organizace islámské spolupráce o potírání mezinárodního terorismu (Ouagadougou, 1. července 1999)
- Úmluva o prevenci a potlačování terorismu (Alžír, 14. července 1999)
- Konzulární úmluva mezi Austrálií a Čínskou lidovou republikou (Canberra, 8. září 1999)
- Smlouva mezi Českou republikou a Spolkovou republikou Německo o dodatcích k Evropské úmluvě o vydávání ze dne 13. prosince 1957 a usnadnění jejího používání (Praha, 2. února 2000)
- Smlouva o vydávání mezi vládou Spojených států amerických a vládou Belize (Belize, 30. března 2000)
- Zakládající smlouva Africké unie (Lomé, 11. července 2000)

- Úmluva Organizace spojených národů proti nadnárodnímu organizovanému zločinu (New York, 15. listopadu 2000)
- Smlouva mezi Thajským královstvím a Kambodžským královstvím o vydávání (Bangkok, 19. prosince 2000)
- Smlouva mezi Českou republikou a Republikou Uzbekistán o právní pomoci a právních vztazích v občanských a trestních věcech (Taškent, 18. ledna 2002)
- Smlouva o vydávání mezi Korejskou republikou a Japonskem (Soul, 8. dubna 2002)
- Protokol o extradici (Luanda, 3. října 2002)
- Úmluva o právní pomoci a právních vztazích v občanských, rodinných a trestních věcech (Kišiněv, 7. října 2002)
- Smlouva o vydávání mezi Spojenými státy americkými a Spojeným královstvím Velké Británie a Severního Irska (Washington, 31. března 2003)
- Meziamerická úmluva proti terorismu (Bridgetown, 3. června 2003)
- Dohoda o vydávání mezi Evropskou unií a Spojenými státy americkými (Washington, 25. června 2003)
- Úmluva o prevenci a potlačování korupce (Maputo, 11. července 2003)
- Úmluva Organizace Spojených národů proti korupci (New York, 31. října 2003)
- Dodatkový protokol k Úmluvě o potlačování terorismu (Islámábád, 6. ledna 2004)
- Protokol k Úmluvě o prevenci a potlačování terorismu (Addis Abeba, 2. července 2004)
- Dohoda mezi vládou Slovinské republiky a vládou Spojených států amerických představující nástroj dle článku 3 odst. 2 Dohody o vydávání mezi Evropskou unií a Spojenými státy americkými z 25. června 2003 ve vztahu k aplikaci Smlouvy o vydávání mezi Srbským královstvím a Spojenými státy americkými z 25. října 1901 (Ljubljana, 17. října 2005)
- Druhá dodatková úmluva o vydávání mezi Českou republikou a Spojenými státy americkými (Praha, 16. května 2006)
- Dohoda mezi Evropskou unií a Islandskou republikou a Norským královstvím o postupu předávání mezi členskými státy Evropské unie a Islandem a Norskem (Videň, 28. června 2006)
- Pakt bezpečnosti, stability a rozvoji regionu Velkých jezer (Nairobi, 15. prosince 2006), a jeho Protokol o justiční spolupráci (Nairobi, 1. prosince 2006)

- Smlouva o fungování Evropské unie (Konsolidované znění Smlouvy o fungování Evropské unie, Úřední věstník, C 83, 30. března 2010, s. 47)
- Třetí dodatkový protokol k Evropské úmluvě o vydávání (Štrasburk, 10. listopadu 2010)
- Smlouva o vydávání mezi Spojenými státy mexickými a Argentinskou republikou (Mexico City, 30. května 2011)
- Deklarace o beztrestnosti, spravedlnosti a lidských právech (Bamako, 4. prosince 2011)
- Čtvrtý dodatkový protokol k Evropské úmluvě o vydávání (Vídeň, 20. září 2012)
- Protokol o změně a doplnění Smlouvy mezi Českou republikou a Slovenskou republikou o právní pomoci poskytované justičními orgány a o úpravě některých právních vztahů v občanských a trestních věcech z 29. října 1992 a jejího Závěrečného protokolu (Uherské Hradiště, 29. října 2012)
- Dohoda mezi Českou republikou a Zvláštní autonomní oblastí Čínské lidové republiky Hongkong o předávání osob hledaných pro trestní řízení (Hongkong, 4. března 2013)

Judikatura

Mezinárodní soudní dvůr

- Rozsudek Mezinárodního soudního dvora z 20. července 2012 ve věci *Questions relating to the Obligation to Prosecute or Extradite (Belgium v. Senegal)*.

Soudní dvůr Evropské unie

- Rozsudek Soudního dvora Evropské unie z 10. dubna 2018 ve věci C-191/16 *Romano Pisciotti*
- Rozsudek Soudního dvora Evropské unie z 6. září 2016 ve věci C-182/15 *Aleksei Petruhhin*

Evropský soud pro lidská práva

- Rozsudek ESLP z 29. ledna 2019 ve věci *Güzelyürtlu a další proti Turecku a Kypru*, č. 36925/07.
- Rozsudek ESLP ze 17. dubna 2018 ve věci *Paci proti Belgii*, č. 45597/09.

- Rozsudek ESLP z 12. prosince 2017 ve věci *López Elorza proti Španělsku*, č. 30614/15.
- Rozsudek ESLP z 23. února 2016 ve věci *Nasr a Ghali proti Itálii*, č. 44883/09.
- Rozsudek ESLP z 26. února 2015 ve věci *Khalikov proti Rusku*, č. 66373/13.
- Rozsudek ESLP z 15. ledna 2015 ve věci *Eshonkulov proti Rusku*, č. 68900/13.
- Rozsudek ESLP z 17. dubna 2014 ve věci *Ismailov proti Rusku*, č. 20110/13.
- Rozsudek ESLP ze 14. listopadu 2013 ve věci *Kasymakhunov proti Rusku*, č. 29604/12.
- Rozsudek ESLP z 13. prosince 2012 ve věci *El-Masri proti Bývalé jugoslávské republice Makedonie*, č. 39630/09.
- Rozsudek ESLP z 18. září 2012 ve věci *Umirov proti Rusku*, č. 17455/11.
- Rozsudek ESLP z 31. ledna 2012 ve věci *M. S. proti Belgii*, č. 50012/08.
- Rozsudek ESLP ze 17. ledna 2012 ve věci *Othman (Abu Qatada) proti Spojenému království*, č. 8139/09.
- Rozsudek ESLP z 20. prosince 2011 ve věci *Yoh-Ekale Mwanje proti Belgii*, č. 10486/10.
- Rozsudek ESLP z 10. listopadu 2011 ve věci *Mokallal proti Ukrajině*, č. 19246/10.
- Rozsudek ESLP z 21. června 2011 ve věci *Adamov proti Švýcarsku*, č. 3052/06.
- Rozsudek ESLP ze 4. listopadu 2010 ve věci *Sultanov proti Rusku*, č. 15303/09.
- Rozsudek ESLP z 21. října 2010 ve věci *Gaforov proti Rusku*, č. 25404/09.
- Rozsudek ESLP z 23. září 2010 ve věci *Iskandarov proti Rusku*, č. 17185/05.
- Usnesení ESLP z 6. července 2010 ve věci *Babar Ahmad a další proti Spojenému království*, č. 24027/07, č. 11949/08 a č. 36742/08.
- Rozsudek ESLP ze 17. června 2010 ve věci *Kolesnik proti Rusku*, č. 26876/08.
- Rozsudek ESLP z 20. května 2010 ve věci *Khaydarov proti Rusku*, č. 21055/09.
- Rozsudek ESLP z 1. dubna 2010 ve věci *Klein proti Rusku*, č. 24268/08.
- Rozsudek ESLP z 18. února 2010 ve věci *Baysakov a další proti Ukrajině*, č. 54131/08.
- Usnesení ESLP ze 17. února 2009 ve věci *Gasayev proti Španělsku*, č. 48514/06.
- Rozsudek ESLP z 13. ledna 2009 ve věci *Giorgi Nikolaishvili proti Gruzii*, č. 37048/04.
- Rozsudek ESLP z 8. ledna 2009 ve věci *Khudyakova proti Rusku*, č. 13476/04.
- Rozsudek ESLP z 23. října 2008 ve věci *Soldatenko proti Ukrajině*, č. 2440/07.

- Rozsudek ESLP z 19. června 2008 ve věci *Ryabikin proti Rusku*, č. 8320/04.
- Rozsudek ESLP z 28. února 2008 ve věci *Saadi proti Itálii*, č. 37201/06.
- Rozsudek ESLP ze 7. června 2007 ve věci *Garabayev proti Rusku*, č. 38411/02.
- Usnesení ESLP z 20. února 2007 ve věci *Al-Moayad proti Německu*, č. 35865/03.
- Usnesení ESLP z 18. září 2006 ve věci *Youb Saoudi proti Španělsku*, č. 22871/06.
- Rozsudek ESLP ze 12. dubna 2005 ve věci *Shamayev a další proti Gruzii a Rusku*, č. 36378.
- Rozsudek ESLP z 8. února 2005 ve věci *Bordovskiy proti Rusku*, č. 49491/99.
- Rozsudek ESLP z 5. února 2002 ve věci *Čonka proti Belgii*, č. 51564/99.
- Usnesení ESLP z 3. července 2001 ve věci *Nivette proti Francii*, č. 44190/98.
- Rozsudek ESLP z 15. listopadu 1996 ve věci *Chahal proti Spojenému království*, č. 22414/93.
- Rozsudek ESLP z 22. března 1995 ve věci *Quinn proti Francii*, č. 18580/91.
- Rozsudek ESLP z 24. září 1992 ve věci *Kolompar proti Belgii*, č. 11613/85.
- Rozsudek ESLP ze 7. července 1989 ve věci *Soering proti Spojenému království*, č. 14038/88.
- Rozhodnutí Evropské komise pro lidská práva z 12. prosince 1977 ve věci *X. proti Velké Británii*, č. 8081/77.

Meziamerický soud pro lidská práva

- Rozsudek Meziamerického soudu pro lidská práva z 30. června 2015 ve věci *Wong Ho Wing v. Peru*.
- Rozsudek Meziamerického soudu pro lidská práva z 20. listopadu 2014 ve věci *Espinoza Gonzáles v. Peru*.
- Rozsudek Meziamerického soudu pro lidská práva z 21. listopadu 2007 ve věci *Chaparro Álvarez a Lapo Íñiguez v. Ekvádor*.
- Rozsudek Meziamerického soudu pro lidská práva z 24. června 2005 ve věci *Acosta Calderón v. Ekvádor*.

Mezinárodní trestní tribunál pro bývalou Jugoslávii

- Rozsudek Mezinárodního trestního tribunálu pro bývalou Jugoslávii z 29. října 1997 ve věci *Prosecutor v. Tihomir Blaškić*, č. IT-95-14, A.Ch.

Spojené státy americké

- U. S. Supreme Court. *Collins v. Loisel*. 259 U.S. 309 (1922). 4. června 1923 [online] [cit. 27. června 2019] Dostupné z WWW: Justia U. S. Law, <https://supreme.justia.com/cases/federal/us/262/426/>.
- U. S. Supreme Court. *McNamara v. Henkel*. 226 U.S. 520 (1913). 6. ledna 1913. [online] [cit. 27. června 2019] Dostupné z WWW: Justia U. S. Law, <https://supreme.justia.com/cases/federal/us/226/520/>.
- U. S. Supreme Court. *United States v. Rauscher*. 119 U. S. 407 (1886) 6. prosince 1886 [online] [cit. 22. července 2019] Dostupné z WWW: Justia U. S. Law, <https://supreme.justia.com/cases/federal/us/119/407/>.
- U. S. Supreme Court. *Holmes v. Jennison*. 39 U. S. 540 (1840) 4. března 1840 [online] [cit. 22. července 2019] Dostupné z WWW: Justia U. S. Law, <https://supreme.justia.com/cases/federal/us/39/540/>.
- U. S. Supreme Court. *In re Kaine*. 55 U. S. (14 How.) 103 (1852). [online] [cit. 18. srpna 2019] Dostupné z WWW: Justia U. S. Law, <https://supreme.justia.com/cases/federal/us/55/103/>.
- U. S. Supreme Court. *Valentine v. United States ex rel. Neidecker*. 299 U. S. 5 (1936) 12. – 13. říjen 1936 [online] [cit. 22. července 2019] Dostupné z WWW: Justia U. S. Law, <https://supreme.justia.com/cases/federal/us/299/5/>.
- U. S. Court of Appeals, 2nd Circuit. *United States v. Levy*. 947 F.2d 1032 (2d Cir. 1991). 30. října 1991 [online] [cit. 23. července 2019] Dostupné z WWW: Casetext, <https://casetext.com/case/us-v-levy-28>.
- U. S. Court of Appeals, Sixth Circuit. *O'Brien v. Rozman*. 554 F.2d 780 (6th Cir. 1977). 3. května 1977 [online] [cit. 27. června 2019] Dostupné z WWW: Casetext, <https://casetext.com/case/obrien-v-rozman>.
- U. S. District Court for the Eastern District of New York. *Elcock v. United States*. 80 F. Supp. 2d 70 (E.D.N.Y. 2000) 26. ledna 2000 [online] [cit. 22. července 2019] Dostupné z WWW: Justia U. S. Law, <https://law.justia.com/cases/federal/district-courts/FSupp2/80/70/2565373/>.
- U. S. District Court for the Western District of Louisiana. *In re Extradition of Gonzales*. 52 F. Supp. 2d 725 (W. D. La. 1999) 6. dubna 1999 [online] [cit. 15. října 2019] Dostupné z WWW: Casetext, <https://casetext.com/case/in-re-extradition-of-gonzalez>.

- U. S. District Court for the District of New Jersey. *Extradition of Mehmet Semih Sidali*. 868 F. Supp 656 (D.N.J. 1994) 18. listopadu 1994 [online] [cit. 15. října 2019] Dostupné z WWW: Justia U. S. Law, <https://law.justia.com/cases/federal/district-courts/FSupp/868/656/2148761/>.
- U. S. District Court for the Northern District of New York. *Ex parte Sternaman*. 77 F. 595 (C.C.D.C.N.Y. 1896). 24. prosince 1896 [online] [cit. 27. června 2019] Dostupné z WWW: Harvard Law School, Caselaw Access Project, <https://cite.case.law/f/77/595/>.

Česká republika

- stanovisko pléna Ústavního soudu ČR z 13. srpna 2013, Pl.ÚS st. 37/13

Vnitrostátní právní předpisy

Argentina

- zákon Argentinské republiky č. 24.767 o mezinárodní spolupráci v trestních věcech [online] [cit. 12. července 2019] Dostupné z WWW: OAS, https://www.oas.org/juridico/mla/sp/arg/sp_arg-mla-leg-24-767.html.

Austrálie

- Extradiční zákon Austrálie č. 4 z roku 1988. [online] [cit. 8. července 2019] Dostupné z WWW: Federal Register of Legislation, <https://www.legislation.gov.au/Details/C2018C00197>.
- Zákon o doručování a výkonu dožadání č. 172 z roku 1992 [online] [cit. 13. října 2019] Dostupné z WWW: Federal Register of Legislation, <https://www.legislation.gov.au/Series/C2004A04463>.

Belgie

- Extradiční zákon Belgie z roku 1833. [online] [cit. 10. září 2019] Dostupné z WWW: Ejustice, http://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/loi_a.pl.

Belize

- Extradiční zákon Belize z roku 2000, kapitola 112 Zákonů Belize. [online] [cit. 3. září 2019] Dostupné z WWW: OAS, https://www.oas.org/juridico/MLA/en/blz/en_blz-ext-law-act.pdf.

Bhútán

- Extradiční zákon Bhútánu z roku 1989. [online] [cit. 8. července 2019] Dostupné z WWW: National Council of Bhutan, [https://www.nationalcouncil.bt/assets/uploads/docs/acts/2014/Extradition_Act_1989\(1991\)Eng.pdf](https://www.nationalcouncil.bt/assets/uploads/docs/acts/2014/Extradition_Act_1989(1991)Eng.pdf).

Bolívie

- Trestní řád č. 1970 z roku 1999 [online] [cit. 7. července 2019] Dostupné z WWW: OAS, https://web.oas.org/mla/en/Countries_Intro/bol_intro_fund_cod1_es.pdf.

Botswana

- Extradiční zákon č. 18 z roku 1990 [online] [cit. 15. července 2019] Dostupné z WWW: International Money Laundering Information Network, https://www.imolin.org/doc/amlid/Botswana_Extradition_Act18of1990.pdf

Brazílie

- Cizinecký zákon č. 6.815 z roku 1980 [online] [cit. 7. července 2019] Dostupné z WWW: Senado Federal, <https://www2.senado.leg.br/bdsf/bitstream/handle/id/508142/000986045.pdf?sequence=>.

Brunej

- Extradiční zákon [online] [cit. 11. července 2019] Dostupné z WWW: Attorney General's Chambers, <http://www.agc.gov.bn/AGC%20Images/LOB/PDF/Chp.8.pdf>.

Česká republika

- Zákon č. 104/2013 Sb., o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních

- Zákon č. 40/2019 Sb., trestní zákoník
- Vyhláška ministrů zahraničních věcí a spravedlnosti ze dne 19. ledna 1928 o rozšíření působnosti smlouvy mezi republikou Československou a Spojeným Královstvím Velké Británie a Irska ze dne 11. listopadu 1924 o vzájemném vydávání zločinců, a protokolu ze dne 4. června 1926, jímž byl doplněn článek 12 uvedené smlouvy, na další britská Dominia, kolonie, protektoráty a mandátní území (č. 22/1928 Sb. z. a n.)

Francie

- Ústava z 24. června 1793, Deklarace práv člověka a občana. Článek 120. [online] [cit. 22. srpna 2019] Dostupné z WWW: Conseil Constitutionnel, <https://www.conseil-constitutionnel.fr/les-constitutions-dans-l-histoire/constitution-du-24-juin-1793>.

Ghana

- Extradiční zákon Ghany č. 22 z roku 1960. [online] [cit. 8. července 2019] Dostupné z WWW: Parliament of Ghana, <https://www.parliament.gh/docs?type=Acts&yr=1960&mon=12&OT>.

Hongkong

- Základní zákon Hongkongu, zvláštní administrativní oblasti Čínské lidové republiky. [online] [cit. 22. září 2019] Dostupné z WWW: The Basic Law, https://www.basiclaw.gov.hk/en/basiclawtext/images/basiclaw_full_text_en.pdf

Chile

- zákona č. 19.696, trestního řádu Chile [online] [cit. 12. července 2019] Dostupné z WWW: Biblioteca del Congreso Nacional de Chile, <https://www.leychile.cl/Navegar?idNorma=17659>

Indonésie

- Extradiční zákon Indonésie č. 1 z roku 1979. [online] [cit. 8. července 2019] Dostupné z WWW: International Money Laundering Information Network, https://www.imolin.org/doc/amlid/Indonesia_Law%20on%20Extradition.pdf.

Japonsko

- Extradiční zákon č. 68 z 21. července 1953. [online] [cit. 29. července 2019] Dostupné z WWW: OECD, <http://www.oecd.org/site/adboecdanti-corruptioninitiative/39360681.pdf>.

Kanada

- Extradiční zákon Kanady z roku 1999 (S.C. 1999, c. 18). [online] [cit. 2. července 2019] Dostupné z WWW: Government of Canada, <https://laws-lois.justice.gc.ca/eng/acts/E-23.01/FullText.html>.

Keňa

- Extradiční zákon Keni z roku 1985, revize z roku 2012. [online] [cit. 11. listopadu 2019] Dostupné z WWW: Verification Research, Training and Information Centre, http://www.vertic.org/media/National%20Legislation/Kenya/KE_Extradition_Commonwealth_Act.pdf.

Kostarika

- Extradiční zákon č. 4795 z roku 1971 [online] [cit. 14. července 2019] Dostupné z WWW: OAS, https://web.oas.org/mla/en/G_Countries_MLA/cri_ext_leg_es.pdf.

Malajsie

- Extradiční zákon Malajsie č. 479 z roku 1992 [online] [cit. 8. července 2019] Dostupné z WWW: Attorney General's Chambers of Malaysia, <http://www.agc.gov.my/agcportal/uploads/files/Publications/LOM/EN/Act%20479.pdf>.

Malawi

- Extradiční zákon z roku 1968. [online] [cit. 18. července 2019] Dostupné z WWW: MalawiLII, <https://malawilii.org/mw/legislation/act/1968/9>.

Namibie

- Extradiční zákon Namibie č. 11 z roku 1996. [online] [cit. 8. července 2019] Dostupné z WWW: Legal Assistance Centre, <https://www.lac.org.na/laws/annoSTAT/Extradition%20Act%2011%20of%201996.pdf>.

Nový Zéland

- Extradiční zákon Nového Zélandu č. 55 z roku 1999. Dostupné z WWW: [online] [cit. 11. července 2019] New Zealand Legislation, <http://www.legislation.govt.nz/act/public/1999/0055/latest/whole.html>.

Rakousko - Uhersko

- zákon č. 117/1852 ř. z., zákona o zločinech, přečinech a přestupcích
- zákon č. 119/1873 ř. z., trestní řád

Slovenská republika

- Zákon č. 301/2005 Z. z., trestný poriadok Slovenské republiky

Spojené arabské emiráty

- Federální zákon Spojených arabských emirátů č. 39 o mezinárodní justiční spolupráci v trestních věcech [online] [cit. 8. července 2019] Dostupné z WWW: UAE Laws and Islamic Finance <https://uaelaws.wordpress.com/2010/07/15/uae-federal-law-no-39-on-international-judicial-co-operation-in-criminal-matters/>

Spojené státy americké

- Ústava Spojených států amerických. Dostupné z WWW: [online] [cit. 15. října 2019] U. S. Constitution, <https://www.usconstitution.net/>
- U. S. Code, Title 18, Part II, Chapter 209 (Extradition). [online] [cit. 10. července 2019] Dostupné z WWW: U. S. Government Publishing Office, <https://www.govinfo.gov/app/details/USCODE-2009-title18/USCODE-2009-title18-partII-chap209>.
- Zákon státu New York z 5. dubna 1822 o zajišťování předávání urpchlíků před spravedlností. 1822 N.Y. Laws ch. CXLVIII. [online] [cit. 29. srpna 2019]

Dostupné z WWW: Hathi Trust Digital Library, <https://catalog.hathitrust.org/Record/003020495>.

- Zákon státu New York o povinnostech výkonných úředníků státu a dalších otázkách spojených s jejich úřady. 1829 N.Y. Laws Rev. ch. VIII, tit. I, § 8. [online] [cit. 29. srpna 2019] Dostupné z WWW: Hathi Trust Digital Library, <https://babel.hathitrust.org/cgi/pt?id=mdp.35112104871258&view=1up&seq=186>

Švýcarsko

- Federální zákon č. 351.1 z 20. března 1981, o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních. [online] [cit. 29. října 2019] Dostupné z WWW: The federal Council, <https://www.admin.ch/opc/en/classified-compilation/19810037/index.html>.

Tuvalu

- extradiční zákon Tuvalu. [online] [cit. 11. listopadu 2019] Dostupné z WWW: UNODC, https://sherloc.unodc.org/cld/en/legislation/tuv/extradition_act/part_2/section_7-22/part_2.html.

Uganda

- Extradiční zákon Ugandy č. 117 z roku 1964. [online] [cit. 8. července 2019] Dostupné z WWW: Uganda Legal Information Institute, <https://ulii.org/ug/legislation/consolidated-act/117>.

Velká Británie

- Extradition Act 1873. [online] [cit. 30. září 2019] Dostupné z WWW: National Archives, <http://www.legislation.gov.uk/ukpga/Vict/36-37/60/enacted>.

Právní normy, zprávy a rozhodnutí mezinárodních organizací

OSN

- Rezoluce Valného shromáždění OSN č. A/RES/45/116 ze 14. prosince 1990 : Model Treaty on Extradition. [online] [cit. 5. ledna 2019] Dostupné z WWW: UNODC, https://www.unodc.org/pdf/model_treaty_extradition.pdf.
- Rezoluce Valného shromáždění OSN č. 61/252 z 22. prosince 2006. [online] [cit. 10. dubna 2019] Dostupné z WWW: UNODC, https://www.unodc.org/documents/commissions/General_Assembly/CCPCJ/GA-61-252.pdf.
- Usnesení Ekonomické a sociální rady OSN č. 1992/1 z 6. února 1992 [online] [cit. 10. dubna 2019] Dostupné z WWW: UNODC, https://www.unodc.org/documents/commissions/CCPCJ/ECOSOC_Resolution-1992-1_E.pdf.
- Usnesení Ekonomické a sociální rady OSN č. 1992/22 z 30. července 1992. [online] [cit. 10. dubna 2019] Dostupné z WWW: UNODC, https://www.unodc.org/documents/commissions/CCPCJ/ECOSOC_Resolution-1992-22_E.pdf.
- Usnesení Konference smluvních stran Úmluvy OSN proti korupci č. 4/2 z 28. října 2011. [online] [cit. 10. dubna 2019] Dostupné z WWW: UNODC, <https://www.unodc.org/unodc/en/treaties/CAC/CAC-COSP-session4-resolutions.html>.

Rada OSN pro lidská práva

- Zpráva Rady OSN pro lidská práva z 10. listopadu 2006 ve věci *Mohammed Alzery v. Sweden*, č. CCPR/C/88/D/1416/2005.

EU

- Nařízení Rady (EU) 2017/1939 ze dne 12. října 2017, kterým se provádí posílená spolupráce za účelem zřízení Úřadu evropského veřejného žalobce
- Rozhodnutí Rady ze dne 16. prosince 2008 o Evropské soudní síti (2008/976/SVV)
- Rámcové rozhodnutí Rady z 13. června 2002 o evropském zatýkacím rozkazu a postupech předávání mezi členskými státy (2002/584/SVV).

- Rozhodnutí Rady o posílení Eurojustu a o změně rozhodnutí Rady 2002/187/SVV o zřízení Evropské jednotky pro soudní spolupráci (Eurojust) za účelem posílení boje proti závažné trestné činnosti. 5347/3/09 REV 3 COPEN 9 EUROJUST 3 EJM 2. Brusel, 15. července 2009
- Společná akce ze dne 29. června 1998 přijatá Radou na základě článku K.3 Smlouvy o Evropské unii o vytvoření Evropské soudní sítě (98/428/SVV)

Monografie, sborníky, komentáře

- ADB/OECD Anti-Corruption Initiative for Asia and the Pacific. *Mutual Legal Assistance, Extradition and Recovery of Proceeds of Corruption in Asia and the Pacific : Frameworks and Practices in 27 Asian and Pacific Jurisdictions*. Asian Development Bank, Organisation for Economic Cooperation and Development, 2007. 76 s.
- Bachrušin, S. V., Chvostov, V. M. a kol. *Dějiny diplomacie : Díl první*. 2., přepracované a doplněné vydání. Praha : Státní nakladatelství politické literatury, 1961. 756 s.
- Bassiouni, M. Ch. *International Extradition : United States Law and Practice*. Fifth edition. New York : Oxford University Press, 2007. 1166 s. ISBN 978-0-19-532317-7
- Bemis, S. F. *The American Secretaries of State and their Diplomacy : Volume V*. New York : Cooper Square Publishers, 1963. 436 s.
- Bernard, P. *Traité Théorique et Pratique de l'Extradition : Comprenant l'Exposition d'un Projet de Loi Universelle sur l'Extradition*. Paříž : A. Rousseau, 1883.
- Billot, A. *Traité de l'Extradition suivi d'un Recueil de Documents Étrangères et des Conventions d'Extradition conclues par la France et actuellement en vigueur*. Paříž : E. Plon, 1874.
- Blanc de La Nautte, P. L. A. B., comte d'Hauterive. *Recueil de traités de commerce et de navigation de la France, avec les puissances étrangères, depuis la paix de Westphalie, en 1648*. Část 1., svazek třetí. Paříž : Rey et Gravier, 1836. 348 s.
- Bodin, J. *The Six Bookes of a Commonweale : A Facsimile Reprint of the English Translation of 1606, Corrected and Supplemented in the Light of a New*

- Comparsion with the French and Latin Texts.* K vydání připravil McRae, K. D. Cambridge : Harvard University Press, 1962. 1030 s. ISBN 9780674733169.
- Bonald, L. de. *Législation primitive, considérée dans les derniers temps par les seules lumières de la raison, suivie de la plusieurs traités et discours politiques.* Paříž : Le Clere, 1802. 352 s. [online] [cit. 25. srpna 2019] Dostupné z WWW: Gallica, <https://gallica.bnf.fr/ark:/12148/bpt6k5696560s/f115.image.texteImage>.
 - Cardaillac, F. de. *De l'Extradition.* Tarbes : É. Croharé, 1878. 64 s. [online] [cit. 26. července 2019] Dostupné z WWW: Gallica, <https://gallica.bnf.fr/ark:/12148/bpt6k56589168/f1.image.texteImage>.
 - Clarke, E. *Extradition.* Londýn : Stevens and Havnes, 1903. 259 s.
 - Čepelka, Č., Šturma, P. *Mezinárodní právo veřejné.* 2. vydání. Praha : C. H. Beck, 2018. 549 s. ISBN 978-80-7400-721-7.
 - Fenyk, J., Ondruš, R. *Právní styk s cizinou v trestním a netrestním řízení a před orgány veřejné správy.* Praha : Linde, 1997. 595 s. ISBN 80-7201-063-8.
 - Grotius, H. *De Jure Belli Ac Pacis Libri Tres.* Čerpáno z: *The Classics of International Law : De Jure Belli Ac Pacis Libri Tres : Volume II.* Přeložil Kelsey, F. W., úvod napsal Scott, J. B. Oxford : Clarendon Press, 1925.
 - Hélie, F. *Traité de l'Instruction Criminelle.* 2. vydání. Kniha II. Paříž : H. Plon, 1866.
 - Isambert, F. A. *Recueil général des anciennes lois françaises, depuis l'an 420 jusqu'à la Révolution de 1789.* Díl XXI. Paříž : Belin-Leprieur, 1830. 422 s. [online] [cit. 20. srpna 2019] Dostupné z WWW: Internet Archive, <https://archive.org/details/recueilgnral21fran/page/n6>.
 - Isambert, F. A. *Recueil général des anciennes lois françaises, depuis l'an 420 jusqu'à la Révolution de 1789.* Díl XXII. Paříž : Belin-Leprieur, 1830. 564 s. [online] [cit. 20. srpna 2019] Dostupné z WWW: Internet Archive, <https://archive.org/details/recueilgnral21fran/page/n6>.
 - Isambert, F. A. *Recueil général des anciennes lois françaises, depuis l'an 420 jusqu'à la Révolution de 1789.* Díl XXVII. Paříž : Belin-Leprieur, 1830. 549 s. [online] [cit. 20. srpna 2019] Dostupné z WWW: Internet Archive, <https://archive.org/details/recueilgnral21fran/page/n6>.
 - Kamlach, M., Repík, B. *Mezinárodní spolupráce v trestním a občanskoprávním řízení.* Praha : Panorama, 1990. 347 s. ISBN 80-7038-145-0.

- Kloučková, S., Fenyk, J. *Mezinárodní justiční spolupráce v trestních věcech*. 2. aktualizované a doplněné vydání. Praha : Linde, 2005. 1019 s. ISBN 80-7201-527-3.
- Kmec, J., Kosař, D., Kratochvíl, J., Bobek, M. *Evropská úmluva o lidských právech : Komentář*. 1. vydání. Praha : C. H. Beck, 2012. 1696 s. ISBN 978-80-7400-365-3
- Knowles, J. B. *Blackstone 's Guide to the Extradition Act of 2003*. Oxford : Oxford University Press, 2004. 432 s. ISBN 9780199272662
- Krivel, E. F., Beveridge, T., Hayward, J. W. *A Practical Guide to Canadian Extradition*. Toronto : Carswell, 2002. 574 s. ISBN 0-459-26026-X
- Liszt, F. *Lehrbuch des Deutschen Strafrechts*. Berlín : J. Guttentag, Verlagsbuchhandlung, 1914. 713 s.
- Martens, F. F., Bergbohm, K. *Völkerrecht : Das Internationale Recht der Civilisirten Nationen*. Svazek II. Berlín : Weidmann, 1886. 604 s.
- Martens, K. von, Cussy, F. von. *Recueil manuel et pratique de traités, conventions et autres actes diplomatiques, sur lesquelles sont établis les relations et les rapports existant aujourd'hui entre les divers états souverains du globe, depuis l'année 1760 jusqu'a l'époque actuelle*. Díl čtvrtý. Lipsko : F. A. Brockhaus, 1846. 689 s.
- Martens, G. F. de. *Table Générale du Recueil des Traités*. Gottingue : Dieterich, 1875.
- Olšar, E. *Příspěvek k nauce o vydávání zločinců : Teorie i pozitivní úprava*. Seminář práva a řízení trestního prof. Dr. Jaroslava Kallaba. Brno, Právnická fakulta Masarykovy university v Brně, 1930. 104 s.
- Oppenheim, L. *Mezinárodní právo : Svazek I. Mír*. Přeloženo dle třetího vydání pořizého r. 1920 Ronaldem F. Roxburghem za redakce Dra Jar. Kallaba. Praha : Orbis, 1924. 716 s.
- Phillipson, C. *The international law and custom of ancient Greece and Rome*. Londýn : MacMillan, 1911. 420 s.
- Polák, P., Opatová, H., Kubiček, M. *Zákon o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních : Komentář*. 2., aktualizované a doplněné vydání. Praha : Wolters Kluwer, aktuálně v tisku.
- Potočný, M., Ondřej, J. *Mezinárodní právo veřejné : Zvláštní část*. 5., doplněné a rozšířené vydání. Praha : C. H. Beck, 2006. 533 s. ISBN 80-7179-536-4

- Reichel, P. *Comparative Criminal Justice Systems : A Topical Approach*. 3. vydání. Upper Saddle River : Prentice Hall, 2002. 379 s. ISBN 978-0130912879
- Royer-Collard, M. P. *Les Codes Français conformes aux textes officiels avec la conférence des articles entre eux*. Paříž : B. Warée Ainé, 1844.
- Saint-Aubin, J. *L'extradition et le droit extraditionnel : Théorique et Appliqué suivi du texte de tous les traités d'extradition conclus par la France jusqu'à ce jour*. Paříž : A. Pedone, 1913. 768 s.
- Shearer, I. A. *Extradition in International Law*. Manchester, University Press, 1971. 283 s. UK SBN 0 7190 0417 9.
- Sinha, S. P. *Asylum and International Law*. Haag : Martinus Nijhoff, 1971. 363 s. ISBN 978-94-011-8200-3.
- Stanbrook, I., Stanbrook, C. *Extradition Law and Practice*. 2. vydání. Oxford : Oxford University Press, 2000. 680 s. ISBN 978-01-982-2681-78
- Stieber, M. *České státní smlouvy : Historický nástin : Díl I*. Praha : Sborník věd právních a státních, 1910. 362 s.
- Šámal, P. a kol. *Trestní řád : Komentář*. 6. vydání. Praha: C. H. Beck, 2008. 3004 s. ISBN 978-80-7400-043-0
- Vachala, B. *Mír na Nilu : První mírová smlouva a její pozadí*. Praha : Makropulos, 1997. 144 s. ISBN 80-86003-07-8.
- Verzijl, J. H. W. *International Law in Historical Perspective*. Svazek 5. Dordrecht : Springer, 1972. 518 s.
- Wijngaert, Ch. Van den. *The Political Offence Exception to Extradition : The Delicate Problem of Balancing the Rights of the Individual and the International Public Order*. Deventer : Kluwer, 1980. 263 s. ISBN 90-268-1185-3.
- Winks, Robin W. *Blacks in Canada : A History*. New Haven : Yale University Press, 1971. 546 s.
- Zanotti, I. *Extradition in Multilateral Treaties and Conventions*. Leiden : Martinus Nijhoff Publishers, 2006. 430 s. ISBN 978-90-47-40872-7

Články ve sbornících

- Caianiello, M. Models of Judicial Cooperation with Ad Hoc Tribunals and with the Permanent International Criminal Court in Europe. In: Ruggeri, S. *Transnational*

Inquiries and the Protection of Fundamental Rights in Criminal Proceedings : A Study in Memory of Vittorio Grevi and Giovanni Tranchina. Heidelberg : Springer, 2013. 587 s. ISBN 978-3-642-32011-8

- Kersten, U. Enhancing International Law Enforcement Co-operation: a global overview. In: Aromaa, K., Viljanen, T. *Enhancing International Law Enforcement Cooperation, including Extradition Measures : Proceedings of the workshop held at the Eleventh United Nations Congress on Crime Prevention and Criminal Justice.* Helsinki : European Institute for Crime Prevention and Control, affiliated with the United Nations (HEUNI), 2005. 114 s. ISBN 952-5333-24-8
- Schelle, K. Podíl prof. dr. Jaroslava Kallaba na zajištění právní ochrany československé měny. In: Nett, A. a kol. *Sborník z konference k výročí úmrtí prof. JUDr. Jaroslava Kallaba.* Brno : Masarykova univerzita v Brně, 1992. S. 21 – 28. ISBN 80-210-0410-X

Odborné články

- Blakesley, Ch. The Practice of Extradition from Antiquity to Modern France and the United States : A Brief History. *Boston College International and Comparative Law Review.* 1981, Vol. 4, No. 1. S. 39 -60. ISSN 2168-1384
- Deen-Racsmany, Z. Lessons of the European Arrest Warrant for Domestic Implementation of the Obligation to Surrender Nationals to the International Criminal Court. *Leiden Journal of International Law.* 2007, Vol. 20, Issue 1. S. 167- 191. ISSN 0922-1565
- Epps, V. The Validity of the Political Offender Exception in Extradition Treaties in Anglo-American Jurisprudence. *Harvard International Law Journal.* 1979, Vol. 20, No. 1. S. 61 – 88. ISSN 0017-8063
- Glos, A. Vydání vinníka. *Soudcovské listy.* 1926, roč. VII., č. 8. S. 125 – 127.
- Glos, A. Vydání vinníka. *Soudcovské listy.* 1926, roč. VII., č. 9. S. 143 – 146.
- Kallab, J. Konvence o potírání penězokazectví z 20. dubna 1929 a naše zákonodárství trestní. *Právník.* 1929, roč. LXVIII., sešit XXI. S. 641 – 659.
- Kopelman, F. Extradition and Rendition : History, Law, Recommendations. *Boston University Law Review.* 1934, č. 14. S. 591 – 648.

- Kronberger, F. Materiální právo vydávací. *Soudcovské listy*. 1929, roč. X., č. 1. S. 4 – 5.
- Kronberger, F. Materiální právo vydávací. *Soudcovské listy*. 1929, roč. X., č. 3. S. 29 - 32.
- Kronberger, F. Formální právo vydávací. *Soudcovské listy*. 1929, roč. X., č. 4. S. 52 – 56.
- Kronberger, F. Formální právo vydávací. *Soudcovské listy*. 1929, roč. X., č. 5. S. 70 – 73.
- Kronberger, F. Vydávání zločinců : Poznámky terminologické. *Soudcovské listy*. 1938, ročník XIX., č. 11. S. 318 – 320.
- Langdon, S., Gardiner, Alan H. The Treaty of Alliance between Hattušili, King of the Hittites, and the Pharaoh Ramesses II. of Egypt. *The Journal of Egyptian Archaeology*. 1920, Vol. 6, No. 3. S. 179 – 205. [online] [cit. 20. července 2019] Dostupné z WWW: JSTOR, https://www.jstor.org/stable/3853914?read-now=1&refreqid=excelsior%3Afdbe6887f8d84b375ed208d46f6638da&seq=1#page_scan_tab_contents
- Moore, J. B. Extradition. *The American Law Register and Review*. 1896, Vol. 44, No. 12. S. 749 – 762.
- O'Higgins, P. History of Extradition in British Practice. *Indian Yearbook of International Affairs*. 1964, Vol. 13. S. 78 – 115.
- Šturma, P. Povinnost aut dedere aut judicare a nový smíšený trestní tribunál pro stíhání zločinů podle mezinárodního práva v Čadu. *Jurisprudence*. 2004, č. 4. S. 12 – 16. ISSN 1802-3843

Další zdroje

- Bible, Starý zákon: Kniha soudců, 5. kniha Mojžíšova, 1. kniha královská, Jozue
- Fall, Mbacké. Soudce Nejvyššího soudu Senegalu. Email z 6. února 2019.
- Foreign Office. *British and Foreign State Papers : 1833 – 1834*. Vol. XXII. Londýn : James Ridgway and sons, 1847. 1475 s. [online] [cit. 27. srpna 2019] Dostupné z WWW: Hathi Trust Digital Library, <https://babel.hathitrust.org/cgi/pt?id=umn.31951p00931734k&view=1up&seq=255>

- Interpol. *Repository of Practice : Application of Article 3 of Interpol's Constitution in the context of the processing of information via Interpol's channels*. 2. vydání. Lyon : Interpol General Secretariat, 2013.
- Kallab, J. *Unifikace norem o vydávání zločinců : Referát předložený Mezinárodnímu kongresu pro srovnávací právo (Congrès international de Droit comparé) v Haagu 1932*. Haag, 1932. S. 164 – 170. [online] [cit. 1. října 2019] Dostupné z WWW: Masarykova univerzita v Brně, <https://digi.law.muni.cz/browse?value=extradice&type=subject>.
- Library of Congress. *A Century of Lawmaking for a New Nation : U. S. Congressional Documents and Debates : 1774 – 1875*. S. 129. [online] [cit. 20. srpna 2019] Dostupné z WWW: Library of Congress, <https://memory.loc.gov/cgi-bin/ampage?collId=llsl&fileName=008/llsl008.db&recNum=142>.
- Ministerstvo spravedlnosti. Dopis z 11. listopadu 2019. Informace poskytnuté na základě žádosti autorky dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.
- *Speech of the Hon. John Marshall delivered in the House of Representatives of the United States on the Resolution of the Hon. Edward Livingstone relative to Thomas Nash alias Jonathan Robbins*. Philadelphia, 1800. 45 s. [online] [cit. 21. října 2019] Dostupné z WWW: Hathi Trust Digital Library, <https://catalog.hathitrust.org/Record/100691962>.
- Stáž na Národní ústředně Interpolu Praha dne 17. dubna 2019.

Akademické práce

- Adams, N. *British Extradition Policy and the Problem of the Political Offender (1842 – 1914)*. Hull, 1989. Disertační práce. University of Hull. [online] [cit. 15. července 2019] Dostupné z WWW: Digital Repository, University of Hull, <https://hydra.hull.ac.uk/resources/hull:3581>.
- Kluit, H. P. *Dissertatio politico-juridica inauguralis de deditioe profugorum*. Leiden, 1829. Disertační práce. Lugduno Batava (Leidenská univerzita).

Internetové zdroje

OSN

- Conference of the States Parties to the United Nations Convention Against Corruption, Implementation Review Group. *Review of Implementation of the United Nations Convention Against Corruption*. 16. února 2016. CAC/COSP/IRG/I/4/1/Add.34 [online] [cit. 27. prosince 2018] Dostupné z WWW: <https://uncaccoalition.org/files/Cycle1-Executive-Summary-Gabon.pdf>.
- International Law Commission. *Report of the International Law Commission*. Sixty-first session (4 May – 5 June and 6 July – 7 August 2009). A/64/10. [online] [cit. 15. října 2019] Dostupné z WWW: United Nations, http://legal.un.org/ilc/documentation/english/reports/a_64_10.pdf.
- International Law Commission. *The obligation to extradite or prosecute (aut dedere aut judicare) : Final Report of the International Law Commission*. 19 s. [online] [cit. 15. října 2019] Dostupné z WWW: United Nations, http://legal.un.org/ilc/texts/instruments/english/reports/7_6_2014.pdf.
- Secretariat. *Survey of multilateral instruments which may be of relevance for the work of the International Law Commission on the topic “The obligation to extradite or prosecute (aut dedere aut judicare)”*. Document A/CN.4/630. S. 317 – 366. [online] [cit. 15. října 2019] Dostupné z WWW: United Nations, http://legal.un.org/ilc/documentation/english/a_cn4_630.pdf.
- United Nations. *Replica of Oldest Known Peace Treaty Presented to UN by Turkey*. [online] [cit. 23. července 2019] Dostupné z WWW: United Nations, <https://www.unmultimedia.org/s/photo/detail/111/0111527.html>.
- UNODC. *About UNODC*. [online] [cit. 10. dubna 2019] Dostupné z WWW: UNODC, <https://www.unodc.org/unodc/en/about-unodc/index.html?ref=menutop>.
- UNODC. *Commission on Crime Prevention and Criminal Justice*. [online] [cit. 10. dubna 2019] Dostupné z WWW: UNODC, <https://www.unodc.org/unodc/en/commissions/CCPCJ/index.html>.
- UNODC. *Conference of the States Parties to the United Nations Convention against Corruption*. [online] [cit. 10. května 2019] Dostupné z WWW: UNODC, <https://www.unodc.org/unodc/en/corruption/COSP/conference-of-the-states-parties.html>.

- UNODC. *Conference of the Parties to the United Nations Convention against Transnational Organized Crime : Working groups and intergovernmental meetings*. [online] [cit. 12. května 2019] Dostupné z WWW: UNODC, <https://www.unodc.org/unodc/en/organized-crime/intro/COP/working-groups.html>.
- UNODC. *Country Profiles*. [online] [cit. 19. října 2019] Dostupné z WWW: UNODC, <https://www.unodc.org/unodc/en/treaties/CAC/country-profile/index.html>.
- UNODC. *Charte de la Plateforme Judiciaire Régionale des quatre Pays du Sahel suivants: Burkina Faso, Mali, Mauritanie et Niger*. Bamako, 24. července 2010. [online] [cit. 26. září 2019]. Dostupné z WWW: UNODC, https://www.unodc.org/documents/treaties/organized_crime/internationalcooperation/Charte_Plateforme_Sahel.pdf.
- UNODC. *International Cooperation Networks*. [online] [cit. 21. května 2019] Dostupné z WWW: UNODC, <https://www.unodc.org/unodc/en/legal-tools/international-cooperation-networks.html#OAS>.
- UNODC. *International Cooperation Networks : Commonwealth Network of Contact Persons*. [online] [cit. 26. září 2019] Dostupné z WWW: UNODC, <https://www.unodc.org/unodc/en/organized-crime/international-cooperation-networks.html>.
- UNODC. *International Cooperation Tools and Publications*. [online] [cit. 12. října 2019] Dostupné z WWW: UNODC, <https://www.unodc.org/unodc/en/organized-crime/international-cooperation-tools.html>.
- UNODC, La Commission de l'océan Indien. *Charte de fonctionnement de la plateforme régionale „Justice“ des pays de la COI*. [online] [cit. 26. září 2019]. Dostupné z WWW: UNODC, https://www.unodc.org/documents/treaties/organized_crime/internationalcooperation/Chart_IOC.pdf.
- UNODC. *Manual on Mutual Legal Assistance and Extradition*. 108 s. [online] [cit. 28. září 2019] Dostupné z WWW: UNODC, https://www.unodc.org/documents/organized-crime/Publications/Mutual_Legal_Assistance_Ebook_E.pdf.

- UNODC. *Open-ended Intergovernmental Expert Group Meeting on Cybercrime*. [online] [cit. 12. května 2019] Dostupné z WWW: UNODC, <https://www.unodc.org/unodc/en/cybercrime/egm-on-cybercrime.html>.
- UNODC. *Open-ended intergovernmental expert meetings to enhance international cooperation under the United Nations Convention against Corruption*. [online] [cit. 10. května 2019] Dostupné z WWW: UNODC, <https://www.unodc.org/unodc/en/corruption/EM-InternationalCooperation/expert-meetings-on-international-cooperation.html>.
- UNODC. *Network of Prosecutors from Source, Transit and Destination Countries in response to Transnational Organized Crime*. [online] [cit. 29. dubna 2019] Dostupné z WWW: UNODC, <https://www.unodc.org/centralasia/en/news/response-to-transnational-organized-crime.html>.
- UNODC. *Network of specialized prosecutors against organized crime (REFCO)*. [online] [cit. 26. září 2019]. Dostupné z WWW: UNODC, <https://www.unodc.org/unodc/en/organized-crime/gptoc-refco.html>.
- United Nations Office for West Africa. *Bamako Declaration on Impunity, Justice and Human Rights*. 7. prosince 2011. [online] [cit. 29. září 2019] Dostupné z WWW: UNOWA, <https://unowa.unmissions.org/bamako-declaration-impunity-justice-and-human-rights>.
- United Nations Treaty Collection. *United Nations Convention Against Transnational Organized Crime : Notifications made under articles 5 (3), 16 (5), 18 (13) and (14), and 31 (6) : Burundi*. [online] [cit. 21. února 2019] Dostupné z WWW: https://treaties.un.org/pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY&mtdsg_no=XVIII-12&chapter=18&clang=_en#EndDec.
- United Nations Treaty Collection. *United Nations Convention Against Corruption : Notifications made under article 6 (3), 44 (6)(a) and 46 (13) and (14) : Cuba*. [online] [cit. 21. února 2019] Dostupné z WWW: https://treaties.un.org/pages/ViewDetails.aspx?src=IND&mtdsg_no=XVIII-14&chapter=18&lang=en.
- United Nations Treaty Collection. *United Nations Convention Against Corruption : Notifications made under article 6 (3), 44 (6)(a) and 46 (13) and (14) : Ethiopia*.

- [online] [cit. 21. února 2019] Dostupné z WWW: https://treaties.un.org/pages/ViewDetails.aspx?src=IND&mtdsg_no=XVIII-14&chapter=18&lang=en.
- United Nations Treaty Collection. *United Nations Convention Against Corruption : Notifications made under article 6 (3), 44 (6)(a) and 46 (13) and (14) : Mauritius.* [online] [cit. 21. února 2019] Dostupné z WWW: https://treaties.un.org/pages/ViewDetails.aspx?src=IND&mtdsg_no=XVIII-14&chapter=18&lang=en.
 - United Nations Treaty Collection. *United Nations Convention Against Corruption : Notifications made under article 6 (3), 44 (6)(a) and 46 (13) and (14) : Philippines.* [online] [cit. 21. února 2019] Dostupné z WWW: https://treaties.un.org/pages/ViewDetails.aspx?src=IND&mtdsg_no=XVIII-14&chapter=18&lang=en.
 - United Nations Treaty Collection. *United Nations Convention Against Corruption : Notifications made under article 6 (3), 44 (6)(a) and 46 (13) and (14) : Saudi Arabia.* [online] [cit. 21. února 2019] Dostupné z WWW: https://treaties.un.org/pages/ViewDetails.aspx?src=IND&mtdsg_no=XVIII-14&chapter=18&lang=en.
 - United Nations Treaty Collection. *United Nations Convention Against Corruption : Notifications made under article 6 (3), 44 (6)(a) and 46 (13) and (14) : Yemen.* [online] [cit. 21. února 2019] Dostupné z WWW: https://treaties.un.org/pages/ViewDetails.aspx?src=IND&mtdsg_no=XVIII-14&chapter=18&lang=en.
 - Working Group on International Cooperation. *Information provided by the Secretariat on the notification requirement of article 16, paragraph 5(a) of the United Nations Convention against Transnational Organized Crime.* 6. října 2016. CTOC/COP/WG.3/2016/CRP.1. [online] [cit. 27. prosince 2018] Dostupné z WWW: https://www.unodc.org/documents/treaties/UNTOC/COP/Session_8/V1608673.pdf.

Interpol

- Interpol. *About Notices.* [online] [cit. 18. dubna 2019] Dostupné z WWW: Interpol, <https://www.Interpol.int/en/How-we-work/Notices/About-Notices>.

- Interpol. *Constitution of the ICPO – Interpol*. I/CONS/GA/1956 (2017) Článek 2 odst. 1. [online] [cit. 24. října 2019] Dostupné z WWW: Interpol, <https://www.interpol.int/content/download/590/file/Constitution%20of%20the%20ICPO-INTERPOL-EN.pdf>.
- Interpol. *Interpol e-Extradition Initiative : Introductory Document*. [online] [cit. 12. října 2019] Dostupné z WWW: Interpol, <https://rm.coe.int/1680064de0>.
- Interpol. *Interpol's Rules on the Processing of Data*. III/IRPD/GA/2011 (2016) [online] [cit. 14. října 2019] Dostupné z WWW: Interpol, <https://www.interpol.int/content/download/5694/file/INTERPOL%20Rules%20on%20the%20Processing%20of%20Data-EN.pdf>.
- Interpol. *Red Notices*. [online] [cit. 18. dubna 2019] Dostupné z WWW: Interpol, <https://www.Interpol.int/en/How-we-work/Notices/Red-Notices>.

Rada Evropy

- Committee of Experts on the Operation of European Conventions in the Penal Field (PC-OC). *European Convention on Extradition (ETS 24) : A Guide to Procedures*. PC-OC INF 4. Štrasburk, 2. července 2012. [online] [cit. 17. října 2019] Dostupné z WWW: Rada Evropy, <https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=090000168008922b>.
- Council of Europe. *About the PC-OC Committee*. [online] [cit. 29. dubna 2019] Dostupné z WWW: Council of Europe, <https://www.coe.int/en/web/transnational-criminal-justice-pcoc/about-pc-oc>.
- Council of Europe. *Extradition : Country information*. [online] [cit. 19. října 2019] Dostupné z WWW: Council of Europe, <https://www.coe.int/en/web/transnational-criminal-justice-pcoc/extradition-country-information>.
- Council of Europe. *Extradition : European Standards : Explanatory notes on the Council of Europe convention and protocols and minimum standards protecting persons subject to transnational criminal proceedings*. [online] [cit. 17. října 2019] Dostupné z WWW: Council of Europe, <https://rm.coe.int/extradition-european-standards-explanatory-notes-on-the-council-of-eur/16804924cc>.
- Council of Europe. *Chart of signatures and ratifications of Treaty 024 : European Convention on Extradition*. [online] [cit. 29. srpna 2019] Dostupné z WWW:

- Council of Europe, https://www.coe.int/en/web/conventions/search-on-treaties/-/conventions/treaty/024/signatures?p_auth=Zdl1qPS4.
- Council of Europe. *Reservations and Declarations for Treaty No. 024 - European Convention on Extradition*. [online] [cit. 15. dubna 2019] Dostupné z WWW: Council of Europe, https://www.coe.int/en/web/conventions/search-on-treaties/-/conventions/treaty/024/declarations?p_auth=F1Ie2dj5.
 - Council of Europe. *Reservations and Declarations for Treaty No. 098 – Second Additional Protocol to the European Convention on Extradition*. [online] [cit. 25. října 2019] Dostupné z WWW: Council of Europe, https://www.coe.int/en/web/conventions/search-on-treaties/-/conventions/treaty/098/declarations?p_auth=GPIopHpz.
 - Council of Europe. *Restricted Group of Experts on International Co-operation (PC-OC Mod)*. [online] [cit. 29. dubna 2019] Dostupné z WWW: Council of Europe, https://www.coe.int/en/web/transnational-criminal-justice-pcoc/pc-oc-mod#portlet_56_INSTANCE_suVFK6Rkk7Eq.
 - Marty, Dick. *Alleged secret detentions and unlawful inter-state transfers involving Council of Europe member states : Draft report*. AS/Jur (2006) 16 Part II. 7. června. 2006. Committee on Legal Affairs and Human Rights. Parliamentary Assembly. [online] [cit. 29. září 2019] Dostupné z WWW: Council of Europe, https://assembly.coe.int/CommitteeDocs/2006/20060606_Ejdoc162006PartII-FINAL.pdf.
 - Restricted Group of experts on international co-operation (PC-OC Mod). *List of decisions taken at the 28th meeting of the restricted Group of experts on international co-operation (PC-OC Mod) enlarged to all PC-OC members under the Chairmanship of Ms Barbara Goeth-Flemmich (Austria) 24-26 September 2019*. Štrasburk, 26. září 2019. Bod 6, písm. b). [online] [cit. 12. října 2019] Dostupné z WWW: Council of Europe, <https://rm.coe.int/pc-ocmod-2019-07listofdecisions28thmtg/168097edcc>.

Europol

- EUROPOL. *Operational Agreements*. [online, 14. května 2019] Dostupné z WWW: EUROPOL, <https://www.Europol.europa.eu/partners-agreements/operational-agreements>.

- EUROPOL. *Services & Support*. [online] [cit. 14. května 2019] Dostupné z WWW: EUROPOL, <https://www.Europol.europa.eu/activities-services/services-support>.
- EUROPOL. *Sirius Project*. [online] [cit. 14. května 2019] Dostupné z WWW: EUROPOL, <https://www.Europol.europa.eu/activities-services/sirius-project>.
- Evropská unie. *Evropský policejní úřad (Europol)*. [online] [cit. 14. května 2019] Dostupné z WWW: Evropská unie, https://europa.eu/european-union/about-eu/agencies/Europol_cs.

EU

- Council of the EU. *Working Party on Cooperation in Criminal Matters (COPEN)*. [online] [cit. 29. září 2019] Dostupné z WWW: Council of the EU, <https://www.consilium.europa.eu/en/council-eu/preparatory-bodies/working-party-cooperation-criminal-matters/>.
- EUR-Lex. *Notice concerning the entry into force of the Surrender Agreement between the European Union, Iceland and Norway (SN/3935/2019/INIT)*. [online] [cit. 22. listopadu 2019] Dostupné z WWW: EUR-Lex, [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=CELEX:22019X0906\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=CELEX:22019X0906(01)).
- European Commission. *SIRENE cooperation*. [online] [cit. 15. května 2019] Dostupné z WWW: European Commission, https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/borders-and-visas/schengen-information-system/sirene-cooperation_en.
- European Parliament. *Parliamentary Questions : 20 December 2018 : Question for written answer E-006438-18 to the Commission (Vice-President/High Representative) Rule 130 Dominique Bilde (ENF) : Withdrawal of Recognition of Kosovo*. [online] [cit. 2. září 2019] Dostupné z WWW: European Parliament, http://www.europarl.europa.eu/doceo/document/E-8-2018-006438_EN.html.

Eurojust

- Eurojust. *Third States and Organizations*. [online, [cit. 5. května 2019] Dostupné z WWW: Eurojust, <http://eurojust.europa.eu/about/Partners/Pages/third-states.aspx>.
- Eurojust. *Vítejte na stránkách Eurojustu*. [online] [cit. 5. května 2019] Dostupné z WWW: Eurojust, <http://eurojust.europa.eu/Pages/languages/cs.aspx>.

EJN

- EJN. *About EJN*. [online] [cit. 29. dubna 2019] Dostupné z WWW: EJN, https://www.ejn-crimjust.europa.eu/ejn/EJN_StaticPage.aspx?Bread=2.
- EJN. *Evropská justiční síť*. [online] [cit. 29. dubna 2019] Dostupné z WWW: EJN, https://www.ejn-crimjust.europa.eu/ejnupload/News/2532029%20-%20EJN-Leaflet_CS_V1%20-%202011-04-11.pdf.
- EJN. *Společný dokument : Příručka pro justiční odborníky v oblasti mezinárodní spolupráce v trestních věcech : Evropská justiční síť a Eurojust*. [online] [cit. 29. dubna 2019] Dostupné z WWW: EJN, <https://www.ejn-crimjust.europa.eu/ejnupload/StaticPages/czech.pdf>.

OECD

- OECD. *Malaysia : The Legal Framework for Extradition, MLA and Recovery of Proceeds of Corruption*. [online] [cit. 16. července 2019] Dostupné z WWW: OECD, <http://www.oecd.org/site/adboecdanti-corruptioninitiative/39984984.pdf>.
- OECD. *OECD Convention on Combating Bribery of Foreign Public Officials in International Business Transactions*. [online] [cit. 20. září 2019] Dostupné z WWW: OECD, <http://www.oecd.org/corruption/oecdantibriberyconvention.htm>.
- OECD. *Who we are*. [online] [cit. 29. září 2019] Dostupné z WWW: OECD, <http://www.oecd.org/about/>.

OAS

- OAS. *Codigo de Derecho Internacional Privado :Codigo de Bustamante : Convencion de Derecho Internacional Privado (La Habana, 20 de Febrero de 1928)*. [online] [cit. 14. září 2019] Dostupné z WWW: OAS, https://www.oas.org/juridico/spanish/mesicic3_ven_anexo3.pdf.
- OAS. *Convention on Extradition*. [online] [cit. 14. září 2019] Dostupné z WWW: OAS, <http://www.oas.org/juridico/english/sigs/a-35.html>.
- OAS. *Convention on Extradition (Montevideo, 26. prosince 1933)*. [online] [cit. 14. září 2019] Dostupné z WWW: OAS, https://www.oas.org/juridico/MLA/en/Treaties/en_Conve_Extra_Inter_American_1933_Montevideo.pdf.

- OAS. *Convention on Private International Law : Bustamante Code : Signatories and Ratifications*. [online] [cit. 14. září 2019] Dostupné z WWW: OAS, http://www.oas.org/en/sla/dil/inter_american_treaties_A-31_Bustamente_Code_signatories.asp.
- OAS. *Description of the Extradition Procedure*. [online] [cit. 17. října 2019] Dostupné z WWW: OAS, https://www.oas.org/juridico/mla/en/arg/en_arg_mla_des_extrad_proce.pdf.
- OAS. *Hemispheric Network for Legal Cooperation on Criminal Matters : Working Group : Introduction*. [online] [cit. 21. května 2019] Dostupné z WWW: OAS, <http://web.oas.org/mla/en/Pages/workgroup.aspx>.
- OAS. *Inter-American Convention on Extradition*. [online] [cit. 14. září 2019] Dostupné z WWW: OAS, <https://www.oas.org/juridico/english/treaties/b-47.html>.
- OAS. *Inter-American Convention on Extradition : Signatories and Ratifications*. [online] [cit. 14. září 2019] Dostupné z WWW: OAS <https://www.oas.org/juridico/english/sigs/b-47.html>

Další organizace a platformy mezinárodní justiční spolupráce

- ASEAN. *ASEAN Member States*. [online] [cit. 22. září 2019] Dostupné z WWW: ASEAN, <https://asean.org/asean/asean-member-states/>.
- ASEAN. *Endorsed Model ASEAN Extradition Treaty by 10th ALAWMM*. [online] [cit. 22. září 2019] Dostupné z WWW: ASEAN, <https://asean.org/storage/2012/05/Endorsed-Model-ASEAN-Extradition-Treaty-by-10th-ALAWMM.pdf>.
- IberRed. *Países Miembros*. [online] [cit. 25. října 2019] Dostupné z WWW, Red Iberoamericana de Cooperación Jurídica Internacional, <https://www.iberred.org/paises-miembros>.
- La Commission de l'océan Indien. *Présentation de la COI*. [online] [cit. 26. září 2019]. Dostupné z WWW: La Commission de l'océan Indien, <https://www.commissionoceanindien.org/presentation-coi/>.
- La Conferencia de Ministros de Justicia de los Países Iberoamericanos. *Grupos de Trabajo*. [online] [cit. 29. dubna 2019] Dostupné z WWW: La Conferencia de Ministros de Justicia de los Países Iberoamericanos, <https://iberred.org/node/911>.

- La Conferencia de Ministros de Justicia de los Países Iberoamericanos. *Red Iberoamericana de Cooperación Jurídica Internacional : Presentación*. [online] [cit. 29. dubna 2019] Dostupné z WWW: La Conferencia de Ministros de Justicia de los Países Iberoamericanos, <https://iberred.org/node/1>.
- Office of Civil and Criminal Justice Reform. *Commonwealth Schemes for International Cooperation in Criminal Matters*. 52 s., s. 2. [online] [cit. 10. prosince 2018] Dostupné z WWW: http://thecommonwealth.org/sites/default/files/key_reform_pdfs/P15370_13_ROL_Schemes_Int_Cooperation.pdf.
- Office of the Special Envoy for the Great Lakes. *3rd Meeting of the Great Lakes Judicial Cooperation Network*. Kampala, 13. listopadu 2018. [online] [cit. 26. září 2019] Dostupné z WWW: Office of the Special Envoy for the Great Lakes, <https://ungreatlakes.unmissions.org/3rd-meeting-great-lakes-judicial-cooperation-network-1>.
- Office of the Special Envoy for the Great Lakes. *Experts from the Great Lakes Judicial Cooperation Network Meet in Khartoum and Join Forces against Cross-Border Crime*. Chartúm, 6. listopadu 2017. [online] [cit. 26. září 2019] Dostupné z WWW: Office of the Special Envoy for the Great Lakes, <https://ungreatlakes.unmissions.org/experts-great-lakes-judicial-cooperation-network-meet-khartoum-and-join-forces-against-cross-border>.
- PILON Secretariat. *Discussion Paper : Strengthening extradition and mutual legal assistance in the Pacific*. 27th PILON Meeting. 5. – 9. prosince 2008. Vanuatu. [online] [cit. 20. září 2019] Dostupné z WWW: Pacific Island Law Officer's Network, <http://pilonsec.org/images/stories/Documents/Annual%20Meeting/27th/PILON+2008+-+Meeting+paper+-+extradition+discussion+paper.pdf>.
- Southern African Development Community. *About SADC*. [online] [cit. 29. září 2019] Dostupné z WWW: Southern African Development Community, <https://www.sadc.int/about-sadc/>.
- Southern African Development Community. *Protocol on Extradition (2002)*. [online] [cit. 29. září 2019] Dostupné z WWW: Southern African Development Community, <https://www.sadc.int/documents-publications/show/817>.

- WACAP. *Main Achievements of the WACAP Network in 2017*. [online] [cit. 29. dubna 2019] Dostupné z WWW: WACAP, <https://www.wacapnet.com/content/wacap>.

STÁTY

Austrálie

- Australian Federal Police. *AFP Across the World*. [online] [cit. 21. září 2019] Dostupné z WWW: AFP, <https://www.afp.gov.au/what-we-do/our-work-overseas/afp-across-world>.
- Australian Government. *International Crime Cooperation Arrangements*. [online] [cit. 17. října 2019] Dostupné z WWW: Australian Government, <https://www.ag.gov.au/Internationalrelations/Internationalcrimecooperationarrangements/Pages/default.aspx>.
- Attorney-General's Department. *Regulation based extradition relationships*. [online] [cit. 20. září 2019] Dostupné z WWW: Australian Government, <https://www.ag.gov.au/Internationalrelations/Internationalcrimecooperationarrangements/Documents/some-countries-with-which-australia-has-no-treaty-relationship.pdf>.

Česká republika

- Ministerstvo spravedlnosti. *Informace k ověřování českých veřejných listin pro jejich použití v cizině*. [online] [cit. 1. března 2019] Dostupné z WWW: Ministerstvo spravedlnosti, <https://portal.justice.cz/Justice2/MS/ms.aspx?j=33&o=23&k=5815&d=9064>.
- Policie ČR. *Národní ústředna Interpolu*. [online] [cit. 10. dubna 2019] Dostupné z WWW: Policie ČR, <https://www.policie.cz/clanek/narodni-ustredna-Interpolu.aspx>.
- Policie ČR. *Schengenský informační systém*. [online] [cit. 15. května 2019] Dostupné z WWW: Policie ČR, <https://www.policie.cz/clanek/schengensky-informacni-system.aspx>.

Finsko

- Ministerstvo spravodlnosti Finska. *Extradition*. [online] [cit. 3. ledna 2019] Dostupné z WWW: <https://oikeusministerio.fi/en/extradition>.

Izrael

- State Attorney. *Extradition*. [online] [cit. 28. srpna 2019] Dostupné z WWW: Ministry of Justice, <https://www.justice.gov.il/En/Units/StateAttorney/DepartmentInternational/Pages/Extradition.aspx>.

Nový Zéland

- Law Commission. *Categorisation of countries*. [online] [cit. 17. října 2019] Dostupné z WWW: Law Commission, <http://ip37.publications.lawcom.govt.nz/Chapter+6+-+Categorisation+of+countries/Current+categorisation>.

Spojené státy americké

- FBI. *International Operations*. [online] [cit. 21. září 2019] Dostupné z WWW: FBI, <https://www.fbi.gov/about/leadership-and-structure/international-operations>.
- FBI. *Overseas Offices*. [online] [cit. 21. září 2019] Dostupné z WWW: FBI, <https://www.fbi.gov/contact-us/legal-attache-offices>.
- The United States Department of Justice. *International Extradition and Related Matters : Documents Required in Support of Request for Extradition*. [online] [cit. 21. září 2019] Dostupné z WWW: U. S. Department of Justice, <https://www.justice.gov/jm/jm-9-15000-international-extradition-and-related-matters#9-15.100>.

Velká Británie

- National Crime Agency. *International network*. [online] [cit. 21. září 2019] Dostupné z WWW: National Crime Agency, <https://www.nationalcrimeagency.gov.uk/what-we-do/how-we-work/providing-specialist-capabilities-for-law-enforcement/international-network>.

- The Crown Prosecution Service. *Extradition : Conditional Surrender : Return to Serve Sentence Imposed*. [online] [cit. 23. září 2019] Dostupné z WWW: The Crown Prosecution Service, https://www.cps.gov.uk/legal-guidance/extradition#_Toc877219.

Zpravodajství

- Baliga, Ananth. Singapore urges progress on Asean extradition treaty. *The Phnom Penh Post*. 1. května 2018. [online] [cit. 22. září 2019] Dostupné z WWW: The Phnom Penh Post, <https://www.phnompenhpost.com/national/singapore-urges-progress-asean-extradition-treaty>.
- BBC. *Hong Kong – China extradition plans explained*. 22. srpna 2019. [online] [cit. 28. září 2019] Dostupné z WWW: BBC, <https://www.bbc.com/news/world-asia-china-47810723>.
- iROZHLAS. *Uneseného vietnamského politika dopravili do vlasti slovenským vládním speciálem, nepochybují vyšetřovatelé*. 31. července 2018. [online] [cit. 29. září 2019] Dostupné z WWW: iROZHLAS, https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/unos-vietnam-nemecko-slovensko-trinh-xuan-thanh_1807310929_ako.
- Maui Now. *Mo Monsalve Murder Suspect Waives Extradition at Sacramento Hearing*. 24. září 2019. [online] [cit. 28. září 2019] Dostupné z WWW: Maui Now, <https://mauinow.com/2019/09/24/mo-monsalve-murder-suspect-waives-extradition-at-sacramento-hearing/>.
- NJ.com. *2 Missouri men charged with sexual assaults in NJ more than a decade ago*. 27. září 2019. [online] [cit. 28. září 2019] Dostupné z WWW: NJ.com, <https://www.nj.com/ocean/2019/09/2-missouri-men-charged-with-sexual-assaults-in-nj-more-than-a-decade-ago.html>.
- Schön, D. *Praha hostila důležitou konferenci*. 21. června 2019 [online] [cit. 25. října 2019] Dostupné z WWW: Policie ČR, <https://www.policie.cz/clanek/praha-hostila-dulezitou-konferenci.aspx>.

Ostatní internetové zdroje

- BusinessInfo. *Kosovo : Vztahy země s EU*. 26. června 2019. [online] [cit. 2. září 2019] Dostupné z WWW: CzechTrade, <https://www.businessinfo.cz/cs/clanky/kosovo-vztahy-zeme-s-eu-18126.html>.

- Hague Conference on Private International Law. *Convention of 5 October 1961 Abolishing the Requirement of Legalisation for Foreign Public Documents : Status Table*. [online] [cit. 10. dubna 2019] Dostupné z WWW: The World Organisation for Cross-border Co-operation in Civil and Commercial Matters (HCCH), <https://www.hcch.net/en/instruments/conventions/status-table/?cid=41>.
- Hague Conference on Private International Law. *Prohlášení Filipín k článkům 4 a 5 z 12. září 2018*. [online] [cit. 10. dubna 2019] Dostupné z WWW: The World Organisation for Cross-border Co-operation in Civil and Commercial Matters (HCCH), <https://www.hcch.net/en/instruments/conventions/status-table/notifications/?csid=1398&disp=resdn>.
- Hague Conference on Private International Law. *Prohlášení Spojených států amerických*. [online] [cit. 10. dubna 2019] Dostupné z WWW: The World Organisation for Cross-border Co-operation in Civil and Commercial Matters (HCCH), <https://www.hcch.net/en/instruments/conventions/status-table/notifications/?csid=353&disp=resdn>.

VIII. Abstrakt

Úprava extradičního řízení v mezinárodním právu

Předmětem zkoumání předkládané disertační práce je institut extradice. Téma vydávání osob jedním státem druhému státu za účelem jejich trestního stíhání nebo uložení či výkonu trestu je velice aktuální. Stále postupující proces globalizace a snadné možnosti cestování umožňují pachatelům trestných činů skrývat se před spravedlností v různých státech. Extradice tak hraje velmi důležitou roli jak při vydávání pachatelů „běžných“ trestných činů, tak významně napomáhá v boji proti nadnárodnímu organizovanému zločinu, kyberkriminalitě či jiným formám přeshraniční kriminality. Spolupráce států při vydávání osob je tak naprosto klíčová v boji proti beztrestnosti pachatelů trestných činů.

Extradiční právo lze dělit na právo materiální a právo formální. Materiální extradiční právo se zabývá zejména zkoumáním podmínek pro vyhovění extradiční žádosti. Formální extradiční právo představuje souhrn procesních opatření souvisejících se zahájením extradičního řízení, jeho průběhem a skončením. Tématem předkládané disertační práce je „Úprava extradičního řízení v mezinárodním právu“, avšak předmět práce je vymezen úžeji. Práce se zabývá pouze formálním extradičním právem, resp. tou jeho částí, která má mezinárodní rozměr. Jedná se o téma, které na rozdíl od materiálního extradičního práva dosud není komplexně zpracované.

Cílem disertační práce je zkoumání formálních aspektů extradice, které přesahují vnitrostátní právní úpravu. Disertační práce se tak nevěnuje popisu extradičního řízení v konkrétním státě, ale zkoumá opatření, která musí státy učinit, aby vůbec mohlo dojít k zahájení extradičního řízení, a opatření, která následují v jeho průběhu a po rozhodnutí dožádaného státu o extradiční žádosti státu dožadujícího. Výzkumnou otázkou práce tak je, jaké formální aspekty a náležitosti se pojí s institutem extradice a jak se tyto aspekty a náležitosti liší v závislosti na rozdílných právních úpravách, vývoji či právních tradicích rozličných států.

Disertační práce obsahuje vysvětlení terminologie související s extradičním právem, podrobný popis historického vývoje extradice od starověku až do 21. století a komplexní přehled pramenů právní úpravy extradice, a to jak mezinárodních smluv, tak i pramenů jiných, např. ujištění o vzájemnosti či jednotných právních předpisů různých

států. Disertační práce dále popisuje jednotlivé formální prvky extradice, věnuje se rozboru různých forem styku států, vysvětluje možnosti mezinárodního pátrání po osobách a podstatu vazby osoby v extradičním řízení. Práce se detailně věnuje formálním náležitostem extradičních žádostí, a to včetně uvedení konkrétních příkladů u vybraných států. Disertační práce obsahuje rovněž rozbor možností postupu v případech, kdy dožádaný stát shledá nedostatky v extradiční žádosti, nebo když o vydání konkrétní osoby požádá souběžně více států. Práce dále popisuje povinnost a možnosti notifikace rozhodnutí dožádaného státu o extradiční žádosti a obsahuje rozbor postupu realizace vydání a s tím souvisejících důsledků, je-li žádosti o vydání dožádaným státem vyhověno.

Disertační práce nabízí komplexní přehled formálních aspektů pojících se s institutem extradice z mezinárodněprávního pohledu, jejich srovnání z hlediska požadavků mezinárodních smluv či vnitrostátních právních předpisů různých států a jejich promítnutí v aktuální judikatuře mezinárodních soudů.

Klíčová slova: extradice, mezinárodní justiční spolupráce ve věcech trestních, formální extradiční právo

IX. Abstract

Regulation of Extradition Procedure in International Law

The subject of research of the thesis is the institute of extradition. The issue of extradition of persons by one state to another state with the purpose of criminal proceedings or imposition or enforcement of a sentence is very topical. Progressing process of globalization and easy ways of travelling enable perpetrators of criminal offences to hide from justice in various states. The extradition plays an important part in extradition of perpetrators of „ordinary“ criminal offences as well as it is significantly instrumental in a fight against transnational organized crime, cybercriminality and other forms of transnational crimes. Cooperation of states in extradition of persons is therefore absolutely crucial in a fight against impunity of perpetrators of criminal offences.

The extradition law may be divided into a material branch and a formal branch. The material extradition law analyzes conditions for granting the extradition. The formal extradition law represents an overview of procedural measures relating to the commencement of extradition proceedings, its course and its termination. The topic of the thesis is the “Extradition in International law”. However, the subject of the thesis itself is narrower. The thesis focuses only on the formal extradition law, more precisely its part that has international dimension. Unlike the material extradition law, the topic of the formal extradition law has not been comprehensively explored yet.

The aim of the thesis is the analysis of formal aspects of extradition that exceed domestic legislation. The thesis therefore does not describe extradition proceedings in a particular state; it analyzes steps that states need to make in order to initiate the extradition proceedings and steps that follow in its course and after the requested state makes a decision on the extradition request of the requesting state. The research question is which formal aspects and requirements associate with the institute of extradition and how these aspects and requirements differ in dependence on different legislation, development or legal traditions of various states.

The thesis includes explanation of terminology relating to the extradition law, in-depth description of the historical development of extradition from the antiquity until the 21st century and comprehensive overview of legal sources for extradition, both international treaties and other sources, such as assurance of reciprocity or uniform

legislation of various states. Moreover, the thesis describes particular formal aspects of extradition, it pursues analysis of various forms of communication between states, and it explains different ways of international search for persons and the nature of detention of a person in extradition proceedings. The thesis deals in detail with formal requirements of extradition requests including practical examples of selected states. The thesis also contains analysis of ways how to proceed when a requested state finds the extradition request to be insufficient or when the extradition of a particular person is concurrently requested by more states. Furthermore, the thesis describes obligation and ways of notification of a decision of a requested state on the extradition request and contains analysis of the procedure of surrender and its consequences, if the requested state grants the extradition.

The thesis contains comprehensive analysis of formal aspects connected with the institute of extradition from the view of international law, their comparison with respect to international treaties or domestic legislations of various states and their reflection in current practice of international courts.

Key words: extradition, international judicial cooperation in criminal matters, formal extradition law